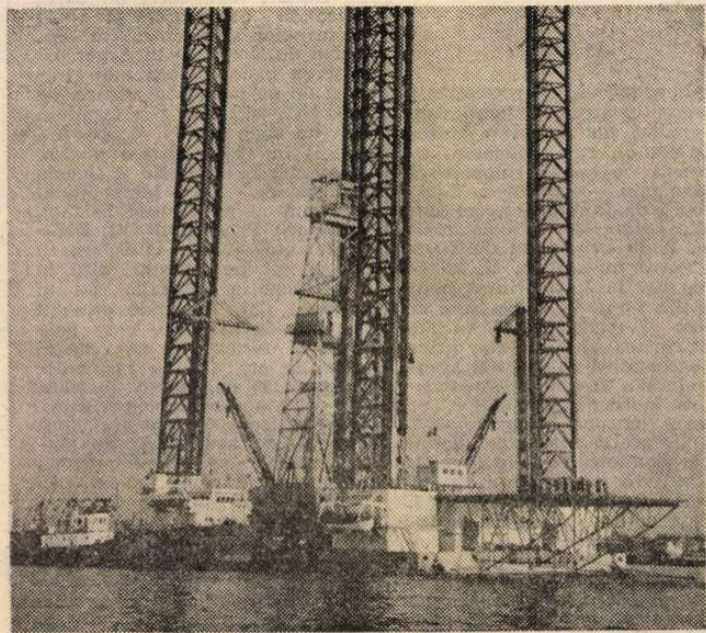

● Economia națională dispune în prezent de fonduri fixe în valoare de 2 614 miliarde lei, din care peste 90 la sută au fost puse în funcțiune după 1965. ● Fondurile fixe din economie au crescut de 16 ori. ● Venitul național a crescut în medie anuală de 8,4 la sută, depășind ritmul de 7,6 la produsul social. ● Industria s-a dezvoltat într-un ritm mediu anual de circa 10 la sută. ● Retribuția medie netă a personalului muncitor a ajuns la peste 2 925 lei, de trei ori mai mare decât în 1965. ● După 1965 s-au dat în funcțiune peste 8 541 capacități noi de producție, ceea ce înseamnă că, în medie, în fiecare zi din această perioadă a fost pusă în funcțiune câte o capacitate de producție importantă. ● Azi în România se realizează 60 de tone de oțel la 3 minute, un tractor la 4 minute, un televizor la 49 de secunde, 1 000 de rulmenți la 3 minute, 1 autoturism la 3 minute.

De profesie sondor marin

Urmind mediana Dunării și coborînd odată cu ea spre vârsare, spre ireversibila ei odihnă, m-am oprit la Constanța, pe marea platformă portuară, acolo unde, pe o înaltă turle de foraj scrie cu litere mari de tipar — PETROMAR. În cel mai nou domeniu al economiei naționale, forajul marin, un domeniu în care sintem de o vîrstă cu lumea întreagă. Acum 20 de ani era pionierat chiar în cele mai avansate țări industriale ale planetei și între care s-a angajat curînd și România. Angajarea cetezătoare la inițiativa secretarului general al partidului, inițiativă, ca atîtea altele, avîndu-și sorgintea într-o gîndire de economist modern de înaltă finută științifică pentru care energetica asigură baza și progresul întregii societăți.

Un elicopter cobora la sol pe o mică pistă din beton, cît un sotron de copii, aflată chiar în pragul sediului întreprinderii. Aducea din largul mării un schimb de lucru, urmînd să imbarce pe celălalt. M-am furișat la un colț și mi-am zis „Nu aleg, va fi primul care coboară”. (Adică eroiul reportajului meu). A sărit zvelt din „carlinga” elicopterului un bărbat tînr, mai curînd un băiat, îmbrăcat sport și cu o geantă de voiaj în mînă de parcă ar fi venit din vacanță. „Cum vă numiți?”. „Cîți ani aveți?”. „28, dar de ce acest interogatoriu?”. „Pentru că vreau să aflu cum ați ajuns aici, de ce tocmai dumneavoastră pe care vă cheamă Petrea Fercu, dintre atîția tineri din România, lucrați pe o platformă de foraj marin, un loc de muncă fascinant încă pentru lumea in-

treagă?”. Dă din umeri și-și deapănă simplu biografia, chiar amenințîndu-mă că este una foarte comună. N-a trăit nici războaie, nici tragedii, n-a trăit nici nedreptăți, nici reabilitări ci, pur și simplu, s-a născut (într-o familie de fărani de prin părțile Bacăului, ca penultimul din 5 copii), s-a dus la școală și a învățat, ca toți copiii generației sale, opt clase generale, apoi s-a dus la profesională. A ales-o pe cea de petrol, fiindcă în județul Bacău miroase a petrol în orice parte te-ai afla, Comănești și Moinești fiind glorii ale petrolului românesc, cu adînci istorii. A absolvit în 1974, la Moreni și a fost ales să lucreze ca sondor în prospecțiuni geologice, între căutătorii de certitudine, ceea ce înflăcărează imaginația și mintea unui adolescent. Și astfel a început contopirea sa cu o mare idee politică, de politică economică a președintelui Ceaușescu, de a ne bizui cît mai mult pe resursele noastre, dar pentru asta e nevoie de o muncă devotată de a le descoperi, identifica și da la lumină. S-a avîntat într-un periplu dur și bărbătesc, dar ambițios prin geografia țării, sondînd în straturile ei geologice, după țife, după cupru, după orice fel de substanțe utile pentru materii prime. În 1976 a ajuns la Palazu Mare. Atunci a văzut pentru prima oară marea. L-a fascinat și i-a șoptit că n-o va mai părăsi niciodată. Trebuie să-l înțelegem, sensibilități de adolescent, „aveam doar 19 ani”. Se căutau sonderi de nădejde pentru a fi pregătiți să lucreze pe cea de a doua platformă de foraj marin ce urma

să plece în larg. Era momentul cînd „Gloria” se acoperea de glorie în căutările ei, iar „Orizontul” chiar urma să ia în stăpînire orizontul acvatic și să înceapă aceeași misiune geologică de foraj pentru hidrocarburi pe malul românesc al platformei continentale a Mării Negre. În iulie 1976, băiatul care nu trecuse încă pragul adolescenței este selecționat să plece pe un vapor pentru „proba apei”, pentru testul „răului de mare”. Rezistă, încordîndu-și voința, stăpînindu-și viscerele, gata, gata să-l trădeze și să-i năruiască un vis. A învins. Pe 19 august, la 10 ore în urma platformei, alături de alți 50 de colegi de toate profesiile, dar aciuindu-se pe lîngă maestrul de foraj Ovidiu Diaconescu, pe lîngă sonderul șef Dumitru Stingaciu, pe lîngă sonderul Ionel Aguroaie, pe care îi simțea atunci, ca și acum, întocmai ca pe părinții și frații săi, s-a imbarcat pentru „Orizont”. După ce i-a zguduit bine o furtună cam de gradul IV, drept încă un examen și o avertizare cum că acolo nu rezistă decît cei puternici, a ajuns. În larg l-au mai surprins și furtuni-limită, de gradul VI, rarisime, survenind poate odată la 50 de ani în Marea Neagră, dar a rezistat și rezistă. Alături de toți ceilalți, și, mai ales, alături de „Orizont”, care s-a comportat la fel de bărbătesc. El, Petrea Fercu, moldoveanul din Sănduleni, a trăit satisfacții unice pentru o viață de om, de înscris în tratatele și cărțile industriei petrolului românesc. A forat prima gaură la o adîncime de peste 5 000 metri sub talpa mării. La 1 kilometru depărtare de fărni. Stînd acolo lîngă turle de foraj, cu atenția lămadă de cuțit, ore în șir suspendat între cer și apă, la 40 de metri deasupra valurilor mării. Acolo, în larg, a fost primit în rîndurile membrilor de partid, acolo în larg, a avut cîntecul ca secretarul general al partidului să-i stringă prieteneste mina, ca semn de încredere în tineretul țării, în clasa muncitoare, în cea mai nouă categorie de petroliști. N-o să uite, era în octombrie 1976, cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o vizită de lucru petroliștilor marini. Se afla în schimb, la post, în turle de foraj. Acolo, în larg, a fost promovat ca șef de echipă, în 1981, acolo în larg, i se dau misiuni speciale de lucru, cum sint cimentările și tubajele după ce se perforază roca de dincolo de apă, căci este un muncitor de nădejde și de valoare. Nu știe spre ce profesie va zbura, decamdată, unicul său fiu, Vincentiu, acum la vîrsta întrebărilor și jocurilor cu rachete cosmice (jucării cu platforme de foraj marin n-au apărut încă, spune cu regret) dar „mi-ar plăcea să aibă curajul meu. Curajul să te avînti acolo unde este mai greu și mai nou”.

CICI IORDACHE-ADAM

„Atomii umani” din petrochimie

Cînd s-a înscris la facultate, nu visa că va ajunge la pupitrul unui nucleu petrochimic românesc. Absolvise Liceul „Mihai Viteazul” din București, vestit pentru pregătirea în științele pozitive, îi plăcuse mult fizica și chimia, dar, pentru că nu se simțea atras de o carieră didactică, a hotărît să se înscrie la Facultatea de tehnologie a prelucrării petrolului și gazelor. Pe atunci, în Argeș, și cu atît mai puțin în comuna Suseni-Bogați, unde se născuse și unde-i sint și acum părinții, nu se prea auzise de petrochimie; oricum, îl interesa să vadă practic ce se întîmplă cu moleculele, catenele și celelalte realități ale lumii chimiei, care pentru majoritatea dintre noi sint numai „noțiuni”, dar pe care el vroia să le „simtă”, să le urmărească, să le stăpînească în mari retorte industriale.

A absolvit facultatea în 1965 și a fost repartizat la Combinatul de cauciuc sintetic din Onești, unde a lucrat aproape doi ani. În rîstimpul asta, pe meleagurile natale se petrecuse un lucru ce avea să aibă mari implicații în viața socială și economică a județului și a întregii țări: la indicația secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, formulată cu prilejul unei vizite făcute în Argeș în primele luni de după Congresul al IX-lea, lîngă Pitești începea construcția unui adevărat colos industrial — Combinatul petrochimic.

În industria românească, ramura chimiei este, după cum se știe, printre cele mai tinere și — în anii Epocii Ceaușescu — cu o mare pondere în formarea venitului național; iar în industria chimică, petrochimia este cea mai tînră și cu ponderea cea mai mare; iar în petrochimie, combinatul de la Pitești este unitatea cea mai reprezentativă — și, mergînd în continuare pe raza acestor succese cercuri concentrice, vom ajunge la inima acestui combinat, care este secția de piroliză II, condusă de inginerul Caval Gh. Ion. „După cei doi ani de muncă la combinatul din Onești m-am transferat aici, și pentru că eram mai aproape de casă, de părinți, dar și pentru a pune umărul la ridicarea acestui combinat care astăzi face cîntece argeșenilor și țării întregi. Am lucrat mai întîi la piroliză I, a cărei capacitate este jumătate din cea a secției unde sint acum coordonator. Piroliza e poreclită „mireasa combinatului”, e cea mai complexă și cea mai sensibilă din întreg combinatul. Totul se desfășoară la grad și la milimetru, la cea mai mică abatere instalațiile automatizate se decuplează automat, paralizînd întreaga petrochimie. Lucrăm cu temperaturi între plus 850° C (la care se produce cracarea, ruperea moleculei de benzină) și minus 170° C (cînd se realizează separarea diferitelor produse)”. Imi vorbește calm, degajat de riscurile enorme ale unei greșeli cit de mici, de instalațiile de miliarde pe care oamenii secției sale le au în grijă, de producția de etilenă (în valoare de aproape trei miliarde anual), de anonimul în care rămîn faptele, gesturile, întîmplări de care depînd vieți de muncă și imense valori materiale. „Acești douăzeci de ani de muncă echivalează pentru mine, ca pentru toți oamenii acestei țări, ale căror destine au fost intrinsecate de Epoca Ceaușescu, cu o mare șansă: șansa de a lucra în avansposturile petrochimiei românești, de a mă realiza profesional și social, la un nivel de performanță științifică și de responsabilitate umană pe care nu mi-l puteam imagina în copilăria sau în adolescența mea, petrecute pe dealurile Susenilor; așa cum nu cred că-i puteau imagina nici mîile de tineri care dau viață acestui combinat, care fac, de fapt, petrochimia românească. Argeșul, ținut pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu îl cunoaște încă din tinerețe, a devenit în ultimele două decenii, un adevărat bastion al industriei românești — combinatul petrochimic și uzina de autoturisme fiind doar două din ctitorile realizate aici după Congresul al IX-lea, la indicațiile și pe baza orientărilor secretarului general al partidului. Proiectate la scară individuală, aceste edificii reprezintă posibilitatea unei reale afirmări a personalității umane, a devenirii noastre ca oameni. Nu profesional știu dacă sint 20 de ani de muncă puțini sau mulți pentru un om, dar ei au însemnat — toate faptele o dovedesc — enorm pentru colectivul nostru. Încă nu am tentația bilanțului, dar pot să spun că am satisfacția unei depline realizări pe toate planurile. Și că dragostea și recunoștința mea se îndreaptă, firesc, în aceste clipe, spre marele ctitor al țării și al destinului noastre”.

Privit „din avion”, un om din Combinatul petrochimic Pitești este ca o picătură într-o albie de fluviu, dar din acești „atomii” de inteligență și devoțiune profesională se compune viața unei întregi generații, echivalentă în cazul de față, cu viața unei ramuri industriale, de majoră însemnătate pentru averea și forța României de azi. Ingerul Ion Gh. Caval este un astfel de „element component” — și dacă, apropiindu-vă de Pitești, nu veți mai zări flăcări împingînd cerul, să știți că la piroliza condusă de el randamentul instalațiilor s-a apropiat de cifra 1!

OCTAVIAN STIREANU

„Nici n-am visat să ajung ce sint”

Doina Popa aproape că se sperie: să scrieți despre mine? De ce tocmai despre mine, cu ce sint eu mai presus decît celelalte fete?? Tocmai asta era, și i-am explicat, faptul că destinul ei, al unui om obișnuit, poate intruchipa pe cel al unei întregi generații de femei, cărora Congresul al IX-lea le-a oferit, ca nîcînd în istoria României, șansa celei mai depline realizări. Sănsă pe care, concret, Doina Popa a știut s-o fructifice, ea, fosta țesătoare din 1965 (țesătoare semnificînd prima treaptă ierarhică), fiind pe punctul de a deveni acum maestrul, avînd între altele și obligația de a forma tinerele cadre, asigurînd astfel schimbul de mîine și de poimîine al întreprinderii. Maistrul Popa (variantea feminină a termenului nu prea se folosește, de ce oare?) a plecat de la foarte puțin. Mai exact, dintr-o familie nevoiașă, cu 7 copii, în care doar tatăl

munca. Valabil, cum ziceam, pentru o întreagă generație, destinul ei e cu atît mai valabil pentru familia Bulgărea, cum se numea Doina ca domnișoară. Toți cei 7 frați au pornit-o spre industrie, Nicolae, Gheorghe și Ion sint și ei maștri, reușînd pe deplin, fie la „Metaloglobus”, fie la „Aversa”. Numai Doina a făcut excepție, optînd pentru „Mătasea Populară”, dar nu regretă cu nimic. Întreprinderea aceasta, rectitorită în anii Epocii Nicolae Ceaușescu prin darea în folosință, în 1975, a unei capacități („hala nouă, o minunăție, largă și cu mașini de toată isprava, produse la „Unirea” Cluj”, o recomandă) care a dublat producția, i-a oferit mediul propice devenirii, transformînd-o pe sfielnică de acum 15-20 de ani într-o muncitoare stăpînă pe meserie și pe viață, mereu fermă pe poziții, înțelegînd că se cuvine mai întîi să dea și apoi să ceară. Pentru a ajunge la această calitate, reprezentantă în C.O.M. și în organizația de bază numărul 3-țesătorie, secretară de partid, a muncit mult și cu tragere de inimă, înțelegînd să răspîlăseas-

că așa, prin recunoștință și sudoare, marea șansă dăruită de societate în acești ultimi 20 de ani, de a deveni om („dacă se poate, scrieți cu o mare”), de a se realiza pe toate planurile. Zice: nici n-am visat să ajung ce sint și nici n-aș fi ajuns, nu mă îndoiesc de asta, dacă în fruntea țării nu s-ar fi găsit, înțelept, harnic și neobosit, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Acum, cînd se împlinesc 20 de ani de la alegerea sa la cîrma treburilor României, nu am cuvînte să-i mulțumesc pentru tot ceea ce a făcut pentru mine, pentru noi toți! Adevărat patriot, adevărat om de omenie!

De sub miinile ei harnice au ieșit nu doar țesături de vis („trebuia și trebuie să dau exemplu, doar am categoria cea mai înaltă, 5 cu 2”), ci și țesătoare de ispravă, ca Valentina Ionescu, Ileana Mihăiță sau Ecaterina Tecu. Le-a luat de la abecedar și le-a dus, dăruindu-le pîile bune, pînă la cuprinderea meseriei cu pricepere și răbdare, explicîndu-le și, mai ales, zîcîndu-le, fără fumuri, „faceți ca mine!” Ca secretară de partid, răspunde și de O.D.U.S. În-

ființarea acestei organizații, o aud, a creat multor fete de la noi un alt statut, mai demn, determinîndu-le să se implice mai adînc în treburile colectivului. Florica Răducanu, s-o iau pe ea, sintem prietene bune, pînă să intre în O.D.U.S. stătea de-o parte, acum face și se agită, se poate conta pe ea la orice acțiune, pune suflet.

Realizată pe plan profesional, în curînd va avea în subordine, ca maestrul, 50 de lucrători și 60 de războaie („am crescut productivitatea cu 10 la sută, o vom crește, chiar anul acesta, cu 15”), Doina Popa are cu ce se lăuda și, ca să spun așa, în viața de toate zilele. După ce s-a căsătorit, în 1964, a locuit o perioadă lîngă cu chirie. La noi, rămăsese Aneta, așa că a trebuit să căutăm o gazdă. Cu ce ciștigam noi, soțul fiind lăcătuș la „Vulcan”, abia dacă ne ajungeam. „Mătasea” ne-ar fi dat apartament, numai acum, în 84 și 85, s-au repartizat 60 de locuințe, dar ne-ar fi dat la bloc, iar noi, obișnuți cu lărgimea, visam o casuță cu curte. Mama, cînd i-am spus ce și cum, a ris: aveți gîrgăuni, co-

pii! Statul ne-a împrumutat și, în 3 ani, ne-am mutat la noi, pe Enache Sandu 53, lîngă Depoul de pe Colentina. Crescînd retribuițiile, mai ales după acordul global, ne-am aranjat pe cînte, iar acum putem zice că am terminat: am făcut și interiorul, și exteriorul, și curtea. Băiatul e la inot și învață bine, sintem sînduși și, chiar dacă ne lipsesc atîtea, mășina urmează, că doar n-o fi frate-miu Ion mai breaz, sintem mulțumiți. Nici nu trebuie să-i spun băiatului că înțelege și singur, doar e mare de-acum: munca în climatul de democrație și libertate instaurat după Congresul al IX-lea al partidului ne-au ajutat să devenim oameni, să transformăm visele în realități.

Așa se înfățișează, neînflorită, biografia fostei domnișoare Doina Bulgărea, azi comunista Doina Popa, maestrul la „Mătasea Populară”, reprezentativă, mai zic o dată, pentru o întreagă generație și un întreg timp, cel mai rodnic și mai cuceritor din istoria României.

OVIDIU IOANIȚOIA

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

VOCAȚIA CONSTRUCȚIEI, SENTIMENTUL DURATEI

„Am modelat țării o nouă geografie”

Îl întâlnesc la o oră de amurg — oră cînd își îngăduie o clipă de răgaz —, în apartamentul său de pe una dintre cele mai noi artere vechi ale Bucureștiului, încă în metamorfoză, 1 Mai. Este la masa de lucru. Operează ultima corectură la o voluminoasă carte. Îmi arunc ochii cu indiscreție și citesc „Tehnologii pentru execuția lucrărilor de construcții subterane”. Mă surprinde și se justifică: „Îmi reținesc amintirile — tehnice — și de aceea scriu. Experiența celor care am luat-o de la zero și am înălțat o școală în construcțiile hidroenergetice, avînd lucrări de talie europeană și chiar internațională, sîntem dator să o lăsăm și în file de carte generațiilor următoare. În fine, să lăsăm asta...”

— Dimpotrivă, să continuăm, pentru asta am venit, stimat inginer Alexandru Simionescu, faceți parte din generația, marea generație de pionierat a grandioaselor construcții românești care definesc cea mai efervescentă epocă din istoria României, Epoca Ceaușescu. Vă mai amintiți? Ne-am cunoscut într-o iarnă, pe Someș, erați directorul grupului de șantier al amenajărilor hidroenergetice de pe acest râu.

— Cum să nu-mi amintesc, era prin 1971 sau '72. Ba nu, era precis în '71, abia venisem de pe Lotru și înjghebasem colonia de la Târnița, de lângă Cluj-Napoca. Începusem atacarea lucrărilor de la barajul și centrala Târnița, barajul și centrala de la Mărișelu — a doua ca mărime după Lotru, de pe riurile interioare ale țării, cu o putere instalată de 245 MG, barajul de la Fintinele.

— Ați fost și pe Lotru?

— Am fost și la Argeș, am fost și la Bicăz.

— Înțeleg de ce directorul general al trustului, inginerul Sălăgeanu, v-a recomandat pe dumneavoastră, viață, suflet și minte de constructor interfe-rate nu numai cu biografia unor construcții-monumente pentru România dar și cu destinele și biografia a mii și mii de oameni care le-au înălțat, cu care ați lucrat. Atunci, începeți cu începutul. Dați-ne cite o secvență, măcar cite o secvență din filmul amintirilor, al unui timp eroic trăit.

— Am terminat Institutul de mine în 1953, fac deci parte din primele promoții de ingineri formați după 23 August 1944. De ce am urmat Minele, firește, sînt din Slănic Prahova?! De ce am ajuns la Bicăz, acolo unde pornise prima amenajare hidroenergetică din țară? Am avut un coleg și prieten, Nicolae David, moft, din Apuseni, al cărui bunic și străbunic fuseseră mineri. Și care avea la Bicăz o mulțime de rude mineri. Bicăzul s-a început cu minerii și cu cefeștii. Cu „bluzele albastre” de la Salva și de la Bumbăști-Livezeni.

Prin '56—'57, unul dintre ei, era un celebru miner, Ionuț. El venea pe la cămin și ne vorbea de lucruri extraordinare se petrec la Bicăz, era o flacără, ardea de entuziasm. Cînd am absolvit am plecat amîndoi acolo. Ministrul de mai tîrziu, Dumitru Mosora, era șeful grupului de șantier tunel-uzină și ne-a primit cu mare căldură, dar n-avea decît două posturi, unul de inginer și unul de maestru de schimb. Eu l-am cerut pe cel de maestru. Ne-a arătat baraca și ne-am instalat. De-a doua zi am mers la schimb, la tunel-iesire. Stăteam pe lîngă un maestru mai bătrîn să învăț meseria de miner pentru tunele; se făcea pe vechia metodă folosită în tunelele de cale ferată, grea și dură, azi demult depășită. Oamenii erau, cum v-am spus, extraordinari, erau ca buldozerele, și cu conștiințe de cristal, provenind din tre veritabili eroi, brigadierii de la Salva și Bumbăști. Cu unii am format apoi o familie, am lucrat împreună, ani și ani, cu Pavel Oțet, cu Tudor Moraru, Paul Tihaniuc, Alexandru și Gavrilă Pașca, oameni care au ajuns șefi de echipă, șefi de brigadă, chiar șefi de lot și care au format la rîndul lor nu zeci, mii și mii de muncitori de mare talie, pe care te puteai bizui oricînd și în orice situație. Am trăit niște vremuri eroice și cu oameni-eroi. Ca și inginerii Mosora, Nicolae Ștefan, Nicolae Florescu, Aurel Roșu și șeful lor, Ion Rusmănică, directorul tehnic, care a fost (s-a stins, din păcate, munca cu o dăruire pînă la uitare de sine și la sacrificiu) unul dintre celebrii ingineri români. Acolo am învățat o

meserie grea, la care peste cîteva ani am renunțat, nu mai corespundea tehnic, în timp ce construim, ne perfecționam tehnologiile, gîndeam tehnologii noi, eram înzestrați cu mașini, avansa mecanizarea...

— Serieți despre toate astea în carte?

— Despre lucrurile tehnice, desigur. Este o carte tehnică, totuși, nu de memorii sentimentale.

— Dar să fim și sentimentali!

— Cînd s-a terminat Bicăzul, de fapt, cînd am străpuns tunelul, prin '57—'58, am pierdut, pentru că s-au împrăștiat prin multe locuri, peste 1000 de mineri specializați în tunele și galerii de fugă pentru amenajări hidroenergetice. Nu exista o perspectivă în acest domeniu. Ea a apărut, după ce s-a început Argeșul, după 1965, la Congresul al IX-lea. A trebuit să umblu după ei prin toată țara să-i adun, se îndreptaseră prin toate zonele miniere, prin Maramureș, Valea Jiului, Schitu Golești... Au venit la chemarea noastră, dar se gîndeau „după aceea ce se întîmplă cu noi, ce vom face?”. A venit Congresul al IX-lea și au apărut vaste deschideri. Îmi amintesc perfect, eram cu ei la Rotunda, șef de lot la galeria de fugă, una dintre cele mai speciale și mai grele din toate construcțiile hidrotehnice din țară, chiar față de cele complexe pe care le-am realizat ulterior, și chiar din Europa, din cauza condițiilor geologice. Acolo s-au născut și desăvîșit multe tehnologii originale ce ar fi putut fi brevete, dar cine avea timp de așa ceva?! În Proiectul de Directive și apoi în Raportul prezentat Congresului de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se prevedea între „Direcțiile de dezvoltare a României socialiste în următorii cinci ani”, o atenție deosebită bazei energetice „acțiune care, necesitînd o perspectivă mai îndelungată, a impus elaborarea programului de 10 ani”. Ce-a urmat, se știe și se vede, un grandios Program național de amenajare hidroenergetică al întregului bazin hidrografic al României. În 1966, s-a inaugurat Argeșul, personal de către secretarul ge-

neral, acordînd, ca recompensă și stimă pentru oamenii care au înălțat nu numai o hidrocentrală, ci, cum spuneam, au conturat o școală românească în domeniu — barajul cu dublă curbă de la Vidraru, de concepție originală, proiectat de prof. Radu Prișcu, un unicat la ora aceea în Europa, și, mi se pare, este încă, și printre puținele din lume —, citeva sute de ordine și medalii. Și eu am avut cîntea să mă număr printre cei distinși cu Ordinul Muncii, clasa a II-a. Familia noastră, a hidroenergeticienilor, se mărea, creștea impresionant. Din fiecare șantier s-au născut altele și altele. Erau în curs de desfășurare complexul de pe Dunăre, de la Porțile de Fier I, iar lucrările de pe Lotru au debutat chiar în 1965. De altfel, Lotru cam așa a început: noi, un număr de ingineri de la Bicăz și Argeș, am scris și am prezentat un proiect tovarășului Nicolae Ceaușescu, prin 1964, cînd era secretar cu probleme organizatorice al C.C. al P.M.R. Amenajarea de pe acest râu a fost și rămîne una din cele mai reprezentative lucrări de mare cădere din Europa și poate chiar din lume. Cînd am plecat acolo, de la Argeș, după punerea în funcțiune a centralei, am luat totul de la cota zero, ne-am instalat niște rulote pe un prund de gîrlă, unde le-am tras cu buldozerele, nu exista măcar un drum de picior. Și am făcut totul, alimentație cu apă, cantină, școli, grădinițe, farmacie, inclusiv releu de televiziune...

— Știu, coloniile T.C.H., deși din barăci de scinduri, arătau și trăiau ca niște veritabile orașe și duceau cu ele pretutîndeni, în vir de munte ori pe malul unei gîrle, o atmosferă, un spirit, un neapuzabil entuziasm și o stare eroică a muncii.

— Tehnic vorbind, Lotru a însemnat alte premii, a început școala barajelor din arocamente, ca și transportul subteran pe pneuri, ca și construcția unui puț înclinat lung de 1400 metri pentru galeria forțată a amenajării, executată după o tehnologie originală, prin aportul unui grup de ingineri de la șantierul Ciungnet.

— Care cum se numesc?

— N-are importanță...

— Pentru noi ar avea. Să vă desconsipărăm atunci, acest grup era animat și condus de inginerul Alexandru Simionescu, inginerul șef.

— Numai cînd nu faci nimic nu ai idei; invențiile s-au născut întotdeauna în vremea unor lupte, în vremea unor bătălii. Noi trebuia să cucerim o bătălie foarte importantă: energie și apă. Deși, aparent, avem multe cursuri de riuri, nu sîntem totuși o țară bogată în această vitală resursă, apele noastre nu au debite mari și trebuie să strîngem cu grijă orice firisoc, orice picătură. În acest scop, în complexul de la Lotru s-au amenajat peste 140 kilometri de tunele și peste 60

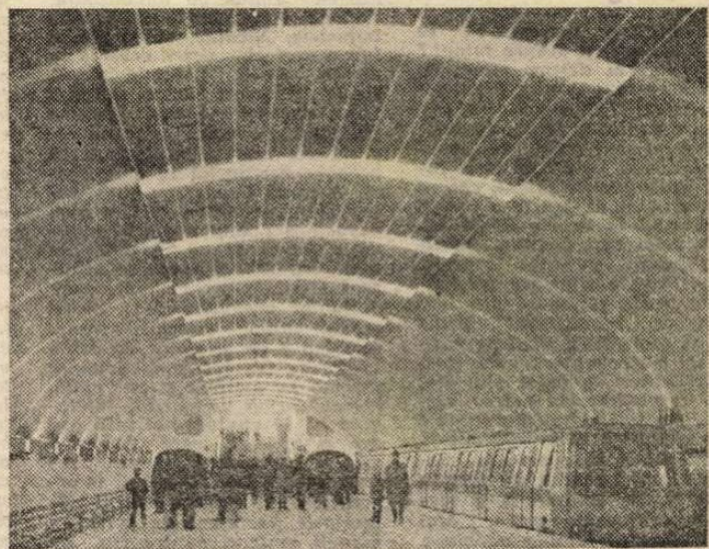
de captări secundare, un baraj mare de arocamente și încă 3 din beton și o centrală uriașă, dublă decît cea de la Argeș, cu puterea instalată cea mai ridicată de pe riurile interioare, de 500 MG, și care s-a terminat într-un timp efectiv record. Am pornit în 1966 și s-a pus în funcțiune în 1971. Ne grăbeam, ne grăbim, un înimaginabil program ni se așezase în față. Debutase Programul Olt, Sălăgeanu era director la Sebeș, eu am plecat pe Someș, alții la Riul Mare în Retezat... La un moment dat, de unde eram 4 grupuri de șantier, s-au desprins și format 12, pe care le avem la ora actuală răspîndite în peste 20 de județe. În plus, din acest nucleu de constructori, cu experiență tehnică și sudură morală, cu acel spirit de atașament și, pe drept spus, cu vocația sacrificiului, cu mindria și, da, cu orgoliu pentru ceea ce fac și știu să facă, s-au desprins nuclee, grupuri și echipe pe care s-au structurat alte colective și școli constructive pentru edificarea inegalabilului triumf de opere ce va marca pentru totdeauna Epoca Ceaușescu: Transfăgărășanul — Metroul bucurestean — Canalul Dunăre-Mare Neagră. Mergeți acum pe șantierele Metroului ca și pe ale Canalului Midia-Năvodari și faceți o anchetă; o să constatați că poate din zece, ori chiar din cinci, unul va spune că a lucrat în construcții hidrotehnice. Sîntem mindri, nespuse de mindri și dați-ne voie la orgoliu, pentru faptul că am fost și sîntem, că am participat și participăm la cele mai perene construcții din marea construcție românească declanșată de Congresul al IX-lea al partidului. Am modelat țării o nouă geografie.

— Ce înseamnă azi Trustul antrepriză generală de construcții hidroenergetice — unde v-ați statornicit de cîteva ani, unde răspundeți de tot ce înseamnă problemele lui tehnice, fiind șeful serviciului tehnic?

— Programul național de amenajare a întregului bazin hidrografic este în plină desfășurare. Vă spunem că avem lucrări pe spațiul a 20 de județe și pe cursul aproape a tuturor riurilor, cu punctele de greutate pe Dunăre, pe Siret, pe Buzău, pe Criș, pe Dimbovița, pe Olt, pe Riul Mare, pe Sebeș... Trebuie să punem în funcțiune anul acesta centrale electrice însușind o putere instalată de circa 1000 megawați. Sîntem direct implicați în programul energetic al țării, prioritar și vital în progresul economiei naționale, ca și în civilizația fiecăruia dintre noi. Sîntem, totodată, implicați și în programul de reconstrucție a pămîntului, în sensul asigurării apei necesare vastelor amenajări pentru irigații. Ce-și poate dori un om mai mult, decît să fie în miezul istoriei patriei în care s-a născut?!

— Este condiția noastră umană de revoluționari. Minunat să fim părtașii ei și fîuritorii ei. Sînteți, într-adevăr, niște oameni extraordinari.

CICI IORDACHE-ADAM ■

● Complexul hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier I a cerut un volum uriaș de lucrări executate de 10 000 de constructori pe parcursul a 10 ani. ● Epopeea construcțiilor hidroenergetice continuă prin alte 40 de hidrocentrale pe Dunăre, pe Olt, pe Siret, pe Riul Mare, pe Someș, pe Cerna, pe Argeș, pe Buzău etc. ● Drumul monumental Transfăgărășan, pagină de autentic eroism colectiv în istoria marilor construcții ale Epocii Ceaușescu ● Salba de perle turistice însumând unsprezece superbe orașe ale vacanței (Mamaia, Eforie Nord, Eforie Sud, Costinești, Olimp, Neptun, Jupiter, Venus, Saturn, Cap Aurora, Mangalia-Sud) cu un total de 130 000 locuri. ● Canalul Dunăre-Marea Neagră, lucrare de cele mai mari proporții realizată vreodată pe pământul României ● Urzile „Oltcit” ● Combinatele de la Galați și Călărași.

Numai prin participarea tuturor

Viața lui Vasile Iordan, secretar adjunct al Comitetului de partid și președintele Consiliului F.D.U.S. al comunei Săldanu, județul Călărași, seamănă cu a multor oameni născuți în preajma războiului. Tatăl lui, Constantin, a murit în război lăsând în urma lui trei orfani, care-și amintesc de figura tatălui lor după cele câteva fotografii îngălbenite de timp, și o vâduvă tină, care de dragul copiilor nu s-a mai măritat.

Vasile, mijlociul și cel mai mare din băieți, urma să fie bărbatul de nădejde în casă. Până ce va crește mare, să fie de ajutor cu mîntea și cu brațele, mama și-a luat pe umeri, firesc și fără vorbe mari, grija casei și a copiilor.

După ce a terminat 4 clase, atît avea pe atunci școala din Săldanu, Vasile și-a continuat școala la Budești. Iarna la internat, primăvara și toamna, pe jos, 12 kilometri dus-întors. Cînd aveau noroc, copiii din Săldanu se mai așteptau de cîte o căruță. Clasa lui Vasile Iordan s-a dovedit a fi fost bună. Majoritatea copiilor au mers mai departe la școală. Vasile Iordan s-a înscris la Școala 3 Metală, așa îi spunea, undeva pe lângă Gara de Est din București. N-a putut rămîne acolo. Întreținerea lui la București era prea costisitoare. S-a mutat la Școala profesională de mecanici agricoli de la Ottenița. În anul 1957 a fost repartizat în Dobrogea, la I.A.S. Făgăraș. Gîndul lui era să fie mai aproape de casă, de mama care trebuia ajutată. A revenit la S.M.A. Budești și a început să lucreze pe tractor. Armata, doi ani, la Tulcea, Constanța și Craiova. Tot departe de casă. Din nou la S.M.A. Budești. După un an, pentru rezultatele bune obținute, Vasile Iordan este trimis la școala de maștri de la Roșiori de Vede. Alți trei ani departe de casă. Niciodată mama nu s-a opus acestor plecări. L-a încurajat chiar pe fiul ei să-și vadă de meserie, de viața lui. Cum s-a descurcat toată viața, se va mai descurca încă cîteva ani. Numai să fie om muncitor, cu respect față de muncă și față de oameni. Acestea erau singurele sfaturi pe care i le dădea. După terminarea școlii de maștri, Vasile Iordan a fost șef de brigadă și șef de secție la Nana, o comună apropiată. Din anul 1979 pînă în anul 1981 a lucrat ca șef de atelier. Între timp și-a terminat liceul la Ottenița. Corect și muncitor, Vasile Iordan a urmat două școli de partid. În anul 1976 la Agigea și între anii 1982 și 1983 la Constanța. Din nou acasă între oamenii din mijlocul cărora s-a ridicat. Floarea Iordan, mama lui Vasile, este, după mulți ani de muncă și singurătate, liniștită și mulțumită. Casa este din nou plină, așa cum trebuie să fie o casă. Vasile s-a căsătorit, are doi

copii, pe Daniela, elevă în clasa a VI-a, și pe Alexandru în clasa I.

— N-ai prea avut răgaz în viață, Vasile Iordan. Muncă și școală. Cum a fost?

— Mama a avut tăria să se lipsească de brațele mele de muncă. N-a fost ușor pentru ea. A făcut totul să pot merge mai departe la școală, să nu simt lipsa tatălui. Pentru mine multă vreme, 10 lei era o sumă pe care nu mă gindeam cum s-o cheltuiesc, ci cum s-o gospodăresc mai bine să-mi ajungă mai mult timp. Am făcut totul să n-o dezamăgesc pe mama. Am vrut să mă realizez. M-am căsătorit tîrziu, la 31 de ani, numai după ce am ajuns maistru, să pornesc în noua mea familie cu o meserie și o calificare bună. N-aș fi putut să fac și școală și meserie fără ajutorul partidului și statului. Atunci, ca și acum, s-au făcut eforturi deosebite pentru cei ce vroiau să învețe, să-și facă un rost în viață. Să ne aducem aminte, că după război țara era sărăcită, oamenii se loveau de fel de fel de necazuri, și țara a găsit puterea să ne ajute. La profesională totul era gratuit: masa, casa, îmbrăcămîntea. Cum aș fi putut face școala dacă nu aveam aceste condiții? Copii fiind, poate nu ne dădeam seama de toate acestea. Mai tîrziu le-am înțeles. Și nu pot să nu amintesc pe Ioan Ilincă, directorul S.M.A. Budești timp de 21 de ani. A fost, acum e pensionar și l-am întîlnit în urmă cu o lună cu stupii prin zona noastră, un om corect și cinstit. Ne-a învățat să muncim, să ne purtăm în viață. Am învățat de la el meserie. Nu-l răbda să stea să se uite. Cînd vedea că unul din noi stîngăcea, puneă mîna pe cheie, se băga sub tractor. Cînd cineva are nevoie trebuie să-l ajuți efectiv, să simți că ești alături de el. Am lucrat mult și cu copiii. Am predat desen tehnic, tehnologie. Îi învățam cum să se comporte, cum să privească munca, le povesteam despre viață. Mulți dintre foștii mei elevi m-au mulțumit mai tîrziu. E plăcut să vină la tine și să-ți spună: mulțumesc, meșter! Astăzi, copiii au alte condiții. În Săldanu s-a construit o școală de 10 clase. E mare lucru pentru un copil, să-și facă școala lângă ai lui. Ce să mai spun? Primul meu salariu a fost de 600 lei. Cîștig acum de șase ori mai mult. Soția are și ea serviciu, la Filatura Ottenița. Cine vrea să ajungă om, poate să urmeze orice școală, să-și aleagă orice meserie. Am înțeles să răspundem la toate chemările partidului, la nevoile țării, să ne răscumpărăm pentru grija pe care au avut-o pentru noi. Să nu dăm înapoi. Așa ne-am gîndit că e bine.

Sînt acum confruntat cu alte probleme. În munca de propa-

gandă rezultatele nu sînt imediate, ca la string, de exemplu. Oamenii cu cit vad că stăpînesc problemele, le cunosc, au încredere în tine. Cu fiecare om trebuie să vorbești altfel, înșu cu toții trebuie să te porți frumos. Oamenii înțeleg din ce în ce mai bine că nu se pot obține rezultate decît prin participarea tuturor, printr-un efort comun. Tot ce s-a realizat în comună, s-a făcut prin munca oamenilor, prin participare totală. Partidul

a reușit să strîngă în jurul lui oamenii, să le canalizeze eforturile spre țelul comun: bunăstarea și fericirea țării liantului care unește în jurul partidului organizațiile Frontului Democratic și Unității Socialiste, este credința că munca pentru binele țării și al celorlalți este alevărata valoare a omului.

În ultimii 20 de ani, prin ceea ce a spus și a înfăptuit, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat oamenilor încredere în propriile

forțe, i-a îndemnat să-și desăvîrșescă pregătirea, le-a asigurat condiții de afirmare, a demonstrat prin realitățile zilei de azi că oamenilor li s-au deschis porțile tuturor posibilităților, că sînt participanți activi la epoca de o nemaiîntîlnită efervescență politică și socială pe care o trăim. Pentru asta, cred eu, trebuie să-i fim în primul rînd recunoscători.

OPREA GEORGESCU ■

Împlinire și modestie

Soarele răsare la ora 5.48. E una din cele mai lungi zile ale anului. Viorel Ioniță se scotă la cîteva minute după ce buza soarelui s-a desprins de orizontul zbrîncit. Nu spune bună dimineața, soare. Se grăbește să prindă o mașină. Cel mai adesea e gata de drum înaintea nevestei lui. Ea mai are de făcut ceva pentru copil. Dar de plecat pleacă amîndoi. Iau aceeași mașină. Intră pe aceeași poartă. Lucrează în aceeași încăpere. El este șef. Să fi șef peste cîteva oameni nu e mare lucru. Nu poți spune că ești cineva. Poate că în alte împrejurări Viorel Ioniță ar fi fost cineva. Sau dacă jocurile sortii ar fi fost făcute în alte mîini, ar fi dus-o mai rău, ar fi fost un nimeni, un cară apă și hirtii. Dar din infinitele posibilități pe care le-a pierdut sau le-a fruc-

tificat pe rînd, Viorel Ioniță a ajuns să fie inginerul Viorel Ioniță. Arată mai degrabă ca un funcționar meticulos. Păr vîlvoi, voce joasă, ochi adînci, blînzi, miini neliniștite, agitate, agățîndu-se mereu de ceva. Cînd soarele îi bate în fereastra atelierului de proiectare Viorel Ioniță se uită la o hirtie. Pare că nu vrea nimic. Poate așteaptă. E una din cele mai lungi zile din an și are destul timp pînă cînd se termină programul. În proiectare munca nu este chiar atît de impresionantă. Ai impresia că mîzgălești mereu o hirtie. Din asemenea momente de aparentă liniște, insușmate, s-a născut S.R.A. Dacă S.R.A. ar fi un film sau o piesă de teatru și inițialele ar însemna „Singurătatea rămîne o aventură”, atunci Viorel Ioniță ar fi un om celebru. Ar fi dat

interviuri, fotografia i-ar fi apărut în ziare și cînd ar fi trecut pe stradă lumea ar fi întors capul și ar fi zis, uite-l pe Ioniță! Dar S.R.A. înseamnă Sistem de reglare automată și cum întreprinderile și viața noastră sînt pline de tot felul de mașinării, care de care mai sofisticate, nimeni (exceptîndu-i pe colegii de instituție și pe încă vreo cîteva) nu-l cunoaște pe Viorel Ioniță. El intră pe poarta întreprinderii în același timp cu șeful său mai mare, cu muncitorii, cu femeile de serviciu și iese la aceleași ore. Și totuși Viorel Ioniță ar putea avea (și nu este exclus să aibă) un orgoliu. E tatăl unei mașinării. Mașinării e complicată. Pe cit de complicată, pe atît de necesară. El și nevesta lui au gîndit-o. Tot ei, ajutați de cîteva colegi, au și pus-o la punct. Povestea ei nu este interesantă. N-a revoluționat lumea. Nici măcar domeniul. A însemnat ceva în viața unei întreprinderi.

În viața lui, poate ceva mai mult. În primul rînd i-a adus schimbarea locului de muncă. A părăsit un institut de cercetare unde lucra la altceva. A intuit posibilitatea proiectării acestui S.R.A. A cerut transferul și a trecut drumul la întreprinderea pentru elemente de automatizare din București. Întîi a fost un gînd, o ispită. Apoi un pariu, din ce în ce mai dur. Și primul S.R.A. a plecat în străinătate și de la el au urmat altele și asta e toată povestea. Nu poți scrie nici măcar un scenariu de scurt metraj care să impresioneze pe cineva. În două minute poți povesti tot. Nici biografia inginerului Ioniță nu are nevoie de mai mult timp. La treizeci și ceva de ani nu ai prea multe amintiri spectaculoase. Ziua cînd ai intrat la facultate, ziua în care ai terminat, ziua căsătoriei, ziua cînd ți s-a născut un fiu, cea în care s-a născut al doilea și ziua cînd a func-

ționat primul S.R.A. Ar mai fi ziua nevestei și ziua de leafă. Omul acesta delicat nici măcar nu voia să rămîină în București. Nu a fost nici un student strălucit. Era la mijloc, citea doar ce-l pasiona și la materiile plicticoase făcea figurație onorabilă. Și totuși, cineva i-a sesizat neliniștea, i-a dat o recomandare pentru învățămîntul superior.

Conform datelor astronomice, soarele răsare la ora 5.48. Viorel Ioniță se trezește și se pregătește de slujbă. Urcă în autobuz, se înghesuie ca să prindă un loc și cade pe gînduri. Se gîndește la următorul pas. Soarele se ridică pe cer și el este alături de ceilalți. Nici o clipă nu se gîndește că este cineva. Dar după ce pătrunde pe poartă, spunîndu-i portarului bună dimineața, nene, Viorel Ioniță devine într-adevăr cineva.

CORNEL NISTORESCU ■

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

Descătușarea energiei creatoare

„Să gândim cu capetele noastre”

— În calitate de director al Institutului de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Mașini și Utilaje Agricole, vă invităm, stimată tovarășe conferențiar Pavel Babiciu, să ne vorbiți, din interior, ca să zicem așa, despre marile avânturi ale științei românești contemporane.

— Dacă România dispune, pentru inițiativa dată în istoria ei, de o politică de stat programatică în domeniul cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și introducerii progresului tehnic, de o concepție largă și temeinic fundamentată care consacră contribuția științei, ca mijloc de producție, la edificarea noii societăți, acesta este meritul istoric, de excepțională importanță, al tovarășului Nicolae Ceaușescu. Primul bărbat al țării a conferit activității științifice statutul ferm și responsabil al unei întreprinderi naționale de mare însemnătate, asigurându-i, în paralel, condiții prielnice de afirmare și fixându-i obiective dintre cele mai îndrăznețe. Încă de la Congresul al IX-lea, secretarul general al partidului a subliniat că o economie modernă și, ca rezultat al ei, o societate a bunăstării oamenilor nu pot fi concepute în afara tehnologiilor avansate, de vîrf, a produselor de calitate, cu o înaltă competi-

tivitate. În virtutea acestei concepții revoluționare, dinamice, cu bătaie lungă, a unui mod de a gândi profund original, novator, opus oricărei inchiștări sau dogme, capacitatea de cercetare științifică și tehnologică s-a dezvoltat neconștient în ultimii 20 de ani, știința contribuind, cu fiecare zi tot mai pregnant, la ridicarea României socialiste pe noi culmi de progres și civilizație. Folosindu-mă de acest prilej, aș vrea să aduc în numele meu, al colegilor de muncă, un cald elogiu, și o înaltă prețuire ctitorului României moderne cu ocazia alegerii sale ca membru titular și președinte de onoare al Academiei Republicii Socialiste România, descoperind în acest act o recunoaștere legitimă a unei inestimabile contribuții la tezașul spiritualității noastre și, în același timp, o strălucită garanție a continuării celor mai înaintate tradiții ale științei românești. Care, repet, a progresat ca niciodată în ultimele două decenii, călăuzită de un patriot înflăcărat, înțelept și clarvăzător.

— Nu e lipsit de interes să amintim că în 1965 lucrau în cercetare 3 700 de oameni ai muncii și că numărul acestora a sporit, ca urmare directă a transpunerii neîntârziată în viață

a concepției revoluționare, constructive despre care vorbești, la 235 000 în prezent, dintre care 91 600 sint cadre cu studii superioare. Altă comparație elocventă: funcționează astăzi 215 unități de cercetare, institute sau centre, față de 110 în 1965.

— Nu încapă nici o îndoială că, la ora de față, dispunem de un redevabil potențial de cercetare științifică și tehnologică, capabil să asigure, în temeiul tradiției și, totodată, al celor mai noi cuceriri, soluționarea celor mai complexe probleme ale progresului neîntreșat al industriei și economiei românești. Alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în fruntea partidului și a statului, cu 20 de ani în urmă, a inaugurat cea mai rodnică eră din istoria științei noastre, prin descătușarea energiei creatoare, prin refuzul șabloanelor și al rutinei, prin declanșarea unei bătaii aspre, purtată fără menajamente, împotriva stagnării în gândire și a comodității. În acest superb demers, încununat de izbândă, de a-i deprinde pe oamenii de știință, pe cercetători să gîndească mereu cu capetele lor, să-și pună toate forțele și toate disponibilitățile în slujba binelui colectiv, secretarul general al partidului a avut-o totdeauna alături pe to-

varăsa sa de viață, academician doctor inginer Elena Ceaușescu, eminent om politic și savant de renume mondial. Președinte al Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, a cărui înființare, în 1965, a reprezentat un moment de referință în dezvoltarea științei și tehnicii românești, tovarăsa Elena Ceaușescu a condus și îndrumat activitatea de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică desfășurată în institutele de cercetări, academile de știință, pe platformele integrate de cercetare-învățămînt-producție, aducînd o contribuție de mare însemnătate la progresul neîntreșat al științei și culturii noastre.

— Rezultatele obținute în domeniul despre care discutăm sint, cum subliniați, numeroase și semnificative. V-am invitat să treceți în revistă cîteva.

— După Congresul al IX-lea, cercetarea științifică a cunoscut o intensificare fără precedent în așa fel încît azi putem afirma, pe deplin justificată, că toate marile noastre realizări din acești ultimi 20 de ani, din construcția economică, din tehnica etc. încorporează în ele contribuții de seamă ale cercetării științifice românești. M-aș opri, ca să dau numai cîteva exemple, la succesele aeronauticii, care a pus la punct, plecînd de la o cercetare proprie de anvergură, o întinsă gamă de avioane, completată nu demult cu aeronavele „Rombar”, apreciate pretutindeni pentru performanțele lor de nivel mondial. Aș adăuga, din acest sector, aparatura cosmică. Edificatoare mi se mai par, lista fiind foarte lungă, de necuprins în cadrul unei scurte discuții, hidrocentralele de pe Dunăre, salbele de hidrocentrale de pe riurile interioare, centralele electronucleare în curs de execuție, Transfăgărășanul, metroul, Canalul Dunăre — Marea Neagră etc. etc. Împliniri de neînchipuit fără sprijinul unei tehnologii de vîrf, oferită tocmai de o cercetare fundamentală și aplicativă serioasă, profundă, originală.

— În ceea ce privește construcția de mașini, domeniul care vă este cel mai familiar?

— Dispunem și aici de linii și sisteme de mașini-unelte și agregate, de linii flexibile de montaj general, de mașini electrice, hidraulice, agricole etc., de echipamente de sudură, de roboți industriali și așa mai departe, realizări în pas cu ultimele cerințe, competitive pe plan mondial. În privința mecanizării agriculturii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a intuit, din primul moment, importanța domeniului în strategia dezvoltării generale a societății, acordîndu-i o atenție deosebită, prioritară.

Institutul nostru reflectă, în chipul cel mai convingător, concepția secretarului general al partidului referitoare la rolul și importanța cercetării în viața economică a țării. El funcționează în actuala structură din 1979 cînd, ca urmare a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, cercetarea, care ținea de agricultură, și proiectarea, care se găsea în aria construcției de mașini, au fost reunite în același cadru și apropiate de producție. Unitatea tot mai strînsă dintre cercetare și producție reprezintă una dintre laturile esențiale ale noii revoluții agrare, ale căror fundamente teoretice și practice au fost puse, în chip magistral, de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Noi facem mașini agricole într-o gamă variată, avem chiar pretenția că sint competitive, dar deținem și un poligon experimental de cîteva sute de hectare, de pe care am cules, în unele parcele, anul trecut, și 13 000 de kilograme de porumb boabe la hectar!

— Din cîte cunoaștem, secretarul general al partidului a vizitat adesea I.C.S.I.T.M.U.A.

— Nu doar că ne-a vizitat, uneori și de 4-5 ori într-un an, dar tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a implicat profund în activitatea noastră, cu care a rămas permanent în contact, dîndu-ne prețioase indicații și îndrumări și cu prilejurile, de asemenea numeroase, ale diverselor vizite de lucru în agricultură. Neîntreruptul dialog cu secretarul general al partidului a condus la instaurarea unei noi mentalități, a unei noi atmosfere în munca noastră. Perfectionîndu-ne continuu, învățînd din critici, tovarășul Nicolae Ceaușescu a găsit unele din soluțiile noastre necorespunzătoare, am elaborat noua sistemă de mașini, pe care primul bărbat al țării a aprobat-o mașină cu mașină! Lesne de dedus că indicațiile primite s-au transformat, de fiecare dată, în documentații concrete, în modele experimentale și prototipuri în temeiul cărora ne-am desfășurat activitatea, obținînd rezultate bune. Am conceput și realizat, între altele, familia de combine autopropulsate de recoltat porumb pe 3, 6 și 8 rînduri, de pluguri în măsură să rezolve acoperirea totală a resturilor vegetale și măruntirea solului, de combinatoarele pentru pregătirea patului germinativ, pentru distribuirea de îngrășăminte sau ierbicide, noi mașini de stropit și prăfuit pentru combaterea dăunătorilor etc. etc., reducînd totodată consumurile de metal și de combustibil. Ne-aș vrea să închei fără a insista asupra unei observații: modul în care tovarășul Nicolae Ceaușescu a abordat, cu fiecare ocazie, problemele legate de cercetarea, proiectarea și construirea mașinilor agricole ilustrează nu numai un profund realism, o deplină cunoaștere a situației, ci și o lucidă anticipare a dezvoltării viitoare a științei. În condițiile în care, în cincinalul următor, nouă, cercetătorilor, ne revine sarcina de a pregăti, fie și parțial, mijloacele și metodele practicii agricole pentru ultimul deceniu al secolului, cînd se prevede, după direcțiile trasate de Congresul al XIII-lea al partidului, ca producția agricolă a României să se dubleze. Acțiunea noastră e, repet, cu bătaie lungă, concepția secretarului general al partidului fiind una pentru prezent și, deopotrivă, pentru viitor. Iar rîvna și perseverența tuturor celor care lucrează în cercetare, devotați, întru neînmurșat, nu reprezintă decît un răspuns ferm, angajat, la chemările celui dintîi bărbat al neamului, care a definit cu numele său, Nicolae Ceaușescu, cea mai fertilă epocă din istoria României. Acum, cînd întreaga suflare românească cinstește cu dragoste și recunoștință pe cîrmaciul destinului național la două decenii de la alegerea sa în fruntea partidului și a țării, slujitorii științei își unesc glasul cu al patriei, urîndu-i tovarășului Nicolae Ceaușescu mulți ani, sănătate și putere de muncă.

LIVIU TIMBUS

OVIDIU IOANIȚOIA

În Finlanda, la Helsinki, (Olimpiada internațională de matematică), în Cehoslovacia, la Bratislava (Olimpiada internațională de chimie), în Iugoslavia, la Portorož (Olimpiada internațională de fizică) și în Bulgaria, la Sofia (Olimpiada balcanică de matematică), 16 elevi români au obținut numeroase premii în confruntarea lor cu cei mai buni elevi din toată lumea. Numele lor: Daniel Tătaru, Răzvan Gelca, Radu Negulescu, Lucian Louis Funar, Andrei Paraschivescu, Mugurel Barcău, Dan Pirjol, Ovidiu Clotea, Cătălin Mălureanu, Cristian Mihail Neacșu, Dragos Horvat, Dorin Bogdan Borza, Sorin Armeanu, Oana Pușcoiu, Mihai Ciucu, Nicolae Beli. Despre acești liceeni, ale căror succese confirmă valoarea deosebită a școlii românești din ultimele două decenii, vă propunem să citiți o amplă relatare într-unul din numerele viitoare ale revistei noastre.

Interlocutorul nostru se numește Petre Ianc și lucrează ca inginer la Institutul de cercetări metalurgice din București. Este fiul unor țărani din Munții Apuseni și s-a născut în anul 1946. Apartine cu alte cuvinte unei generații care a văzut lumina zilei la scurtă vreme după intrarea patriei în eul său socialist, și-a desfășurat instrucția liceală și universitară în anii marilor convulsii politice și sociale ale României postbelice, dar care, mai ales, și-a dezvoltat valentele profesionale beneficiind de marile privilegii de a pasi, odată cu vîrsta deplinei maturități, în cea mai fertilă și glorioasă etapă de înflorire a României moderne. „Sint un ins obișnuit și vă rog să mă considerați ca atare — ne avertizează Petre Ianc — și realizările mele, cîte sint, aparțin deopotrivă colegilor mei de institut ca și celor cu care am lucrat în diferite combinate siderurgice. Nu fac parte din cei ce-și dezvoltă talentul virtual sau deprinderi latente încă din adolescență. Ca fecior de țărani munteni, obișnuit cu munca dură și viața aspră, mi-am dorit o meserie bărbătească. De aceea mi-am ales meseria de metalurgist”. Cu toate acestea — ne permitem noi să adăugăm — profilul profesional și civic al cercetătorului Ianc se particula-

rizează prin cîteva elemente distincte. Vom aminti în primul rînd că în vremea studenției, dar și mult timp după aceea, Petre Ianc a făcut dovada unei duble pasiuni: cea pentru cercetarea științifică, dar și cea consacrată sportului de performanță, 15 ani la rînd fiind component al echipei de rugbi patronate de Asociația sportivă

mai nou întreprinde cercetări pentru asimilarea tablelor groase, pentru conducte, necesare transportului de gaze și produse petroliere în regiunile cu climă aspră. Desfășoară în același timp o activitate didactică în calitate de conferențiar asociat și a susținut și publicat aproape o sută de lucrări științifice. Un bilanț bogat la numai

„Sint un om obișnuit, dar viața mea imprumută valoare de simbol”

„Sportul studentesc”. O vecinătate deloc jenantă, așa cum o demonstrează izbînzile paralele: interlocutorul nostru a sîrșit facultatea ca șef de promoție.

Dar ceea ce onorează în primul rînd activitatea inginerului Petre Ianc este, desigur, munca de cercetător științific. A condus și a finalizat studii consacrate unor teme de cercetare de o importanță particulară în domeniul siderurgiei. Între acestea: O nouă tehnologie de tratament a tablelor groase (aplicată pe șantierul Giurgeni-Vadul Oii), o marcă nouă de oțel-beton pentru construcții civile (brevetată și în străinătate), iar

39 de ani dar despre care Petre Ianc ține să facă din nou o observație: „Am obținut aceste succese deoarece am lucrat de la bun început într-unul din cele mai mari institute de cercetări ale țării, și într-o perioadă de maximă dezvoltare economică a României. De altfel, întreaga mea generație, a avut condiții optime de afirmare. Colegii mei de facultate ocupă, mulți dintre ei, la o vîrstă tină, funcții de cea mai mare răspundere. Pot da și exemple toate de la Combinatul siderurgic Galați. Iată: Sandu Florentin a devenit director general adjunct al combinatului,

Traian Popa, inginer șef la Leminoare, Mircea Budur, șef secție LTG-2, Florea Strugare, șef serviciului tehnic. Și mulți alții. În ceea ce mă privește lucrez într-un institut în care fondurile de investiție au crescut de la 74 milioane lei în 1965 la 805 milioane anul acesta. Este o realitate pe care nu au putut-o întrezări nici chiar cei care au lucrat în cercetare cu 20 de ani în urmă. Și lucrul cel mai important: trăim cu sentimentul tonic că tot ce se face, se întreprinde, este spre folosul oamenilor, pentru prosperitatea României. Sint concluziile care confirmă justetea politicii economice promovată de partidul nostru, de secretarul său general prin unitatea dintre știință și conștiință, motorul și miezul dialectic al unei epoci supranumite pe drept cuvînt Epoca Nicolae Ceaușescu. Sint rezultatele unui demers rațional ce neagă și deconspiră suspinele politologilor nemarxiste. Așa cum arătam la începutul discuției noastre, într-un stat al democrației plene, al profundului umanism, motivația axiologică a acțiunii politice presupune implicit o întemeiere științifică, ceea ce face ca judecățile de valoare să dobindească în știință forța și semnificația judecăților de existență”.

MOMENT ISTORIC PENTRU VIITORUL ȘTIINȚEI ȘI CULTURII ROMÂNEȘTI

Cald și profund omagiu

Un lucru pe care-l stie, cred eu, la ora actuală, toată lumea, dar pe care îl relatez cu toată plăcerea, ar fi acela că, pentru alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu ca membru titular și președinte de onoare al Academiei Republicii Socialiste România, au avut loc două sedințe. Una, în ajunul solemnei adunări, în care au fost scoase în evidență activitatea și opera tovarășului Nicolae Ceaușescu. După aproximativ două ore, prin hotărârea unanimă a membrilor titulari, singurii care au dreptul la vot, s-au întocmit documentele pentru adunarea solemnă de a doua zi. Pentru mine și, totodată, pentru toți ceilalți participanți, această alegere n-a fost o surpriză. Mulți dintre noi am spus că acest lucru trebuia să se întâmple mai de demult, dar am înțeles, în același timp, că momentul în care sărbătorim cei 20 de ani de la lucrările Congresului al IX-lea, Congres ce-a coincis cu deschiderea spre lume a țării noastre, este chiar prilejul cel mai potrivit pentru a ne exprima respectul, prețuirea și recunoștința pe care noi, membrii Academiei Române, le nutrim față de președintele țării. Vorbind despre activitatea și opera tovarășului Nicolae Ceaușescu, as aduce în discuție un anumit fapt pe care l-am păstrat în memoria mea afectivă: încă de la Congresul al IX-lea, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe lângă problemele propriu-zis politice, de politică internă și externă pe care le-a enunțat, s-a arătat, încă de atunci, un adevărat îndrumător în problemele culturale și artistice, în sensul cel mai larg al cuvântului. În anul imediat următor, în 1966, cu ocazia Centenarului Academiei Române, a rostit un mare discurs în care a expus un întreg program de promovare a culturii socialiste, dar, în același timp, întemeiat pe tradițiile

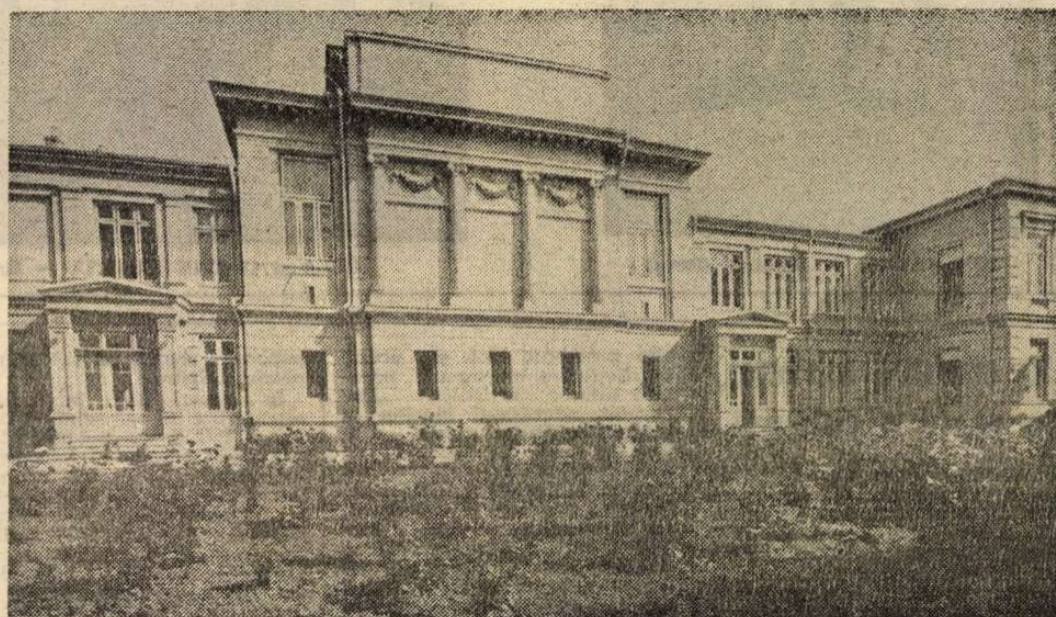
progresiste ale culturii poporului nostru. Iată, dar, că încă din primii ani, de când a fost ales în fruntea partidului, Academia Română, ca for suprem al culturii noastre, s-a bucurat de sprijinul și sollicitudinea sa. Cât despre discursul rostit recent la adunarea solemnă, acel tip special de sinteză economică, politică și socială, analize pătrunse de un înalt patriotism, de patos revoluționar și de o amplă clarviziune recunoscută în toată lumea, am reținut, pentru sufletul meu, datorită semnificației sale, următorul pasaj: „În același timp, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie să acordăm atenția necesară și științelor sociale — și așa menționa, în primul rând, istoriei, filozofiei materialist dialectice și istorice — literaturii și limbii române, cu atât mai mult cu cât începuturile acestui înalt forum au fost legate de apărarea și dezvoltarea limbii române. O națiune, un popor nu pot exista fără o istorie, fără o cultură și o limbă proprie! Aceasta constituie chezașia și forța fiecărui popor — și, așa cum am menționat, poporul nostru a creat, de-a lungul mileniilor, limba, cultura românească! Oamenilor de știință și de cultură le revine misiunea s-o păstreze, s-o perfecționeze și să asigure întotdeauna ca ea să ocupe un loc demn în rândul limbilor și culturii universale”. Rostite de cea mai autorizată voce a țării și de la înălțimea impresionantului nostru forum, aceste viziuni ideale vin să anime toată suflarea culturală și științifică a țării, vin să ofere o finalitate limpede și clară întregii noastre activități, activitate pe care, după exemplul tovarășului Nicolae Ceaușescu, o punem în slujba poporului, a culturii, limbii și istoriei sale.

ȘERBAN CIOULESCU ■

„...este necesar să facem astfel încât știința românească să ocupe un loc de frunte și, în unele domenii, locul de pionierat în cunoașterea de noi și noi taine ale naturii și universului, în dezvoltarea cunoașterii umane în general.

Să pornim permanent de la faptul că nu există lucruri care nu pot fi cunoscute, ci numai lucruri necunoscute încă, dar că stă în puterea omului ca, prin cutezanța sa, să descopere noi taine și noi legi ale naturii, să acționeze pentru a le pune în serviciul omului, al bunăstării omenirii, al colaborării și păcii”.

NICOLAE CEAUȘESCU

Fotografie de PAUL AGARICI ■

O viață pilduitoare

Dubla alegere concomitentă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, ca membru titular și președinte de onoare al Academiei Republicii Socialiste România, reprezintă un eveniment de profundă și multiplă semnificație majoră, de amplă rezonanță.

El a prilejuit evocarea bine-meritatului prestigiu al înaltului for academic, care în curând va implini 120 de ani de existență și afirmare, prezența sa activă la marile acte istorice și contribuția membrilor săi la dezvoltarea științei și culturii naționale de-a lungul deceniilor. În același timp, prin el s-a consemnat solemn actul de consacrare academică, de recu-

noaștere plenară și înaltă prețuire a gândirii și acțiunii înțelepte și realiste a președintelui țării, a contribuției sale îndelungate și profund originale, teoretice și practice, la marea operă a construcției socialiste, la progresul material și spiritual al întregii națiuni. El deschide totodată noi perspective vaste cercetării fundamentale și aplicative în toate domeniile chemate să contribuie mai larg și mai intens la înălțarea României socialiste pe noi culmi de progres și civilizație, imperativ categoric, nobil și suprem căruia tovarășul Nicolae Ceaușescu i-a dedicat și îi dedică o întreagă viață pildu-

itoare sub toate aspectele.

Rezultanta de sinteză a acestei triple semnificații a recentului eveniment, ce se impune cu stringența unei axiome, este confirmarea necesității imperioase a unor eforturi, și mai curajoase, și mai sustinute, și mai eficiente, individuale și colective, într-o cadență fermă, din partea tuturor celor ce activează în câmpul creației științifice, culturale și artistice.

Acesta este, de altfel, și îndemnul mobilizator, de largă reverberație în conștiința țării, a oamenilor de știință, ce se desprinde pregnant din discursul magistral de recepție al tovarășului Nicolae Ceaușescu, la adunarea generală solemnă a înaltului for academic.

Acad. VASILE V. MALINSCHI ■

Știință și conștiință

Alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu ca membru titular și președinte de onoare al Academiei Republicii Socialiste România a fost primită de oamenii muncii și cadrele de specialiști din agricultură cu legitimă satisfacție și bucurie. Numeroasele vizite întreprinse de secretarul general al partidului în unitățile de cercetare și învățământ din țara noastră au demonstrat de fiecare dată interesul expres pe care primul bărbat al țării îl acordă științei ca pirghie de ridicare a economiei naționale, de îmbunătățire a condițiilor de viață ale poporului. În fapt, tot ce s-a făcut în România ultimelor două decenii poartă amprenta gândirii vizionare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a capacității sale de comprehensiune, de prospectare lucidă a viitorului, de aplicare creatoare la condițiile concrete ale patriei noastre a celor mai generale legi ale socialismului științific. Contemporaneitatea datorează deopotrivă iubitudinii fiu al clasei muncitoare din România îmbogățirea teoriei și practicii revoluționare cu teze

de mare însemnătate principială, teoretică și practică.

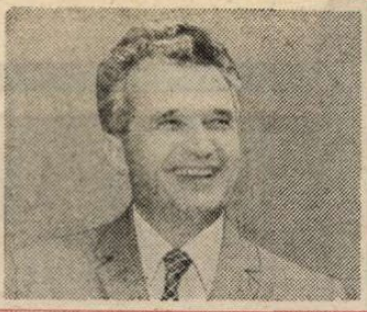
La izvoarele acestei gândiri profunde, dar de o mare simplități, se află fără îndoială eliberarea conceptelor politice, sociale și economice din strîmtoarea dogmatismului, restituirii funcției novatoare, creatoare a teoriei, privită nu ca o dogmă, ci ca o călăuză în acțiunea practic-transformatoare, ca instrument științific de descifrare a realității concret-istorice, a specificului național și a contextului internațional aflat în mișcare dialectică. La toate înfăptuirile națiunii noastre, în această ultimă perioadă bidecennială, se află intruchipat spiritul novator al secretarului general al partidului, neîmpăcarea sa cu orice tendință de închistare, stagnare, automulțumire, energică sa revoluționară a cărei combustie este patriotismul fierbinte, devotamentul nemărginit față de cauza socialismului și comunismului în țara noastră, în lumea contemporană.

Alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu ca membru titular și președinte de onoare al Aca-

miei R.S.R. constituie o chezașie pentru dezvoltarea și înflorirea în continuare a științei, culturii și artei naționale, pentru construirea socialismului și comunismului pe pământul României. Avîndu-l în frunte, oamenii de știință au datorita de a-și lărgi și mai mult orizontul lor de creație, de a găsi cele mai eficiente căi de rezolvare a tuturor problemelor legate de dezvoltarea economiei naționale. Aceasta este nu numai o datorie de om de știință, ci și o datorie patriotică.

În acest larg context al unor împliniri și bucurii unanime, oamenii de știință din agricultură au nobila menire de a contribui în continuare, dar într-o măsură și mai mare, la convertirea științei agricole în practică zilnică, la sporirea sensibilității a producției agricole vegetale și animale în conformitate cu indicațiile de o inestimabilă valoare, elaborate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, omul care intruchipează plenar, la cel mai înalt nivel, înțelepciunea, puterea de muncă și spiritul revoluționar al poporului nostru.

Acad. prof. dr. NICHIFOR CEAPOIU ■

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

CULTUL MUNCII, AL CREAȚIEI, NOUA DEMNITATE A CREATORULUI

„Cinstiți patria și poporul nostru minunat,

ION JALEA — Decebal (Deva)

CELA și COSTIN NEAMȚU — Hrisov 2050

VIRGIL ALMĂȘAN — Intemeietorii

O cultură a vieții, o viață a culturii

Rostită-n versuri cu silabe de aur, intruchipată-n luminoase culori desprinse parcă din inima unui răsărit de soare, săpată-n albul immaculat al marmorei, ori turnată-n bronzul nepieritor al monumentelor, sau cîntată-n lungi și domoale și-n același timp ropotitoare doine și rapsozii, dragostea de patrie a fost și va fi, dintotdeauna, adevărata cheie de boltă a întregii noastre arte, a întregii noastre culturi.

Expresie definitorie pentru fiecare mare artist, dragostea de patrie, prin care înțelegem, lărgindu-i și innobilându-i intrucitva sensul, nu numai dialogul artistului cu istoria meleagurilor natale, a pămînturilor străbune, pline de osemintele de argint ale eroilor ei, mari ctitori de țară și de neam, ci și dialogul său cu prezentul imediat al patriei, strădania sa de a închina cea mai mare parte a operei sale efortului tuturor celor ce dau patriei un chip nou, un chip pe măsura eroicelor vremuri pe care le trăim, dragostea de țară, deci, arde adînc la temelia întregii noastre culturi.

Dacă, metaforic vorbind, la butoniera orașelor patriei strălucesc, ca niște garoafe roșii, zeci și zeci de monumente, dacă versul poezilor s-a încărcat de ritmuri avîntate, dacă eroii celor mai de seamă romane ale noii noastre literaturi sînt cei ce-au ridicat noile orașe, sau cei ce-au ridicat marile ctitorii ale socialismului, dacă artele plastice, la rîndul lor, se-arată a fi tot mai însetate de real, de explozia însăși a peisajului urban sau rural, dacă marilor cîntece patriotice și revoluționare li s-au adăugat în timp altele, noi, cu-aceleași însușiri îndemnuiri întru cinstirea patriei, și lista unor astfel de noi întîmplări ar putea continua, fără doar și poate, toate acestea s-au putut înfăptui mai cu seamă în ultimii 20 de ani cîți au trecut de la acel istoric Congres al IX-lea, moment crucial în viața poporului nostru, cînd în fruntea partidului a fost ales cel mai iubit fiu al poporului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, vizionar patriot și revoluționar român a cărui viață de excepție este închinată pe de-a-ntregul propășirii României, ridicării ei pe noi culmi de progres și civilizație.

Atunci, în plenu lucrărilor celui de-al IX-lea Congres, în chiar Raportul pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a prezentat, s-au făcut auzite, între

alte generoase idei, și aceste însușiri îndemnuiri adresate tuturor artiștilor: „Poporul, adevăratul făuritor al tuturor bogățiilor patriei, trebuie să-i închine oamenii de artă și cultură tot ceea ce pot crea mai frumos și mai bun. Desigur, se poate și este necesar să se creeze în diferite forme și stiluri. Putem spune creatorilor de artă: alegeți tot ceea ce credeți că este mai frumos în culoare, mai expresiv în grai, redați realitatea cît mai variată în proză, în poezie, în pictură, sculptură și muzică, cîntați patria și poporul nostru minunat, pe cei ce și-au închinat întreaga viață înfloririi României”. Sînt îndemnuiri ce au rodit aidoma bobului curat și viguros aruncat într-o brazdă bogată, mănoasă. Artelor și culturii române contemporane li s-au deschis, dintr-o dată, toate ferestrele înspre viață și adevăr. Un aer puternic, de primăvară, înnoitor, și o lumină înaltă s-au instăpinit în toate domeniile vieții din România, inclusiv în cele ce țin de artă și cultură. Mai mult decît atît, artelor și culturii române li s-a oferit șansa, pentru că despre o adevărată șansă este vorba în ultimă instanță, de-a contribui decisiv, prin puterea modelatoare a mesajului lor eminent și profund uman, la configurarea portretului moral al omului nou, constructor conștient și devotat al României socialiste. Puse în slujba vieții, artelor și cultura au devenit și devin, pe zi ce trece, tot mai viabile, un bun al întregului popor, astfel încît putem spune, fără teama că greșim, că avem o cultură a vieții și, în același timp, confundîndu-se cu ea, o viață a culturii.

VICTOR NIȚĂ ■

Tradițiile populare în contemporaneitate

Tradițiile civilizației și culturii populare românești au cunoscut, ca urmare a liniilor direcționale date de Congresul al IX-lea al partidului, deschideri noi, de largă perspectivă și profunzime. În consecință, s-a intensificat extrem de eficace activitatea de cercetare științifică menită să descopere elemente de cultură populară de străveche tradiție care, alături de alte numeroase dovezi, vin să confirme în mod strălucit permanența rădăcinilor multimilenare ale culturii populare românești, vechimea, continuitatea și statornicia

poporului român pe meleagurile patriei noastre.

În același timp, în lumina orientărilor Congresului al IX-lea al P.C.R., s-a intensificat și amplificat cercetarea fenomenelor etnografice contemporane, punîndu-se accent pe studierea creației în toate sferile culturii populare, pe stimularea și promovarea valorilor autentice, originale, pe făurirea de tradiții noi, contemporane. Filonul viguros al bogatelor tradiții populare a stat și stă la baza creării de noi valori, aducîndu-se astfel în contemporaneitate elementele de esență ale spiritualității românești încheiate în diverse perioade istorice și perpetuate prin forța inepuizabilă a tradiției pînă în zilele noastre. Tradiția constituie o forță inepuizabilă pentru că ea este supusă în permanentă înnoirilor, înnoiri ce se manifestă mai lent într-o anumită perioadă, pentru ca la un moment dat să devină ele însele caracteristice pentru o anumită etapă, răspunzînd cerințelor spirituale ale etapei respective.

Tradițiile culturii populare specifice epocii în care trăim apar, se făuresc și se consolidează sub ochii noștri, generațiile de azi fiind ele însele creatoare de tradiții contemporane, conștiente fiind că participă activ și cu eficacitate la acest proces. Valorificarea tradițiilor de civilizație și cultură populară, alături de crearea noilor tradiții, se desfășoară în țara noastră și se afirmă cu foarte multă presanță în cadrul generos al Festivalului Național al Muncii și Creației „Cîntarea României”. Un strălucit exemplu în acest sens îl constituie, de pildă, activitatea creatorilor populari contemporani în domeniul ceramicii populare activitate ce și-a găsit un excelent prilej de afirmare în cadrul tirgurilor olarilor ce se desfășoară sub egida Festivalului Național „Cîntarea României”. Acest an a marcat, de pildă la Horezu, județul Vâlcea, cea de-a XV-a ediție a Tirgurii ceramicii populare românești. Un deceniu și jumătate în care, an de an, cei mai talentați olari din cele mai reprezentative centre ceramice de pe tot cuprînsul țării, s-au adunat la acest tirg-concurs, pentru a-și dovedi măiestria și ingeniozitatea cu piese ceramice a căror valoare artistică aduce tradițiile în contemporaneitate, dar reprezintă, în același timp, și valori ale contemporaneității. Numele multor olari au devenit cunoscute și chiar vestite tocmai datorită unor asemenea prilejuri de afirmare a valorii creativității lor.

Se poate afirma că noțiunea însăși „creatori populari contemporani”, care astăzi se vehi-

culează cu ușurință și în mod firesc, și-a făcut treptat loc și a cucerit locul pe care astăzi îl ocupă în limbajul de specialitate și în cel cotidian, s-a impus abia pe parcursul ultimelor decenii. Paleta tematică de afirmare a creatorilor populari, contemporani, este foarte largă. Dacă ne-am referi numai la sferele plasticii populare și tot am fi nevoiți să subliniem că sferele de străveche tradiție, puternic stimulate, încurajate și continuate, sînt îmbogățite cu elemente și aspecte izvodite în perioada contemporană, care au izbutit deja să capete acceptarea colectivității noastre de azi.

Ne vom opri aici cu exemplificarea, deoarece intenția noastră a fost doar aceea de a dovedi că în realitatea etnografică contemporană tradițiile culturii populare se bucură de cinstire, prețuire și sprijin și, totodată, de a dovedi că generațiile de mine vor avea mîndria de a prelua tradiții făurite de generațiile epocii noastre contemporane, epocă pe care ne mîndrim să o putem numi Epoca Nicolae Ceaușescu.

prof. dr. ION VLĂDUȚIU ■

Diversitatea de stiluri

Cine urmărește evoluția literaturii române a ultimelor două decenii nu poate să nu constate tendința generală de înnoire față de etapa precedentă, mai ales în ceea ce privește modul de comunicare, corespunzător, nici vorbă, unei noi viziuni și abordări a realului. Dacă ne-am referi numai la anul 1968, la poezie și la proză, ar fi cu neputință să nu observăm mutațiile intervenite prin volume precum *Laus Ptoemaci* de Nichita Stănescu, *7 poeme* de Leonid Dimov, *Tinerețea lui Don Quijote* de Marin Sorescu, *Intusul* de Marin Preda, *Interval* de Alexandru Ivasiuc, *Martorii* de Mircea Ciobanu, spre a da doar cîteva exemple din cele mai frapante. Este momentul cînd la Adunarea generală a scriitorilor din 16 noiembrie 1968, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, vorbea de „o largă diversitate de stiluri și maniere artistice”, necesare în dezvoltarea firească a oricărei literaturi: „Combătînd anumite viziuni înguste din trecut, unele păreri rigide cu privire la caracterul artei, partidul stimulează preocuparea scriitorilor, a tuturor artiștilor din țara noastră pentru perfecționarea măiestriei, pentru îmbogățirea mijloa-

celor de exprimare, pentru o continuă inovare creatoare. Pornim de la premisa că diversitatea de stiluri și forme artistice nu face decît să exprime mai pregnant conținutul, să-l facă mai accesibil omului pentru care este creată opera de artă” (*România pe drumul desăvîririi construcției socialiste*, vol. 3, București, 1969, p. 675). Această observație este reluată într-un interviu acordat ziarului *L'Humanité* la 8 mai 1970 și, cu prevenitoare lămuriri, în Cuvîntarea la împlinirea cu oamenii de artă și cultură din 10 martie 1971: „Sîntem, spune tovarășul Nicolae Ceaușescu cu acest prilej, pentru o largă libertate de creație, dorim să avem o literatură și o artă diversificate din punctul de vedere al formei, al stilului, ne pronunțăm hotărît împotriva uniformizării și sablonismului, a rigidității și dogmatismului. Considerăm că a accepta sablonismul, uniformizarea, rigiditatea înseamnă a sărăci viața spirituală și culturală a poporului nostru” (*România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 5, p. 465). Conceptul diversității stilurilor și manierelor artistice de exprimare ca manifestare a libertății de creație și semn al promovării valorilor autentice apare în numeroase luări de cuvînt ale secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, neconștient preocupat nu numai de amploarea fenomenului literar românesc contemporan, dar și de adîncimea, calitatea și originalitatea sa în contextul literaturii universale, a acelei literaturi care trebuie să ducă societatea omenească înainte spre luminile viitorului.

AL. PIRU ■

„Pe-un picior de plai, pe-o gură de rai”

Istoria națională, adevărul tuturor momentelor care au constituit-o și au marcat-o, a însemnat o preocupare fundamentală, de căpetenie, a pictorilor și sculptorilor noștri din toate timpurile. Simbolul, alegoria, metafora în general și mai ales realismul au fost mijloacele prin care, de fiecare dată, au fost identificate și transfigurate, cu înaltă măiestrie artistică, sensurile profunde, de interes major, ale unei istorii atît de încercate.

Revoluția de eliberare socială și națională, determinînd marile prefaceri și direcții ale dezvoltării noului societăți românești,

● Dragostea de patrie — expresie definitivă pentru fiecare mare artist ● Un aer puternic, de primăvară, înnoitor și o lumină înaltă s-au instăpinit în toate domeniile vieții din România ● Cercetarea etnologică vine să confirme permanența rădăcinilor multimilenare ale culturii populare românești ● Creatorii populari — făuritori de tradiții noi, contemporane ● Festivalul Național „Cântarea României” — cadru fertil de manifestare și stimulare a creativității în toate domeniile ● Literatura contemporană — o nouă viziune în abordarea realului ● Pictura și sculptura românească — păstrătoare neobosite ale spiritului național ● Cultura română își apropie profunde semnificații ale schimbului de valori la nivel mondial.

pe cei ce și-au închinat întreaga viață înfloririi României"

MIRCEA ȘTEFĂNESCU — Ștefan cel Mare (Vaslui)

MARIUS BUTUNOIU — Mihai Viteazul (Cluj-Napoca)

CONSTANTIN NIȚESCU — În mijlocul poporului

a condiționat după cum bine se știe și în acest plan, al artelor plastice, multe și esențiale prefaceri. Inerente ingerințe însă, de ordin subiectiv și obiectiv, pe care istoria contemporană și mai ales documentele de partid le-au consemnat, interpretat și apreciat, de fiecare dată la dimensiunea lor reală, au reușit să tulbure și, ce este mai grav, uneori chiar să periclitaze valoarea firească a fenomenului, aflat în plină desfășurare.

Cu atât mai mari și mai eroice ne apar în acest context — ne referim, cum desigur s-a înțeles, la anii premegători Congresului al IX-lea — figurile unor Camil Ressu, Corneliu Medrea, a unicului Gheorghe Anghel, a inegalabilului Ciucurencu sau a lui Corneliu Baba și încă mulți alții, care, cu riscuri și eforturi sociale și morale, uneori supraomenești, au salvat filonul adevărat și inconfundabil al unei arte de primă mână și în plenară ascensiune. Și dacă în istorie și mai ales în filozofie, în literatură, în muzică și în multe alte domenii, spiritul național, precum știm, a fost de multe ori trădat și alungat, în locul său instaurându-se un alt mod de simțire și înțelegere, specific altor viziuni și modalități de a recepta și interpreta existența, la nivelul picturii și sculpturii românești, le datorăm acestor artiști români — noi toți, cei de acum și cei ce vor veni — enorm. Prin credința neștirbită și prin sacrificiul lor, ne-au salvat comorile, spre a nu fi cumva împrăștiate în cele patru vânturi.

A apărut însă ȘANSA, deodată și mai ales la o dimensiune și la o anvergură în care cu toții sperăm, dar la care nimeni nu se mai aștepta cu adevărat.

Ea, această ȘANSA, s-a numit, se numește și se va numi întotdeauna, pentru artele plastice, sau mai corect și pentru ele, Congresul al IX-lea al P.C.R. S-au spus și se vor spune mereu multe, bune și frumoase lucruri despre acest impresionant eveniment, despre acest hotărât între două epoci, puncte menite să reunească definitiv malurile unei spiritualități vremelnice și artificial despărțite.

Istoria, mai ales, și apoi filozofia, științele sociale, știința, literatura, teatrul, muzica și nu în ultimul rând artele plastice s-au întors la matca lor inițială și, de la o nouă înălțime a spiritului și a gândirii, au purces la a călăuzi către eternitate drumul eroic al unui popor prietenos și generos, mândru și independent, în fruntea căruia se află de acum înainte un fiu cu adevărat devotat și neînficat, cetezător, pe măsura imperativelor unei epoci de nemaiîntâlnită com-

plexitate: Nicolae Ceaușescu. De acum înainte și poate pentru totdeauna, fără nici un „inspector” peste arte, încurajați și sprijiniți efectiv și fără condiționări, pictorii și sculptorii cei mai talentați și cei mai harnici, cu toții laolaltă, s-au luat la marea întrecere de a-și cînta locurile atât de minunate și colorate, aflate de mil de ani „pe-un picior de plai, pe-o gură de rai”.

Cîntecele acestea, cîntecele acesta general este impresionant și sublim, unic mai ales printre frumoasele cîntece ce se aud mereu prin lumea întreagă. Și așa cum de fiecare dată, cînd la Zăcopane, Agrigento, sau în altă parte vin dansatori din Țara Oasului, despre locul I nu se mai discută, și în cazul picturii românești, oriunde ar fi prezentă, în țară sau departe prin lume, ea își face de la început auzit și prețuit timbru-l inconfundabil, toate acestea întimplindu-se însă firesc, în numele și în virtutea firescului, al tradiției, al dezvoltării plene și normale a spiritului autohton, deschis tuturor înnoirilor.

MIHAI BANDAC ■

Schimbul de valori

Privită în întreaga sa evoluție, cultura română ne permite să observăm unele etape de maximă deschidere spre fenomenele de creație din țările mai apropiate sau mai depărtate, dar și unele etape de fixare a atenției spre interior, marcate de convingerea că o adevărată eflorescență a potențialului spiritual al poporului nostru nu se poate împlini decât printr-o masivă explorare a tradițiilor și a miturilor naționale. Așadar, o mișcare dialectică. Alternanțe adeseori, aceste etape de deschidere și închidere spre exterior au avut uneori un caracter sincron, înțelegându-se ca două aspecte complementare ale unui fenomen unitar.

Un astfel de moment este cel care a debutat în 1965. De atunci a început un proces masiv de deschidere spre toate marile valori ale umanității. Ferbrilitatea acelei căutări care avea caracterul eroic al oricărei tentative de ieșire dintr-o evasiignorantă știută, asumată ca o stare tragică, viza toate etapele culturii universale și toate arile culturale reprezentative de pe glob. În viața noastră literară au apărut alți teoreticieni și critici ai literaturii, cu o gândire mult mai nuanțată, vechile concepte închistate despre realism și anti-realism explodaseră prin neî-

rescul lor, fapt la care au contribuit numeroși esteticieni marxisti din țară și din străinătate, care au reînceput să gîndească statutul literaturii clasice și moderne pe baze noi, originale, stimulatoare pentru însuși procesul de creație, ca și pentru cel de receptare. De altfel, însuși secretarul general al partidului spunea la o întrunire a scriitorilor că „Este de înțeles că cunoașterea culturii universale reprezintă o necesitate nu numai pentru cei care lucrează în acest domeniu, ci pentru orice popor. Nici o națiune nu se poate dezvolta, nu-și poate înscrie cultura în sfera civilizației mondiale dacă se izolează, dacă nu participă la schimbul de valori spirituale. Datoria noastră este să facem cunoscute peste hotare marile realizări ale culturii patriei noastre, să ne afirmăm cu contribuția noastră originală în patrimoniul civilizației internaționale.” Este aici intuiția fericită a unui proces dialectic, fără de care dezvoltarea organică, ascendentă a unei culturi nu este posibilă.

Dacă atitudinea comprehensivă, indiferența sau intoleranța față de influențele străine, mediata de traduceri sau de lecturile în original ale unor opere literare străine a avut un caracter foarte transant din punct de vedere teoretic de-a lungul timpului, practica vieții literare a pus în lumină un comportament mult mai cum-pătat, evident la cei mai mulți cărturari și scriitori români din toate timpurile. O asemenea adevărată la „practica vieții literare” se petrece în ultimele două decenii în cultura noastră, cultivându-se o atitudine echilibrată și, în același timp, eficientă în problema deschiderii culturii române față de universalitate.

Nevoia acută de traduceri din toate țările lumii nu are la bază un complex de inferioritate. Ea poate fi resimțită ca atare pe plan național doar cînd acestea lipsesc. Explozia informațională de astăzi relevă mai mult ca oricînd necesitatea cooperării culturale. Nici o țară, oricît de mare ar fi, nu l-a produs și pe Homer și pe Dante și pe Hugo, și pe Goethe, frații Schlegel, și pe Balzac, Tolstoi, Dostoievski, și pe Eminescu și Rebreanu. Dacă sîntem convinși că literatura lumii are nevoie de glasul românesc (și că, în acest sens, avem de recuperat niște poziții meritate), trebuie să acceptăm și reversul, și anume că avem nevoie de literatura lumii. Într-un climat cultural cum este cel pe care îl respirăm în prezent, un astfel de echilibru este

posibil, stă în puterile noastre să-l slujim și să-l transformăm în realitate.

ROMUL MUNTEANU ■

Libertatea creației

„Sîntem pentru o largă libertate de creație, dorim să avem o literatură și o artă diversificate din punctul de vedere al formei, al stilului, ne pronunțăm hotărît împotriva uniformizării și șablonismului, a rigidității și dogmatismului. Considerăm că a accepta șablonismul, uniformizarea, rigiditatea înseamnă a sărăci viața spirituală și culturală a poporului nostru. Este de înțeles că activitatea creatoare a unui popor, în toate domeniile, se poate desfășura cu succes numai în condițiile cînd omul se simte liber și stăpîn pe destinele sale”, afirma secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Cuvîntarea la înțilnirea cu oamenii de artă și cultură din 10 februarie 1971. Această idee fundamentală a fost urmată, în chip firesc, dialectic, după cîțiva ani, de una din cele mai radicale înnoitoare hotărîri ale epocii Nicolae Ceaușescu: „Lichidarea în țara noastră a cenzurii — cum i se spune — ilustrează stadiul înalt la care a ajuns societatea românească, superioritatea ei, încrederă în capacitatea celor care lucrează în acest domeniu de a aplica ferm în viața politică partidului, creșterea nivelului politic-cultural al maselor largi populare. Această măsură este o nouă expresie a democratismului societății noastre, a marilor drepturi și libertăți de care se bucură oamenii muncii în România, inclusiv în exprimarea opiniilor prin intermediul presei, în creația literar-artistică, a posibilităților nelimitate ale maselor de a participa la dezvoltarea vieții spirituale” (Expunere cu privire la creșterea rolului clasei muncitoare, a consiliilor oamenilor muncii în conducerea activității economico-sociale, în realizarea programului partidului de dezvoltare a industriei socialiste, a întregii economii naționale, de ridicare a bunăstării poporului și perfecționare continuă a democrației socialiste”, 11 Iulie 1977).

Departate de a fi fost o măsură strict organizatorică, înlocuirea vechilor forme de „șablonizare” culturală — care au malformat nu o dată literatura și arta

noastră în trecut — cu spiritul de autoexigență și răspundere individuală — a consemnat o fază nouă, superioară, în procesul de maturizare revoluționară a omului de cultură român. A fost, pe de altă parte, una din condițiile imperios necesare ale libertății de opțiune și manifestare ideologică, de configurare a elementelor ce asigură specificitatea fiecărei reviste sau edituri, într-un cuvînt, a tuturor componentelor din ansamblul mass media. Iar dreptul la originalitate este un drept inalienabil al valorii.

Instaurarea unui adevărat climat cultural nu se poate dispensa de spiritul constructiv polemic, ce caracterizează orice societate angajată în făurirea unui nou destin, independent și unitar; recuperarea pe baze științifice a valorilor moștenirii literar-artistice naționale, afirmarea noilor energii spirituale, diversitatea stilistică, deschiderea experimentală în toate domeniile de activitate, formarea noilor generații de creatori și cercetători, complexitatea etică, estetică și axiologică a vieții artistice, dialogul interdisciplinar, ca și dialogul între centrele de cultură ale țării, neexcluzind unele divergențe, unele perspective eronate, dar nici posibilitatea autocorecției acestora — sînt caracteristici greu, dacă nu imposibil, de realizat în absența libertății de creație și atitudine. Mai presus de orice, însă, trebuie așezate autoexigența, asumarea individuală, a responsabilității, exprimarea eficientă, prin fapte de muncă, a acesteia. Desființarea cenzurii este, în fond, creditul fundamental acordat conștiinței individuale. După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „întelegem realizarea acestui rol îndrumător în dezvoltarea artei nu prin impunerea unui anumit stil sau a unei anumite maniere de creație, ci prin desfășurarea unei largi activități politico-ideologice, prin grija pentru îndeplinirea misiunii sociale a artiștilor, a scriitorilor, pentru fuziunea deplină a literaturii, a tuturor artelor cu marile preocupări ale poporului român, cu grandioasa operă socială pe care o întreprind oamenii muncii din țara noastră. Realizarea cu succes a acestei îndatoriri importante a partidului față de popor, față de viitorul său luminos, depinde în mare măsură de calitatea muncii politice și ideologice pe care o desfășoară organele și organizațiile de partid, de felul în care fiecare comunist își îndeplinește sarcinile ce-i revin”.

TANIA RADU ■

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

SOCIALISMUL CU POPORUL, PENTRU POPOR

Istoria va reține, în mod obiectiv, un adevăr fundamental despre anii pe care i-a trăit țara după Congresul al IX-lea al partidului: în acești ani, țării i-a fost restituită încrederea în ea însăși!

Să ne reamintim: când, în 1965, fusese învestit cu cea mai înaltă funcție de conducere în partid, tovarășul Nicolae Ceaușescu făcea prima vizită de lucru, la vremea culesului grului, printre țărani unei comune din Bărăgan. Au trecut de-atunci douăzeci de ani iar puterea evocatoare a zilei aceleia păstrate în memoria noastră întemeiază înțelesul unui gest plin de semnificație. De amintirea ei se leagă expresia de început a unui mod nou de a concepe viitorul istoriei în această țară.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu aduce în viața politică a României un spirit descătușat de prejudecăți și reticente, o formă înedită de a înțelege actul conducerii și de a-l exercita printr-un dialog perpetuu cu poporul însuși. În istoria României se deschide o pagină nouă. Și cădea aceasta, a contactului direct cu oamenii, cea mai dreaptă și cea mai sigură cale prin care tovarășul Nicolae Ceaușescu se adresa poporului spre a-l afla vrea și năzuindu-se, constituie o caracteristică emoționantă a vieții politice românești pe parcursul celor două decenii care au trecut de atunci.

În anii de după Congresul al IX-lea al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a imprimat vieții noastre de zi cu zi o dinamică nouă și, totodată, ne-a îmbogățit interior cu convingerea că ritmurile alerte ale acestei dinamici nu se pot împlini decât prin convergența programatică a tot ceea ce în spațiul românesc înseamnă faptă și idee înobilate de idealul comunist al propășirii țării. Gândirea și fapta sa au promovat un nou stil de a trăi, de a munci, și dimensiunea veritabilă a acestui adevăr o aflăm astăzi în toate inițiativele sale de căut și călăuzitor de țară integral înnoită.

Într-una din primele sale vizite de lucru, secretarul general al partidului spunea: „Pregătindu-se pentru a porni la noul drum, partidul, Comitetul sau Centralul consideră că este bine să se sfătuiască cu muncitorii, cu țărani, cu intelectuali, cu toți cei care, sub conducerea sa, vor străbate acest drum”. Încă de la început, așadar, în spiritul certitudinilor care în anul al Epocii Nicolae Ceaușescu ne-au iluminat opțiunile, devenirea, destinul, secretarul general al partidului a dat o expresie limpede și cutefătoare principiului că socialismul se construiește cu oamenii și pentru oameni, fundamentul noul abordări teoretice și demersuri practice, noi lături ale unui model original de raporturi conducătorilor-mase, stat-societate-cetățean.

Și istoria va reține, cu obiectivitate, că unul dintre titlurile de glorie ale Epocii Nicolae Ceaușescu este acela de a fi produs o vitalizare de substanță a solidarității sociale și umane la scara întregului teritoriu național. Redimensionarea cadrului social și creșterea din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu a unor forme instituționalizate de participare a maselor la actul de conducere a societății au produs în anul de după Congresul al IX-lea o schimbare radicală a poziției fiecărui cetățean în raport cu întregul proces istoric. Iar temelia solidă a acestei profunde mutații a fost însăși transpunerea în faptă a ideii de amplasare rațională și echilibrată a forțelor de producție pe teritoriul țării. De la un capăt la altul țara a devenit un vast șantier la care această operă constructivă fără precedent ca amploare și însemnatate în lunga durată a istoriei noastre s-a întemeiat, în primul rând, pe unitatea de gând și faptă a tuturor fiilor țării și pe voința lor comună fortificată în cursul dialogului pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a întreținut permanent cu oamenii muncii din tot cuprinsul pământului românesc. Prin caracterul lor temeinic și laborios, prin cercetarea și alegerea celor mai viabile și mai rodnice căi de acțiune, vizitele de lucru ale secretarului general s-au înscris ca evenimente memorabile în viața unor colectivități întregi, în viața fiecăruia dintre membrii acestor colectivități.

Pe acest indeructibil temel al contactului direct cu oamenii țării, pe acest temel în care sînt cuprinse resursele de fertilitate și de izbândă ale oricărui proiect, tot ceea ce s-a înfăptuit în cele două decenii care au trecut de la Congresul al IX-lea a fost supus judecății obștești, conform practicii profund democratice statornicite în viața politică a țării, forma definitivă a proiectelor acestor ani împregându-se cu pecetea înțelepciunii colective și adevărând că din dialogul permanent pe care secretarul general al partidului l-a întreținut cu țara au rezultat înseși sursele creativității oamenilor acestei țări, în toate lățile vieții.

Redând țării încrederea în ea însăși tovarășul Nicolae Ceaușescu a modelat și fortificat puterea de a înfăptui și de a îndrăzni a României acestor ani pe parcursul cărora semnul înconfundabil al democrației societății noastre s-a reprezentat și îl reprezintă însăși puterea acestei societăți de a progresa, de a crea, de a se înnoi perpetuu.

DUMITRU ELIADE ■

S-a întâlnit cu țărani și s-a sfătuit cu țara

În viața noastră, în memoria fiecăruia dintre noi sînt evenimente care ne rămîn pentru totdeauna. Dacă data nașterii nu se uită, altele cum ar fi căsătoria, venirea pe lume a copiilor, le fixăm în perioadă. A fost în aprilie sau în februarie, după anul nou ori înainte de 1 Mai și așa mai departe.

Locuitorii comunei Gheorghe Doja, însă, la data lor de naștere au mai auzat una. O zi pe care și-au sădit-o în istoria vieții lor și pe care n-o vor uita nicodată. Este 26 iunie 1965. O zi DE NEUITAT. Ce s-a întâmplat atunci, să-l lășăm pe ei să povestească:

Eroul Muncii Socialiste Ion Spătaru — președintele Cooperativei Agricole de Producție Gheorghe Doja: „Zi de miez de vară, zi când țărânii li pare rău că este și noapte, cu toate că noaptea este foarte scurtă, dar el are altele treburi de făcut înec timpul zborului. Treieram la orz, coseam lucerna, prăseam porumbul, sîcdea de zahăr și floarea soarelui. În acea zi de 26 iunie a venit la noi, în cîmp, unde eram îmbrăcați ca la muncă, tovarășul Nicolae Ceaușescu, primul bărbat al țării, ales de popor în fruntea partidului. Vizita sa de lucru, prima de acest fel, a început-o chiar acolo unde se dă bătălia pentru pline. Cei aproape 1000 de cooperatori aflați la prășia și la alte lucrări, v-am spus, erau îmbrăcați ca la muncă, dar chipurile le erau lumi-

nate de clipa pe care o trăiau. În acea zi tovarășul Nicolae Ceaușescu a stat de vorbă cu țărani din Gheorghe Doja. A vorbit cu noi despre pămînt și recolte, dar mai ales despre viitor”.
Trăian Bută: „Cînd a venit la noi pentru prima dată tovarășul Nicolae Ceaușescu, atunci, la 26 iunie 1965, eram proaspăt absolvenți ai școlii profesionale de mecanizatori agricoli și luasem în primărie primul meu tractor. Eram fidele, dar n-o să uit nicodată că tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a promis nouă, tractoriștilor de atunci, mașini agricole pe măsura unei industrii ce trebuia dezvoltată în ritm cu cerințele vieții. Astăzi lucrez cu o gamă variată de mașini agricole, inclusiv cu o combină autopropusă cu care recoltez deopotrivă grâu, floarea soarelui, porumb. Eu n-o să uit nicodată cuvintele pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a spus în vara anului 1965 la Marea Adunare Populară din Municipiul Arad, și care sînt elocvente: Nu e, într-adevăr, ușor să fii un bun constructor de vagoane sau de mașini ușoare; dar e mai greu să fii un bun agricultor, pentru că se cere să lucrezi permanent, în toate condițiile, se cere să cunoști ce dorește planta, ce trebuie să-l asiguri animalului. Ce vrei? recunoaștere mai mare?”

MIHAI VIȘOIU ■

La Mangalia, redescoperind marea

Mangalia se numără printre primele localități din țară în care tovarășul Nicolae Ceaușescu a întreprins vizite de lucru, inaugurînd un nou sistem de conducere, profund democratic, sfătindu-se de fiecare dată cu oamenii locului și adoptînd decizii hotărâte pentru progresul general al țării înfăptuit, sistematic, prin progresul înregistrat de fiecare localitate. Încă din 1965, tovarășul Nicolae Ceaușescu a formulat indicații precise privitoare la elaborarea unui program de dezvoltare a litoralului românesc în ansamblu, a fiecărei stațiuni în parte, fiind, de fapt, cîitorul constelației de stațiuni din nordul Mangaliei. În mai multe rânduri a vizitat, apoi, stațiile, urmărind îndeaproape înfăptuirea celor stabilite. Pe mai multe stații a lucrat, la vremea aceea, și Nicolae Simionescu, președintele Consiliului orașenesc al Fron-

tului Democratiei și Unității Socialiste, mai întîi ca instalator, cînd a făcut rețele electrice în stațiunea Saturn, apoi ca diriginte de șantier, cînd, cînd a răspuns de stațiunea Jupiter. Prin '74, construcția stațiunilor din partea de sud a litoralului se încheie în linii mari, ele avînd astăzi capacitatea de a primi aproximativ un milion de vizitatori pe an. Această expresie de angajare a arhitecturii românești a lăsat numele Mangaliei în circuitul mondial al turismului, aducînd un înțeles mai plin și înfăptuindu-l că orașul se află la aceeași latitudine cu Nisa, Monaco sau San Remo. Într-un fel de ghid de folosință personală, Nicolae Simionescu a notat că pînă în '65 Mangalia era un oraș agrar-uristice iar de pe la începutul anilor '70 a devenit un oraș turistic-agrar, această condiție nouă a lui preschimbîndu-se însă

destul de rapid, căci, de pe la mijlocul deceniului trecut, Mangalia a început să fie un oraș industrial-turistic-agrar. Și după cum spune un alt cetățean al Mangaliei, Memet Ișleam, ritmurile extraordinare ale acestor prefaceri, depășind fără drept de apel speranțele cele mai îndrăznețe ale Magaliei de altădată, au însemnat o adevărată redescoperire a mării de către acest oraș. Memet Ișleam are 45 de ani și pe retina amintirilor celor mai îndrăznețe din copilăria sa poate să mai deslușească imagini ale tirgului de barcă și de pescari despre care doar pinzele unor mari maeștri ai picturii mai aduc o măturie durabilă. Ca tehnician constructor el a participat la zidirea Mangaliei noi iar ca localnic ține prea bine că redescoperirea mării de către acest oraș nu avea cum să se rezume doar la încheierea în cadrul Muzeului de curiozități a unei faimoase colecții de pipe aparținînd unor lupi de mare. Turismul de competiție internațională a fost primul pas pe care orașul l-a făcut spre redescoperirea mării iar al doilea, hotărîtor, a fost dezvoltarea unei industrii puternice. În 1965 exista la Mangalia un

Utilajul petrolier sau performanța ca necesitate

Adevărată dezvoltare și diversificare, la nivel de mare performanță, a fabricației de utilaje petroliere, s-a produs în ultimele două decenii, în anii de după Congresul al IX-lea al partidului, cînd zestrea tehnică a întreprinderii a sporit de 7 ori. Pe măsura acestui efort, valoarea producției realizate la 1 Mai Ploiești se cifrează acum, în fiecare an, la aproximativ 4 miliarde de lei. Această spectaculoasă creștere, care n-a fost înregistrată de pe urmă vreunui salt ci printr-o evoluție continuă, cum spune directorul tehnic al întreprinderii, Cristel Popa, a fost prefigurată încă din ziua de 4 iulie 1965. Atunci, în acea zi memorabilă din istoria întreprinderii, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a întreprins prima vizită de lucru la „1 Mai”. Maistrul Ion Vasilescu era pe atunci secretarul comitetului U.T.C. la secția sapeforaj și își amintea că mingul a avut loc la capătul secției mecanice I. Acolo, cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu au fost semnele de bun augur ale unui timp ce s-a dovedit, după aceea, mai rodnic decât ar fi putut să creadă oamenii care le ascultau: „Pregătindu-ne pentru a porni la noul drum, partidul, Comitetul sau Centralul consideră că este bine să se sfătuiască cu muncitorii, cu țărani, cu intelectuali, cu toți cei care, sub conducerea sa, vor străbate acest drum”. Era

atelier de reparații de nave care nu avea încă o pondere economică prea însemnată și ridicarea în marginea orașului a unei moderne Fabrici de construcții și reparații de nave a fost încă un prilej prin care s-a dovedit că speranțele cele mai îndrăznețe ale Mangaliei de altădată nîci nu prea mai au acum de ce să fie aduse în discuție. Nici în via Mangalia de altădată n-ar fi îndrăznit să-și contureze coexistența realitate nouă pe care o înfrunchează ea astăzi. Construit din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, portul nou al Mangaliei reprezintă o lucrare complexă, de mari dimensiuni, înconjurînd un bazin de peste 300 de hectare, cu diguri de apărare ce se întind pe cîțiva kilometri, cheuri, rețele de cale ferată și drumuri, mari depozite, macarale fixe și mobile.

Redescoperind marea, orașul acesta înfrunchează astăzi un argument dintre cele mai solide privind opera civilizatoare pe care o reprezintă în istoria națională „Epoca Nicolae Ceaușescu”.

Această înfățișare a Clujului de azi era, de altfel, prefigurată cu claritate încă din 1965, atunci cînd, cu prilejul vizitei sale de lucru, tovarășul Nicolae Ceaușescu afirma la înfăptuirea cu oamenii de știință și cultură clujeni: „Așa cum s-a subliniat și la Congres, în condițiile de astăzi, ale unui avînt puternic al științei și culturii, socialismul și comunismul nu se pot înfăptui decât pe baza și prin contribuția celor mai înaintate științe. De aici și preocuparea, grija permanentă a partidului, a conducerii sale pentru dezvoltarea învățămîntului și științei”.

De la data rostirii acestor cuvinte, care exprimau deplină încredere în potențialul intelectual și creativ al Clujului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost, în numeroase rînduri, oaspete al slujitorilor științei și culturii de aici, cîitorind sau îndemnînd la dezvoltarea unor însemnate centre ale valorificării superioare a luminiilor de cugit: Facultatea de mecanică, Institutul de chimie, cel de tehnologie izotopice și moleculară sau Liceul industrial nr. 9, unde se pregătise forța de muncă pentru marile Combinate de utilaj greu, ridicat tot în Epoca Ceaușescu. Cu prilejul fiecăreia dintre aceste vizite, președintele țării a apreciat, în funcție de realizări, eforturile clujenilor, a trasat noi sarcini de perspectivă și

un fel nou, cît se poate de promițător, de a gândi, de a vorbi, de a lucra pentru binele țării. De atunci și pînă acum tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat întreprinderi de nenumărate ori, cînd, cînd chiar și de două ori pe an, iar după fiecare vizită de lucru uzina s-a dezvoltat și mai mult, producția a crescut și s-a diversificat, condițiile de muncă s-au îmbunătățit substanțial. Secțiile de mecanică 6 și 7, buncăoră, sau turnăria, una dintre cele mai moderne din țară, au fost realizate la indicația expresă a secretarului general al partidului. „De fiecare dată”, spune ministrul Ion Vasilescu, în cursul vizitelor sale secretarul general al partidului ne-a îndemnat să avem încredere în forțele proprii, să nu ne mulțumim cu ceea ce am obținut, ne-a cerut să luptăm permanent. În spirit revoluționar, pentru o nouă calitate a muncii, să acționăm mai stăruitor pentru înnoirea și modernizarea utilajelor produse de noi, să înținem pasul cu cerințele și cu performanțele mondiale. Și se poate spune că prin experiența cîștigată în anii cînd întreprinderii noastre i s-a conturat un destin nou, prin grija directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, performanța a încetat să mai fie o întimplare fericită și a devenit o necesitate a muncii fiecăruia dintre cei 15000 de oameni care lucrează aici”. În anii de după Congresul al IX-lea, construind instalații de forat la 7000 de

metri, muncitorii și specialiștii de la „1 Mai” au statornicit României faima de a se afla pe locul al doilea în lume, ca exportator, și pe locul al treilea ca producător de utilaje petroliere, și ei au putut fi înfăptuiți tot mai frecvent la tirgurile din centre industriale și comerciale de renume, la Leipzig, Poznań, Milano, Moscova, Paris, Zagreb, Hanovra sau Barcelona, acolo unde expozitele românești, distinses de mai multe ori cu medalia de aur, au fost întimpinate cu un interes ce s-a concretizat în încheierea de

contracte cu firme din cîteva zeci de țări. Iar lîngă acestea s-ar cuveni să amintim și faptul că ziua de 9 octombrie 1975, cînd a fost lansată la apă prima platformă românească de foraj marin, a marcat intrarea României în rîndul celor cîteva țări din lume, toate avansate din punct de vedere industrial, capabile să construiască instalații de asemenea complexitate.

DUMITRU ELIADE ■

Un oraș ca descins din file de carte

Această înfățișare a Clujului de azi era, de altfel, prefigurată cu claritate încă din 1965, atunci cînd, cu prilejul vizitei sale de lucru, tovarășul Nicolae Ceaușescu afirma la înfăptuirea cu oamenii de știință și cultură clujeni: „Așa cum s-a subliniat și la Congres, în condițiile de astăzi, ale unui avînt puternic al științei și culturii, socialismul și comunismul nu se pot înfăptui decât pe baza și prin contribuția celor mai înaintate științe. De aici și preocuparea, grija permanentă a partidului, a conducerii sale pentru dezvoltarea învățămîntului și științei”.

De la data rostirii acestor cuvinte, care exprimau deplină încredere în potențialul intelectual și creativ al Clujului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost, în numeroase rînduri, oaspete al slujitorilor științei și culturii de aici, cîitorind sau îndemnînd la dezvoltarea unor însemnate centre ale valorificării superioare a luminiilor de cugit: Facultatea de mecanică, Institutul de chimie, cel de tehnologie izotopice și moleculară sau Liceul industrial nr. 9, unde se pregătise forța de muncă pentru marile Combinate de utilaj greu, ridicat tot în Epoca Ceaușescu. Cu prilejul fiecăreia dintre aceste vizite, președintele țării a apreciat, în funcție de realizări, eforturile clujenilor, a trasat noi sarcini de perspectivă și

un fel nou, cît se poate de promițător, de a gândi, de a vorbi, de a lucra pentru binele țării. De atunci și pînă acum tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat întreprinderi de nenumărate ori, cînd, cînd chiar și de două ori pe an, iar după fiecare vizită de lucru uzina s-a dezvoltat și mai mult, producția a crescut și s-a diversificat, condițiile de muncă s-au îmbunătățit substanțial. Secțiile de mecanică 6 și 7, buncăoră, sau turnăria, una dintre cele mai moderne din țară, au fost realizate la indicația expresă a secretarului general al partidului. „De fiecare dată”, spune ministrul Ion Vasilescu, în cursul vizitelor sale secretarul general al partidului ne-a îndemnat să avem încredere în forțele proprii, să nu ne mulțumim cu ceea ce am obținut, ne-a cerut să luptăm permanent. În spirit revoluționar, pentru o nouă calitate a muncii, să acționăm mai stăruitor pentru înnoirea și modernizarea utilajelor produse de noi, să înținem pasul cu cerințele și cu performanțele mondiale. Și se poate spune că prin experiența cîștigată în anii cînd întreprinderii noastre i s-a conturat un destin nou, prin grija directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, performanța a încetat să mai fie o întimplare fericită și a devenit o necesitate a muncii fiecăruia dintre cei 15000 de oameni care lucrează aici”. În anii de după Congresul al IX-lea, construind instalații de forat la 7000 de

metri, muncitorii și specialiștii de la „1 Mai” au statornicit României faima de a se afla pe locul al doilea în lume, ca exportator, și pe locul al treilea ca producător de utilaje petroliere, și ei au putut fi înfăptuiți tot mai frecvent la tirgurile din centre industriale și comerciale de renume, la Leipzig, Poznań, Milano, Moscova, Paris, Zagreb, Hanovra sau Barcelona, acolo unde expozitele românești, distinses de mai multe ori cu medalia de aur, au fost întimpinate cu un interes ce s-a concretizat în încheierea de

contracte cu firme din cîteva zeci de țări. Iar lîngă acestea s-ar cuveni să amintim și faptul că ziua de 9 octombrie 1975, cînd a fost lansată la apă prima platformă românească de foraj marin, a marcat intrarea României în rîndul celor cîteva țări din lume, toate avansate din punct de vedere industrial, capabile să construiască instalații de asemenea complexitate.

Această înfățișare a Clujului de azi era, de altfel, prefigurată cu claritate încă din 1965, atunci cînd, cu prilejul vizitei sale de lucru, tovarășul Nicolae Ceaușescu afirma la înfăptuirea cu oamenii de știință și cultură clujeni: „Așa cum s-a subliniat și la Congres, în condițiile de astăzi, ale unui avînt puternic al științei și culturii, socialismul și comunismul nu se pot înfăptui decât pe baza și prin contribuția celor mai înaintate științe. De aici și preocuparea, grija permanentă a partidului, a conducerii sale pentru dezvoltarea învățămîntului și științei”.

De la data rostirii acestor cuvinte, care exprimau deplină încredere în potențialul intelectual și creativ al Clujului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost, în numeroase rînduri, oaspete al slujitorilor științei și culturii de aici, cîitorind sau îndemnînd la dezvoltarea unor însemnate centre ale valorificării superioare a luminiilor de cugit: Facultatea de mecanică, Institutul de chimie, cel de tehnologie izotopice și moleculară sau Liceul industrial nr. 9, unde se pregătise forța de muncă pentru marile Combinate de utilaj greu, ridicat tot în Epoca Ceaușescu. Cu prilejul fiecăreia dintre aceste vizite, președintele țării a apreciat, în funcție de realizări, eforturile clujenilor, a trasat noi sarcini de perspectivă și

un fel nou, cît se poate de promițător, de a gândi, de a vorbi, de a lucra pentru binele țării. De atunci și pînă acum tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat întreprinderi de nenumărate ori, cînd, cînd chiar și de două ori pe an, iar după fiecare vizită de lucru uzina s-a dezvoltat și mai mult, producția a crescut și s-a diversificat, condițiile de muncă s-au îmbunătățit substanțial. Secțiile de mecanică 6 și 7, buncăoră, sau turnăria, una dintre cele mai moderne din țară, au fost realizate la indicația expresă a secretarului general al partidului. „De fiecare dată”, spune ministrul Ion Vasilescu, în cursul vizitelor sale secretarul general al partidului ne-a îndemnat să avem încredere în forțele proprii, să nu ne mulțumim cu ceea ce am obținut, ne-a cerut să luptăm permanent. În spirit revoluționar, pentru o nouă calitate a muncii, să acționăm mai stăruitor pentru înnoirea și modernizarea utilajelor produse de noi, să înținem pasul cu cerințele și cu performanțele mondiale. Și se poate spune că prin experiența cîștigată în anii cînd întreprinderii noastre i s-a conturat un destin nou, prin grija directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, performanța a încetat să mai fie o întimplare fericită și a devenit o necesitate a muncii fiecăruia dintre cei 15000 de oameni care lucrează aici”. În anii de după Congresul al IX-lea, construind instalații de forat la 7000 de

metri, muncitorii și specialiștii de la „1 Mai” au statornicit României faima de a se afla pe locul al doilea în lume, ca exportator, și pe locul al treilea ca producător de utilaje petroliere, și ei au putut fi înfăptuiți tot mai frecvent la tirgurile din centre industriale și comerciale de renume, la Leipzig, Poznań, Milano, Moscova, Paris, Zagreb, Hanovra sau Barcelona, acolo unde expozitele românești, distinses de mai multe ori cu medalia de aur, au fost întimpinate cu un interes ce s-a concretizat în încheierea de

de a se ști mereu acasă, alături de familiile și de prunci, credința lor că acel al IX-lea Congres a deschis și pentru ei drumul spre un alt fel de viață, spre un alt tip de civilizație.

Nimic nu poate fi mai edificator pentru prezentarea Maramureșului de azi decât marile sale unități industriale, ridicate în ultimii douăzeci de ani și plătite din buzunarele muncii, în domeniul extractiv și producției minereurilor neferoase, al prelucrării de mobilă, al construcțiilor de mașini sau al industriei textile — pe unul din primele locuri la nivel național. Este suficient, cred, de aminti că, din 1965 încoace, au fost puse în funcțiune în localitățile maramureșene cîteva zeci de capacități industriale, cele mai importante fiind cele din Baia Mare (uzina de cupru și instalația de bare de cupru de la întreprinderea metalurgică de metale neferoase, întreprinderea de mașini-unelte, accesoriilor și scule, noile capacități ale întreprinderii mecanice de mașini și utilaj minier și ale întreprinderii mecanice de reparații auto și utilaj de transport, „Maratex”-ul sau „Faimar”-ul), de la Sihghet Marmalei (unde unei fabrici de scune plante 1 s-au adăugat, în această perioadă, opt fabrici de mobilă, două de PAL, două de scune, una de placaj și alta de furnire, ceea ce a condus la constituirea unui mare Combinat de prelucrare a lemnului, unde s-au mai construit o întreprindere mecanică, o fabrică de confecții și una de piese de schimb auto), la Viseu, la Tirgu Lăpuș, la Borsa, la Baia Sprie, la Seini, pentru a nu mai vorbi de perfecționarea continuă a dotărilor tehnice (și, în consecință, a producțiilor realizate) de la întreprinderea minieră Borsa și de la exploatarea minieră Baia Sprie, Cavnic, Ilba, Nistru sau Băiut.

S-ar putea ca această înșiruire seacă de obiective economice să obosească pînă la plictis cîitorul, dar ele au însemnat pentru maramureșeni mai mult decât ne-am putea imagina acum, cînd îi vedem întrînd liniștiți pe porțile unei mari uzine sau ieșind dintr-un bloc nou ridicat chiar și pe Valea Izei, la Dragomirești, să zicem, sau la Borsa.

Epoca Ceaușescu a reezidit Maramureșul pentru oamenii Maramureșului și nu în primul rînd pentru turiștii care mai au încă destule de văzut și simțit acolo. Soarele a ieșit din porți și s-a instalat undel este locul — deasupra acestui tînut și a locuitorilor lui. Întrebați pe maramureșeni ce au însemnat pentru ei anii care au trecut de la Congresul al IX-lea — ei de la Congresul. Întoarceți acasă — și ei vă vor răspunde, în numele oamenilor întregii țări, chiar așa: Întoarceți acasă.

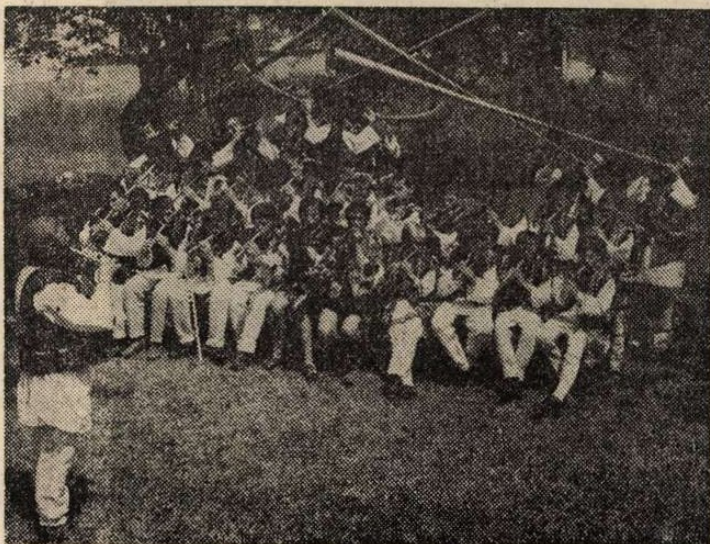
DAN MUCENIC ■

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

CÎNTAREA ROMÂNIEI

Dreptul la artă, dreptul la cultură

Recent încheiată, cea de-a V-a ediție a Festivalului Național „Cîntarea României”, amplă manifestare inițiată direct de secretarul general al P.C.R. tovarășul Nicolae Ceaușescu, a scos în evidență, și mai mult,

pregnant și indubitabil, geniul artistic al poporului nostru, uriașul său talent, extraordinara sa disponibilitate și înzestrare, capacitatea sa, cu totul și cu totul ieșită din comun, de-a crea continuu, ca o fîntînă ce

naște pururi zăpadă, artă. Artă la cel mai înalt nivel, artă adevărată, artă ce se născă din nimbul de aur al străvechii și mereu tinere noastre culturi populare. Artă care, în același timp, a dialogat, de la egal la egal, cu și prin marile capodopere izvodite în vreme de corifeii literaturii și culturii noastre. Hrănindu-se, deci, din inima și roua strălîmpede a acestor două niciodată secete izvoare, festivalul, prin toate cele cinci ediții ale sale de pînă acum, și-a împlinit, putem spune, pe deplin menirea: mii și sute de mii de oameni, milioane chiar, urcînd pe marea scenă a festivalului, au dat glas acelui tărîm de viață interioară ce se numește indeobște artă, au întruchipat, prin propriile lor puteri artistice, bucuria de-a munci, de-a visa, de-a cînta, de-a rosti adevărul înalt al acestei epoci pe care cu mindrie o numim **Epoca Nicolae Ceaușescu**. Epocă într-ale cărei maiestuoase ctitorii la loc de cinste se înscrie și ctitorirea omului nou, gingașă lucrare, mai complexă, desigur, decît chiar lansarea unei rachete cosmice, pe care festivalul a slefuit-o și o slefuiește întruna, fapt ce-i conferă un sens aparte, profund uman și într-un deplin acord cu strădaniile noastre întru asigurarea tuturor condițiilor pentru afirmarea plenară și multilaterală a fiecărui om din țara noastră. Între celelalte drepturi cucerite în ultimii 20 de ani, cei au trecut de

la istoricul Congres al IX-lea, îl putem consemna, fără teama de-a greși, și pe acesta: dreptul la artă, dreptul la cultură al tuturor oamenilor patriei, dreptul de a-și desăvîrși personalitatea, de-a se împlini făurind artă, făurind cultură. Dar pentru că graiul concis al cifrelor este, prin puterea sa de sinteză, mult mai edificator decît toate metaforele și cuvintele la un loc, să apelăm la elocvența sa: așadar, la cea de-a V-a ediție a Festivalului Național „Cîntarea României”, au participat 4800 000 de interpreți și creatori cuprinși în 206 000 formații și cercuri artistice (la ediția precedentă au urcat pe marea scenă 4 500 000 de interpreți și creatori, iar numărul formațiilor și cercurilor artistice a fost de 191 000; și pentru că tot sîntem la capitolul cifrelor comparative, să mai notăm că la prima ediție au participat 2 000 000 de artiști amatori și profesioniști reprezentînd 100 000 de formații). Alte cifre: cei 1 240 000 de membri ai cînaclurilor culturale-artistice au alcătuit 53 000 de colective de acest gen, iar manifestările de amploare ale actualei ediții (concursuri județene, interjudețene, dialoguri pe aceeași scenă, stațete culturale-artistice) a ajuns la 750. Au cunoscut în actuala ediție o mai bogată prezentare teatrul politic, poezia militantă, muzica corală patriotică și revoluționară. Între manifestările de amploare pot fi amintite festivalurile de muzică corală precum „D. G. Kiriak” (Pitești),

„Ion Vidu” (Lugoj), „G. Dima” (Brașov), „Cîntecul adîncului” (Valea Jiului) și „Corala Ialomițeană” (Slobozia), sau întîlnirile teatrale și de creație literară de la Slănic-Moldova, Slănic-Prahova, Tirgoviste, Alexandria, Alba Iulia, Arad. De mare succes s-au bucurat festivalurile cîntecului, dansului și portului românesc precum „Măria Tănase”, „Cîntecele Oltului”, „Cununa cîntecului românesc”, „Cîntecele munților”, „Festivalul dansului bătrînesc”, „Cocoșul de Hurez”, „Călușarul transilvănean”, „Bucuria muncii”. Dacă la Arad, de exemplu, și-au dat întîlnire poezii țărani, o categorie de creatori cu un farmec aparte, lansată cu precădere de-a lungul celor cinci ediții de pînă acum ale festivalului, la București și la Pitești și-au dat întîlnire brigăzile artistice și umorul sub două sugestive generice: „Opinia noastră” și „Tudor Musatescu”. Și lista marilor manifestări este, desigur, departe de-a fi epuizată, ceea ce însă nu înseamnă că n-am ilustrat apetența cu care **Măria Sa Publicul** și-a exercitat din plin dreptul la artă, dreptul la cultură, dreptul de-a se exprima pe sine cu emoție, cu sinceritate, cu căldură, cu inefabilă vocală de aur. Festival al tuturor celor ce simt nevoia să vorbească în limba artei și-a culturii, „Cîntarea României” este însăși starea de grație, nevoia de frumos a întregului nostru popor.

VICTOR NIȚĂ ■

5 din 5 milioane

Val Dobrin, 40 de ani, activist cultural, Pitești. Premiul I pe țară pentru regie, cu spectacolul-colaș din piese de Teodor Mazilu, intitulat (cu titlul dat de regizor) „Taraba cu tandrețe”. Actori: membri ai trupei de amatori ai Casei de cultură a sindicatelor din Pitești. Se spune (o spun mulți) că membrii acestei trupe vădesc calități de profesioniști, ajunși la acest prestigiu și sub bagheta unor regizori ca Val Dobrin. Se mai spune (iarăși o spun destui) că revelarea timbrului specific al teatrului lui Mazilu, cu poezia, cu insolitul, cu inefabilul lui, așa cum a realizat-o Val Dobrin, se constituie într-o întreprindere-unică (cel puțin în planul artei amatoare, în cel al artei profesioniste avînd exemplul greu de egalat al montărilor lui Octavian Cotescu). Mii de spectatori argeșeni au fost conduși așadar, cu mină sigură și dibace, prin labirintul de efecte și de nuanțe al unui dramaturg profund, al unui liric subtil, al unui moralist pertinent, cîrnatat uneori de amărăciune, altădată de vehemență, cel mai adesea de ironie. Val Dobrin face parte dintre regizorii care nu se sfîșesc, cînd e cazul, să dirijeze „peste text”, dar nu imixtiind în text, ci cuprînzîndu-l într-o inedită viziune, în cazul de față cu virtuți metaforice. Se mai poate spune despre Val Dobrin că este un artist de acum format, de aprigă intransigență cu sine și arta lui. Se mai poate spune despre el — el însuși o spune — că generosul cadru al „Cîntării României”, cu largile-i posibilități de creație și de afirmare, a intervenit structural în însăși edificarea propriei lui personalități artistice. În repertoriul Casei de cultură a sindicatelor din Pitești figurează, sub regia lui Val Dobrin, și alte piese, a căror audiență la public este o elocvență semnificativă a rolului Festivalului național în promovarea artei și a artiștilor autentici.

Alina Pamfil, 30 de ani, cadru didactic, Piatra Neamț. Premiul I pe țară, la a V-a ediție a „Cîntării României”, pentru arta recitării de poezii. Poezia, spunea cineva, trăiește

singură, cînd trăiește, ambiția de a o „ajuta” prin contraforții interpretării isprăvind prea adesea prin a-i sugruma ființa fragilă, de aromă și fum. Școala noastră dramatică n-a fost, din acest punct de vedere, și o „școală de lectură”, disciplină artistică ce pretinde nu însușiri speciale, ci o metodologie aparte. (Școala de „belcanto” în recitare a apus odată cu reprezentanții ei iluștri, ultimul fiind regretatul George Vrăcă).

Fiind astfel, iar talentul salvîndu-se de unul singur, lectura publică a poeziei s-a menținut la noi mai mult ca inițiativă sporadică, după legea hazardului. Și atunci fie prin abuz de „interpretare”, prin scoaterea în prim plan a „alăturilor” fanfarei vocale, fie, ca replică la acest abuz, prin reproducerea zisă „obiectivă”, de fapt înghețată, a textului, prin aplativizarea lui. Exemplul tinereii profesoare din Piatra Neamț, desfășurat în generosul cadru al „Cîntării României”, e o dovadă totuși că „se poate”, că „nasc și în România recitatori”. L-a prezentat, în toate etapele Festivalului, culminînd cu faza pe țară, pe Nicolae Labiș, stîrnind valurile de electricitate ale unor săli ce păreau că atunci, pentru prima oară, îl descoperă pe poetul „luptei cu inerția” și obligînd la un „10 pe toată linia” din partea juriilor. Nicolae Labiș, ca și alți mari poeți români, în lectura de extremă sensibilitate a Alinei Pamfil, sînd ei înșiși, revelați în esența lor vie, valorificîndu-se magistral pînă și nuanțele, pînă și semitonurile de

spirit. Chiar și poeți ziși „dificili” comunică, în lectura Alinei, cu publicul cel mai larg. Am vrea s-o auzim și pe scenele Bucureștilor, încă sărace în recitatori.

Adriana Răducanu, 23 de ani, bucureșteancă, muncitoare la Uzinele „23 August”. Solistă de muzică ușoară, elevă în anul II a Școlii populare de artă, cîntă cu formația „Meteor” a uzinei care, prin comitetul ei

sindical și prin O.D.U.S., i-a sprijinit o ascensiune ce se vestește de zile mari. Prezența frecventă pe afișele genului, alături de artiști consacrați, cu piese din repertoriul muzicii străine, dar mai cu seamă naționale. Deținătoare de numeroase trofee, cucerite pe scenele festivalurilor din toată țara, laureată a „Cîntării României” ediția '83-'84, finalistă a ediției '85. Ultima oară am ascultat-o la Teatrul de vară „23 August”, în pragul acestui iulie, în spectacolul muzical-coregrafic „Anii tinereții noastre”. Voce catifelată, pătrunzătoare totuși, cu un timbru greu definibil, care scapă din plasa etichetărilor și clasificărilor, scapă din granițele a ceea ce cade sub controlul comun (de aici, dificultatea compozitorilor de a crea melodii pentru ea, pentru vocea și pentru „stilul” ei), cu bruste, dar organice prin coerență interioară, schimbări de registru, cu urcușuri și coborîșuri melodice redate ritmic, ca o unduire de plai, cum spune Blaga, venind parcă din adîncuri de țară, adîncuri de timp în care timpul însuși se pierde. Angajează, pe

cont propriu, adevărate expediții de arheologie muzicală, dezgropînd piese uitate, întîlnindu-le, așezîndu-le lingă cele noi într-o relație de reciprocă și subtilă valorificare. Prezența scenică iradiantă, cucerind din primele clipe sala, fără efecte de poză sau de postură, împletind cîntecul, gestică, dansul într-o unită și captivantă armonie. Adriana Răducanu: un nume despre care vom mai auzi.

Victor Vișoreanu, 53 de ani, țăran, Horezu-Vilcea. Premiul I pe țară pentru ceramică (unicul Premiul I pe țară pentru ceramică) la cea dintîi ediție a Festivalului național.

Locul I și-acum, consacînd un destin artistic de excepție. Măster olar „de cînd se știe”, cu succese „de cînd se știe”, nume intrat în manualul de artă, cu opere în toate muzeele și colecțiile artistice ale țării. E (zic specialiștii domeniului) „olarul-sef” al Hurezului, a-cestă veritabilă capitală a ceramicii românești, celebră pentru nobletea formelor, a desenului, pentru riguroasa tradițională a stilizării și pentru codul cromatic sever, apăsător ca și un tezaur sacru. Sînt însușiri care definesc în gradul cel mai înalt și arta lui Vișoreanu. Un măster-artist care, păstrînd intactă puritatea canului, făurită și decantată prin veac, ornîndu-și străchînilor și „taierele” cu motive străvechi, specifice zonei („Melcul”, „Cocoșul”, „Steaua”, „Brăduțul” etc.), e, în același timp, un inovator, deschis căutărilor îndrăznețe, elaborărilor rafinate, sintezelor; intervenînd deci creator în tiparul clasic, ca să corijeze efecte, ca să cristallizeze străluciri, ca să valorizeze cit mai pregnant cîștigurile generațiilor de mătteri ce i-au premers. „Taierele” sculptate de el în lut, deși de materie

efemeră, își dau un acut sentiment al duratei. Ele au o forță ce ține de harul acestui pămînt oltenesc — și românesc — de a impune, fără vîriet tectonic, forme alese, culori rafinate, linii pure. Primind mult, sprijinit și înconjurat cu prețuire de forurile culturale-artistice ale Vilcei (e și președintele Asociației creatorilor populari din județ), Vișoreanu dăruiește la rîndu-i mult, stîrnind, prin exemplul său, nu frisonul mimetic, ci efervescența creatoare a emulilor.

Mircea Lerian, 56 de ani, profesor, Buzău. Premiul I pe țară pentru pictură la actuala ediție a Festivalului național. O surpriză pentru mulți, M. Lerian fiind mai ales cunoscut (cum scrie Ion Horea în „România literară”) ca „autorul remarcabilei trilogii „Vlad Tepeș” (dramă istorică, tipărită de Ed. „Cartea românească” și, ca și alte piese ale aceluiași autor, jucată pe numeroase scene, n.n.), încercat în proză și poezie, neobosit căutător de cetăți dacice și medievale, în permanentă polemică ori corespondență cu specialiștii în săpături (a se vedea studiile sale despre Vicina și Tezaurul de la Pietroasa), iscusit autor de filme documentare TV, cu incursiuni din actualitate în arhivele istoriei”. Pictura e ultima sa pasiune, dar, după toate semnele (locuri II și III pe țară la ediții anterioare, acum trofeul suprem la marea competiție națională a talentelor), nu și cea din urmă în dialogul cu muzeele, cel puțin ca intensitate a dăruirii. Peisajele sale, căci M. Lerian cultivă cu predilecție peisajul, ca și portretele care-i poartă iscalitura, destăinuie o artă de o franșă senzualitate, explozivă, virilă, grea de culori și arome, cenzurată prin surdina unui lirism grav, perdeluită de metafore, dezvoltare a unei structuri sudice, cu dominantă solară (de „voluptuoasă lumină”, cum zice Ion Horea), de o esență personală, ci națională, am zice noi. Puterea sa de concentrare a ideii pe pînă și maximă, ca și feroarea cu care-o exaltă. Dar despre scriitorul-istoric-pictor Mircea Lerian vom mai vorbi, vigoarea demersului său pe multiple planuri ale artei și ale cunoașterii propunîndu-se unei dezbateri mai largi.

Grupaj realizat de ILIE PURCARU ■

● Fintină ce naște pururi răpadă ● Hrănindu-se din inima și roua strălîmpede a tradiției ● Clitorirea omului nou, o lucrare mai gingașă și mai complexă decît lansarea unei nave cosmice ● Un regizor amator cu abonament la locul ! ● Olarul-șef al Hurezului păstrează intactă puritatea tradiției, dar, în același timp, este un îndrăzneț căutător de noi forme și simboluri ● A recita înseamnă a descoperi și a transmite, pînă și semitonurile unui spirit poetic ● Poetul, profesorul, dramaturgul, prozatorul se arată a fi pînă la urmă un rafinat pictor amator, un voluptuos al culorii și-al luminii ● O lină muncitoare redescoperă frumusețea cîntecelor de altădată, le improspătează și promite să ajungă un nume în muzica ușoară ● Cu sinceritate, cu căldură, cu emoție, cu inefabilă vocală de aur ● 5 milioane de artiști amatori exprimînd starea de grație, nevoia de frumos a unui întreg popor.

Filmul românesc — o artă care își asumă problemele timpului său

Concurs de tinerețe

Ediția 1985 a Concursului filmului cu tematică pentru tineret s-a desfășurat în acest an într-un moment emblematic nu numai pentru arta cinematografică, ci pentru întreaga noastră viață spirituală: aniversarea a douăzeci de ani de la cel de-al IX-lea Congres al P.C.R. Moment de bilanț, de retrospectivă lucidă, constructivă, ce a marcat și cele zece zile consacrate filmului cu tineri și pentru tineri, care au încercat să se apropie cât mai mult de exigențele exprimate de secretarul general al partidului tovarăș Nicolae Ceaușescu: „Dorim filme cu un adînc conținut ideologic, care să exprime concepția noastră marxist-leninistă despre viață și lume, care să transmită într-o înaltă formă artistică mesajul societății noastre socialiste, să redea preocupările, viața omului nou, să-l emoționeze pe spectator, să-l facă să ridă sau să plîngă, să se bucure sau să se întristeze, să-i răscolească conștiința, sensibilitatea. Numai astfel de filme vor putea fi înțelese și apreciate de masele largi! Avem nevoie de filme de toate genurile — și istorice, și de actualitate, și social-politice, și comedii, chiar și mai multe comedii bune. Este nevoie să sprijinim eforturile de construcție a noii orînduirii atît prin filme grave, cu un înalt conținut educativ, cît și prin satire bune — mult apreciate de public — și care, cîteodată, pot fi mai eficiente decît un film ce seamănă cu un veritabil referat despre felul în care trebuie acționat într-un domeniu sau altul”.

La capătul unei evoluții evidente, la capătul unor eforturi artistice deosebite, înlesnite de reala deschidere către valoare, către autenticitate, către originalitate cu acces către universul ce caracterizează aceste două decenii, filmul românesc se regăsește matur, dar cu spiritul mereu tînar, capabil de inovație, dar și de punere în valoare a achizițiilor tinereții tradiției a acestei arte, se regăsește mai aproape de om, de problemele lui, de conștiința și de înțelepciunea omului zilelor noastre. Odată depășit idilismul schematic, filmul pășeste, pe cît se pare, definitiv, pe calea artei conștiente de răspunderile sale sociale, culturale, pe calea artei care își stăpînește bine mijloacele. Cea de a opta ediție a Concursului filmului cu tematică pentru tineret s-a integrat cu toate posibilitățile sale acestui vast panou de referință, constituindu-se într-un veritabil colucvius despre șansele și realizările filmului românesc.

Costinești, 4-13 iulie 1985 — zece zile ale filmului românesc, sub genericul **Concursul filmului cu tematică pentru tineret**. Zece zile în care regizori, actori, operatori, scenografi, scriitori, compozitori, gazetari au fost oaspeți ai filmului românesc, dar și gazde ce și-au susținut cu seriozitate (și fără morgă!) participarea în dialogul viu cu publicul atașat celei de-a șaptea arte.

Cele zece zile ale concursului (desfășurat în atmosfera admirabilă creată de excelențele gazde care sînt membrii conducerei stațiunii) au proiectat o selecție echilibrată din producția de filme a ultimului an (socotind de la precedentul concurs pînă în prezent), oferind juriului, invitaților, numeroșilor spectatori filme artistice de lung metraj (în concurs și în afara concursului), filme artistice de metraj mediu și de scurt metraj, filme documentare, de montaj, filme de imagine (I.A.T.C.), de animație, precum și producții ale cineaștilor amatori. Așadar, o ediție „completă”, din care n-au lipsit nici filmul istoric (**Horea**, în regia lui Mircea Mureșan și după scenariul semnat de Titus Popovici), nici filmul-reconstituire (**Ziua „Z”**, regie —

Sergiu Nicolaescu, scenariul — Ioan Grigorescu), nici filmul de acțiune (**Raliul**, regia — Mircea Drăgan, scenariul — Melania Chiriacescu-Constantiniu); **Masca de argint**, regia — Gheorghe Vitanidis, scenariul — Eugen Barbu și Nicolae-Paul Mihail), n-au lipsit nici filmul de dragoste (**Declarație de dragoste** — regia, Nicolae Corjos, scenariul — George Șovu), nici cel polițist (**Încercarea**, regia — Tudor Mărușcu, scenariul, Vladimir Alexe), nici filmul pe probleme de viață și de conștiință (**O lumină la etajul zece**, regia și scenariul — Malvina Ursianu; **Pas în doi** — regia Dan Pița, scenariul — Dan Pița și George Bugecan; **Fapt divers** — regia, Andrei Blaier, scenariul, Ioan Grigorescu) și nici ecranizarea (**Adela** — regia și scenariul Mircea Verolui, după romanul cu același titlu de G. Ibrăileanu). Fiecare producție de lung metraj artistic a fost prefată de mai multe filme de metraj mediu sau de scurt metraj, artistice, documentare sau de animație.

Tinerii

Prezența tinerilor cineaști (studenți ai I.A.T.C. la clasele de regie și imagine sau debutanți pur și simplu) a fost destul de numeroasă în această ediție a concursului. Demn de interes, prin concizia și consistența ideii și prin elocvența imaginii ni s-a părut **Replay**, filmul tinărului student la operatorie Horia Lăptes. **Domnișoara Aurica** — film de regie, semnat de studenta Dorina Chițescu, încearcă o „pilulă” artistică de oarecare rafinament compozițional, reușind un portret cu putere emoțională. De altfel, pelicula sa a și intrat în palmares la categoria pe care o reprezintă. **Cantonul părăsit** (metraj mediu după o năvelă de Fănuș Neagu), filmul de debut al lui Adrian Istrătescu-Leener își propune mai mult, realizînd însă mai puțin. În căutarea cu orice preț a atmosferei (și nu neapărat a celei specifice prozei lui Fănuș Neagu), filmul insistă excesiv pe detalii, propune simboluri, pierzîndu-se în cele din urmă în unitatea și fluiditatea. Merită amintite și filmele altor tineri — **Dreptul la poezie** (de Adrian Bota), **Imposibila întoarcere** (de Emil Bursucă), **Insula** (de Florin Toșă) — un frumos poem în imagine despre singurătatea iremediabilă a ultimei vîrste).

Nu întîmplător am acordat înțietate tinerilor regizori și operatori (cei mai mulți în devenire). Într-un concurs al filmului pentru tineret, care se alinaiază în chip firesc tuturor acțiunilor legate de Anul Internațional al Tineretului, munca lor, talentul lor, ideile lor trebuie luate ca „auguri”, ca semne ale viitoarei noastre arte.

Filmul mare

Despre filmele de lung metraj intrate în concurs (toate, cu excepția peliculelor **O lumină la etajul zece**, **Adela** și **Masca de argint**), cititorii noștri au găsit sau vor găsi în paginile revistei noastre referințe mai în detaliu despre unele dintre ele. Fapt deosebit de interesant însă, primirea pe care publicul Costineștilor, a făcut-o fiecărui film în parte, indiferent de factura lui, a fost deosebită. Întîlnirea spectatorului cu filmul s-a dovedit a fi o întîmplare mult mai complexă decît simpla vizionare într-o sală de cinematograf. Tineri din toate colțurile țării, de cele mai diverse profesii au fost prezenți nu doar... sub umbrela, pe băncile Teatrului de vară din Costinești, cum s-a întîmplat în seara toamnă în care a rulat **Raliul**, de

pildă, dar și a doua zi dimineața (în fiecare a doua zi dimineața), pe plajă, sau în sala **Forum**, la întîlnirea cu realizatorii. S-a depășit, se pare, stadiul simplei curiozități a omului din sală dornic numai să vadă de aproape, cu ochii lui, cum arată în carne și oase cutare vedetă de cinema. Asaltul de acest gen (explicabil și el, ba chiar tolerabil pînă la un punct) a devenit treptat altceva. De opt ani, vedetele filmului românesc sînt la ele acasă la Costinești. Fac plajă laolaltă cu toată lumea, se plimbă pe faleză ca toată lumea, sorb ca toată lumea o bere sau o cafea pe terasele stațiunii și își etalează cu o comună mîndrie, odraslele. Acest lucru minunat, datorat stabilității pe care o manifestare cum este **Concursul filmului cu tematică pentru tineret** a dobîndit-o de-a lungul timpului, nu este un simplu aspect publicitar, ci expresia unui mod nou de a înțelege legătura artei cu cei care o receptează.

Din această perspectivă, la fel de întemeiate și de oportune au fost și obiectele făcute filmului lui Mircea Drăgan (**Raliul**), vizavi de autenticitatea/neautenticitatea dialogurilor sale, dar și manifestarea de mare simpatie cu care a fost întîmpinată producția cu **Declarație de dragoste**: personajele filmului lui Tudor Mărușcu (**Încercarea**) au fost pe rînd contestate sau aplaudate în cadrul discuțiilor; filmul lui Dan Pița (**Pas în doi**) s-a bucurat de aprecieri inteligente și avizate. De la spectatorul care vrea să înțeleagă, pentru că i-a scăpat cutare detaliu din scenariu și pînă la cel care dispune de o bună cultură cinematografică, datorită căreia are și termeni de comparație și terminologie, și gust format și păreri personale — se întinde anvergura receptării filmului românesc, așa cum s-a putut ea detașa în această vară la Costinești.

Prin alăturare, filmele prezente în festivalul-concurs au intrat într-un neașteptat dialog, dobîndind semnificații noi și spunînd ceva despre stadiul actual al cinematografiei noastre. Filmul românesc pentru tineret a depășit mult din didacticismul ce l se reproșa cîndva. Dacă **Pas în doi** o demonstrează de pe o treaptă superioară artistică, mai elocvent ca rostire cinematografică decît **Fapt divers**, de pildă, lucrul nu pune în balanță calitățile a doi cineaști de mare valoare cum sînt Dan Pița

și, respectiv Andrei Blaier, ei acreditează doar două formule diferite. Un film cum este cel al lui Nicolae Corjos, **Declarație de dragoste** demonstrează la rîndul său că locul filmului cu tineri și pentru tineri, al filmului frumos și adevărat, era încă liber. Fără să exagerăm semnificația succesului de care s-a bucurat această peliculă (succes de public unanim, ceea ce nu exclude totuși posibilitatea unor rezerve critice), trebuie spus că era nevoie de ea. **Declarație de dragoste** a fost o infuzie de tinerețe, a cărei sinceritate a curcit, devenind aproape o emblemă a zilelor festivalului.

Cele trei filme „hors concours” — **O lumină la etajul zece**, **Adela** și **Masca de argint** au ilustrat și ele diversitatea formelor artistice ce caracterizează momentul actual al acestei arte. De facturi diametral opuse, primele două poartă din plin marca personalității regizorilor respectivi, tînd fiecare impunerea unui stil, în vreme ce ultimul încearcă o „adaptare” a unei formule cinematografice de succes (western-ul) la substanța unui scenariu autohton.

Privit în ansamblu, sectorul filmului artistic de lung metraj a fost reprezentat în acest an prin filme de tinută artistică. Prin tematica lor, prin modul realist în care preiau sugestii ale realității, prin exigența cu care le tratează, propunînd un model uman pe măsura timpului pe care îl trăim, filmele acestuia an răspund cerințelor formulate de documentele Confederației de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative de la Mangalia, din august 1983. În cuvîntarea rostită cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu preciza: „Poporul — în care tineretul are un rol de seamă — oamenii muncii sînt cei care au realizat tot ceea ce am obținut în dezvoltarea socialistă a patriei noastre. Ei sînt eroii care trebuie să-și aibă locul în film, în teatru, în poezie, în artă, în literatură, în pictură, în toate domeniile creației artistice”.

Filme, filme

O prezență aparte a fost filmul de montaj prezentat de regizorul Anghel Mora — **Recorduri, lauri, amintiri**, o întreprindere pe cît de dificilă, pe atît de tentantă, care a reușit să-și păstreze de-a lungul... unui lung metraj, coerența, umorul, elocvența. Alături de el, filmul documentar a fost prezent la Costinești cu realizări notabile: **Tineretul României socialiste** (în regia lui Cornel Diaconu, scenariul — Sorin Stanciu), **Ani eroici** (regia, Virgil Calotescu, scenariul, Nicolae Dragoș), **Despre țesături popu-**

lare și încă ceva... (în regia Pauliei Popescu-Doreanu — un admirabil portret al Elenei Seceșan, cunoscut etnograf), **Noul teatru vechi** (semnat de regretatul Mirel Iliesiu), **Gorunul lui Horea** (de Pompiliu Gilmeanu) etc. În categoria filmului de animație (nu foarte bogat reprezentat în acest an), remarcăm producțiile semnate de Călin Giurgiu (**Pierde-vară**), Dinu Șerbescu (**Festivitate de premiere**), Ion Popescu-Gopo (**Ucenicul vrăjitor**), Ion Truică (**Pir-jolul**), Constantin Păun (**Timpul**) ș.a.

★ Nu se poate vorbi despre Costinești, despre festivalul filmului de aici fără a pomeni de **Secvența**. Măcar din... consecvență. **Con-secvența** s-a numit ea în această vară, printr-un calambur... durabil, să zicem așa, pentru că el a intitulat toate cele 10 numere ale foii concursului, aflată la cea de a cincea ediție. Așadar — par să ne avertizeze realizatorii — **Secvența** vrea să fie consecvență cu sine. Și totuși, nu consecvența e calitatea principală a **Con-secvenței** din această serie. S-a păstrat aerul tinereșc (deși s-a schimbat echipa, condusă, tot în limitele... tinereții, de astă dată de poetul Lucian Avramescu), și-a păstrat formatul (deși s-a schimbat „hîrtia”), și-a păstrat verva (deși s-a schimbat tipul de umor din — paginile ei — în această vară, nițel mai „d'al nostru”), și a păstrat rubrici (deși a pierdut rubrici). Dar, firește, nu se poate spune prea mult conținînd așa. **Secvența** s-a făcut și de această dată cu nopti și cu trudă. Colegii noștri s-au străduit să inviozeze atmosfera atunci cînd împovăra atmosferic o cerea (primele patru zile de concurs au stat sub semnul încăpătînat al ploii), să tempereze spiritele prea transante sau, dimpotrivă, să le stîrneasca pe cele prea cumînti, iscînd, printre altele, și o polemică (P.S. redacțional — răspuns Dumitru Matală), au încercat să smulgă seriozitatea ce se tot ascundea în dosul nonsalanței estivale, în microinterviuri, note și fotografii care au „prins” cele mai multe din vedetele statornice sau doar în trecere prin Costinești (Irina Petrescu, Gina Patrîchi, George Mihăiță, Marin Moraru, Dorel Visan, Ion Caramitru, Claudiu Bleontz, Petrică Nicolae, Răzvan Popa, Teodora Mares, Carmen Enea ș.c.l.). Plină de glume (semnate și nesemnate), de fotografii (nu chiar așa de plină!), de dialog și de vacanță (**Con-secvența** este, pe cît se pare, începutul unei serii noi, pe care o dorim din ce în ce mai aproape de spiritul acestui festival atît de tînar și de necesar.

TANIA RADU ■

PALMARESUL

Juriul celei de-a VIII-a ediții a Concursului filmului cu tematică pentru tineret a acordat următoarele premii:

- Premiul pentru regie a fost atribuit regizorului Dan Pița pentru filmul „Pas în doi”.
- Premiul pentru scenariu a fost acordat lui Titus Popovici, pentru scenariul filmului „Horea”.
- Premiul pentru imagine a fost atribuit operatorului Marian Stanciu pentru imaginea la filmul „Pas în doi”.
- Premiul pentru muzică de film a fost acordat lui Adrian Enescu, pentru muzica filmului „Pas în doi”.
- Premiul pentru interpretare masculină a fost atribuit actorului Ovidiu Iuliu Moldovan, pentru rolul Horea din filmul „Horea” și, ex aequo, actorilor Petre Nicolae, pentru rolul Ghiță din filmul „Pas în doi”, și Claudiu Bleontz pentru rolul Mihai, din filmul „Pas în doi”.
- Premiul tinereții a fost acordat filmului „Declarație de dragoste”, regia Nicolae Corjos, scenariul George Șovu.
- Premiul tinereții pentru interpretare a fost atribuit Teodorei Mares, pentru rolul Ioana din filmul „Declarație de dragoste” și lui

Adrian Păduraru, pentru rolul Alexandru, din filmul „Declarație de dragoste”.

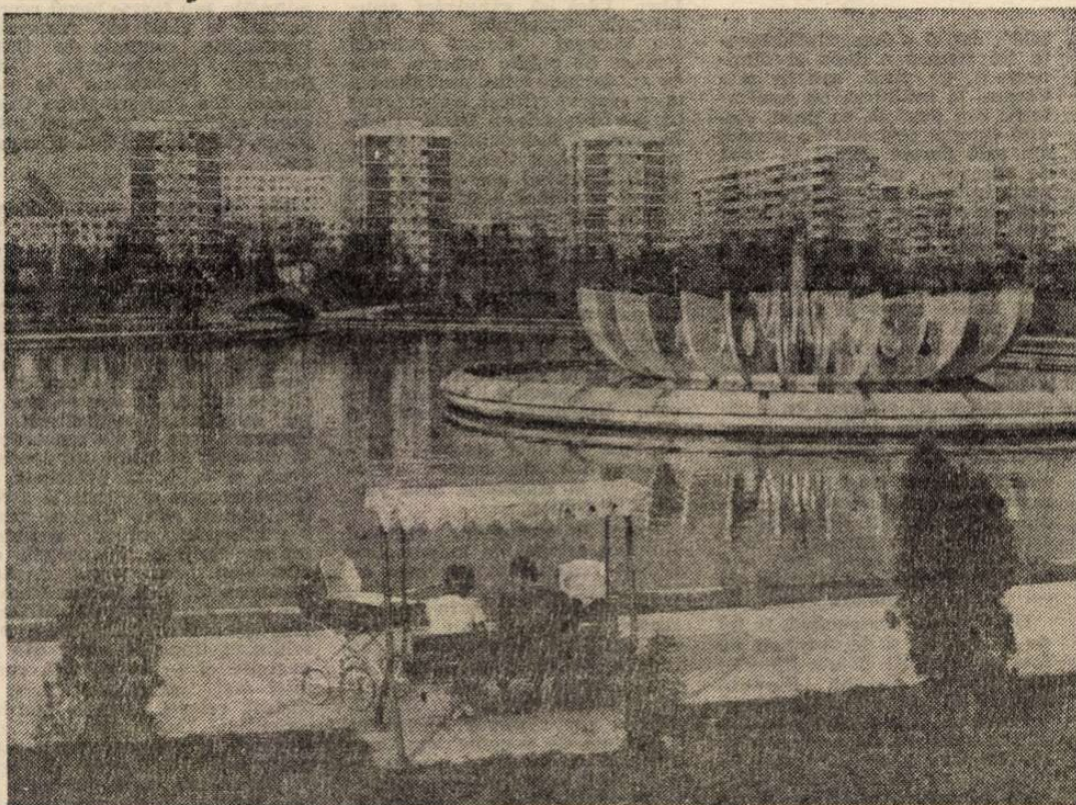
- Premiul pentru film documentar de lung metraj a fost atribuit filmului „Ani eroici”, regia Virgil Calotescu, scenariul Nicolae Dragoș și B.T. Ripeanu și filmului „Tineretul României socialiste”, regia Cornel Diaconu, scenariul Sorin Stanciu.
- Premiul pentru film documentar de scurt metraj a fost atribuit filmului „Despre țesături și ceva în plus”, regia Paula Popescu-Doreanu.
- Premiul pentru film de animație a fost acordat, ex aequo, filmelor „Pierde vară”, regia Călin Giurgiu, și „Festivitate de premiere”, regia Adrian Șerbescu.
- Premiul pentru film realizat de studenții de la I.A.T.C. a revenit filmului „Domnișoara Aurica”, regia, Dorina Chițescu.
- Premiul pentru film realizat de cineaștii a fost acordat filmelor „Unirea cea mare” și „Restituiri”, autor Gheorghe Huiban — cineclubul „Constructorul” Timișoara, și „Portretul unei vizite” și „Călăreți, cai, căruțe”, autor Ludovic Dama — cineclubul Sînnicolau-Mare.
- Juriul a acordat un premiu special (în memoriam) regizorului Mirel Iliesiu, pentru filmul „Noul teatru vechi”.

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

Noua calitate a vieții

Saltul pe care nu l-au reușit multe țări din lume

— Tovarășe Spiridon Fuior, sinteti directorul încă celui mai mare magazin universal din țară, Bucur Obor, și subliniez „încă cel mai mare”, pentru că e greu să știm în acest moment dacă nu se construiește unul la fel în alt oraș, care împlinește în acest an un deceniu de la inaugurare. Nu vă propun o discuție pe această temă, deoarece firma este cunoscută foarte bine, ba era o vreme, cu ani în urmă, cind mulți veneau în București să vadă ceasul de la Universitate și magazinul Bucur Obor. Vă invit să vorbim însă despre devenirea comerțului nostru în general, a celui bucureștean, a celui din întreaga țară, dat fiind faptul că lucrări de 22 de ani în acest domeniu. Pe de altă parte, Bucur Obor este o firmă care ilustrează această devenire a comerțului nostru modern, este unul din argumentele sale.

— Ca să fiu exact, voi spune că aceste două decenii care au trecut de la Congresul al IX-lea au însemnat o adevărată epocă de aur pentru comerțul românesc, ca de altfel pentru întreaga noastră viață economică, socială și politică. Au fost ani în care țara noastră, sub conducerea înțeleaptă a partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cunoscut cele mai mari succese din istoria sa. Ne-am făurit o industrie puternică, ne-am dezvoltat o agricultură pe măsura bogăției pământului, ne-am afirmat în lume. În aceste două decenii s-a născut și comerțul românesc modern, comerț care este urmarea întemeierii unei industrii capabile să realizeze mărfuri competitive pe plan mondial, urmarea întemeierii unei alte industrii care să fabrice utilajele necesare industriei ușoare, în sfârșit, în primă și ultimă instanță, urmarea unei politici susținute de ridicare a nivelului de trai, a bunăstării poporului. Iată acest uriaș magazin Bucur Obor, și vorbind de el, vorbesc de tot ceea ce s-a ridicat în acest domeniu, a fost construit într-unul dintre cele mai vechi vaduri comerciale ale Bucureștiului. Au fost zile în șir, de rodnic dialog al secretarului general al partidului cu arhitecții și gospodarii zonei, pentru alegerea celei mai bune soluții, fiindcă nu era vorba de construirea unui simplu magazin care să înlocuiască

prăvăliile coșcovițe de pe Colentina sau Șoseaua Ștefan cel Mare, ci de a sistematiza întreaga zonă, de a o moderniza, păstrându-i renumele comercial. Știm cu toții că importanțele artere comerciale din orașele mai mari sau mai mici ale țării, că sistematizarea centrelor civice au fost urmarea numeroaselor vizite de lucru ale dialogurilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu oamenii cărora le erau destinate. În 1973, cind s-a pus piatra de temelie a magazinului, Șos. Colentina nu avea decât o parte din blocurile de acum, artera Ștefan cel Mare era modernizată doar pe o singură parte, Calea Moșilor era umilă și săracă, iar Pantelimonul, din imediata apropiere, era departe de strălucirea de azi.

— De altfel, vă întrerup puțin, copiii, noile generații ale Oborului, nici nu cunosc o altă față a cartierului. De pildă, cîți dintre tinerii de 20 de ani, deci născuți în anul Congresului al IX-lea, își mai aduc aminte ceva din intersecția aceea ce-

nușie, cu prăvăliile afumate și urite, Moșilor cu Ștefan cel Mare...

— Nu numai copiii sau tinerii, dar nici cei mutați aici în ultimii ani și care cunoșteau vechiul tîrg al Oborului nu și-l mai reamintesc exact. Spuneți la început că magazinul este „încă” cel mai mare magazin din țară. Este adevărat, istoria depășește gîndul și cine știe exact ce alt mare magazin se construiește acum în alt oraș.

— Credeți că în 1965 puteam avea astfel de magazine?

— Sigur că da, dar nu ne foloseau. Erau ca o ironie, magazinele cu toate mărfurile pe care le avem astăzi reflectă un anumit stadiu de dezvoltare, o anumită bogăție a oamenilor, un anumit gust și mentalitate strîns legate de bunăstare. Ce puteam noi vinde în 1965 într-o asemenea „fabrică” de comerț?

— Chiar, ce cumpăra cetățeanul în primul rînd în acei ani?

— Pînă. Apoi se repezeau cu ea la croitor. Pe atunci se vindeau numai 5 la sută cămăși confecționate. Azi am ajuns la

99,99 la sută, ca să nu zic sută la sută, gîndindu-mă că mai sînt excentrici care nu și cum-pără cămăși confecționate în fabrici. Pînă în 1965 volumul metrajelor sub formă de confecții era de 35 la sută, în vreme ce în țările dezvoltate procentul era de 80 la sută. Azi am ajuns la peste 70 la sută E un salt imens. Drumul nostru a fost mai greu, am luat multe lucruri de la început. Aceste 70 la sută au presupus construirea multor fabrici de confecții, a unei solide industrii de mașini, o cotitură extraordinară în industrializare, fapt care s-a datorat științei de a conduce a președintelui țării, a celui viziionarism în virtutea căruia ne-am așezat temelurile, a acelei convingeri pe care ne-am însușit-o și potrivit căreia am fi rămas veșnic „agricolă” fără o industrie care să ne asigure independența și bunăstarea. Planurile și programele noastre de dezvoltare au avut și au în centru lor calitatea vieții oamenilor.

— Oamenii care s-au schimbat și ei de-a lungul acestor douăzeci de ani.

— Industrializarea puternică a țării în condițiile dezvoltării agriculturii pe măsura potențialului de mecanizare a dus la mutații importante în plan social. Lucrurile se învăță în liceu de cei care nu le-au trăit. Orașele au crescut, au apărut altele noi, acolo unde era o liniște deosebită în ceea ce privește industria, locurile de muncă, s-au dezvoltat egal toate zonele țării. Viața s-a modernizat, oamenii trăiesc altfel. Se îmbrăcau cum se îmbrăcau fiindcă alit le putea oferi industria noastră ușoară. Oamenii se îmbracă altfel, cu gust,

pentru că au fost învățați să se îmbrace astfel, comerțul face și educație prin ceea ce oferă. Să facem socoteala de cite ori au crescut retribuțiile noastre în condițiile creșterii puterii de cumpărare, urmare a stabilității prețurilor, ce noi industrii au apărut în acești ani, cite orașe neînsemnate odinioară, din punct de vedere economic, sînt astăzi importante roți în angrenajul economiei noastre. Orașele, magazinele, arterele României ilustrează și ele faptul că bunăstarea are rangul de politică națională. Să programăm un înalt nivel de trai, să creștem baza materială care să te ducă la reușită, să înfăptuiești în numai două decenii, timp înfîm la scara istoriei, cu forțe proprii, ceea ce am reușit noi, în România, este un fapt pe care nu cred că l-au reușit prea multe națiuni.

— Care este volumul de mărfuri desfăcut la Bucur Obor în primul său an de funcționare?

— 500 milioane lei în aproape 80 000 de sortimente. Era im-

portant, deși asta se petrecea cu doar nouă ani în urmă. De altfel, fac o paranteză, cind se turna fundația la Bucur Obor, tovarășul Nicolae Ceaușescu studia macheta altui magazin universal-„Unirea”, la fel de cunoscut în întreaga țară. Dar, continui în aceeași ordine de idei, la fel de moderne sînt și magazinele universale „Mercur” din Craiova, „Donaris”, din Zimnicea, și știm cu toții cum a gîndit secretarul general al partidului, alături de locuitori și edili, întreaga refacere a Zimnicei, „Central” din Cluj-Napoca, „Modern” din Galați, „Tomis” din Constanța, „Crisul” din Oradea, „Bucovina” din Suceava și multe altele. Au renăscut, la indicația secretarului general al partidului, importante vaduri comerciale, păstrindu-se ceea ce era valoros în tradiția diferitelor locuri, arterele cu blocuri noi au la parter magazine lingă magazine, fondul de marfă fiind același în comune și la orașe. Toate magazinele existente acum 15 ani în jurul Oborului se regăsesc în uriașul complex: 120 la număr. În condițiile în care Colentina, Ștefan cel Mare, Calea Moșilor, Mihai Bravu sînt pline de unități comerciale.

— Cîte sortimente comercializează în 1985 magazinul Bucur Obor?

— Peste 300 000 într-un volum de aproape un miliard și jumătate. Dacă la deschiderea lui, într-o zi era frecventat de 15 000—20 000 cumpărători, azi, în medie, avem 100 000 cumpărători, cit populația unui oraș important. Și să nu uităm, magazinul nostru vinde numai o parte din bunurile de folosință îndelungată, sau din produsele industriei noastre ușoare, alimentare, constructoare de mașini, chimice etc. Salturile de care vorbim se referă și la structura mărfurilor, electronicele și electrocasnicele fabricate în țară au deja „vechime”, și la calitatea lor. Este cunoscut că bunurile noastre de larg consum, alături de cele ale industriei constructoare de mașini, de pildă, au ajuns pe toate meridianele lumii. Firmele românești, rod al aceleiași politici înțelepte, de deschidere, de promovare a relațiilor de prietenie cu toată lumea, sînt cunoscute și căutate. Ca lucrător în comerț, care am avut șansa de a mă forma într-o meserie plină de răspundere, în aceste două decenii de înflorire fără precedent a României, mă alătur tuturor cetățenilor patriei pentru a-i ura tovarășului Nicolae Ceaușescu multă sănătate și putere de muncă, garanție a unui viitor pe măsura timpului eroic pe care îl trăim și pe care îl numim atit de fericit Epoca Ceaușescu.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Renașterea satului românesc

Pentru tot darul pământului

— În 1965, Tudor Dănaș, erați un tânăr inginer agronom și chiar dacă nu ați fost prezent în Sala Palatului unde s-au desfășurat lucrările Congresului al IX-lea, cum ați fost, apoi, la alte congrese, o întrebare ar fi cum s-a întâmpinat istoria vară a celui din în memoria dumneavoastră?

— Adevărul este că fără să fiu prezent în sală m-am simțit ca și cum aș fi fost acolo. Am urmărit lucrările Congresului, ca fiecare om matur și cu simțul răspunderii din țara aceasta, cu toate gândurile iluminate de o mare speranță. Convingerea mea este că atunci s-a conturat o realitate ce avea să se împlinească tot mai pregnant în anii ce au urmat, o realitate fundamentală a vieții politice românești, în 1965 deschizându-se seria Congreselor partidului devenite forumuri democratice ale întregului popor. Țara întreagă avea conștiința că trăiește un moment de însemnată istorică și cu toată ființa ei, din adâncul inimii fiecăruia dintre noi, aspira la o statură nouă a demnității numelui ei în lume și la realizarea unor fapte hotărâtoare pentru progresul general și pentru atingerea unui nivel superior de civilizație. Pe măsura acestor speranțe și ca o garanție din ce în ce mai evidentă și mai sigură, în anii care au urmat, a înfăptuirii lor, alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de conducere a partidului a marcat începutul unei epoci mai fertile decât oricare alt răstimp din lunga durată a istoriei acestei țări, astăzi fiind un adevăr ușor de constatat, un adevăr ce își află argumentele incontestabile prețutindeni în jurul nostru, în viața noastră, că Epoca Nicolae Ceaușescu este epoca înfloririi României.

— S-a produs, în ultimii 20 de ani, o operă impresionantă prin substanța, amploarea și soliditatea ei. În pagina fierbinte a istoriei contemporane a satului românesc, în care faptele se cer consemnate în ritmul rapid al succesiunii evenimentelor, debutul acestei metamorfoze s-a conturat cu pregnanța clipelor hotărâtoare, cu ardența momentelor de răscruce. Pe care dintre aceste fapte le-ați evoca în primul rând?

— Ar fi nevoie să subliniem că apare de-a dreptul remarcabil faptul că, în perspectiva unei priviri cuprinzătoare asu-

pra tuturor laturilor vieții din satul românesc de astăzi, s-a intervenit în primul rând pentru ca muncă pământului, grea muncă, să fie mai ușoară și în același timp să aducă în fiecare casă bucuria unei recolte mai bune. Asupra acestui fapt, ne amintim, s-a oprit tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la Congresul al IX-lea, în semn de bun augur pentru prefigurarea efortului imens ce s-a întreprins în anii ce au urmat de atunci în privința modernizării agriculturii. În ultimii patru ani, bunăoară, agricultura a beneficiat de un volum de investiții de peste 145 miliarde lei iar investițiile alocate în acest cîmp de depășesc cu 30 de miliarde lei pe cele realizate în cîmpul precedent și sint de peste 2,5 ori mai mari decât cele înfăptuite în întreaga perioadă 1951—1965. În prezent agricultura noastră dispune de circa 170 000 de tractoare și suprafața arabilă ce revine pe un tractor a scăzut de la 121 hectare în 1965 la 53 hectare. Iar acest proces nu s-a încheiat. La sfîrșitul cincinalului viitor, pe parcursul căruia se vor alocă, pentru dezvoltarea agriculturii, 190 miliarde de lei, vom dispune de 180 000 de tractoare și de o sistemă de mașini de înalt randament, ce vor efectua simultan mai multe operații. Într-adevăr, un mod de a observa civilizația unei lumi poate să aibă în vedere chiar felul cum ea știe să muncească și din această perspectivă înlesnirile ce au fost aduse muncii țaranului reprezintă un argument esențial pentru cine vrea să priceapă ce s-a întimplat în satele noastre de 20 de ani încoace.

— Sinteti, de 17 ani, președintele cooperativei agricole din comuna Cezieni, din județul Olt. Cum ați contribuit dv., ca specialist, și cum au contribuit consătenii dv. la progresul general înregistrat în acești ani de agricultura românească?

— Într-un singur fel: făcîndu-ne datoria aici, la noi acasă. Dar asta a însemnat că am avut și avem încă multe de făcut. Înainte de toate, străduința noastră a fost de a stabili forța de muncă. Am reușit acest lucru dezvoltînd un puternic sector de activități industriale în care mulți consăteni ai mei au prilejul să-și dovedească măiestria în profesii pe care altfel nu le-ar fi putut practica decât la oraș.

Materia primă pe care o prelucrăm e alcătuită însă numai din bunurile pământului nostru. În spiritul indicațiilor și orientărilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne-am străduit să valorificăm astfel resursele locale și să facem ca muncă noastră să aibă o valoare socială mai mare. În urmă cu 20 de ani, activitățile industriale însumau la Cezieni a zecea parte dintr-un milion iar astăzi se ridică la o producție a cărei valoare e de 18,6 milioane. Cit privește o altă latură a activității cooperativei noastre: tot cu atîta ani în urmă obțineam în medie, pe an, 570 litri de lapte de la o vacă iar în anul trecut am obținut 3 674 de litri, situîndu-ne pe un loc de frunte în acest județ cu puternice unități agricole.

— Pământul însuși, creșterea puterii lui de rodire, a devenit un obiectiv aflat statornic în atenția conducerii de partid și de stat, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, în acești 20 de ani.

— Pe baza realizării unor mari investiții se știe că după Congresul al IX-lea suprafața amenajată pentru irigații a crescut de la 230 000 de hectare în 1965, la peste 2,5 milioane, adică la peste 25 la sută din

suprafața arabilă a țării. Suprafețele prevăzute a fi amenajate pentru irigații în actualul cincinal sint mai mari de aproape 8 ori decât cele realizate în perioada 1950—1965. Iar potrivit Programului național de îmbunătățiri funciare pentru obținerea unor producții agricole sigure și stabile, suprafața irigată va crește în acest an la 3,7 milioane hectare și la 5,5 milioane în anul 1989. Se vor întreprinde, totodată, ample lucrări de desecare a unor terenuri și de combatere a eroziunii solurilor. Prin aceste înfăptuiri, România se va număra printre puținele țări din lume care au amenajat întreg teritoriul, corespunzător cerințelor de a se realiza producții stabile și sigure.

— Acest program este, cum s-a spus pe bună dreptate, cel mai grandios proiect al Epocii Nicolae Ceaușescu. Ce urmări va avea înfăptuirea lui în viața comunei Cezieni?

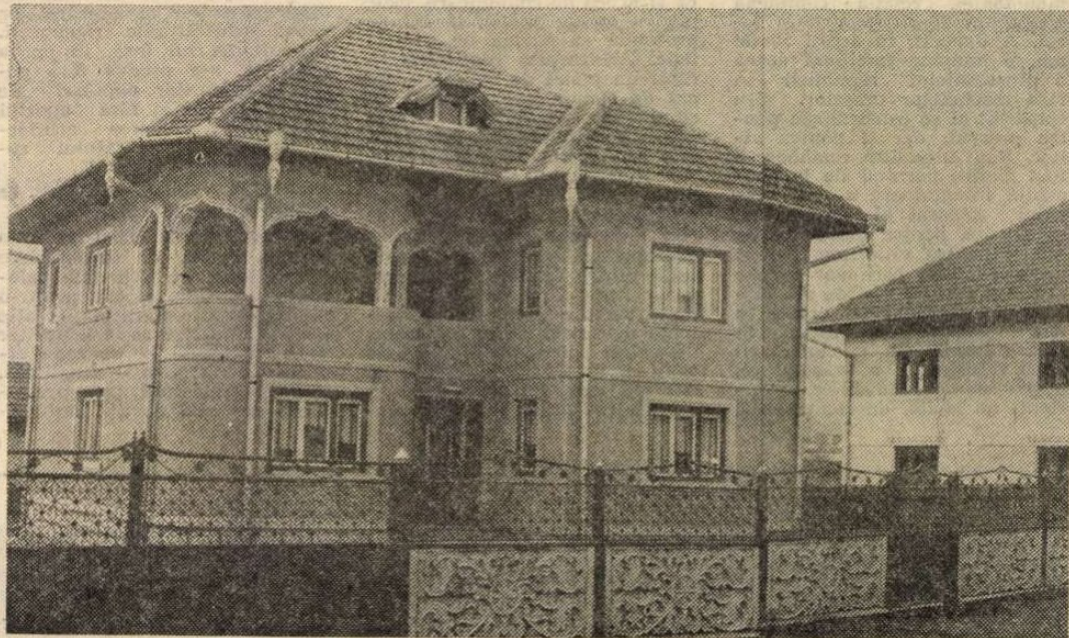
— Un fapt extraordinar, și care se va produce curînd, în 1986, cînd pămînturile noastre vor intra în alcătuirea unui modern sistem de irigații.

— Înteleg că întrevedeți în acest eveniment posibilitatea relansării aici, la Cezieni, a bătăliei pentru recolte mari. Acesta fiind, cum spunea secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, argumentul hotărîtor al înfăptuirii unei noi revoluții agrare.

— Chiar acesta e gîndul nostru, al tuturor celor ce ne-am devotat, aici, muncii pămîntului, înțelegă că o datorie de onoare față de cerințele țării, față de grija statornică și pre-

țuirea pe care ni le-a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu. Așa după cum este cunoscut, dezvoltarea multilaterală a societății românești, ca strategie fundamentată riguros științific de genul creator al tovarășului Nicolae Ceaușescu, a reprezentat un concept propriu, revoluționar, al partidului nostru în opera de edificare a societății socialiste și comuniste în România și această concepție novatoare a dus, între altele, la reasezarea agriculturii în drepturile ei firești ca ramură economică de bază în sistemul național economic unitar. S-a dezvoltat astfel, prin contribuția originală a tovarășului Nicolae Ceaușescu, un concept profund revoluționar pentru progresul agriculturii, conceptul unei noi revoluții agrare, ce prefigurează una dintre direcțiile definitive ale procesului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare a României spre comunism. „Ne propunem — arăta secretarul general al partidului — să realizăm o adevărată revoluție agrară în ce privește, producția, productivitatea muncii, nivelul tehnic, eficiența economică, activitatea socială generală din satele noastre. Va trebui făcut totul pentru obținerea unor producții vegetale și animale superioare, la nivelul unităților frunțase. Aceasta impune valorificarea mai deplină a întregii suprafețe agricole, folosirea judicioasă a bazei tehnico-materiale de care dispune agricultura, a forței de muncă și a specialiștilor”.

DUMITRU ELIADE ■

Drumul belșugului

S-ar putea zice despre oameni aceștia că nu știu ce-i învidia. Că n-au știut niciodată ce înseamnă să te uiți chiorșii în curtea vecinului zîcînd, măcar în sine-ți — uite la asta cum s-a îmbogățit!, de unde-o fi ajuns să strîngă atîtea și să-și facă așa o casă. Dar cei din Căpîlna bihoreană nu vor putea fi auziți spunînd așa. Dimpotrivă, dacă-i întrebi care e cel mai avut om din sat, „bogătanul satului”, cum am încercat să-i provoc, prînd a se contrazice unul pe celălalt. A Bogătanului — zicea unul, ba a Sichișii, și tot așa, nume și porecle se adună pentru a spune în fond că aici, în locul acesta din cîmpia vestică, cei mai mulți oameni sint bine înstăriți. Pe aici se zice, însă, altfel — și cred că mai exact — oameni „de rînd”, adică din cei ce știu să-și pună ordine în lucruri, să-și facă bună rînduială în gospodărie și, apoi, să fie în rînd cu toți cei harnici din jur. Tot de rînd sint și numele lor, pe măjoritatea chemîndu-i Ioan și Florică, Maria și Floarea, Zeina și Eva. De aceea, dacă vorbești

cu cineva despre un gospodar, să zicem despre Ban Florian, ești întrebant imediat — care din ei, a Sichișii ori a Șușii? Dar, dincolo de aceste nume, care par a-i uni de cei de-aici, se poate întrezări și o anume omogenizare — în ceea ce privește agoniseala, felul de-a munci și de a-și folosi banii și bunurile cîștigate. Florian Ban a Sichișii, de exemplu, are patru copii și, de la aceștia, patru nepoți. Toți sint plecați la oraș, dar bătrînul tot mai speră că măcar unul dintre ei să se întoarcă la Căpîlna, de aceea le-a mai făcut o casă, casa lor, a pruncilor, în care măcar să-și poată petrece concediile fără a fi pisălogiți de bătrîni. Sau iarna, la tăiatul porcilor, moș Florian își face socoteala că, în afara lui și a babei sale, mai vin să mănince opt guri și că pentru fiecare e nevoie, pe zi, de vreo jumătate de metru de cîrnați, dar noroc că are de unde, că doar pentru asta — ca să aibă și să aibă de pe urma lui și copiii cite ceva — muncește întruna, merge la cooperativă, de cu noapte, încărcă, sapă, face tot ce e nevoie și, apoi, mai află vreme

și putere și pentru a se îngriji de lotul său, de treburile (multe) ale gospodăriei sale. Tot așa face și Ioan Bologan, om ascultat și privit cu respect în sat tocmai pentru că s-a dovedit întotdeauna a fi un bun gospodar, om cu capul pe umeri, știînd să ia o decizie nu doar pentru binele și bogăția sa, ci și pentru cele ale obștii satului.

Nu-i de mirare să vorbești aici despre bogăție. Cu atît mai mult cu cît această bogăție izvorăște din muncă cinstită și nu tocmai ușoară. Să crești, an de an, cîțiva porci, citeva zeci (ba poate chiar sute) de găini, giște, curci sau rațe, să mai vezi și de o vacă sau două și de vișetii lor, să mai ai și niște cai — astea nu-s lucruri tare la îndemînă. Pe lingă pricepere — pe care ei o au din tată-n fiu (sau, mai bine zis, din mamă-n fiică, deoarece femeile sint cele care au grijile astea) — ai nevoie și de putere și de un oarece îndemn la muncă, îndemn pe care ți-l dă, mai ales, prosperitatea. Doar, spun ei, chiar tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a îndemnat să construim un socialism al belșugului, nu al sărăciei.

Au fost săraci oamenii de prin părțile astea, deși au muncit întotdeauna mult și bine.

Chiar după ce s-a înființat cooperativa agricolă n-au prea dat de gustul binelui. Dar, cu încetul, cu chibzuială și tenacitate, treburile au intrat pe făgașul lor firesc. Pentru că nu hărnicia era baiul, ci organizarea, grija cu care erau privite și rezolvate treburile gospodăriei. Să nu ne speriem că țărani se vor îmbogăți, zicea tovarășul Nicolae Ceaușescu, dacă această bogăție se întemeiază pe muncă. De-aia își dă mereu Ioan Bologan cu preșutul (și zisa lui e luată în seamă), de-aia și alți oameni ai satului spun, cu prilejul adunărilor generale, ce și cum — pentru că de bunul mers al C.A.P.-ului depinde și bunul mers al vieții lor. Nu poate exista sat bogat cu oameni săraci sau cu un C.A.P. sărac. Asta e toată filosofia. De-aici se naște bătălia pentru griu și porumb, pentru fin și pentru starea cit mai bună a pămîntului. Sătui să se știe săraci, căpîlneii nu mai vor să dea din mînă bogăția la care au ajuns. Și, s-o spunem foarte cînstit, această bogăție există realmente, oricum ai privi lucrurile — cu ochi de orășean sau de țaran. Felul în care arată casele, grajdurile și pășunile, apoi un cit de sumar inventar

al curții de păsări ori al animalelor crescute îți dau măsura exactă a unei bunăstări adevărate, pe care oamenii n-au aflat-o pînă acum, în ultima vreme. Dar încă nu sint de tot mulțumiți. Nu pentru că n-ar avea tot ce le trebuie sau pentru că au început să le crească din cale-afară pretențiile, ci pentru simplul motiv că-și dau seama că se poate mai mult și mai bine, că de averta obștească trebuie să ai grijă ca de propriul tău avut, că nu e corect să privești cu trei ochi în curte la tine și nici măcar cu o jumătate în curtea sau la grajdurile C.A.P.-ului. E loc de încă mult mai bine — zic ei, și nu doar că zic, dar au prins și a face, neezitînd să spună tot ce-i nemulțumește fie președintelui, fie inginerului sau primarului, dovedind că democrația nu-i doar o vorbă în vînt și că satele noastre au știut dintotdeauna (și n-au de gînd să uite, mai ales acum, cînd a început și lor să le meargă bine) ce înseamnă decizie colectivă, hotărîrea tuturor. Pe scurt, dacă vrei să enumeri toți țărani bogăți din Căpîlna, trebuie să mergi la consiliul popular și să ceri lista sătenilor de-aici. Atît.

DAN MUCENIC ■

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

BUCURIA FIECĂREI CASE

Noul urbanism românesc

— Tovarășe Liviu Ioan Bena, sinteți arhitect, aveți 33 de ani și ați fost distins cu Premiul Uniunii Arhitecților din România pentru locuințe (în speță, pentru ansamblul de locuințe și dotări social-culturale „Mihai Bravu” din zona centrală a municipiului Rimnicu Vilcea). Iată de ce v-am ales pe dumneavoastră pentru a discuta despre noul urbanism românesc.

— Noul urbanism românesc — emblematic, azi, la scara întregii țări — a izvorit din ideile tovarășului Nicolae Ceaușescu, care a transformat în politică de stat reconstrucția modernă a orașelor și satelor României, înălțarea unor orașe pe de-a-n-tregul noi. Avântul fără precedent al construcției în epoca definită cu numele secretarului general al partidului a beneficiat, în acești ani, de un cadru legal clar. Tăra are, pentru prima dată în istoria ei, legi, reglementări cuprinzătoare privind urbanizarea, sistematizarea tuturor localităților, iar tovarășul Nicolae Ceaușescu a clarificat, la fața locului, împreună cu edilii, constructorii și arhitecții principiile teoretice vizând, între altele, preluarea competență a fondului de valori din tradiția românească a arhitecturii, lupta împotriva monotoniei, relația complexă tradiție-modernitate-specific local. A devenit, în acești 20 de ani, o imagine familiară aceea a președintelui republicii în fața machetelor orașelor. S-a construit și se construiește pentru prezent, dar și pentru viitor. Noul urbanism românesc a fost gândit, pornind de la concepția integratoare a secretarului general al partidului, deopotrivă pentru omul acestor ani și pentru viitorime, pentru urmașii noștri care vor începe mileniul trei cu zestrea arhitecturii noi a României create în epoca Nicolae Ceaușescu. Și fără întregă stă măturie, cu noua înfățișare a orașelor ei, pentru munca oamenilor însuflețiți de ideile, de competența,

de patriotismul și clarviziunea președintelui nostru care este în fond, în fața istoriei, marele arhitect al României ce va trece pragul anului 2000.

Sub directa îndrumare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, în cadrul Programului național de sistematizare, orașele și comunele s-au dezvoltat și se dezvoltă ca unități teritorial-administrative complexe, asigurând locuitorilor condiții tot mai bune de muncă și viață. În 20 de ani au apărut pe harta țării 54 de orașe noi, iar 300 de localități rurale urmează să devină, curând, orașe agroindustriale. În 80 de municipii și orașe sunt în curs de edificare zonele centrale. Ritmul construcției de locuințe, în cadrul uriașului proces de urbanizare, declanșat după 1965 în întreaga țară, a fost extraordinar. Peste 80 la sută din întreaga populație locuiește în case noi. Jumătate din ea trăiește în orașe. Aici, la fiecare 210 secunde, se dă în folosință un nou apartament. La fiecare 210 secunde!

— Cum se manifestă relația dintre tradiție și arhitectura modernă?

— Arhitectura este, aproape integral, rezultatul unor necesități vitale ale societății. Între acestea, nevoia de frumos, ca și aceea de comunicare, este, pentru omul social, la fel de profundă ca nevoia de confort fizic. Arhitectura reprezintă — dintr-un punct de vedere — un act de comunicare estetică în sinul unei colectivități, legind, prin sensibilitate și cultură, membrii societății, generațiile succesive. Arhitectura este istorie pietrificată! Aici intervine tradiția arhitecturală și de aici decurge actualitatea și profunzimea problemei raportului dintre tradiție și contemporaneitate. Tradiția este mai mult decât o sumă de persistențe materiale: este un tezaur de valori spirituale distilate în timp și specific în esență sa națiunii care l-a creat.

Păstrarea tradițiilor de va-

loare în arhitectura modernă românească era importantă, desigur, pentru orice arhitect. Dacă ea devine o realitate — în Vilcea, ca și în întreaga țară — faptul se datorează stăruinței cu care președintele republicii, spirit lucid, patriot de mare profunzime, dezvoltă, de ani de zile, această idee. Și în acest domeniu, la drept vorbind, șansa noastră a fost președintele nostru, această epocă pe care o definim cu numele său.

Prin specificul ei, tradiția arhitecturală trebuie să influențeze permanent arhitectura contemporană în procesul firesc de continuitate a culturii românești pe aceste meleaguri. Specificul arhitectural modern trebuie înțeles ca o reinterpretare a spiritului și criteriilor constructive, funcționale și estetice tradiționale validate de timp ca definitorii pentru o arie geografică. Arhitectul preocupat va descoperi, sau va intuit mai întâi, trăsăturile distincte, personalizante din întreaga experiență edificată a zonei, pentru ca, filtrându-le prin sîta cerințelor impuse de un obiect arhitectural modern, să găsească ideea de creație ce îl va însoți, de la alcătuirea de ansamblu spre detaliul de execuție proiectat.

— Vorbeați de asimilarea, de filtrarea întregii experiențe edificare a unei zone. Deci, înțeleg, includeți și orașe și sate în spațiul investigat. Ce se întâmplă cu fizionomia reală a satelor noastre și ce rol credeti că pot să-și asume arhitecții, azi, în destinul arhitecturii satului românesc?

— Satul a fost mult timp cel dintîi păstrător al adevăratelor valori arhitecturale românești. Dezvoltarea lui însă, în epoca modernă, s-a produs fără geniul meșterilor populari de altădată, dar și fără aportul arhitecturii. Valoarea arhitecturală autentică a satului românesc trebuie păstrată.

— Fără îndoială. Prin ce mijloace, pe ce căi?

— În primul rînd printr-o acțiune amplă de inventariere a arhitecturii tradiționale valoroase în sate. Apoi printr-o muncă de cercetare și creație pentru sintetizarea trăsăturilor specifice locale — pe zone etnografice distincte — finalizată, într-o treia fază, prin proiectarea de locuințe tip, nu uni-

cate, dar diversificate, care să corespundă nu numai cerințelor individuale, ci și celor ale întregii firești în arhitectura tradițională a satelor din Maramureș, din Vilcea, din Bucovina ori din Gorj... Este evident că arhitectul lucid de azi nu dorește să copieze locuințele țărănești de acum 200 de ani. Viața satului actual tinde ireversibil spre urbanizare, dar totdeauna va trebui să existe o diferențiere între aceste două tipuri de așezări umane. Tehnologia, confortul urban ajung, firește, și la sat, dar este regretabil și absurd dacă ele exclud valorile patrimoniului arhitecturii satului românesc. Oferta unor cataloage de locuințe tipizate, dar cu un pronunțat specific local, este un prim pas necesar dintr-o etapă mai lungă de transformare modernă a satului românesc. Vilcea are deja un asemenea catalog. Cred însă că arhitecții mai trebuie să-și asume și rolul de a lămuri aceste probleme beneficiarilor prin dialog cu ei.

Oricum, este un fapt definitoriu acela că, după 20 de ani de la Congresul al IX-lea al partidului, peste două treimi din țărani României socialiste trăiesc în case noi. În afara locuințelor confortabile construite de ei din fonduri proprii, statul a dat în folosință, numai în ultimii 8 ani, circa 35 000 de locuințe în mediul rural.

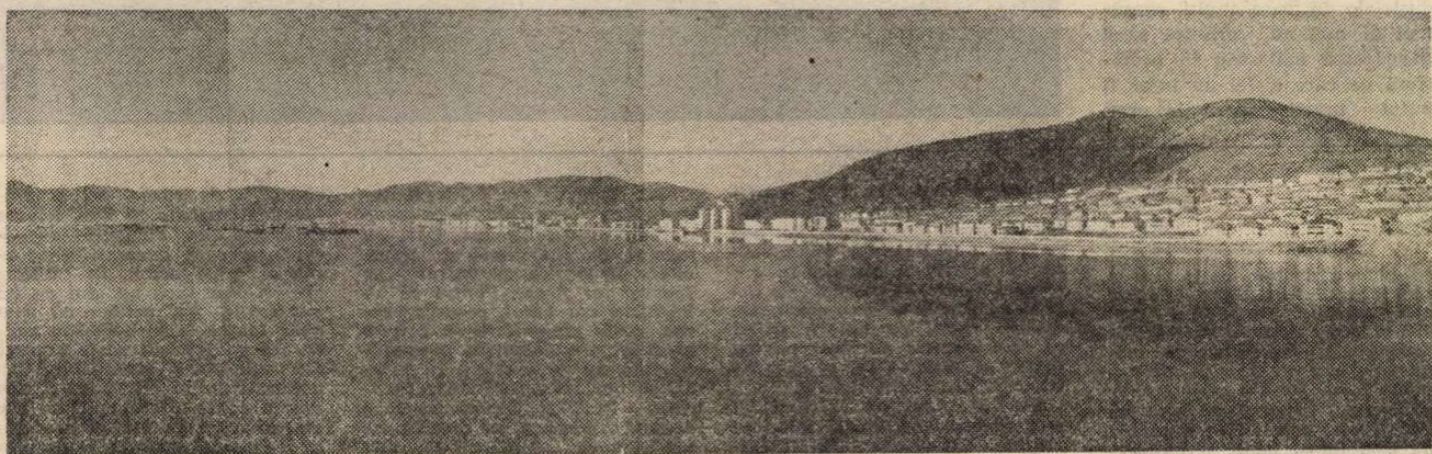
— Lucrați la Rimnicu Vilcea de la absolvirea facultății. Pentru munca depusă aici ați cunoscut și aprecierea deosebită a Uniunii Arhitecților din țara noastră. Vorbiți-ne despre „noul” oraș de la confluența Oltului cu Olăneștiul.

— Rimnicul nu este dintre acele orașe care uimesc prin zestrea arhitecturală a secolelor trecute, deși e atestat documentar din veacul al XIV-lea. Uimitor este însă miracolul întineririi sale: în două decenii s-a transformat dintr-un modest oraș provincial într-un modern municipiu cu peste 85 000 de locuitori și cu o viață economică înfloritoare. Performanța sa constă în faptul că și-a păstrat identitatea, conservând sau dezvoltând trăsăturile specifice care-l individualizează, îi conferă personalitate. În acest proces — de analiză, de elaborare, de decizii, de continuare îmbunătățiri ale soluțiilor

constructive — un rol fundamental l-a avut tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, care s-a interesat personal, cu o emoționantă pasiune și a urmărit, pe etape, absolut totul, purtînd un dialog eficient cu edilii și specialiștii angajați în această muncă și însufleții într-un mod neobișnuit de extraordinară grijă părintească a președintelui republicii pentru renașterea, modernizarea și dezvoltarea municipiului nostru. Integrarea! Iată cuvîntul-cheie pentru a înțelege miracolul Rimnicului. Fiecare nou ansamblu de locuințe, fiecare zonă reconstruită a constituit o reîntregire și o înflorire a acestui organism viu care este orașul. Centrul urban este organul său vital. Între funcțiunile sale complexe se remarcă una care-i conferă orașului identitatea: funcția de reprezentare. Majoritatea valorilor istorice, sociale, culturale și materiale pe care orașul le-a acumulat în evoluția sa își află expresia arhitecturală specifică în nucleul său central. Prin toate acestea, el poate să-și reprezinte pe cetățenii urbei în fața vizitatorilor și să le creeze sentimentul că îi aparțin. Aici cred că a cîștigat Rimnicul în marea sa transformare. Reconstrucția amplă a zonei centrale nu a înlocuit brutal o formă de cultură cu alta, ci a reușit să înnoiască o structură pe care a păstrat-o în ceea ce avea, ca esență, particular. Nolle constructi s-au integrat în contextul existent ori au reușit să pună și mai bine în valoare caracterul pitoresc al așezării. Cele mai recente realizări arhitecturale din această zonă au adus un plus de personalitate centrului, în măsura în care au reușit să reunească într-o sinteză trăsăturile moderne cu cele specifice ale arhitecturii locale.

Marea șansă a orașului a fost că, devenind reședință de județ, a beneficiat de o extraordinară dezvoltare industrială, cu toate consecințele social-culturale și urbanistice. A fost și o șansă pentru tinerii arhitecți: să transforme ei în realitate pentru ceilalți un vis al lor.

DORIN GHERGHINESCU ■

Oraș, de la zero la infinit

Cu ani în urmă, cred că era chiar acum 10 ani, am întâlnit o arhitectă. Ca înfățișare dezamăgitor de modestă, arăta comun, ca o bună mămică preocupată de grijile familiei. Era, totuși, o personalitate ce se inserase în istoria arhitecturii românești contemporane. Ea concepușe, ca șef de proiect, Orșova nouă, orașul solar de azi pe care tot românul îl cunoaște, iar turiștii străini, în drum spre Herculan, poposesc îndelung pe străzile lui cochete, comparîndu-l cu orașele de vilegiatură din Elve-

ția ori cu cele rezidențiale americane de pe țărmul Atlanticului. Modestă, interiorizată, vorbind puțin și rar am chinuit-o cu tot felul de întrebări pentru a-i afla biografia și, mai ales, mișcările gândului. La un moment dat, m-a uluit cu un răspuns ce îmi revine în minte ori de cîte ori scriu despre un contemporan de-al nostru, ori de cîte ori încerc să surprind, să descifrez modul în care destinul i se interferează ori i se contopește cu timpul și istoria pe care le trăim și le înălțăm după

anul 1965, după Congresul al IX-lea. Fraza suna astfel: „Nu e nevoie să-l citim pe Malraux ca să aflăm ce importantă este pentru un revoluționar condiția sa umană. Este nevoie să primim mai des și mai atent spre noi și în noi înșine”.

Arhitecta se numește Adelina Iojică, și am regăsit-o, de curînd, tot la Timișoara și tot la Institutul județean de proiectări. În drum spre ea am trecut prin Orșova. La țărmul lacului Cerna, ca pretutindeni, este plină vară. Plaja dintr-un segment al semicercului amplu ce-l

desenează spre oraș e sufocată de trupuri. Pe luciul albastru al undei, cu murmurul Cazanelor în străfunduri, multe de ambarcațiuni. Orașul se privește perpetuu în oglinda lichidă, amfiteatru suplu răsărind dintre boschete și arbori, dintre tranșări și mușcate, urcînd de pe faleza, de la catedrala din blocuri de beton și sticlă, cu vilele lui cochete peste înălțimile blinde de la poalele Almajului. E multă pricepere și artă și dăruire, e un fel de voluptate în felul cum această fată a conceput acest oraș, deși a avut o fișie îngustă de pămînt unde să-l așeze și, mai ales, o străminerie istorie de adus de jos și de ridicat mai departe, prin

timp, aici, mai aproape de tîmpla mîntuitor. Diarna dacoromană mai trebuia să supraviețuiască și supraviețuiește. Alături de un habitat modern, de piețe și statui, de fîntîni arteziene și de scrîncioburi pentru copii, de edificii social-culturale și magistrale comerciale avea de așezat, după toate legile urbanismului modern, zonele de muncă, întreprinderile industriale ale localității, ca și de păstrat tradițiile și însemnele perenității locuitorilor. Și aproape nu i se poate reproșa nimic, localitatea trăiește, e vie, nu-și regretă nici ea nimic din vechea înfățișare, își regăsește aici totul, confortul și atmosfera, ca și posibilitățile de a se mișca mai departe în spațiu și timp. S-a înălțat de la zero și poate să crească la infinit. A fost construit pentru 10 000 de locuitori, dar poate să se dezvolte oricît. S-a înălțat rapid, contra cronometru, a fost izbindă unui sacrificiu, vechea localitate aflîndu-se zidită, perpetuînd parcă sublimul mit al Anei, sub fundul uriașului lac de acumulare al primei hidrocentrale de pe Dunăre, al primului mare obiectiv al energiei naționale, Porțile de Fier I. Adelina Iojică ne reamintește că anul trecut s-a împlinit un deceniu de cînd orașul proiectat, gândit, înălțat în Epoca Ceaușescu, a fost dat la cheie locuitorilor săi. Și un deceniu de cînd, inaugurîndu-l, secretarul general al partidului îi înmîna, într-un moment emoționant și solemn, șefei de pro-

● Numărul de locuințe a crescut de la 5,38 milioane în 1965 la peste 7 milioane și jumătate în prezent. ● Din cele 5 774 800 locuințe date în folosință în anii socializmului, 2 224 000 reprezintă apartamente construite din fondurile statului. ● În medie, în fiecare zi, 500 de familii se mută în case noi, ceea ce echivalează cu ritmul de câte o locuință nouă la fiecare 3 minute. ● A crescut suprafața locuibilă de la 148 milioane mp în 1965 la peste 226 milioane mp în prezent, sporind, totodată, confortul, gradul de dotare tehnică al locuințelor, precum și media spațiului locativ pentru un locuitor. ● Uriașul volum al construcțiilor de case a permis — în contextul general al dezvoltării economice — creșterea gradului de urbanizare. Ponderea populației orașelor a ajuns în prezent la 52,2 la sută, din totalul populației. Suprafața spațiilor verzi din municipii și orașe a crescut de peste 12 ori, însumând peste 18 110 ha.

lect Ordinul „Tudor Vladimirescu” clasa a V-a. O coplesitoare recompensă, spune, unui om cărui i s-a dat, în fond, o inegalabilă șansă de a se realiza. Deși nu-i place să se întrebze, i se pare fără sens, ce-ar fi putut fi în alte condiții istorice, din moment ce s-a născut și trăiește sub semnul unei revoluții și este omul și produsul acesteia, meditează, totuși, dintr-un anumit unghi al datoriei față de generația din care face parte, dacă este egală cu timpul său. Fără îndoială, este. S-a născut în 1932, la Rm. Vlcea, într-o familie modestă și cu un destin zbuciumat, chiar cu momente dramatice. A învățat însă, de timpuriu, că jocul speranței se câștigă nu la loz în plic, ci la lozul muncii și al tenacității. Face parte din primele promoții de arhitecți dați de școala noastră superioară de arhitectură după 23 August 1944. Când trasa prima linie pe planșetă la viitorul oraș Orșova abia depășise 30 de ani. Ajunsesse la pragul tinereții mature capabile să înțeleagă și să perceapă fin și profund toate sensurile istoriei. Și a trasat această primă linie în anul 1965, când „începea pentru arhitecții români și pentru arhitectura românească o epocă de glorie, precum o vedem și o resimțim

în viața noastră diurnă de 20 de ani încoace. S-a construit oare, vreodată mai mult în istoria acestui pământ?”

Adelina Iojică terminase proiectul primului microraión pentru 2 000 apartamente în ceea ce urma să devină marele complex urbanistic din cartierul Circumvalațiunii. Avea vocația premierelor pentru că împlinea o vocație a inșei vremii ce se instaurase după Congresul IX. După Orșova s-a strămutat la Buzias. În mica localitate balneară se spârgeau, iată, și acolo, tăcerile, încremenirile, nemișcarea. Ansamblul de hoteluri ultraconfortabile, cu fețele fugind după soare, cu alveolele balcoanelor ca niște însetate floare de soarelui după lumina astrului, probează și el măiestria, inteligența și personalitatea acestei remarcabile arhitecte. Pentru unul dintre edificii cu care a înnobit mica stațiune a fost distinsă cu Premiul Uniunii Arhitecților pe anul 1980. Are acum pe planșetă locuințele altor cartiere noi dintr-o Timișoară aflată, ca toate orașele țării, într-o nestăvilită expansiune urbanistică. Ansamblul din Bd. Cetății, deci acolo unde trebuie să asculte atent și cu grijă vocile istoriei, precum și blocuri unicate din zona Traian, o zonă, de asemenea cu

personalitate, unde nu poți să adaugi oricum la ceea ce este, fără a face să sufere chipul atit de armonios și de specific al capitalei Banatului. În fapt, cum cere arhitecturii, arhitecților, cel ce a inițiat vastele misiări urbanistice în întreg spațiul țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

...Adelina Iojică arată, după atîția ani de la înființarea noastră, la fel. Ca o mămică preocupată de grijile familiei pe care chiar o are. Un soț arhitect, un fiu inginer constructor, stagiar la Reșița, un alt fiu — elev de liceu și, cine știe, poate se va îmbolnăvi de aceeași patimă a familiei, de a se exprima și zidi în edificii pentru oameni. Modestă, tăcută, vorbind puțin și rar, trudește cu aceeași pasiune deasupra dulcelui calvar al planșetei, „arhitectura fiind viața și ființa mea”. Dar și cu gîndul la adevărul pur că „oricît de talentată ai fi fost și oricît de forță ai fi avut, trebuie să fim drepti și să o afirmăm chiar cu voce tare, că nu m-aș fi putut exprima fără istoria pentru care construim”. Iar această istorie se definește prin prezența la cîrmă ei a umanității și patriotului Nicolae Ceaușescu.

CICI IORDACHE ADAM ■

De la Codlea o floare pentru fiecare cetățean al țării

I-au trebuit comunei Codlea câteva sute de ani să adune în vatra ei, prin anii '50, cam 6 000 de suflete. Casele sănătoase din poartă și cărămidă, la stradă cu porți mari și grele, făcute parcă să reziste unor eventuale asedii păreau astfel alcătuite încît să dăinuie neschimbate și indiferente la curgerea timpului. Oamenii, români, sași, și maghiari erau harnici și temeinici. Pe lângă agricultura tradițională a zonei, oamenii din Codlea erau vestiți pentru serele în care cultivau flori și legume. De curînd s-au sărbătorit 100 de ani de existență a corului bărbătesc și 150 de ani de la înființarea fanfarei locale, viața culturală a comunei avînd deci o veche tradiție. Tot ce a fost bun, frumos și solid în Codlea nu numai că s-a păstrat dar s-a îmbogățit și s-a dezvoltat în ritmuri impresionante, cu care ne-au obișnuit ultimii douăzeci de ani din istoria noastră, de la evenimentul de cotitură majoră care a fost Congresul al IX-lea al partidului.

Să spunem că în orașul de astăzi nu mai poate fi recunoscut satul de acum cîțiva ani ar fi o exagerare.

Noile cartiere de locuințe: Codlea Nord, Colorom, 9 Mai și Măgura avînd peste 4 200 de apartamente și în care locuiesc mai mult de 60 la sută din cei 26 000 de cetățeni ai orașului s-au

încadrat prin grija gospodărilor de aici în atmosfera de grădinișă perpetuă și perfectă. Noul centru civic, ce va cuprinde sediul politico-administrativ, sala de cultură, cinematograful, blocuri de locuințe avînd la parter peste 2 000 metri pătrați spații comerciale și din care s-au dat deja în folosință 240 apartamente, este gîndit cu dorința de a se încadra în tradițiile locului, de a face din Codlea un oraș modern și cu personalitate distinctă. Mutîndu-se din casele înconjurte de grădini și sere în noile blocuri, cei care trăiseră aici dintotdeauna ori cei veniți de prin toate colțurile țării, aduși de interesele dezvoltării industriale ale orașului s-au simțit datori să păstreze nealterată frumusețea și unicitatea acestei așezări. Pe fiecare petec de pămînt rămas între asfaltul aleilor și străzilor, miștile grijului și pricepute ale oamenilor au sădit flori. Blocurile par construite în mijlocul unor grădini existente, din care s-a zmulscut cu zgîrcenie și cu părere de rău doar suprafața necesară fundațiilor.

— Producția întreprinderii de sere Codlea este de 24 milioane flori. Cîte o floare pentru fiecare cetățean al țării din partea noastră, ne spune Bucur Dragu, secretar adjunct al Comitetului orașenesc de partid și președintele Consiliului orașenesc al

Frontului Democrației și Unității Socialiste. Pentru mulți Codlea se confruntă cu numele unor florării răspîndite în toată țara. Numele orașului este cunoscut și dincolo de hotarele țării, dar nu numai pentru florile sale. Pe lângă flori, exportăm tractoare, mobilă, produse chimice. Dacă anul în care Codlea a devenit, mai mult pe hîrtie s-o recunoaștem, oraș, aici se găsesc o mică întreprindere chimică, un atelier mai rășărit de mobilă și unul de articole din tablă și o mică țesătorie, înființată în secolul trecut, astăzi producem pentru aproape toate ramurile econo-

miei — coloranți și pigmenți organici la Colorom, tractoare speciale pentru vii, livezi și zootehnie, o gamă variată de mașini agricole, subansamble pentru mașini rutiere și feroviare la întreprinderea mecanică, mobilă și articole tehnice la Fabrica de mobilă. 70 la sută din producția de export a C.P.L. Brașov este asigurată de unitatea din orașul nostru. Toate întreprinderile existente la înființarea orașului s-au dezvoltat în ultimii 20 de ani la o scară care le face de nerecunoscut. În acești ani, în Codlea au luat ființă alte noi întreprinderi: întreprinderea de producere a nutrețurilor combinate pentru marile complexe zootehnice și agricole ale județului, 12 unități Avicola, întreprinderea Proton, Secția de șule a C.P.L. Brașov, I.C.S. Mixtă, Cooperativa Meșteșugarul. Bineînțeles, agricultura n-a fost neglijată. C.A.P. și I.A.S. din localitate sînt frunțate pe județ. I.A.S. Codlea a fost distins cu Meritul agricol clasa I-a pentru rezultatele bune obținute anul trecut la producția de cartofi: 45 208 kilograme la hectar. Rezultate frumoase au fost obținute și la orz, sfeclă furajeră și în zootehnie. C.A.P. din localitate se numără printre primele cinci din județul Brașov, rentabil, cu beneficii și producții importante. Rezultatele lui sînt apropiate de cele ale I.A.S., dovadă că la Codlea se face o agricultură de calitate în toate sectoarele.

Viața social-culturală, calitatea vieții oamenilor din Codlea s-a dezvoltat poate într-o mai mare măsură chiar decît cea generală a orașului. În afară de locuințele moderne care, așa cum am mai spus adăpostesc mai bine de jumătate din locuitorii orașului, în ultimii ani învățămîntul a cunoscut succese remarcabile. În Codlea era o școală generală și una profesională. Astăzi în cele trei școli generale învață 3 200 elevi, iar în cele trei licee industriale cu profil de chimie, prelucrarea lemnului și agro-industrial 3 500 elevi. La ele se adaugă 6 grădinițe și tot atîtea creșe. În școlile și liceele din oraș sînt clase cu limbă de predare germană și maghiară.

Dreptul la învățătură și muncă, la afirmarea plenară în toate domeniile de activitate este asigurată deopotrivă tuturor cetățenilor, indiferent de naționalitate, pentru femei și bărbați. La Casa de cultură orașenească, în cadrul Ansamblului Măgura Codlei, renumit nu numai în țară, ci și în străinătate, activează alături de formațiile cu specific românesc, ansambluri germane și maghiare. Trei fanfare reprezintă orașul în cadrul Festivalului național Cîntarea României. Alături de ele, formațiile de muzică ușoară și populară s-au numărat printre finalistele pe țară la ultima ediție. Se poate vorbi, fără frică de exagerare de o adevărată efervescență culturală dacă ne gîndim că în oraș acti-

vează 23 de formații artistice, din care 19 au fost promovate la faza județeană a noului ediții a Festivalului național Cîntarea României.

Să ne oprim cu trecerea în revistă a realizărilor din ultimii 20 de ani amîntînd de noul spital orașenesc, cu o capacitate de 240 de paturi, dotat cu toate secțiile de specialitate.

Îl întrebăm pe tovarășul Bucur Dragu cum se explică transformarea în numai două decenii a unei comune, a unui orașel mai apoi, care-și trăia viața cu timiditate lîngă Brașovul industrial, la numai cîțiva kilometri distanță, într-un oraș în adevăratul înțeles al cuvîntului, cu o viață completă și plină.

— Ca președinte al Consiliului orașenesc al F.D.U.S. vreau să subliniez comuniunea de interese a tuturor cetățenilor orașului. În Codlea trăiesc alături de români 3 000 de cetățeni de naționalitate germană și 1 100 de naționalitate maghiară. Democrația noastră socialistă, spiritul de omenie al politicii partidului nostru, subliniat cu pregnanță în special în perioada ce a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, rezolvarea superioară a problemei naționale, a făcut ca fiecare locuitor al orașului, indiferent de naționalitate, dacă era om de al locului sau a venit din alte regiuni ale țării să contribuie cu toate forțele și priceperea la tot ce s-a realizat aici. Deputații care-i reprezintă pe cetățeni în Consiliul popular reflectă fidel structura populației. Maria Stărețu, primarul orașului, Moise Mănoiu, vicepreședintele Consiliului popular, Rodica Balu, directoarea Școlii generale nr. 1, Peter Foof, directorul Fabricii de mobilă, Sebastian Haber, directorul Spitalului orașenesc, Iosif Boros, maistrul la I.S.C.I.P., Frieda Kloos, directoarea adjunctă a Școlii generale nr. 2 sînt unii dintre cei care pe lîngă activitatea profesională, au o participare rodnică la treburile obștei, sînt oameni cu inițiativă, capabili să mobilizeze în jurul lor dorința de mai bine și frumos a cetățenilor din circumscriptiile electorale pe care le reprezintă. Prin înființarea Organizațiilor democrației și unității socialiste, care în orașul nostru numără aproape 4 000 de membri, au fost angrenați în viața politică și obștească forțe cu adevărat importante. Unul din aspectele pe care le apreciază oaspeții orașului este curățenia și frumusețea orașului. Ei bine, zonele de agrement, parcurile, înfrumusețarea străzilor și cartierelor orașului sînt chiar în grija O.D.U.S. Democrația socialistă nu este altceva în ultimă instanță decît participare liber consimțită, conștientă la edificarea vieții noastre de azi și de mîine. Ea este în mișcare, depinde de dorința și priceperea noastră de a ne face o viață cît mai frumoasă.

OPREA GEORGESCU ■

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

O patrie liberă, independentă, demnă

Eroul păcii planetare

Timpul, acest suprem judecător al tuturor acțiunilor omenitești, atestă cu putere că semnificația uriașă și strălucirea Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român au crescut pe măsura scurgerii anilor. Adoptând hotărâri de importanță istorică pentru dezvoltarea economică, socială și politică internă, pentru ridicarea națiunii române pe trepte superioare de progres și civilizație socialistă, congresul a deschis, în același timp, largi perspective activității României în viața internațională. În contextul unei situații deosebit de complexe și contradictorii, caracterizată atât prin ani de destindere, dar și prin momente de încordare deosebită, plină de pericole pentru pacea, securitatea și independența popoarelor, țara noastră s-a afirmat, ca niciodată în trecut, printr-o activitate dinamică, constructivă, pusă în slujba marilor deziderate: libertatea și independența popoarelor, respectarea dreptului fiecăruia de a fi stăpân pe propria-i soartă, destinderea, securitatea, pacea și înțelegerea în întreaga lume. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, în cuvântarea rostită recent, cu prilejul alegerii în calitate de membru titular și președinte de onoare al Academiei Române, „putem afirma că politica externă a României, de pace, de afirmare, în relațiile cu toate statele, a principiilor depline egalități în drepturi, respectării suveranității și independenței naționale, neamestecului în treburile interne și renunțării la forță și la amenințarea cu forță, se bucură de o înaltă apreciere și a făcut ca țara noastră să dezvolte relațiile de colaborare cu toate națiunile lumii, să se bucure de stimă și să aibă prieteni pe toate meridianele”.

Imaginea de astăzi a României în lume, ca țară a construcției și activității pașnice, este de nedespărțit de numele și activitatea secretarului general al partidului, președintelui Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cunoscut și recunoscut pretutindeni ca arhitectul și promotorul dirz și înflăcărat al politicii externe a țării noastre, militantul neobosit pentru înfăptuirea idealurilor înaintate ale lumii contemporane. Pe bună dreptate se apreciază că secretarul general al partidului, președintele țării — proeminentă personalitate politică a lumii contemporane — impresionează, de fiecare dată, prin aprecierea clară a evoluției situației mondiale, prin analiza științifică și cunoașterea profundă a vieții și năzuințelor poporului român și ale celorlalte popoare ale lumii, în strânsă legătură cu situația internațională, prin capacitatea sa extraordinară de a dezvălui sensurile și tendințele principale ale raporturilor internaționale și de a oferi soluții juste, realiste, prin activitatea sa neobosită, energetică, clăditoare, teoretică și practică, consacrată întăririi păcii, consolidării securității și dezvoltării colaborării între toate națiunile.

Izvorită din esența orinduirii noi, socialiste, pe care o construim, făurită de Partidul Comunist Român, sub conducerea clarvăzătoare și cu participarea hotărâtoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, politica externă a Republicii Socialiste România se distinge deopotrivă prin caracterul ei revoluționar, prin umanismul autentic din care se inspiră, prin realismul telurilor urmărite, echitatea soluțiilor preconizate, prin valoarea înaltă morală a principiilor pe care se întemeiază și pe care le promovează, prin multitudinea formelor de manifestare și demo-

cratismul metodelor folosite, fiind, în toate împrejurările, purtătoarea mesajului poporului român de pace, prietenie și colaborare.

Cei ce vor scrie istoria ultimelor două decenii vor consemna fără îndoială ideile României socialiste, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în domeniul politicii mondiale, pentru că acestea nu sînt numai idei românești, ci aparțin, încă de pe acum, civilizației mondiale. Se va consemna, de asemenea, faptul că nu există problemă majoră, dezbateră internațională arzătoare, în care țara noastră să nu-și fi adus o contribuție pozitivă, de substanță, în vederea găsirii unor soluții în concordanță cu interesele popoarelor, ale păcii și securității internaționale. Și aceasta nu pentru că România ar avea interese egoiste sau ar urmări scopuri speciale politice, economice, militaro-strategice sau de altă natură în diferite regiuni

președinte țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a intrat în conștiința universală contemporană, ca cel care a elaborat și fundamentat, pe baza investigațiilor, descifrării și analizei științifice, materialist-dialectice și istorice, asupra situației mondiale, o concepție originală, novatoare, realistă și mobilizatoare privind pacea și securitatea. Potrivit acestei concepții, pacea a fost întotdeauna un obiectiv necesar, pentru că numai în condiții de pace, liniște și colaborare internațională, popoarele, indiferent de sistemul regimurilor social-politice ale țărilor lor, își pot îndeplini aspirațiile și planurile lor de dezvoltare pe calea progresului economic. Din analiza condițiilor actuale ale escaladării fără precedent a cursei înarmărilor, în deosebi a înarmărilor nucleare, luind în considerație rezultatele cercetărilor oamenilor de știință, tovarășul Nicolae Ceaușescu a ajuns la concluzia,

lumii contemporane, este o sarcină ce poate fi realizată. Aceasta, însă, nu de la sine, ci prin lupta energetică, perseverentă a tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste, a tuturor popoarelor, pentru a determina factorii de decizie, oamenii politici, guvernele, să acționeze acum, cit mai este timp, până încă nu au început să cadă bombele. Și poporul român, la chemarea conducătorului său, s-a implicat activ în această luptă. Să ne amintim, în acest context, că la 30 octombrie 1981, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu luciditatea și realismul ce-i sînt proprii, preconiza organizarea și desfășurarea unor mari manifestări de masă, care să permită afirmarea puternică a voinței de pace a poporului român, ca o contribuție la marea mișcare ce se desfășoară în lume pentru trecerea la acțiuni concrete de oprire a cursei înarmărilor, de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucle-

președintelui Nicolae Ceaușescu asupra salvării păcii și înfăptuirii dezarmării și în primul rînd a dezarmării nucleare: garantarea securității și asigurarea echilibrului militar nu pe calea creșterii cheltuielilor militare, a armamentelor și efectivelor armate, ci la un nivel tot mai redus al acestora, prin dezarmare; înscrierea dezarmării într-o largă viziune politică de eliminare a forței și amenințării cu forță din viața internațională și de soluționare a problemelor ce pot apărea între state exclusiv pe cale pașnică, de așezare a raporturilor dintre state pe principii solide ale depline egalități, ale respectului independenței și suveranității naționale și recunoașterii dreptului fiecărui popor de a-și hotărî de sine stătător destinele, fără vreun amestec din afară; împletirea dezarmării cu străduințele consacrate rezolvării nevoilor economice și sociale ale lumii contemporane, în primul rînd ale țărilor în curs de dezvoltare; fundamentarea negocierii și acțiunii în domeniul dezarmării pe participarea tuturor statelor; mobilizarea, în sprijinul dezarmării, a popoarelor, a maselor populare, unirea eforturilor tuturor forțelor sociale înaintate. Încrederea în rolul popoarelor constituie o componentă fundamentală a concepției românești de dezarmare.

La baza elaborării și promovării acestui program de pace și dezarmare se află una din ideile fundamentale, care ilustrează profundul umanism al gândirii și acțiunii politice a președintelui Nicolae Ceaușescu, al politicii externe a României socialiste și anume aceea că dreptul la viață, dreptul la pace reprezintă dreptul primordial al omului, al națiunilor, de a cărui afirmare depind toate celelalte drepturi. Pentru poporul român, dreptul la pace înseamnă asigurarea condițiilor de liniște și securitate, vital necesare înfăptuirii grandiosului său program de edificare socialistă și comunistă. Este dreptul tuturor popoarelor de a trăi la adăpost de orice amenințare, de a-și făuri viața potrivit năzuințelor și intereselor lor primordiale. În numele acestui drept fundamental la viață, la pace al popoarelor, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a adresat șefilor de state și de guverne din lume, popoarelor, cu chemarea mereu actuală, mobilizatoare: „Pînă nu este prea târziu, pînă nu au început să cadă bombele nucleare, să trecem la tratative, la oprirea cursei înarmărilor, la dezarmare! Să nu uităm că bombele nucleare nu vor alege între statele cu orinduirii sociale diferite, nu vor alege între oameni cu convingeri politice sau filozofice diferite, ci vor semăna deopotrivă moartea, vor distruge civilizația întregii omeniri”.

Este aceasta încă o confirmare a adevărului că partidul nostru, secretarul său general și-au onorat în mod strălucit legămîntul luat acum două decenii, la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, că „...România va depune toate eforturile și își va aduce neprețuite contribuții la „triumful cauzei păcii, cores-punzător intereselor fundamentale ale popoarelor”. Și acum, la aniversarea istoricului Congres, comunistii, toți oamenii muncii din patria noastră, fără deosebire de naționalitate, aduc un profund omagiu partidului, secretarului său general, tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru întreaga activitate desfășurată spre binele și prosperitatea patriei, pentru stăruitoarele eforturi puse în slujba împlinirii celor mai scumpe idealuri ale tuturor națiunilor lumii: libertatea, independența, progresul, pacea, colaborarea. Tocmai în imbinarea organică a intereselor poporului român cu interesele tuturor popoarelor se află unul din izvoarele principale ale prestigiului și prețurii de care se bucură astăzi în lume patria noastră socialistă, conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

DR. ION CIUBOTARU

ale lumii. În toate acțiunile noastre de politică externă ne-a călăuzit și ne călăuzește un singur scop, pe care nu-l ținem secret; este înscris în Programul partidului, în Constituția țării, în toate documentele fundamentale de partid și de stat. Am fost și sîntem animați permanent de unicul obiectiv al asigurării condițiilor externe de pace și liniște propice înfăptuirii planurilor noastre de dezvoltare economico-socială, de ridicare continuă a bunăstării materiale și spirituale a poporului român. Am pornit de la convingerea că numai în condiții de pace, destindere, securitate, colaborare și înțelegere internațională poporul nostru, fiecare popor, fiecare societate își vor putea rezolva problemele așa cum consideră că e mai bine, că numai astfel se vor putea asigura dezvoltarea socială, materială și spirituală, o viață demnă și liberă a națiunilor, prietenia și egalitatea între toate țările.

Întărirea păcii și securității constituie obiectivul fundamental al politicii externe a României, se află în centrul activității sale internaționale. Secretarul general al partidului nostru,

pe care a făcut-o cunoscută tuturor popoarelor, potrivit căreia problema fundamentală a epocii noastre este preîntîmpinarea războiului, înfăptuirea dezarmării, în primul rînd a dezarmării nucleare. „S-a ajuns la o asemenea situație — menționa secretarul general al partidului nostru — cînd oprirea înarmărilor și trecerea la dezarmare, în deosebi la dezarmarea nucleară, asigurarea păcii au devenit problema fundamentală a epocii noastre”. Revine președintelui României meritul istoric de a fi arătat că existența armelor nucleare a dus la schimbarea radicală a modului în care se pune astăzi problema războiului, că, în mod inevitabil, în zilele noastre, un război mondial s-ar transforma într-un război termoneuclear nimicitor, în care nu vor exista nici învingători, nici învinși. Iată de ce, în concepția partidului nostru, imperativul de însemnătate vitală pentru progresul și existența întregii umanități este încetarea cursei înarmărilor, înfăptuirea dezarmării generale, în primul rînd a dezarmării nucleare. În același timp, România consideră că, în era nucleară, pacea, ca cea mai arzătoare problemă a

ară. Să ne amintim, de asemenea, de apelurile pentru pace și dezarmare ale Frontului Democrației și Unității Socialiste, ale Marii Adunări Naționale, ale tineretului României, de cele 18 milioane de semnături de pe Apelul poporului român adresat celei de-a doua sesiuni speciale a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite consacrate dezarmării. S-au bucurat, totodată, de un mare ecou internațional demersurile conducătorului statului nostru pe lângă conducătorii U.R.S.S. și S.U.A., apelurile adresate celorlalte state pentru oprirea amplasării noilor rachete nucleare pe continentul european, pentru a se acționa cu toată răspunderea în vederea realizării unor acorduri care să asigure eliminarea primejdiei nucleare din Europa și din întreaga lume.

Imbinînd idei, propuneri și inițiative proprii cu cele prezentate de alte state, România a elaborat un program atotcuprinzător de pace și dezarmare, în deplină concordanță cu aspirațiile și interesele vitale ale poporului român, ale tuturor popoarelor lumii. Acest program pornește de la coordonatele de bază ale concepției României, a

O voce ascultată și respectată pe întreaga planetă

Prestigioasă participare la schimbul mondial de valori

Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român a marcat și marea deschidere a țării noastre pe plan internațional. Făurită și promovată cu consecvență de tovarășul Nicolae Ceaușescu, politica internațională a partidului și statului nostru cuprinde printre caracteristicile sale fundamentale promovarea relațiilor de amplă conlucrare cu toate statele lumii. Prin extinderea puternică a colaborării și cooperării cu toate țările socialiste, o atenție deosebită fiind acordată țărilor vecine, cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealinate, cu țările capitaliste dezvoltate, pe baza principiilor coexistenței pașnice, România dă expresie concretă convingerii sale că actuala etapă istorică impune ca o condiție a propriei dezvoltări naționale și, totodată, ca o condiție a păcii, promovarea raporturilor interstatuale și pe alte planuri, indiferent de orinduire socială, de mărime sau de potențial. În temeiul acestei convingeri, relațiile României cu toate statele se disting prin stabilitate, prin largă cuprindere a domeniilor de interes comun, prin dinamică a identificării și a largirii sferelor de cooperare și, mai ales, prin calitatea cadrului politico-principal, novator și fertil, întemeiat pe respectarea riguroasă a normelor noi de raporturi interstatuale — independența și suveranitatea națională, egalitatea în drepturi, neamestecul în treburile interne renunțarea la forță și la amenințarea cu forță, respectul și avantajul reciproc, dreptul fiecărui stat de a-și alege calea de dezvoltare economico-socială de sine stătător, fără nici un amestec din afară. În acest cadru, s-au dezvoltat puternic relațiile economice ale României cu alte state. Comerțul nostru exterior a căpătat o importanță tot mai mare, s-au extins acțiunile de cooperare economică internațională. În dezvoltarea relațiilor economice pe plan extern, un rol de seamă îl are participarea țării noastre la târgurile și expozițiile internaționale. Ne-am adresat, de aceea, directorului Întreprinderii de Târguri, Expoziții și Publicitate pentru Comerțul Exterior, dr. OCTAVIAN MOARCAȘ.

— Cum apreciați, tovarășe director, participarea țării noastre la schimbul mondial de valori în ultimii 20 de ani?

— În concepția partidului și statului nostru, concepție elaborată și pusă consecvent în practică prin activitatea multilaterală neobosită a secretarului general al partidului, președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, participarea țării noastre la diviziunea internațională a muncii, la schimbul mondial de valori reprezintă o necesitate obiectivă a creșterii economice, a progresului multilateral al patriei noastre, precum și un factor de prim ordin pentru apropierea dintre națiuni, pentru asigurarea păcii în lume. După cum se prevede în Programul partidului, participarea activă a României la circuitul mondial de valori constituie o latură importantă a făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate în țara noastră. Ca urmare a realizărilor remarcabile obținute în dezvoltarea și modernizarea economiei românești, a creșterii continue a potențialului nostru economic în ultimii 20 de ani, activitatea de comerț exterior a cunoscut, în aceeași perioadă, o dezvoltare fără precedent. Crescând într-un ritm mai rapid decât ceilalți indicatori sintetici ai dezvoltării economiei naționale, exporturile României au asigurat o angrenare tot mai complexă a țării noastre în circuitul economic mondial. Astfel, în 1984 s-a înregistrat o creștere a exporturilor față de realizările anului 1983 de 16,5 la sută, în

timp ce venitul național a crescut cu 7,7 la sută, producția industrială cu 8,4 la sută iar producția agricolă cu 13,3 la sută. Pentru anul 1985 și pentru cinciul 1986—1990 creșterea acestor indicatori sintetici se va produce în proporții asemănătoare. În prezent, circa 32 la sută din venitul național se realizează prin activitatea de comerț exterior, iar 31 la sută din producția industrială este destinată exportului. O serie de produse importante dețin o pondere importantă în totalul producției naționale. Astfel, utilajul petrolier se exportă în proporție de 79 la sută, tractoarele 75 la sută, vagoanele de marfă — 67 la sută, navele fluviale — 43,5 la sută, locomotivele — 40 la sută, televizoarele — 47 la sută, autovehiculele 21,6 la sută ș.a. Legat tot de structura exportului, e de remarcat că în ultimii 20 de ani ponderea produselor cu grad superior de prelucrare în totalul exportului a crescut de la 36,2 la sută în 1965, la 58 la sută în 1984. Ca o consecință directă a politicii de industrializare socialistă, de introducere a progresului tehnic, grupa de mașini, utilaje și mijloace de transport și-a sporit ponderea în totalul exportului românesc de la 18,8 la sută în 1965 la 31,7 la sută în 1984.

— Care este amplitudinea relațiilor economice externe ale României în momentul de față?

— Activitatea prodigioasă depusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu în vederea dezvoltării schimburilor comerciale și a cooperării economice cu toate țările lumii, cele mai bine de 300 de acorduri și înțelegeri economice semnate cu prilejul celor peste 400 de întâlniri și vizite la nivel înalt din ultimele două decenii au creat ample deschideri pentru o largă participare a României la comerțul mondial. În prezent, țara noastră întreține relații economice cu peste 150 de țări de pe toate continentele, față de 98 în 1965. Ponderea principalelor grupe de țări în totalul comerțului nostru exterior se prezintă astfel: țările socialiste — 53 la sută; țările în curs de dezvoltare — 22 la sută; țările capitaliste dezvoltate — 25 la sută. Trebuie subliniat că, drept urmare a concepției secretarului general al partidului de promovare a

formelor avansate de relații economice externe, în ultimele două decenii a cunoscut o dezvoltare puternică activitatea de cooperare economică, aceasta reușind să aducă o contribuție importantă la specializarea reciproc-avantajoasă a producției și la acoperirea necesarului economiei naționale cu materii prime și cu resurse energetice. Astfel, în 1984 s-au desfășurat 528 de acțiuni de cooperare economică internațională, cu o pondere de 25,4 la sută în volumul comerțului nostru exterior. Ca o înclinare a activității depuse în acest domeniu, în ultimii 4 ani s-a reușit să se realizeze obiectivul prioritar stabilit de conducerea de partid și de stat — asigurarea unei balanțe comerciale excedentare, care a permis lichidarea unei părți importante din datoria externă.

— Specificul activității întreprinderii pe care o conduceți vă permite să simțiți în permanență „pulsul” receptării și al aprecierii în străinătate a produselor românești. Ce ne puteți spune referitor la această problemă?

— Prezentarea produselor românești pe alte piețe prin intermediul târgurilor și expozițiilor internaționale reprezintă o posibilitate eficientă de confruntare a produselor, de contacte directe între producători și cumpărători, de popularizare a potențialului economic, precum și de export. Exponatele românești prezentate în ultimii 20 de ani s-au bucurat de aprecierile specialiștilor și ale oamenilor de afaceri din întreaga lume. Stau mărturie în acest sens medaliile și diplomele acordate unor produse românești valoroase, de înaltă tehnicitate, calitate și utilitate: tehnică de calcul, autoturisme de teren, utilaj petrolier, produse chimice, mobilă și multe altele. Sintem astfel în măsură să constatăm, și o facem cu îndreptățită mândrie patriotică și cu satisfacție deosebită, că în ultimii 20 de ani produsele românești au devenit și devin din ce în ce mai competitive pe piața mondială, că sintem în prezent o firmă apreciată și respectată, fapt ce constituie încă una din realizările mărețe ale Epocii Nicolae Ceaușescu.

ION D. GOIA ■

„Comuniștii bulgari, poporul bulgar cunosc bine viața dumneavoastră, de fiu credincios al poporului român și al Partidului Comunist Român. Comuniștii bulgari, oamenii muncii bulgari vă cunosc ca pe un renumit militant al mișcării comuniste și muncitoresți internaționale, unul din marii prieteni ai țării noastre”.

TODOR JIVKOV
secretar general al C.C. al P.C.B.,
președintele Consiliului de Stat
al R.P. Bulgaria

„Partidul și guvernul român, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, depun eforturi active pentru pacea și securitatea în Europa, destinderea internațională, soluționarea pe cale pașnică a problemelor litigioase, pentru dezarmare, pentru dezarmarea nucleară. Noi dăm o înaltă apreciere acestor eforturi și sprijinim minunatele inițiative de pace pe care le-ați formulat dumneavoastră ca militant al păcii”.

KIM IR SEN
secretar general al C.C.
al Partidului Muncii din Coreea
președintele R.P.D. Coreene

„Am urmărit contribuția pe care și-a adus-o România, sub conducerea clarvăzătoare a președintelui Nicolae Ceaușescu, în cadrul efortului îndreptat spre soluționarea problemelor internaționale, rolul eficace al României în rezolvarea problemelor păcii în lume, contribuția dumneavoastră personală la sprijinirea țelurilor comune ale națiunilor, a cauzei juste a popoarelor”.

MOHAMED HOSNI MUBARAK
Președintele Republicii Arabe Egipt

„Apreciez cu multă stimă rolul deosebit pe care îl aveți în realizarea unor adevărate legături de prietenie între popoare, pentru destindere și înlăturarea războiului rece în relațiile Est-Vest. Dumneavoastră, stimate prieten, ați făcut ceea ce v-au dictat conștiința, convingerile în necesitatea slujirii omului; de aceea sinteți iubit de oameni și ați cîștigat stima și prețuirea istoriei. Iată de ce omenirea vă rămâne mult îndatorată”.

HUSSEIN IBN TALAL
regele Regatului Hașemit al Iordaniei

„Importanta contribuție a președintelui Nicolae Ceaușescu în lupta pentru destindere și pace, pentru reducerea înarmărilor, și în primul rînd a înarmărilor nucleare, lupta dumneavoastră pe toate meridianele lumii pentru o nouă ordine economică v-au consacrat drept una din cele mai importante personalități ale epocii noastre”.

ANDREAS PAPANDREU
prim-ministru al Republicii Elene

„Președintele Nicolae Ceaușescu este un om care crede în Organizația Națiunilor Unite, crede că O.N.U. este un instrument adecvat pentru soluționarea problemelor internaționale, dar că, pe de altă parte, se simte nevoia unei schimbări a modului în care organizația mondială este folosită de țările membre. Activitatea României a exercitat o deosebită influență asupra țărilor membre ale O.N.U. Ea a obținut rezoluții de o extraordinară importanță pentru viața internațională”.

JAVIER PEREZ DE CUELLAR
secretar general al O.N.U.

„Unii dintre noi — printre care mă număr și eu — au avut ocazia să-l întâlnească pe președintele Nicolae Ceaușescu și să aprecieze ampla sa viziune și strălucirea gândirii sale politice. Îmi amintesc cu plăcere de convorbirile pe care le-am avut, în cadrul cărora mi-am dat seama de autoritatea sa de om politic de talie internațională. Sub conducerea și impulsul său, națiunea română a continuat să se dezvolte și să se întărească într-un spirit unitar și constructiv, exprimînd un glas distinct pe arena internațională și militînd pentru o lume mai sigură și mai dreaptă”.

Lordul WILSON
fost prim-ministru al Marii Britanii

■ Pentru cine nu a străbătut minunata Tară a Moților în ultimii 10-15 ani — ne scrie **Teodora Panea, inginer principal la Institutul de chimie din Cluj-Napoca** (născută în Zlatna) — are literalmente ce vedea. Munții Apusenii au îmbrăcat strai sărbătorești pentru cei dornici să le admire măreția și unicitatea, să le cuture localitățile din vecinătatea lor. De la Abrud la Roșia Poieni și Cimpeni, de la Baia de Arieș la Zlatna, aceleași prefaceri înnoitoare care bucură ochiul și tresăltă inima. Cine ar fi crezut vreodată că în modesta Cetate a Iancului, la Abrud, se va dura un hotel modern cu patru nivele?... Iancu Avram cerea autorității vremii o baie cu aburi la Vidra și o facultate de drept la Sibiu! În același context aș putea vorbi despre Cimpeni, localitate de asemenea modestă până mai ieri, unde este în fază de construcție un spital cu policlinică și stație de salvare în incintă. Aflăm că pe agenda de lucru a inginerului Mircea A. Bradanu, directorul Antreprizei de construcții din municipiul Alba Iulia, figurează și alte obiective prioritare, care să înnoiască locul și să primenească tradiția. Prin urmare, Apusenii anulului 1985, anul aniversării a 20 de ani de strălucite împliniri socialiste, își primesc oaspeții cu tradiționalele tulnice ale moților reverberind din munte în munte, dar și cu ospitalitatea și omenia specific transilvane.

■ Aflăm de la **Adriana Coman, director al I.C.S.M. Beclean, județul Bistrița-Năsăud**, că în cadrul întreprinderii Metalurgice din orașul Beclean s-a dat în folosință la întreaga capacitate o modernă cantină muncitorească. Zișnic iau aici dejunul 400 de abonați de la I.M.B., întreprinderea de covărire, Topitoria de fier, I.T.S.A.I.A., I.T.A., C.F.R. Unitatea dispune, de asemenea, de bufete de incintă în cadrul întreprinderii metalurgice, Liceului metalurgic și Casei de copii din localitate. Interesându-ne de costul unui meniu alcătuit din trei feluri de mâncare am aflat că este de numai 12 lei. Cel mai greu a fost, ne spune amfitrioana, până în momentul în care muncitorii au constatat că este mai convenabil să renunțe pentru moment la eterna pline și slănă și să treacă pragul cantinei, apelând la bunele servicii ale acestora.

■ Centrala Căi Ferate București răspunde unui grup de călători și navetiști de pe ruta București—Ploiești, referitor la două trenuri personale de mare importanță pentru muncitorii-navetiști care lucrează în cadrul întreprinderilor din Capitală în schimbul de după-amiază, trenuri personale care au fost temporar suspendate: Odată cu intrarea în vigoare a planului de mers al trenurilor pentru perioada 1985/86 (la 2 iunie 1985), problema a fost soluționată în mod favorabil, în sensul că au fost reintroduse în circulație trenurile personale 5007, cu plecarea la ora 22.20, și trenul cursă 5311, cu plecarea la ora 0.25, astfel că muncitorii navetiști au trenuri corespunzătoare pentru înapoierea din schimbul III.

■ În strada Vaselor nr. 3 din București funcționase o creșă bine cunoscută în cartier. Din rațiuni care nouă ne scapă, creșa a fost închisă temporar. Interesându-ne la direcția sanitară care o patronază, am aflat că nu sunt suficiente cereri și, deci, nu sunt suficienți copii pentru a funcționa la întreaga capacitate. Ținem să vă informăm că în acest moment sunt 80 de cereri. Așadar, există numărul minim necesar de copii care ar frecventa-o cu regularitate. În ciuda acestui aspect, creșa continuă să rămână închisă. În situația creată, noi, părinții și bunicii, sintem nevoiți să trambălăm copiii la mari distanțe de casă ori să recurgem la improvizații de moment și rezolvări de ocazie dăunătoare liniștii și sănătății copiilor, dar și inoportune pentru bugetul nostru financiar și de timp. Aș propune forurilor de drept să reanalizeze situația și să dispună deschiderea creșei din Vaselor 3, sector 2. (**Munteanu Sanda, București, str. Vaselor nr. 2, bl. 24, ap. 10, sector 2.**)

■ 41 de tineri din comuna Fintinele, județul Prahova, ne scriu despre echipa lor favorită, "Victoria" Fintinele, care trece nu atât printr-o eclipsă de formă cit mai ales de organizare. Și, tinerii, au făcut tot ce e posibil pentru a sprijini într-un fel sau altul echipa în

deplasările ei în județ, însă fără prea mare succes. Terenul de fotbal și vestiarele sînt lăstate în paragină. La căminul cultural din localitate nu se poate juca fle și măcar șah sau tenis de masă, tot din slaba preocupare a responsabililor locali față de soarta culturii fizice și sportului din localitate.

■ Inginerul silvic **Astrid Ghiga (Piața Eroilor Sovietici nr. 27/7, Tg. Mureș)** intervine în discuția despre planta ierbacee numită "Ghimpe", ca urmare a răspunsului dat de biologul Mircea Alexan. În "Flora R.P.R., vol. IX, ed. 1964, la pag. 309-316 este stipulată denumirea științifică de *Xanthium spinorum* (denumire sub care PLAFAR-urile livrează ceaiurile din Ghimpe). Prin aceasta se înțelege denumirea românească de "Holeră", plantă asemănătoare în unele privințe cu Ghimpele, ambele fiind, de fapt plante ierbacee. A. Radu și E. Andronescu consideră planta "Holeră", cu denumirea științifică *Xanthium spinorum*, că ar fi una și aceeași cu asprica, conec, ghimpe, scal muscal, spini etc. (vezi lucrarea "Vademecum fitoterapeutic", ed. Meridiane, 1984, pag. 186). De altfel, se menționează că este puțin cunoscută compoziția chimică a acestei plante. Prin urmare, ar fi cîteva chestiuni de lămurit: sînt mai multe plante cu aceeași denumire populară, ori științifică? Ar fi bine ca specialiștii Truștilui PLAFAR să treacă la stabilirea compoziției chimice a plantei în discuție și să confirme dacă este ori ba dăunătoare sănătății...

Subscriem la idee, mai cu seamă că un om de știință clujean, conf. dr. Pavel Petcu de la I.M.F. Cluj-Napoca, este pe punctul să scoată în rețeaua BIOFARM un nou medicament românesc denumit ADENOSTOP, provenit din Ghimpe și destinat afecțiunilor de prostată.

■ Cîțiva locuitori ai satului Casicea, comuna Comana, județul Constanța (în numele cărora ne scrie **Dinu Mariana**), ne înștiințează că satul Casicea a rămas fără sursă de apă potabilă din momentul în care Depoul Palas a trălat, pur și simplu, conducta, la care era racordat satul. Ideea cu forarea puțurilor nu este plauzibilă, întrucît terenul este stîncos, iar forarea este practic imposibilă sau foarte costisitoare. Sătenii din Casicea propun, de aceea, să fie racordați din nou la conducta de apă a Depoului Palas, ca singura soluție mai economică și eficientă.

■ **Tamas Szilagyi, director adjunct al întreprinderii de mașini casnice și emailate "23 August" din Satu Mare**, ne semnală o realizare, meritorie semnată de colectivul Atelierului II al Centrului local de cercetări tehnologice pentru articole casnice. Despre ce-i vorba? La solicitarea unui beneficiar străin de a dota mașinile de gătit cu un arzător care să permită utilizarea nu numai a gazului metan, ori a gazului lichefiat, ci și a gazului rezultat în urma arderilor tehnologice din industria chimică, strungarul **Mihai Kovacs** și subinginerul **Aurel Botan**, precum și alte cadre tehnice și ingineresti au pus la punct acest arzător. Rezultatul? Cîteva milioane de lei în plus în beneficiul unității de pe malul Someșului și sporirea prestigiului produselor românești pe piața externă.

■ **Abuligesel Gh. Gheorghe din satul Hilișeu-Crișan, comuna Hilișeu-Horia, județul Botoșani**, face o propunere nu lipsită de interes. La cei 1300 de locuitori din satele Hilișeu-Crișan și Corjașii ar fi necesar măcar un cadru medical. De ce asta? Pentru că la centrul de comună sînt 2 medici și 8 cadre medicale cu studii medii, iar controlul medical și acțiunile de primă-urgiență în satele amintite se fac anevoie și necorespunzător. Se spune că medicul primar **Florin Vaipan** a și promis în mai multe rânduri că va normaliza situația cuprinderii în teren a bolnavilor, dar cadrele medicale continuă să rămână la nivel de comună tot citești zece!

■ **Sofia Muntean din Tirnăveni, bd. Republicii nr. 25, județul Mureș**, semnalează că monumentul Iancului din Blaj, care marchează locul unde a poposit Avram, cu moții lui în anul 1484, pe Dealul Iancului, este în vîdit pericol de deteriorare. Ca atare, autoritățile locale blăjene sînt rugate să ia măsurile corespunzătoare de

întreținere și conservare a monumentului.

■ **Consiliul popular al orașului Cimpia Turzii** răspunde scrisorii semnate de **Riscău Lina** că petenta a fost încadrată în muncă la întreprinderea comercială din Cimpia Turzii.

■ **Tinerii din satul Răzoare, comuna Oltina, județul Constanța**, ne înștiințează despre starea nu tocmai corespunzătoare în care a ajuns căminul cultural din localitate, căruia i se dă o cu totul altă destinație decît îi fusese hărăzită. În incintă, primăvara, se cresc vierni de mătase, iar toamna localul este preschimbat în aprozar! Dacă este înțeles un localnic cînd a rulat un film ori s-a dat un spectacol în lăcașul destinat actului de cultură, se va gîndi zadarnic mult și bine... Lucrurile se pot îndrepta hotărît din mers, căci loc pentru creșterea viernilor de mătase și aprozar de legume o mai fi găsit și în altă parte.

■ **Muzeul județean de istorie Maramureș** răspunde scrisorii adresate de inginerul **Liviu Pop** din București, cu privire la punctul muzeistic din Băsești: Casa în care a locuit **George Pop** de Băsești găzduiește Expoziția etnografică a zonei Țării Codrului — zonă mai puțin cunoscută și explorată de folcloriști și etnografi noștri. Printre o expoziție documentar-istorică mai amplă vom oferi vizitatorilor informații cu privire la personalitatea fostului președinte al Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia, din 1 Decembrie 1918. În ceea ce privește clădirea în sine, menționăm că i se vor face remedierile necesare în preajma momentului aniversar din acest an. Nu peste mult timp se împlinesc 150 de ani de la nașterea marelui luptător pentru unitatea națională a tuturor românilor. Vom cinsti memoria lui "badea George" așa cum se cuvine!

■ **Profesorul Ilie Șandru din Toplița** relatează cîteva aspecte cu privire la cea de-a X-a ediție a "Raliului Munților Călimani", manifestare cultural-sportivă și artistică, rezervată echipajelor din unitățile meșteșugărești ale județului. Un traseu dificil de circa 20 km, la care au luat startul 15 echipe. După o întrecere acerbă și îndelungi peripeții, locul I a revenit echipajului "Voința" din cadrul Cooperativei "Munca" din Toplița. O frumoasă competiție desfășurată recent, în cea mai frumoasă și falnică munte a plaiurilor harghitene — Munții Călimani.

■ Locuiesc singur, am 85 de ani și sînt bolnav — ne scrie **Petru German din satul Bălăceanu, comuna Ciprian Porumbescu, județul Suceava**. Am fost plecat cu vreme-n urmă să-mi văd fiul, la Hunedoara, lucru care-l făcusem și-n alte dăți, fără să pătesc pocinogul de felul celui pe care vi-l destăinui. Întors acasă de la Hunedoara, pe 10 aprilie 1985, ușa de la intrare îmi era forțată, iar un perete al casei distrus. Din casă îmi lipseau destule bunuri, notate și în procesul verbal întocmit de organul comunal de miliție. Chestiunea spinoasă abia de-aici începe. Casa mea este asigurată la A.D.A.S. și am plătit la timp toate sumele și taxele anuale. În consecință, sucursala A.D.A.S. Suceava refuză să mă despăgubească, motivînd că au trecut 31 de zile de la data spargerii și anunțarea A.D.A.S.-ului. Or, procesul verbal întocmit de organul de miliție este și explicit și în termen. Ce-mi propuneți să fac în situația nou creată?

Tragem nădejde că, într-un răstimp scurt, A.D.A.S.-ul va aduce clarificările trebuitoare în cazul dv. și că vă va despăgubi legal.

■ În preajma și împrejurul Combinatului "Casa Scintei" a fost odată un parc frumos și bine îngrijit. Să mi se lerte tonul de poveste, dar din păcate, porțiuni întregi din acest parc sînt azi grav afectate de răuvoitori și de oameni certați cu bunul simț de gospodar. În partea dinspre vest a parcului s-a creat un așa-zis loc de a-

runcat gunoaiele. Căruțași nocturni și cheflii trag peste noapte aici lăsîndu-și să pască peste tot. În zona parcului dinspre cartierul "Pajura" și Liceul poligrafic poate fi văzută o turmă răzleată de oi păscînd în voie și care oi pasc inclusiv arbuștii ornalementali. Se pot vedea, apoi, cu ochiul liber, destule fiare vechi, mașini stricate și ruginite, resturi menajere lăstate vraise. (**Constantin Marin, str. Pajurei, nr. 2, ap. 14, sector 1, București**). Dînd o raită prin acest parc, ne-am convins că aveți perfectă dreptate. Rămîne să se convingă de aceste aspecte și tovarășii de la A.D.P.-ul sectorului 1, dar mai cu seamă să ia rapid măsurile care se impun.

■ **Teodor Rusu, primarul comunei Braniște, județul Bistrița**, este cel mai tînar primar din județ (29 de ani). Nu acesta este însă aspectul prim pe care doream să-l relevăm. Este pus pe fapte bune. Centrul comunei Braniște prinde contur, iar printre obiectivele de ultimă oră înălțate aici este și o casă a specialiștilor cu 8 apartamente, care va avea în spațiile de la parter o centrală telefonică, o librărie, precum și spații comerciale. Drept răspuns, aflăm de la **Teodor Mureșan, președintele C.A.P. Braniște**, că cei 8 tineri specialiști sînt puși și ei pe fapte mari, în folosul obștii.

■ Cu vreme-n urmă au început lucrările de amenajare a Lacului Sărat din Brăila. Zicem că doar au început, deoarece s-au înălțat aici cîteva căsuțe, iar O.J.T.-ul are în patronaj o vilă chiar pe malul lacului. În ciuda unui început promițător, lacul este lăsat în voia soartei, deși se știe că medicii l-au recomandat călduros împotriva bolilor reumatismale. Veniți și vedeți — ne îndeamnă cîțiva brăileni — cum această frumoasă și utilă rezervă naturală și acest locu de apă nepereche sînt lăstate în voia gîstelor și rațelor.

Am fost și am văzut și așa este. Credem că nu sîntem atît de bogați în astfel de lacuri naturale și terapeutice, încît să le lăsam pradă proastei gospodării.

■ O scrisoare emoționantă, care are printre protagoniști copii din cadrul Casei de copii preșcolare din **Baia Mare (Maramureș)**, ne este expediată din Năvodari. La buchetul de acțiuni culturale-educative organizate cu și pentru copiii aflați în vacanța mare pe litoralul românesc, un loc aparte îl ocupă tradiționalele dansuri maramureșene executate de micii coconi maramureșeni. Confrății lor mai mari, tinerii brigadierii maramureșeni, prezenți pe Șantierul național de la Poarta Albă — Midia — Năvodari — au ținut să se întîlnească în cîteva rânduri cu micii lor confrăți. Pentru cîteva clipe s-au simțit împreună la poalele Gutiiului și au ținut să transmită celor dragi de-acasă urări de bine și de sănătate.

■ **Ilie Cîndea din Sebeșu de Jos nr. 5, comuna Turnu Roșu, județul Sibiu**, ne prezintă, în copie, o autorizație emisă de Consiliul popular comunal privitoare la funcționarea unui string, a unui circular etc., necesare în meseria de rotărie pe care el și fiul său o practică în timpul liber. Necazul e că a venit un reprezentant de la Tălmăciu și a sigilat sculele omului, pentru care a plătit, conform uzanțelor, taxe și impozite legale. Între două dispoziții, care se bat cap în cap, omul aleargă mereu, cînd la consiliul popular, cînd la propria-i casă. Însă tot cu același rezultat evasînu.

■ Bucureștenii au avut prilejul să urmărească recent un frumos regal de gimnastică. Este vorba de întrecerea celor mai buni gimnaști-elevi din țară la probele individuale și pe echipe. Ei au evoluat sub genericul "Daciadei" în etapele naționale ale Festivalului republican de gimnastică sportivă. Sîntem incunostințați (iar noi transmitem cu reală bucurie) că, alături de cele mai valoroase formații din țară, pe po-

diumul frunțașilor au urcat și echipele Liceului nr. 7 și a Școlii nr. 6 din Iași, care au cucerit, practic, toate titlurile posibile! Elevele și elevii profesorului **Gheorghe Radu** (printre care **Mihaela Ionel, Florian Păduraru, Liliana Iovu, Teodora Tănase**) s-au comportat meritoriu pentru a doua oară! Bravo, fetelor! Cine știe din ce ungher al țării va răsări mîine o nouă „pasăre măiastră” de strălucire și talentul Nadiei...

■ **Maria Georgescu** este mamă a 9 copii și domiciliază cu întreaga familie în str. sold. **Modoran Ene nr. 6, bl. M-94, ap. 18, sectorul 6 București**. La drept vorbind, pe data de 6 mai a.c. i s-a născut cel de-al nouălea copil! Care-i este păsul și cu ce dolanță se adresează ea redacției? Una cit se poate de mărunță dar nu lipsită de interes pentru numeroasa și reprezentativă lor familie. Pe data de 11 mai a.c., soțul său s-a prezentat la oficiul de stare civilă din str. Olari nr. 19, pentru obținerea eliberării a certificatului de naștere. Paradoxal însă, nu-i este eliberat certificatul de naștere, iar medicul **Romeo Drăgănescu**, la rîndu-i, nu-i eliberează certificatul medical, întrucît are trebuință de certificatul legal de naștere. O situație neplăcută cu vîdită tentă de birocrațism.

Pagină realizată de: **DORIN SALAJAN**

Poșta redacției

Maria Cristea — Rm. Vilcea: Au dreptul la locația de stat în aceeași condiții, ca și copiii născuți din căsătoria părinților, și copiii din căsătoria anterioară a unuia dintre soți aflați în îngrijirea lui. Toți copiii dintr-o familie legitimă au același statut juridic. Dacă soțul legitim refuză să solicite alocația și pentru copiii din căsătoria anterioară, adresați-vă conducerii unității în care acesta lucrează. ■ **Dumitru Bumb — Brașov:** Stabilirea domiciliului din alte localități în oraș declarat, potrivit legii, orase mari se poate face în condițiile prevăzute de Decretul Consiliului de Stat nr. 68/1976. Dv. nu puteți beneficia de prevederile decretului susmenționat, întrucît ați întreprins activitatea pe raza municipiului Brașov din anul 1977. ■ **Roza Roca — com. N. Bălcescu (Bacău):** Nu puteți beneficia de pensie pentru limită de vîrstă, pentru că nu aveți o vechime în muncă de cel puțin 10 ani. Perioada la care faceți referire nu poate fi luată în calculul vechimii în muncă, întrucît nu ați realizat retribuirea minimă pe economie. ■ **Constanța Călin — București:** Dacă aveți locuință proprietate personală, nu întruniți condițiile prevăzute de lege de a primi locuință din fond locativ de stat. ■ **Gheorghe Ciceabă — Tecuci:** Singurul venit care nu se ia în considerare la stabilirea venitului mediu pe membru de familie este acela referitor la „venitul cu caracter ocazional”, categorie în care nu poate fi cuprinsă și pensia suplimentară, deoarece ea se plătește lunar și constituie venit permanent. ■ **Carmen Toroipan — Gherghești (Vaslui):** Se calculează și în funcție de vechimea în muncă. ■ **Sevasti Zeheru — Cimpina:** După depunerea dosarului, întreprinderea la care lucrați nu vă poate desfășura contractul de muncă pînă nu vă iese decizia de pensionare. ■ **Ioan Perța — Hunedoara:** Chiria crește sau descrește ori de cite ori au loc modificări în veniturile obținute de toți cei care lucrează în familie, schimbările în componența familiei (în sens locativ), prin plecări sau alte motive și de acest lucru răspunde conform legilor și normativelor în vigoare, titularul de contract. ■ **Niculina Porumbel — Constanța:** Nu se poate, pentru că aveți o vechime mai mică de 10 ani. ■ **Maria Vasilescu — București:** Vă interesează la Oficiul de pensii al sectorului de domiciliu.

MARGA NEDELEA

■ „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11 — 14.

Adversarele noastre în cupele europene de fotbal (II)

Avem șanse mari, totul e să le fructificăm!

După ce am prezentat în numărul trecut pe Vejle Boldklub și pe A.S. Monaco, continuăm astăzi cu Vardar Skopje și Neuchâtel Xamax, echipe pe care Dinamo și, respectiv, Sportul studențesc le vor întâlni în primul tur al Cupei U.E.F.A. Cu observația că Dinamo va susține primul meci acasă, în 18 septembrie, iar Sportul în deplasare, după cum veți afla, o zi mai târziu.

UN GOLGETER DE 18 ANI

Vardar e echipa numărul 1 a capitalei Republicii Socialiste Macedonia, Skopje fiind nu doar un oraș foarte vechi (datând din epoca Imperiului roman), ci și unul deosebit de modern, reconstruit din temelii după dezastruosul cutremur din 1963. A cincea în campionatul recent încheiat (37 p. 16-5-13), Vardar repara în arena europeană după o lungă absență. Mai exact după 24 de ani, în ediția 1960/61 a Cupei cupelor fiind eliminată încă din primul tur de Twente Enschede. După care, vreme îndelungată, Vardar n-a fost decît o formație „de pluton”. Numai că lipsa unui palmares internațional eclatant nu vrea să însemne că echipa antrenată de Ilija Dimovski (cîndva jucător la Radnicki Nis) nu e puternică, principalul ei atu pînă la fi atacul, care a înscris în sezonul trecut 68 de goluri în 34 de meciuri de campionat, un prospect al clubului (pus la dispoziția delegatului dinamovist la Geneva) numindu-l (cu exagerarea de rigoare!) „nuclear”. Două goluri de meci e, firește, mult, mai ales la o formație care n-a urcat pe podium, această eficiență (fără egal în Iugoslavia) făcînd din Vardar un adversar extrem de periculos pe teren propriu! Periculos la propriu, dar și la figurat, echipa din Skopje fiind renumită și prin jocul ei dur, uneori (acasă) la intimidare.

Antrenorul Dimovski a folosit, de regulă, „11-le Groșev” — Ivanovski, Simovski, Kanatovski, Setinov, Janevski, Sdravkov, Gheorghevski, Pancev, Spasovski, Ringov, jucătorii cel mai bine cotați fiind Vasil Ringov și Darko Pancev. Primul, conducătorul de joc al lui Vardar, a fost pe punctul de a părăsi clubul refuzînd însă pînă la urmă ofertele venite de la Dinamo Zagreb (sub culorile căruia s-a lansat) și de la Preston

Melbourne din Australia! La numai 18 ani și jumătate, Pancev a terminat al doilea în clasamentul golgeterilor (20 de goluri față de 24 ale lui Zlatko Vucovici), el dovedindu-se, scria prospectul amintit, cel mai tînăr „top scorer” din fotbalul mondial în acest sezon! Apărarea lui Vardar însă, primind 58 de goluri, s-a arătat adesea vulnerabilă, ea fiind (scriu comentarii) „căciul lui Ahile” pentru formația din Skopje.

Firește că Dimovski e conștient că Dinamo posedă o experiență internațională și un palmares superior (a și făcut declarații în acest sens), el mizînd pe forța ofensivă a echipei și nu mai puțin pe faptul că al doilea meci se va disputa la Skopje. Mai concret însă, el vizează, în ideea întăririi lotului actual, pe cîteva transferuri, nu foarte spectaculoase, dar (probabil) eficiente. Singurul nume mai cunoscut e cel al lui Marici, de la Radnicki, pe lingă care Vardar ar mai conta (ca intenție) pe Kalinov de la Belașița, pe Lazarov de la Bregalnica și pe mai tinerii Kulovski și Alexovski, ambii de la Pobeda. Cum și în Iugoslavia transferurile sînt în curs, rămîne de văzut ce se va împlini și ce nu. Cert e că Dinamo, de la a cărui conducere am și luat lista „posibililor” lui Vardar, se interesează deindeaproape de viitorul adversar, unul dintre tehnicienii clubului din Ștefan cel Mare propunîndu-si să vadă pe Ringov și compania într-un meci din următorul campionat (care începe în 11 august), probabil la Novi Sad, unde e programată, la 1 septembrie, înfrîngerea Vojvodina-Vardar. Deși cu handicapul (dacă e și cît e) primei întâlniri acasă, Dinamo păstrează după toate calculele (valoare, palmares etc.) prima șansă de calificare.

SPORTUL VA JUCA O ZI MAI TÎRZIU

Imediat după tragerea la sorți (efectuată, reamintim, la Geneva), președintele Sportului studențesc, arh. Barbu Emil Popescu, s-a deplasat la Neuchâtel, intrînd în contact cu clubul Xamax, a cărui echipă Sportul o va întâlni în primul tur al Cupei U.E.F.A. Intors acasă, ne-a oferit, cu amabilitate, următoarele amănunte.

— E adevărat că partidele dintre Xamax și Sportul studențesc se vor disputa în 19 septembrie și, respectiv, 3 octombrie, adică joia?

— Exact. La propunerea noastră, care am avut în vedere, pe de-o parte, nevoia de refacere a internaționalilor Sportului după meciul cu Anglia (n.n. — programat la Londra în 11 septembrie) și, pe de altă, evitarea concurenței cu Steaua (n.n. — care va juca returul cu Vejle în C.C.E. în 2 octombrie), conducătorii lui Xamax au fost de acord să decalăm datele. Am încheiat o convenție, imediat aprobată de U.E.F.A.

— Ce-ați aflat despre Xamax?

— Totul. Că e un club mai nou, înființat în 1970. Că a promovat în divizia A în 1973. Că deține, față de tînerețea lui, un palmares redutabil, chiar dacă n-a cîștigat, niciodată campionatul Elveției: finalistă a Cupei în 1974 și 1985, finalistă a Cupei ligii în 1977. Pe plan internațional, va juca în actuala ediție pentru a treia oară într-o competiție europeană. Dacă anul trecut a ieșit din turul I, eliminată fiind de Olympiakos Pireu (n.n. — scoasă apoi de Craiova), în 1981/82 a ajuns pînă în sferturile de finală ale Cupei U.E.F.A., pierzînd la S.V. Hamburg după ce va fi trecut de Sparta Praga, Malmö F.F. și Sporting Lisabona. Antrenorul ei de azi, venit la Neuchâtel în 1981, unde a și jucat o perioadă n.n. — 1975-77), e francezul Gilbert Gress, fost fotbalist la Strasbourg, Marsilia și Stuttgart, care a mai răspuns de Strasbourg (n.n. — cu care a cucerit titlul) și de F.C. Bruges.

— Am înțeles că Xamax va beneficia și de serviciile a 2 străini, intenționînd să-i legitimeze pe Ulrich Stielike de la Real Madrid și pe Carsten Nielsen de la Strasbourg, primul vest-german, celălalt danez. E așa?

— Exact, cu observația că Neuchâtel mai are în lot și un irlandez, pe Daniel Don Givens, trecut pe la Manchester United, Queen's Park Rangers și Sheffield United. În plus, din toamnă, Xamax va conta și pe prezența lui Heinz Hermann, transferat de la Grasshopper Zürich, socotit jucătorul numărul 1 al Elveției în 1984.

— Echipă, nu glumă, acest Xamax!

— Da, dacă mai adăugăm și numele altor 6 internaționali elvețieni: portarul Engel, fundașul Bianchi, mijlocasul Perret, atacanții Luthi, Zaugg și Elsener, ultimul evoluînd și el, o perioadă, în Bundesliga, la Frankfurt. O formație redutabilă, cum ziceați, dar nu de ne-

învinș. Cum Sportul se găsește, nu doar după opinia mea, în ascensiune, cîștigînd experiență și maturitate, sînt optimist în privința calificării. Fără să exclud, firește, dificultatea obstacolului.

— O ultimă chestiune: ați văzut stadionul pe care se va juca meciul tur?

— Desigur, se cheamă „La Maladière” și cuprinde 21 000 de locuri, dintre care 18 000 în picioare, la peluze. Recordul de spectatori s-a înregistrat, mi s-a explicat, la meciul cu Hamburg, peste 22 000. Stadionul n-are pistă, între stîlpii portilor și tribunele care sînt 2 metri l, iar gazonul este perfect. Am stabilit și locul de cazare: City Hotel.

Așadar, după Vejle Boldklub și A.S. Monaco, alte două echipe redutabile vor sta în fața reprezentanților noastre în turul inaugural al cupelor continen-

tales. Că sorții n-au fost prea generoși cu noi, e limpede, dar la fel de limpede e și faptul că șansele care ne revin sînt, fără excepție, considerabile, toate cele 4 „europene” pînă (și trebuind) să se califice. Va fi nevoie pentru atingerea acestui scop de cunoașterea cit mai amănunțită a partenerilor, dar și, mai presus de toate, de multă muncă, de multă seriozitate și de mult devotament din partea jucătorilor și antrenorilor noștri, calități pe care ei le-au etalat în atîtea și atîtea rînduri. Cînd este vorba despre reprezentarea culorilor țării, și este vorba aici, nici un efort nu „este prea mare, nici un sacrificiu nu este destul, trebuie făcut totul și încă în plus! Vom reveni, firește, asupra meciurilor din cupele europene. Pînă atunci însă, să le urăm de pe acum reprezentanților noastre mult succes!

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Retragerea unui muncitor al boxului

O emoționantă festivitate, la care a fost martor și foto-reporterul nostru Paul Agarici, s-a desfășurat zilele trecute la Cluj-Napoca, prilejuită fiind de retragerea din activitate a antrenorului Florea Stanomir, unul dintre cei mai fideli slujitori ai boxului românesc. Școala sa de la C.S.M., căreia i-a dăruit aproape 3 decenii, a fost firește una de pugilat, dar a fost mai mult decît atât. A fost o școală de caracter, de viață, de educație pentru sport. Adevărat muncitor al ringului, Florea Stanomir n-a scos atît campioni, deși și aceștia au fost destul, cît s-a străduit să scoată, și a reușit, oameni de nădejde, bărbați în sensul curat al cuvîntului. Din acest motiv, „echipa” care s-a format pentru a-l sărbători cu ocazia ieșirii la pensie, alcătuită din reprezentanți ai unor generații diferite, de la Marius Trif de 36 de ani la Ștefan Miloneanu de 50, a cuprins pe lăcătușii Alexandru Mure și Alexandru Popa, dar și pe doctorii în științe Augustin Popa, conferențiar universitar, și Petru Prunea, pe regizorul de film Timotei Ursu, dar și pe maestrul tăbăcar Nicolae Bora („greul” echipei), pe economistii Lucian Tibre și Ioan Chiorean, dar și pe inginerul Ioan Masca (venit direct de pe șantierul hidrocentralei de pe Someș), pe specialistul în mecanică fină Petre Puiu ș.a., 14 la număr. Bărbați care n-au uitat, ocupați ei înșiși cu treburile lor, de „nea Florică”, găsind timp și dispoziție să ridice un pahar în cinstea celui care, după cum se poate vedea în imaginea alăturată, a ieșit învingător, cu mina sus, în cel mai lung meci al carierei sale: meciul cu viața. La mulți ani, Florea Stanomir, și multă sănătate! (Ov. I.)

Cronica șoselei

Frumoasa azurie

Jean își văzuse visul cu ochii. Avea în sfîrșit o mașină după care jînduia de atîta amar de vreme. Și nu orice mașină, ci una cu totul aparte. Nu văzuse încă pe stradă un asemenea azuriu. Se urcase la volanul multor mașini, că doar era șofer profesionist, dar nici una nu „trăgea” atît de bine. Vinzătorul îl atenționase că motorul fusese o comandă specială. Acesta nu ascundea că autoturismul are 85 000 de kilometri. Arăta însă ca nou. Nimic nu lăsa să se vadă că mașina fusese fabricată cu patru ani înainte, atît era de bine pusă la punct. „Dacă o îngrijii la fel de bine ca mine, mai realizzați cu ea cel puțin încă un sfert de milion de kilometri”, explica tînărul îngrijit îmbrăcat, chiar elegant în costumul lui la fel de azuriu ca mașina, înalt, cu umeri largi și o față care exprima franchețe și calm. Pe scurt, tînărul îi inspira imediat încredere. În momentele premergătoare tranzacției, Jean se afla într-o stare de maximă surescitare. Examină motorul, apoi trecea la portbagaj, apoi iar găsea un motiv să privească ceva sub capota din față. Făcuse înconjurul mașinii de cîteva zeci de ori. I se citea pe față un complex de sentimente. Bucurie, pe care încerca însă să și-o mascheze, mirare, neîncredere și chiar teamă de a nu pierde ocazia cumpărării

acestei bijuterii de mașină. Natalita, nevastă-sa, o tînără mignonă, cu talia de viespe și ochii negri, se uita mai mult la tînărul înalt. Ea nu se pricepea deloc la mașini, în schimb știa să pretuiască bărbații de genul celui ce oferea spre vînzare autoturismul. În timp ce „comisia” adusă de Jean examina mașina, Natalita începuse o discuție cu atletul. „Trebuie să mai veniți pe la noi să vedeți cum merge fostul dv. autoturism. Așa se obișnuiește. Eu mă îngrijesc să procur bilete la spectacol. Sotul meu are o încredere oarbă în mine, nu vă faceți probleme”. Bărbatul se uita curios la micuța brunetă și nu spunea nimic. Asculta politicos, cu un calm imperturbabil perorată tînerețea, care repeta ca un leit-motiv „pe bărbatul meu îl interesează mașinile, nu nevasta”. Apoi relua asaltul pe o altă temă. „Eu am nevoie însă de tandrețe, sînt o fire sentimentală. Trebuie să veniți astă seară la noi să sărbătorim evenimentul”. „Cu regret, doamnă, dar nu pot. Plec imediat după ce încheiem tirgul”. „Ce păcat, scrieți măcar numerele mele de telefon. Veniți dacă vreți direct la mine la magazin. Am și cosmetice străine”.

„De ce să vă spun că nu sînt foarte mulțumit, domnule Gelu, sînt foarte satisfăcut de mașină”. „Trebuie să admiteti că și pre-

țul e rezonabil, nu-i așa?” Jean roșeste. E puțin incurcat. „Așa ceva nu se recunoaște în afaceri, dar eu sînt întotdeauna sincer. Așa este, e convenabil. Să semnăm acum chitanța. O mică lămurire v-as ruga să-mi dați. Fotografia se vede că-i a dv., dar e fixată strîmb”. „Ah, copiii mei sînt niște năzdrăvani. Intorc totul pe dos în casă. Mi-au dezlipit fotografia și am montat-o improvizat, în grabă. Doar de buletin ai nevoie toată ziua...”. „Aha... bine!”

Tînărul a băgat banii într-o servietă și a plecat spre gară. „Marțea viitoare vin să facem actele. Vă doresc s-o stăpîniți sănătos”.

Cine nu l-a felicitat pe Jean pentru achiziția făcută, „comisia”, colegii, inginerul șef, prietenii Natalitei. „Așa o mașină cu 80 000 lei e un veritabil chilipir, admiteau toți”.

Tînărul atlet nu a venit la înfrîngere pentru acte nici prima marți, nici a doua, nici a patra... O vizită însă pe Natalita la magazin și apoi plecau la plimbare, Gelu fiind la volan, de fiecare dată cu altă mașină. Pe unde n-au fost în cele 30 de zile de cînd se cunoscuseră... mai bine? Femeia era fericită cu adevărat. Intr-o zi, lingusindu-se ca o pisicuță, l-a rugat pe Gelu: „Eu nu mă pricep la treburile din astea, dar bărbatul meu e îngrijorat. Fă-te rog timp și încheie actele. A devenit nervos și mă bate toată ziua la cap. Te imploră fetița ta!” „Bine, îți promit!”

Gelu n-a venit, nu s-a ținut de promisiune, n-a mai venit nici la magazin, spre disperarea

Natalitei. A sosit în schimb adevăratul proprietar al Opelului azuriu, cu un ofiter de miliție. „Cred că e o eroare, omul mi-a prezentat toate actele, inclusiv buletinul. Ce-i drept, arăta mult mai tînăr ca dv. Inseamnă că suspiciunea mea cu poza de pe buletin a fost întemeiată”. „Cred și eu că vi le-a prezentat. Doar le-a furat odată cu mașina. Erau în torpedou. Imi pare rău de dv. Ce să-i faci, ne-am înfrînt doi căscaci, nu vă supărați pentru franchețea mea. Eu că am lăsat actele în mașină și nici măcar n-am încuiat-o și dv. că ați crezut balivernele hotului!”

Lui Jean nu-i venea să-și creadă ochilor. Cum adică, să fie despărțit de frumoasa lui azurie după care, aidoma unei femei frumoase, se întorceau privirile tuturor bărbaților?

Natalita, care fierbea de furie, cunoștea ceva mai multe despre frumosul Gelu, dar cum să le spună celor în drept? Și... la urma-urmei, ce știa? Că n-are de fapt nici o meserie („sînt absolvent al Politehnicii, inginer, spunea atletul, dar nu-i rentabil pentru mine să practic această profesie, așa cîștig de zece ori mai mult”). Ce însemna acel „asa”, n-a precizat însă „domnul” Gelu. Nici unde locuiește de fapt nu cunoștea, își zicea Natalita, căci mi-a dat vreo zece numere de telefon la care nu l-am găsit niciodată. Pica din senin, cînd te așteptai mai puțin, la magazin și eu uitam de orice, mă topeam după el. Proastă am mai fost, doamnă, să-mi dau cu pumnii în cap, nu alta”. Bineînțeles că Jean nu se putea

împăca cu ideea că a rămas și fără bani și fără mașină. Noroc că de aventurile nevaste-si nu știa nimic. Nu ajunsese încă la concluzia că așa pățese unii cînd se ocupă mai mult de mașină decît de soție.

„S-a perpelit ca pe jar încă vreo lună cînd, într-o bună zi, a fost înștiințat să se prezinte în ziua de... ora... la... pentru că fusese prins hotul, hotul-atlet care nu era altcineva decît nepotul proprietarului, căruia îi stăpînea mașina și o vinduse în împrejurările arătate. „Prinde orbul, scoate-i ochii”. Lui Gelu nu-i rămăsese din banii de mașină decît praful de pe tobă, iar alte bunuri n-avea.

Palmaresul „domnului” Gelu era într-adevăr impresionant. „Inginerul” nu reușise să termine nici școala generală. Avea la activ tot felul de isprăvi. Ce-i drept, de violență nu se folosea niciodată. Lucra „fin” cu mînuși, înșela cu zîmbetul pe buze, seducea tot la fel (subtilizînd frumusețea credule bijuteriile, așa cum de altfel procedase și cu mignona brunetă care tăcea însă milo), fura din apartamente lucrurile cele mai de preț. „Sînt un băiat curat, finuț. Eu nu deranjez încăpările, ca alții, nu distrug, mă sterg pe picioare, nu murdăresc covoarele, ce nu „jau” pun la loc frumos, civilizată. Adevărul e că imi pare rău că nu muncesc, dar dacă m-am învățat așa de mic, cum să mă mai schimb la 30 de ani? Dar la urma-urmei, și în „meseria” mea e nevoie să consumi materie cenusie”.

VICTOR BEDA ■

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

România de mâine

De la înalta tribună a Congresului XIII:

„Cincinalul viitor și liniile directoare ale dezvoltării până în anul 2000 conturează un minunat program de largă perspectivă pentru transformarea revoluționară a societății românești, pentru făurirea unei civilizații materiale și spirituale superioare în România socialistă. În fața poporului român, a tinerelor generații ale patriei se deschide țelul măreț al unei uriașe activități creatoare pentru transformarea naturii, a societății și omului, pentru realizarea celor mai înalte aspirații de prosperitate și bunăstare, de dezvoltare liberă și democratică, de afirmare demnă și suverană a națiunii noastre socialiste. De rezultatele acestei mărețe epoci revoluționare vor beneficia toți cetățenii de astăzi ai României socialiste, ca și urmașii lor, toți cei ce se vor naște, vor trăi și vor munci în societatea comunistă românească.”

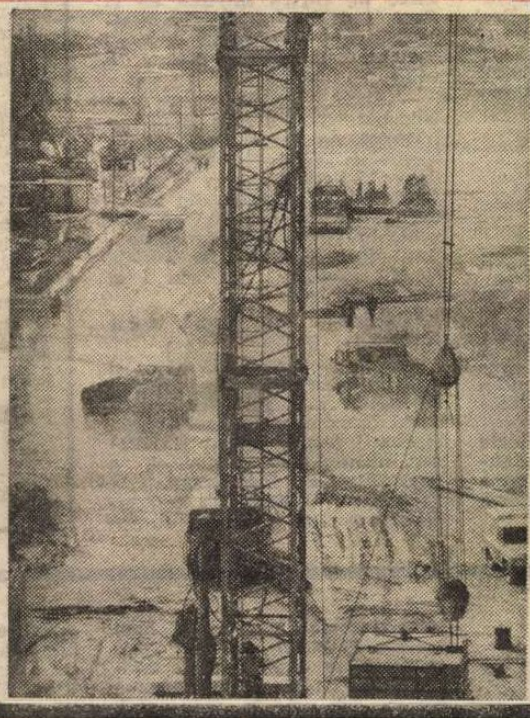
Marile înfăptuiri obținute de România socialistă pe drumul dezvoltării economico-sociale, progresele obținute în economie, în creșterea neîntreruptă, pe această bază, a bunăstării materiale și spirituale a oamenilor muncii, prestigiul înalt pe care îl are astăzi România în lume, perspectivele luminoase care se deschid țării noastre pe calea făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate și a înaintării spre comunism constituie realități legate indestructibil de gândul și fapta uneia dintre cele mai mari personalități ale istoriei patriei noastre. De gândul și fapta unui strălucit conducător, care a făurit un nou destin țării și poporului român, devenind pentru întreaga națiune simbolul inteligenței, realismului și clarviziunii, orizontului larg de gândire și acțiune, simbolul muncii pline de abnegație consacrate patriei și partidului, realizării celor mai de seamă aspirații umane — pacea și dreptatea națională și socială —, secretarul general al partidului, președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Întreaga operă și activitate revoluționară ale secretarului general al partidului nostru se disting printr-o deosebită putere de previziune, printr-o preocupare neslăbită de a scruta viitorul mai apropiat și mai îndepărtat, descifrând cu claritate legitățile și tendințele dezvoltării societății românești, fundamentind științific perspectivele devenirii socialiste, multilaterale a patriei. Într-o epocă ce se caracterizează, mai mult decât oricare alta, printr-o continuitate, activă și mereu reînnoită provocare a omenirii la opțiune — și aceasta pe toate planurile, individual și social, național și internațional —, România, prin opera tovarășului Nicolae Ceaușescu, oferă exemplul tonic al unei națiuni ce și fixează programatic obiectivele dezvoltării sale, făurindu-și conștient, prin munca întregului popor, propriul destin. „Între România de azi și România de mâine, ne spune Constantin Bădălu, șeful serviciului Organizarea producției și a muncii din Întreprinderea de mașini electrice București, există multiple și complexe interdependențe, realist și științific fundamentate în documentele partidului nostru, în opera secretarului general al partidului. Strălucită analiză și sintetiză a proceselor revoluționare pe care le străbat națiunea noastră, lumea contemporană, abordare constructivă a prezentului și prefigurare științifică a viitorului, Raportul prezentat la Congresul al XIII-lea de tovarășul Nicolae Ceaușescu oferă o imagine grațioasă asupra a ceea ce va fi România de mâine. Stabilirea ca obiectiv fundamental pentru cincinalul viitor a continuității ferme a politicii de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate echivalează cu adoptarea unor orientări și opțiuni de cea mai mare însemnătate pentru continuitatea procesului revoluționar în țara noastră, vizind dezvoltarea puternică, pe mai departe, a forțelor de producție, ridicarea complexului economic național la un înalt nivel calitativ și de eficiență, perfecționarea relațiilor sociale și de producție pe o bază nouă. Pentru întreprinderea noastră, care este de fapt o uzină mecanico-energetică a economiei naționale, deosebit de importante sînt orientările stabilite la Congresul al XIII-lea privind modernizarea și ridicarea nivelului tehnic al capacităților de producție existente, precum și situarea a peste 95 la sută din produsele românești la parametri tehnici și calitativi compatibili cu cei existenți pe plan mondial. În ambele aceste direcții, I.M.E.B.-ul are o experiență semnificativă. Astfel, aici s-au fabricat primul fier de călcat românesc, primul frigider, primul motor de tramvai electric, se mai făceau lustre, ferăstraie electrice, transformatoare etc. Practic pe aceleași capacități (fabrica nu pare spectaculoasă, n-a fost construită după vreo licență), reușim să producem acum mașini electrice (motoare, generatoare, convertizoare, grupuri electrogene ș.a.) pentru toate ramurile economiei naționale, de ceea ce facem noi depinzind trepte ulterioare ale unor întregi lanțuri tehnologice din majoritatea întreprinderilor din țară. Producem 832 de repere din care peste 600 se exportă în 72 de țări, în urma unor omologări de specialitate acordate de institute internaționale desemnate în acest scop.

V-am dat aceste exemple pentru a sugera continuitatea programatică a muncii noastre pe două din coordonatele generale ale dezvoltării întregii țări, avînd convingerea că România de mâine va fi așa cum fiecare din noi va munci la consolidarea ctitoriilor prezentului pe care se întemeiază, de fapt, munca și izbînzile noastre viitoare.”

Conturînd cu deplină limpezime imaginea României socialiste de la sfîrșitul acestui deceniu, directivele Congresului al XIII-lea țintesc, mai departe, aruncînd o lumină asupra perspectivelor dezvoltării economico-sociale a patriei pînă la sfîrșitul acestui

mileniu. O asemenea privire cutezătoare este cu afit mai semnificativă cu cit puține țări din lume își propun astfel de planuri și programe îndrăznețe, mobilizatoare dar realiste. Direcțiile pe care se va realiza progresul țării noastre pînă în anul 2000 le constituie accentuarea și mai puternică a laturilor calitative ale activității în toate domeniile vieții economice și sociale, creșterea mai accelerată a productivității muncii și a eficienței economice generale în toate sectoarele de activitate, introducerea în producție a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii moderne. Ca urmare, va avea loc o creștere medie anuală de 7,6-8,3 la sută la venitul național, 6-6,5 la sută la producția-marfă industrială și 5,4-5,8 la sută la producția globală agricolă. Pe ansamblul perioadei de 15 ani, pînă în anul 2000, producția industrială urmează să crească de 2,1-2,4 ori, producția agricolă de 1,9-2 ori; dezvoltarea producției de bunuri mate-

riale și servicii, ridicarea eficienței activității economice și reducerea, în continuare, a ponderii cheltuielilor materiale în produsul social vor asigura o creștere de 2,3-2,6 ori a venitului național, care, calculat pe locuitor, urmează să se ridice de la 28.900 lei în 1983 la 72.000-82.000 de lei la sfîrșitul deceniului viitor.

„Chezășia împlinirii acestor programe de dezvoltare o reprezintă activitatea pe care o desfășoară în fruntea partidului și statului nostru tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al națiunii noastre, omul al cărui nume este dat de pe acum de istorie unei întregi epoci. Respectul deosebit și marea prețuire față de excepționala gândire creatoare și activitatea laborioasă ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, adaugă ing. Valeriu Croitoru, șef de secție coordonator la Combinatul petrochimic Pitești, își află o semnificativă expresie în acordul unanim al tuturor oamenilor muncii față de hotărîrile și orientările de propagare continuă a țării adoptate de Congresul al XIII-lea al partidului. Pornind de la cunoașterea complexă a cerințelor dezvoltării, de la o evaluare profund realistă și prospectivă a acestora, în opera teoretică, precum și în activitatea sa practică, tovarășul Nicolae Ceaușescu integrează, într-o strălucită strategie, problemele construcției economice, ale dezvoltării puternice, unitare, echilibrate și armonioase a forțelor de producție — domeniu hotărîtor al progresului societății.

Lucrez în producție chiar din anul 1965 și am putut constata nemijlocit suflul înnoitor imprimat de tovarășul Nicolae Ceaușescu întregului curs al concepției și politicii economice a partidului și statului nostru, prin bogata sa activitate teoretică și practică, înlăturînd cu hotărîre dogmele și orientările

preconcepute, pornind, înainte de toate, de la determinarea conținutului, trăsăturilor și cerințelor fiecărei etape a construcției socialiste, ale fiecărui stadiu de dezvoltare a țării — premisă hotărîtoare pentru strategia unei linii politice realiste și a programului de acțiune. Asemenea trăsături ale gândirii și acțiunii secretarului general al partidului reprezintă pentru întregul nostru popor garanția continuității cu fermitate a procesului dezvoltării multilaterale a patriei noastre, spre culmile de progres și civilizație strălucit prefigurate în documentele Congresului al XIII-lea al partidului.

Ca toți cei care muncim pe platforma petrochimică din Pitești — ctitorie reprezentativă a Epocii Ceaușescu —, resimțim onoarea și totodată înalta datorie patriotică ce ne revin în continuă afirmare a acestei tinere ramuri industriale românești. După cum se știe, industria chimică se înscrie ca una dintre cele mai dinamice ramuri ale ultimelor două decenii, iar în cadrul ei, ponderea petrochimiei urmează să crească de la jumătate, cit reprezenta în 1975, la peste trei sferturi în 1990. Acest simplu indicator al petrochimiei de mâine sugerează eforturile pe care trebuie să le facem, date fiind cerințele unei prelucrări și valorificări superioare a hidrocarburilor, a gospodăririi cu maximum de eficiență a resurselor energetice ale țării.”

Sintetizînd finalitatea programului de dezvoltare economico-socială a țării pînă în anul 2000, Rezoluția adoptată de Congresul al XIII-lea subliniază: „România se va înfățișa, la sfîrșitul acestui secol, ca o țară socialistă multilateral dezvoltată, atit din punctul de vedere al producției industriale și agricole, al învățămîntului, științei și culturii, cit și în ceea ce privește nivelul general de viață și civilizație al poporului, asigurîndu-se astfel condițiile materiale necesare pentru trecerea la înfăptuirea și la manifestarea tot mai largă în societatea noastră a principiilor comuniste de repartitie, de muncă și de viață în toate domeniile de activitate”. Un element concret în care se unifică și care dă viață la nivel individual acestor prevederi generale este locuința; în ultimele patru decenii, 80 la sută din populația țării s-a mutat în locuințe noi, iar ritmul înalt de construire din perioada 1965-1985 situează România printre primele țări din lume în ce privește numărul de locuințe noi la 1.000 de locuitori. În viitorul cincinal se vor construi încă 750.000 de apartamente. „Ca tînră arhitect, mă pot considera un privilegiat, ne spune Marcel Bortun, de la Institutul „Proiect” București. Asta deoarece încă de la absolvire, în 1974, am avut posibilitatea să lucrez nemijlocit la realizarea unor din edificiile Bucureștiului modern de astăzi. Întrebîndu-mă despre România de mâine, cred că not, arhitectii, sintem printre cei care putem da răspunsuri foarte concrete și cu destulă anticipație, arhitectura fiind una din „ferestrele” prin care în permanență se vede viitorul, perspectiva unei colectivități. Lucrez în cadrul secției conduse de arh. Mihai Nicolescu și ne ocupăm, între altele, de arhitectura viitorului și deja conturăm bulevard Victoria Socialismului. Nu știu dacă poate fi o satisfacție mai mare decit aceasta, de a participa la una din cele mai grandioase și monumentale opere arhitectonice ale României de azi și de mâine — și dintotdeauna, de altfel —, operă ce este realizată și va dăinui ca fiind a ctitorului întregii țări, a arhitectului vizionar al României moderne, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Ansamblul arhitectonic la care lucrăm va constitui o amenajare urbană de valoare europeană, înscind Bucureștiul în rîndul capitalelor celebre sub aspectul arhitectonicii și urbanisticii moderne. Este subînțeleasă mîndria participării la realizarea acestui proiect, după cum întreg colectivul nostru a cărui medie de vîrstă este sub 35 de ani își exprimă față de secretarul general al partidului recunoștința pentru încrederea acordată în conceperea și detalierea acestui obiectiv-simbol al spiritualității și civilizației noastre socialiste, al însăși României de mâine.”

Am lăsat la sfîrșit opinia acestui tînrar care „slefuieste” nemijlocit la chipul de mâine al țării tocmai pentru a sugera finalitatea umană a tuturor proiectelor devenirii noastre, esența de bunăstare și civilizație pe care o conțin programele noastre de astăzi despre cum va fi România de mâine și, nu în ultimul rînd, pentru a întări ideea că în miezul acestui ev aprins se află tinerii, purtătorii dinspre azi spre mâine ai unei nestinse făclii de entuziasm și elan revoluționar, aprinse la scînteierile de conștiință și înalt patriotism ale Congresului al IX-lea al partidului.

OVIDIU ȘERBAN ■

Flacăra, Redacția : București, Piața Științei 1, cîsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Tiparul executat la Combinatul poligrafic

„Casa Științei”. Ctitorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-Import presă F.O. Box 12-201, telex 10876, prsfir

București, Calea Griviței nr. 64-66.

Prețul revistei : 3 lei

41 505

flacăra

anul XXXIV
30 (1 571)
VINERI
26 IULIE
1985

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

*Să ne trăiți ani mulți și fericiți în fruntea partidului și a țării,
mult iubite și stimate tovarășe NICOLAE CEAUȘESCU,
să ne conduceți, pe mai departe, pe drumul glorios
al socialismului și comunismului*

La împlinirea a două
decenii de la
Congresul al IX-lea,
omagiul sărbătoresc
al partidului, al
întregului nostru
popor, ca un
neclintit legământ
de credință

**MARELUI CTITOR DE ȚARĂ ȘI ISTORIE,
NEÎNFRICATULUI EROU ȘI GENIAL CONDUCĂTOR,
PREȚUIREA, DRAGOSTEA ȘI RECUNOȘTINȚA NAȚIUNII**

Aprecieri, orientări și îndemnuri din

**Cuvîntarea tovarășului
NICOLAE CEAUȘESCU**

In paginile 2—3

Omagiul adus tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

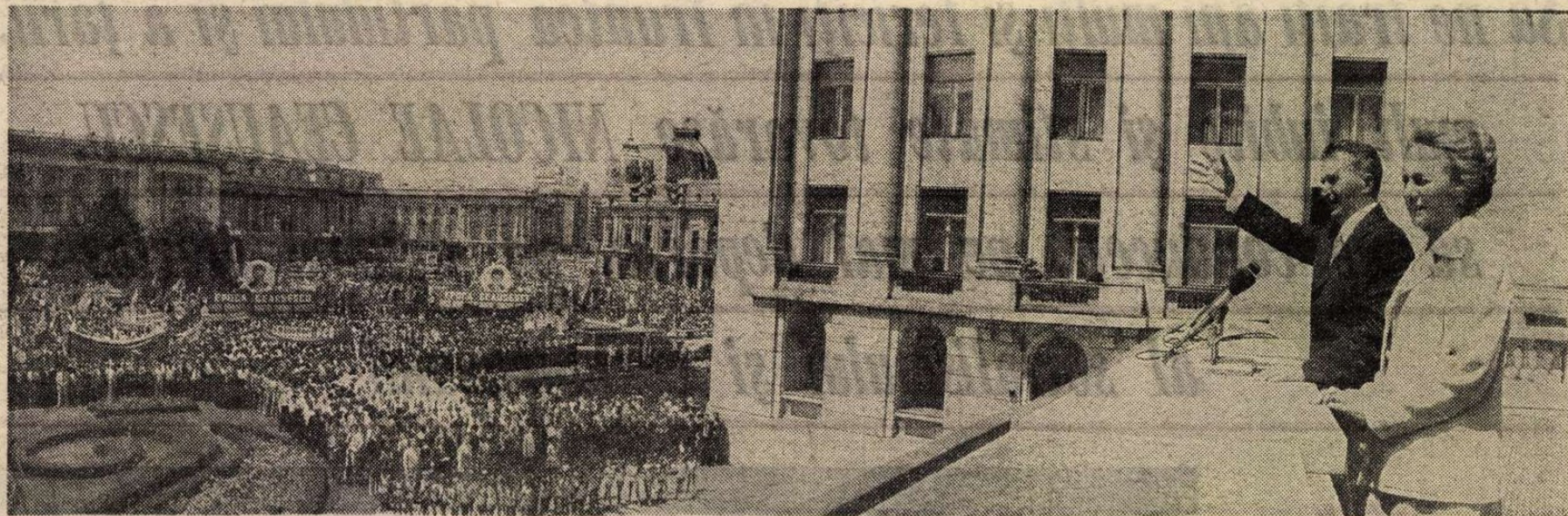
de Comitetul Central al Partidului Comunist Român,
Consiliul Național al Frontului Democrației
și Unității Socialiste, Consiliul de Stat și Guvernul
Republicii Socialiste România, cu prilejul
aniversării a două decenii
de la Congresul al IX-lea al partidului

In pagina a 4-a

O amplă retrospectivă a unor ani de strălucite împliniri

O cuprinzătoare și clarvăzătoare proiecție a marilor împliniri viitoare:

Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

O analiză științifică, pe baza concepției revoluționare materialist-dialectice și istorice, a formării și dezvoltării poporului și națiunii române demonstrează, cu puterea realităților și evenimentelor istorice de netăgăduit, că toate transformările s-au înscris într-un amplu proces revoluționar de lupte eroice pentru apărarea ființei proprii, pentru dezvoltarea și formarea națiunii, pentru libertate și independență, pentru progres economic și social.

În întreaga această lungă perioadă, o dată cu luptele legendare pentru libertate și independență, au avut loc mari bătălii împotriva asupririi sociale, pentru transformarea revoluționară a forțelor de producție și a relațiilor sociale, pentru progresul economico-social al patriei. Se poate afirma cu deplină temei că au existat, întotdeauna, o interdependență și unitate dialectică deplină între luptele pentru independență și cele pentru transformarea revoluționară a societății, pentru progresul forțelor de producție și ridicarea nivelului general de dezvoltare a patriei.

Lată de ce și acum, cînd facem bilanțul marilor realizări obținute în perioada construcției socialiste și, îndeosebi, a celor 20 de ani care au trecut de la Congresul al IX-lea, aducem un omagiu și cinstim pe toți cei care au luptat pentru formarea poporului și a națiunii române, pentru înfăptuirea Unirii și formarea României, pentru independență și realizarea statului național unitar.

Victoria revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, înfăptuirea revoluției socialiste au deschis o eră nouă în dezvoltarea poporului, a patriei noastre.

Într-o perioadă scurtă, poporul nostru a parcurs mai multe etape istorice de dezvoltare economico-socială — de la orînduirea burgheză-moșierească, cu puternice caracteristici ale feudalismului, la societatea socialistă multilateral dezvoltată.

În acest amplu proces revoluționar, Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român a marcat o nouă epocă în dezvoltarea economico-socială a țării.

Congresul a analizat critic activitatea de construcție socialistă și a stabilit orientările de perspectivă, pornind de la necesitatea înlăturării tuturor denaturărilor și abuzurilor, a tot ce era vechi și perimat, a dogmatismului și șablonismului, a unor concepții antiștiințifice, deschizînd calea continuării și dezvoltării spiritului revoluționar, afirmării a tot ce este nou, în toate domeniile de activitate.

Prin aceasta au fost descătușate energiile creatoare ale clasei muncitoare, ale tărînimii, intelectualității, ale tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, ale întregului popor, s-a deschis — se poate spune — un drum nou, liber, gîndirii și acțiunii revoluționare.

În perioada celor 20 de ani, care au trecut de la Congresul al IX-lea au fost obținute realizări remarcabile în toate domeniile de activitate. România a devenit astăzi o țară industrial-agrară cu o industrie dezvoltată, modernă, cu o agricultură socialistă avansată. În acești 20 de ani producția industrială a crescut de peste 6 ori, fiind astăzi de 100 de ori mai mare decît în 1944, iar producția agricolă de circa 2 ori și jumătate, fiind de 7 ori mai mare față de 1944. Venitul național a crescut de peste 4 ori, fiind de 32 de ori mai mare față de 1944.

Un rol important au avut reorganizarea administrativ-teritorială, formarea județelor, amplasarea și dezvoltarea industriei, agriculturii, a celorlalte ramuri economice în toate județele și zonele țării.

O puternică dezvoltare au cunoscut în această perioadă știința, învățămîntul și cultura. A fost înlăturată cu desăvîrșire teza antinațională după care nu era necesar să acordăm prea mare atenție științei românești, ci să ne mulțumim să importăm tehnologii, precum și neîncrederea ce se manifesta în capacitatea creatoare a clasei muncitoare, a țăranimii, a inte-

lectualității, a poporului nostru — și care au împiedicat multă vreme dezvoltarea corespunzătoare a forțelor de producție, a întregii societăți.

Pe baza dezvoltării generale a forțelor de producție s-a realizat un vast program de construcții de locuințe și alte edificii sociale, s-a asigurat ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual al poporului. Fondul de retribuție a crescut de 5,2 ori față de 1965 și de peste 59 de ori față de 1945, iar retribuția medie este în acest an de aproape 3 ori mai mare decît în 1965 și de 13 ori mai mare decît în 1945.

Orice om de bună credință care privește la tot ce s-a realizat în patria noastră, la transformarea însăși a geografiei României — prin marile lucrări de construcții, de înnoire a orașelor și satelor, prin lucrările vaste de irigații, prin realizarea Canalului Dunăre — Marea Neagră — poate să constate ce forță creatoare are un popor care a scuturat pentru todeauna asuprirea și inegalitatea, a devenit stăpîn pe bogățiile naționale, pe destinele sale și își făurește în mod conștient propriul său viitor!

Acum putem declara cu îndreptățită mîndrie că toate remarcabilele realizări din anii socialismului, din acești 20 de ani, demonstrează cu puterea faptelor justetea politicii partidului nostru comunist — forța politică conducătoare a națiunii noastre — care își îndeplinește cu cîntece misiunea istorică de a conduce poporul nostru spre cele mai înalte culmi de progres și civilizație, spre societatea comunistă.

Acum, cînd aniversăm 20 de ani de mărețe realizări, trebuie să spunem deschis că drumul pe care l-am parcurs nu a fost ușor. A trebuit să străbătem multe căi necunoscute, să urcăm spre culmile înalte învingînd multe obstacole, multe greutăți. În același timp, s-au manifestat și o serie de lipsuri.

Dar, învingînd toate acestea — neîncrederea, unele critici, împotrivirea cercurilor reacționare —, poporul, nostru, sub conducerea partidului, a demonstrat că numai și numai în legătură cu poporul, aplicînd concepțiile revoluționare la condițiile naționale, istorice, la felul de a fi al fiecărui popor, se poate făuri cu succes socialismul. Prin munca și activitatea noastră am demonstrat că socialismul este singura orînduire care asigură omenirii, fiecărei națiuni, libertatea, progresul, bunăstarea și independența!

Este bine cunoscut că a trebuit să depunem o muncă uriașă, să facem multe sacrificii și să desfășurăm o activitate multilaterală pentru unirea întregului partid și popor în realizarea programelor și a planurilor de dezvoltare. Nimic nu am avut pe gratis! Nimic nu a venit din cer! Totul este rodul muncii poporului nostru, al politicii partidului nostru comunist. Tocmai de aceea poporul nostru prețuiește și este hotărît să apere tot ceea ce a realizat, să dezvolte continuu socialismul spre comunism!

Acum putem declara, cu mîndrie, că viața, realitățile au demonstrat justetea drumului pe care am mers. Doresc să declar, și în acest cadru, că dacă, prin abstract, ne-am întoarce cu 20 de ani în urmă și ar trebui să stabilim pe ce cale să mergem, nu am șovăi nici un moment — chiar cunoscînd greutățile pe care le-am învins — să mergem cu toată fermitatea pe aceeași cale de muncă și luptă revoluționară, de înnoire a societății, de făurire a socialismului și comunismului, corespunzător condițiilor din România, năzuințelor poporului nostru.

Aniversăm 20 de ani de la Congresul al IX-lea în anul cînd încheiem cel de-al 7-lea cincinal și intrăm într-o etapă nouă, superioară a revoluției de dezvoltare economico-socială a patriei.

Pe baza concluziilor din activitatea din trecut și a hotărîrilor Congresului al XIII-lea, este necesar să dezvoltăm și în continuare, cu toată fermitatea, forțele de producție — ca factor hotărîtor al progresului gene-

ral. Totodată — ca o concluzie generală a întregii experiențe de pînă acum — se impune să asigurăm, și în viitor, repartizarea justă a venitului național pentru fondul de consum și fondul de dezvoltare. Viața, realitățile, demonstrează justetea tezei generale a reproducției largite și a acumulării socialiste.

Omenirea se află în fața unei noi revoluții tehnico-științifice. De aceea este necesar să acționăm cu toată hotărîrea pentru înfăptuirea, în toate domeniile, a noii revoluții tehnico-științifice, care să ridice economia și întreaga noastră societate la nivelul celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii moderne. Dacă nu ne vom angaja cu toată hotărîrea pe calea noii revoluții tehnico-științifice, vom rămîne în urmă în întreaga dezvoltare economico-socială, cu repercusiuni grave pentru întregul proces revoluționar de făurire a noii gîndiri sociale, de ridicare a bunăstării poporului, de întărire a patriei noastre, a independenței sale!

Realizarea în cele mai bune condiții a hotărîrilor Congresului al XIII-lea și a Programului partidului cer intensificarea puternică a activității de cercetare științifică, astfel încît știința românească să aibă un rol tot mai activ în dezvoltarea generală a țării, să participe la progresul general al științei universale și, în unele privințe, să ocupe chiar locul de pionierat. Să dezvoltăm puternic învățămîntul, ridicînd nivelul de pregătire profesională, tehnico-științifică a tineretului, a cadrelor pentru toate sectoarele de activitate! Să întărim continuu colaborarea și legătura strînsă între știință, învățămînt și producție — factor hotărîtor pentru dezvoltarea forțelor de producție și ridicarea gradului general de civilizație socialistă a patriei.

Sînt necesare măsuri hotărîte în vederea creșterii rentabilității și eficienței întregii activități economice. Să facem astfel încît, conform legiților generale și legilor țării, toate unitățile să funcționeze pe principiul autoconducerii, autogestunii și autofinanțării. Oamenii muncii, în calitate de proprietari, producători și beneficiari, cărora li s-a încredințat în administrare o parte a bogăției generale a întregului popor, trebuie să acționeze pentru buna gospodărire și pentru dezvoltarea continuă a bogăției naționale. Este necesar să avem permanent în vedere că numai dezvoltarea continuă a avuției naționale, creșterea eficienței și rentabilității, a venitului național constituie singura cale pentru a asigura progresul multilateral al țării și ridicarea bunăstării materiale și spirituale a poporului.

Un accent deosebit s-a pus, în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea, pe creșterea rolului politic conducător al partidului în toate domeniile de activitate.

Partidul a devenit un adevărat partid de masă care numără peste 3500 mii membri. S-a perfecționat organizarea și stilul de muncă și s-au întărit continuu legăturile cu masele de oameni ai muncii, cu întregul popor.

Putem declara cu deplină temei că avem un partid puternic, unit, urmat cu încredere de întregul popor, care își îndeplinește cu toată abnegația și fermitatea misiunea istorică de conducere a întregii națiuni spre visul de aur, spre comunism.

Pornind de la teza că socialismul se construiește cu poporul și pentru popor, am organizat sistematic consultări cu masele de oameni ai muncii.

Putem afirma că am realizat un sistem democratic unic de conducere a societății, superior oricărei forme a democrației burgheze. Acest sistem asigură participarea largă a oamenilor muncii, a întregului popor la conducerea tuturor sectoarelor economico-sociale, a societății noastre socialiste, la făurirea conștientă de către popor a propriului viitor, liber și independent, a viitorului socialist și comunist.

Intotdeauna — și în orice împrejurări — toate organele de conducere ale societății trebuie să servească interesele maselor populare, să se afle sub controlul și conducerea generală a poporului!

Este necesar, de asemenea, să aplicăm cu toată hotărârea principiile noi de retribuție socialistă în raport cu calitatea și cantitatea muncii, să perfecționăm sistemul participării la fondul de dezvoltare prin părți sociale, sistemul de participare la beneficii, de cointerese materială a proprietarilor și producătorilor, aplicând ferm principiul „de la fiecare după capacitatea sa, fiecăruia după muncă”. Să avem în vedere că va trebui să perfecționăm, în continuare, acest principiu, în sensul că fiecare trebuie să dea maximum pentru societate și să primească în raport cu munca depusă. Asigurând cointeresele materiale trebuie să păstrăm permanent un echilibru corespunzător între veniturile mari și mici, respingând orice tendință de nivelare a veniturilor, așa cum va trebui să respingem orice tendință de mărire a diferențelor dintre veniturile mari și mici și de creștere nejustificată fără muncă a veniturilor. Singura cale de creștere a veniturilor pentru toți oamenii muncii, pentru toți cetățenii trebuie să fie numai și numai ceea ce se obține prin munca depusă! Nu trebuie să admitem, în nici un fel, realizarea de venituri fără muncă sau pe seama exploatarea muncii altora.

Construim o societate a muncii libere, și toți cetățenii trebuie să participe activ la întreaga activitate, iar veniturile lor, nivelul lor de viață trebuie să fie în strinsă legătură cu contribuția adusă la dezvoltarea generală a țării.

★

Să acționăm cu toată hotărârea pentru o conlucrare tot mai strinsă între organele de stat și noile organisme ale democrației muncitorești, revoluționare! Dezvoltarea democrației muncitorești-revoluționare constituie factorul fundamental pentru făurirea cu succes a socialismului, pentru edificarea societății comuniste, înțelegând aceasta nu în mod anarhic, ci în sensul participării active și organizate a poporului la conducerea tuturor sectoarelor de activitate, în care statul — atât în etapa actuală, cât și în comunism — va trebui să aibă un rol important. Niciodată, nici o societate nu se va putea lipsi de un organism de conducere unitară a întregii activități!

★

În întreaga noastră activitate se impune să desfășurăm o largă muncă ideologică și politico-educativă, de formare a omului nou. Să înlătuim neabătut programul ideologic al partidului, în vederea creșterii nivelului conștiinței revoluționare a partidului, a întregului nostru popor. Să acționăm pentru educarea tineretului în spiritul dragostei față de trecutul glorios al poporului, al dragostei față de patrie și popor.

Să adoptăm o atitudine fermă față de diferite concepții străine, ale vechii orinduirii, să combatem cu hotărâre naționalismul, șovinismul, rasismul, orice forme de înjosire a omului, dezvoltând puternic sentimentul de prietenie și colaborare între toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, spiritul de solidaritate cu oamenii muncii, cu popoarele de pretutindeni, în lupta pentru pace, pentru progres, pentru o lume mai dreaptă și mai bună.

★

La baza întregii noastre activități trebuie să așezăm totdeauna materialismul dialectic și istoric, socialismul științific, care reprezintă concepția revoluționară despre lume și viață. Să pornim însă permanent de la faptul că procesul de dezvoltare a acestor științe sociale, ca, de altfel, a oricăror științe, nu este încheiat, că trebuie să lărgim continuu procesul cunoașterii, de descoperire a noi și noi taine ale naturii, ale universului, ale cunoașterii sociale și umane, și, în raport cu noile descoperiri și cunoașteri, să dezvoltăm și concepția revoluționară despre lume și viață.

În toate domeniile va trebui să acționăm în spirit revoluționar, să pornim de la faptul că nu s-a încheiat și nu se va încheia niciodată procesul dezvoltării economice-sociale, că rolul unui partid revoluționar este acela de a acționa totdeauna pentru înnoirea și perfecționarea societății, a relațiilor de producție și sociale.

★

De altfel, doresc să subliniez, și în acest cadru, că totdeauna poporul a fost și trebuie să rămână adevăratul făuritor al culturii sale.

★

Întreaga noastră activitate trebuie să fie pătrunsă de spirit revoluționar, de umanismul revoluționar, de spiritul de omenie propriu poporului nostru.

★

Privind retrospectiv, putem afirma că activitatea României desfășurată pe plan internațional în cei 20 de ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului s-a caracterizat printr-o politică principală de colaborare cu toate statele lumii, fără deosebire de orinduire socială, de susținere a luptelor de eliberare națională, pentru independență, destindere și pace.

În mod consecvent, țara noastră a acționat pentru așezarea la baza relațiilor sale cu toate statele și pentru afirmarea în relațiile internaționale a principiilor depline egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunțării la forță și la amenințarea cu forță. Se poate afirma că aceste principii sint astăzi larg recunoscute și constituie singura bază trainică pentru relațiile de colaborare și de pace între state.

Tocmai datorită acestei politici principiale și consecvente de colaborare și pace, țara noastră întreține relații largi cu toate statele lumii, se bucură de pres-

Doresc să asigur Comitetul Central, activul de partid și întregul popor că, și în viitor, voi acționa cu toată consecvența și hotărârea pentru înlătuirea neabătută a programului partidului, că voi servi fără preget cauza socialismului și comunismului, interesele națiunii noastre socialiste, independenței și suveranitatea patriei!

tigiu și are prieteni pe toate meridianele planetei noastre.

Sintem ferm hotărâți ca, și în viitor, să ducem aceeași politică principală care să țină seama atât de interesele patriei noastre, cât și de interesele generale ale dezvoltării independente a tuturor națiunilor lumii și de asigurare a păcii. Avem ferma convingere că numai o asemenea politică, numai o strinsă colaborare și întărire a independenței fiecărei națiuni, dar și a păcii în lume, asigură — atât poporului nostru, cât și tuturor popoarelor — realizarea năzuințelor lor de mai bine, de viață liberă, de bunăstare și fericire.

Situația internațională se menține deosebit de gravă. Continuă cursa înarmărilor, amplasarea de noi arme nucleare în Europa, ceea ce mărește pericolul unui nou război mondial, ce s-ar transforma inevitabil într-un război nuclear, care ar duce la distrugerea a ineseși condițiilor existenței vieții pe planeta noastră.

Iată de ce problema fundamentală a epocii noastre este aceea a opririi cursei înarmărilor și, în primul rând, a celor nucleare, trecerea la dezarmarea nucleară, generală, încetarea amplasării rachetelor cu rază medie de acțiune în Europa și a contramăsurilor Uniunii Sovietice, oprirea militarizării Cosmoului.

Nu există problemă mai importantă decît aceea de a face totul pentru salvarea omenirii de la o catastrofă nucleară, de la distrugere, de a asigura dreptul suprem al națiunilor, al oamenilor — la existență, la libertate, la viață și pace!

★

Nici un popor nu poate sta liniștit să aștepte rezultatul unor tratative sau întâlniri. Trebuie să ne asumăm răspunderea față de popoarele noastre, față de cauza păcii — și să facem totul pentru a determina realizarea unui acord care să pună capăt înarmărilor nucleare și cosmice, să determine trecerea la dezarmare, la reducerea armamentelor și a cheltuielilor militare.

Doresc să reafirm și de la această înaltă tribună a Plenarei Comitetului Central și a activului central de partid propunerea ca țările socialiste membre ale

Tratatului de la Varșovia să treacă la reducerea unilaterală a cheltuielilor militare și a efectivului trupelor cu 10—15 la sută.

Să facem totul, pînă nu este prea tîrziu, pentru ca, prin acțiuni îndrăznețe, să determinăm schimbarea cursului evenimentelor spre o politică de destindere, de colaborare și pace!

Asemenea acțiuni nu ar afecta cu nimic forța de apărare a țărilor socialiste. Dar, luarea unor măsuri de reducere a cheltuielilor și efectivelor militare ar avea o mare însemnătate politică și ar exercita o puternică influență pentru a determina și țările capitaliste — îndeosebi cele din N.A.T.O. — să adopte o poziție corespunzătoare, să se treacă concret de la vorbe la fapte, la dezarmare!

★

De la înalta tribună a plenarei Comitetului Central și a activului central de partid, doresc să reafirm hotărârea României socialiste de a face totul pentru triumful rațiunii, pentru oprirea cursei înarmărilor, îndeosebi a celor nucleare, și pentru pace. Avem ferma convingere că stă în puterea forțelor progresiste și antiimperialiste, a tuturor popoarelor care doresc pacea de a opri cursul periculos al evenimentelor, că, acționînd unite, popoarele vor impune dezarmarea și vor asigura pacea trainică pe planeta noastră, realizarea unei lumi mai drepte și mai bune, a egalității, libertății și independenței fiecărei națiuni.

★

Acum, cînd încheiem bilanțul unei activități cu rezultate remarcabile și ne pregătim pentru o nouă etapă de dezvoltare a patriei noastre, să ne angajăm în mod solemn că vom păstra permanent spiritul revoluționar în muncă și luptă, că vom acționa întotdeauna pentru înlătuirea a tot ceea ce este vechi și perimat, pentru perfecționarea continuă a societății noastre, pentru promovarea cu îndrăzneală a noului — aceasta constituind garanția sigură a triumfului comunismului în patria noastră, a înălțării continue a României pe noi culmi de progres și civilizație!

PLENARA COMITETULUI CENTRAL ȘI A ACTIVULUI CENTRAL DE PARTID

Miercuri, 24 iulie, a avut loc Plenara Comitetului Central al P.C.R. și a activului central de partid, consacrată aniversării a 20 de ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român și de la alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția de secretar general al partidului, precum și sarcinilor ce revin organelor și organizațiilor de partid, comunistilor, tuturor oamenilor muncii în realizarea neabătută a hotărârilor Congresului al XIII-lea, a Programului de faurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Lucrările plenarei s-au desfășurat în atmosfera însuflețitoare, de intensă activitate politică, de puternică emulație creatoare, de fermă angajare revoluționară în care oamenii muncii, întregul popor cinstesc aniversarea marelui eveniment din viața partidului și a țării cu noi și remarcabile înfăptuiri, acționează cu toate forțele pentru realizarea programelor de dezvoltare economico-socială a țării, a mărețelor obiective stabilite de Congresul al XIII-lea, întregind imaginea înfloritoare a României de azi și continuând amplul și complexul proces, început în urmă cu 20 de ani, de edificare a unei economii moderne, de ridicare neîntreruptă a nivelului de trai, material și spiritual, al națiunii noastre.

Plenara a avut loc în Sala Palatului Republicii, unde, la 24 iulie 1965, Congresul al IX-lea a ales pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în cea mai înaltă funcție de conducere în partid.

Într-o atmosferă vibrantă, în prezidiu au luat loc, împreună cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu tovarăsa Elena Ceaușescu, membrii și membrii supleanți ai Comitetului Politic Executiv, secretarii C.C. al P.C.R., membri ai Comitetului Central al partidului, conducători de instituții centrale, organizații de masă și obștești, Eroii ai Muncii Socialiste, alți oameni ai muncii din industrie și agricultură, secretari ai unor comitete de partid, reprezentanți ai vieții noastre științifice și culturale, membri de partid cu stagiu din ilegalitate.

Sala Palatului Republicii, care a găzduit atâtea evenimente de seamă din viața partidului și a poporului nostru, avea un aspect sărbătoresc. Fundalul scenei era dominat de portretul tovarășului Nicolae Ceaușescu, încadrat de drapelul tricolor și roșii. Se aflau înscrise „20 de ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român”, precum și datele jubiliare „1965—1985”, care cuprind, sub arcul lor de timp cea mai strălucită perioadă din istoria patriei, intrată în conștiința națiunii sub denumirea ei eroică „Epoca Nicolae Ceaușescu”.

Lucrările plenarei Comitetului Central al P.C.R. și a activului central de partid au fost deschise de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

S-a aprobat, în unanimitate, ordinea de zi a plenarei:

Aniversarea a 20 de ani de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român și de la alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția de secretar general al partidului, precum și sarcinile ce revin organelor și organizațiilor de partid, comunistilor, tuturor oamenilor muncii în îndeplinirea neabătută a hotărârilor Congresului al XIII-lea al partidului, a Programului de faurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

A urmat momentul solemn ce a dat expresie, în cel mai înalt grad, sentimentelor de neînmurțită dragoste, stimă și prețuire pe care comunistii, toți cetățenii patriei le nutresc față de conducătorul iubit al partidului și statului nostru — prezentarea Omagiului adus tovarășului Nicolae Ceaușescu de Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste, Consiliul de Stat și Guvernul Republicii Socialiste România, cu prilejul aniversării a două decenii de la Congresul al IX-lea al partidului.

Omagiul a fost prezentat de tovarășul Manea Mănescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-vicepreședinte al Consiliului Național al F.D.U.S., vicepreședinte al Consiliului de Stat.

Documentul omagial se constituie într-o vibrantă reafirmare a înaltei prețuiri, a recunoștinței întregului partid, a întregii noastre națiuni față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, eminent militant comunist, ilustru conducător, înflăcărat patriot, personalitate proeminentă a lumii contemporane, care și-a făcut din înflorirea continuă a patriei, din creșterea bunăstării și fericirii poporului, din slujirea cauzei socialismului și păcii telul suprem al strălucitei sale vieți și activității revoluționare.

În uralele puternice ale celor prezenți, tovarășul Nicolae Ceaușescu i-a fost înmănat, în numele Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste, Consiliului de Stat și Guvernului Republicii Socialiste România, documentul omagial cu prilejul aniversării a două decenii de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român.

În continuare, au luat cuvântul tovarășii Constantin Dăscălescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-ministru al guvernului, Emil Bobu, membru al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., prim-vicepreședinte al Consiliului Național al Oamenilor Muncii, Lina Ciobanu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., președinte al Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România, Gheorghe Pană, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului municipal București al P.C.R., Cornel Boca, Erou al Muncii Socialiste, maestru la Combinatul siderurgic Galați, Tamara Dobrin, membru al C.C. al P.C.R., președinte al Biroului Executiv al Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste, vicepreședinte al Consiliului Național al Femeilor, Teodor Boncalo, Erou al Muncii Socialiste, șef de brigadă la Întreprinderea minieră Lupeni, Ion Ursu, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-vicepreședinte al Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, Doina Vasilescu, membru supleant al C.C. al P.C.R., Erou al Muncii Socialiste, președinte C.A.P. „Ogorul”, comuna Pecica, județul Arad, Ludovic Fazekas, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., viceprim-ministru al guvernului, Florea Voinea, secretar al C.C. al U.T.C., Leonard Constantin, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean Iași al P.C.R.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu i-au fost înmănat, apoi, mesajele-angajament adresate cu prilejul aniversării a două decenii de la Congresul al IX-lea al partidului, în numele comunistilor de pe întreg cuprinsul țării, de către organizațiile județene de partid și organizația de partid a Capitalei.

Într-o atmosferă înălțătoare, de puternică vibrație patriotică, Plenara Comitetului Central al Partidului și a activului central de partid a evidențiat însemnătatea excepțională a Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român, care a încredințat conducerea destinului națiunii noastre tovarășului Nicolae Ceaușescu, inaugurând o perioadă de adinci prefaceri înnoitoare, de grandioase realizări în dezvoltarea economică și socială a țării, în toate domeniile de activitate, în întărirea independenței și suveranității naționale, în creșterea prestigiului României pe arena mondială.

În această zi de scumpă sărbătoare, plenara a dat o înaltă apreciere rolului hotărâtor al tovarășului Nicolae Ceaușescu în elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului, reafirmând nemărginită dragoste, stimă și recunoștință a comunistilor, a tuturor cetățenilor țării, bărbați și femei, tineri

și vîrstnici, față de cel mai iubit fiu al națiunii noastre, care și-a dedicat, cu dăruire și pasiune revoluționară, întreaga viață cauzei libertății, independenței, prosperității României, idealurilor socialismului și comunismului, edificării unei lumi mai bune și mai drepte.

Plenara Comitetului Central al P.C.R. și a activului central de partid, într-o deplină unitate de gând și acțiune cu întregul nostru partid, cu întregul popor, a adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu, cu prilejul împlinirii a două decenii de la Congresul al IX-lea, care i-a încredințat supremă funcție de conducere în partid, cele mai calde felicitări, exprimându-i sentimentele de înaltă cinstire, admirație și respect pentru strălucita activitate desfășurată cu clarviziune, devotament, fermitate și consecvență revoluționară în fruntea partidului și statului nostru, pentru făurirea destinului nou, al României.

Plenara a exprimat, puternic, hotărârea unanimă a comunistilor, a tuturor oamenilor muncii din patria noastră de a acționa cu energie și fermitate pentru transpunerea în viață a politicii interne și externe a partidului și statului, pentru obținerea de noi și tot mai mari succese în edificarea socialismului.

Afirmând această voință de neștrămutat, Plenara Comitetului Central al P.C.R. și a activului central de partid, a adoptat, într-o însuflețitoare unanimitate, Apelul adresat comunistilor, tuturor oamenilor muncii, întregului nostru popor, cu prilejul aniversării a 20 de ani de la Congresul al IX-lea al partidului, în vederea îndeplinirii exemplare a hotărârilor Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român, a Programului partidului de faurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Primit cu cele mai calde sentimente, cu deosebită însuflețire, a luat cuvântul, în încheierea lucrărilor plenarei tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președinte al Republicii Socialiste România.

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost urmărită cu cel mai viu interes, cu profundă mîndrie și satisfacție, fiind subliniată, în repetate rânduri, cu puternice aplauze, urale și ovații.

Cuvîntarea conducătorului partidului și statului a fost urmărită, prin intermediul transmisiilor în direct ale posturilor noastre de radio și televiziune, de co-

muniștii din întreaga țară, de întregul nostru popor, care au trăit cu însuflețire această memorabilă zi.

În această atmosferă vibrantă, în sală și-au făcut apariția grupuri de pionieri și soimi ai patriei, pentru a aduce tovarășului Nicolae Ceaușescu, la această scumpă aniversare, prinosul lor de dragoste, stimă și recunoștință pentru copilăria fericită ce o trăiesc, pentru privilegiul de a se forma ca oameni de nădejde la școala eroică a gândirii și acțiunii patriotice, revoluționare a secretarului general al partidului.

Copii au urcat la prezidiu, oferind, cu gingășie și afecțiune, tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarăsei Elena Ceaușescu buchete de flori. Ei au rostit, cu însuflețire, „Ceaușescu — P.C.R. !”, „Ceaușescu — România, ocrotesc copilăria !”, „Ceaușescu — pace !”.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu au primit cu dragoste părintească omagiul celor mai tinere vîlăstare ale României socialiste.

Mulțumind pionierilor și șoimilor patriei pentru emoționanta lor manifestare, tovarășul Nicolae Ceaușescu, adresîndu-se celor prezenți — și, prin intermediul posturilor de radio și televiziune, întregii națiuni — a spus :

„Dragi tovarăși,

În tot ce facem trebuie să ne gîndim întotdeauna la generațiile de azi și de mine, la copiii patriei noastre, la copiii dintotdeauna ai națiunii noastre ! Să facem tot ce generațiile viitoare, copiii patriei noastre, ai întregii lumi să nu cunoască războaiele, să trăiască într-o lume a păcii și colaborării ! Să muncim cît mai bine, să asigurăm generațiilor viitoare, urmașilor noștri o Românie liberă, independentă, în comunism !” (Aplauze puternice, ovații prelunge; se scandează : „Ceaușescu și poporul !”).

Prin întreaga ei desfășurare, plenara a relevat cu pregnanță hotărîrea fierbinte a națiunii noastre de a-l urma cu credință și devotament, în strînsă unitate, pe secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în marea operă de edificare a socialismului și comunismului pe pămîntul patriei. A fost reafirmată încrederea neștrămutată a poporului nostru că, sub conducerea partidului, a secretarului său general, înfăptuirile grandioase ale epocii deschise de Congresul al IX-lea vor fi continuate cu strălucire în viitor, spre gloria patriei, spre binele și fericirea celor ce muncesc.

Dragi tovarăși,

Vă mulțumesc dumneavoastră și tuturor locuitorilor Capitalei pentru această manifestare la adresa partidului nostru și vă urez încă o dată, din toată inima, ceea ce am urât cu puțin înainte întregului nostru popor : succese tot mai mari în întreaga activitate ! Dorește ca oamenii muncii din Capitală să încheie acest an cu rezultate cît mai bune ! Multă sănătate și fericire !

Cei peste 150 000 de bucurători au ovaționat și aplaudat îndelung, cu aclamații cu putere pentru partid și secretarul său general. Întreaga piață a răsunat, minute în sir, de uralele lor puternice și înflăcărâte.

Grandioasa manifestare populară din Piața Republicii

Cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu în încheierea lucrărilor Plenarei Comitetului Central al partidului și a activului central de partid a fost urmărită, o dată cu întreaga țară, de peste 150 000 de cetățeni ai Capitalei aflați în Piața Republicii. Muncitori, intelectuali, militari, studenți și elevi s-au întrunit aici pentru a omagia, alături de întregul nostru popor, drumul de glorie înscris în istoria patriei prin marile izbînzii ale celor 20 de ani care au trecut de la Congresul al IX-lea, de cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost ales în funcția supremă de conducere a partidului.

După încheierea lucrărilor plenarei, în aclamațiile puternice ale celor prezenți, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat s-au îndreptat, printr-un adevărat culoar viu, format de mulțime în Piața Republicii, spre sediul Comitetului Central al partidului.

Din zeci de mii de plepuri se scanda cu însuflețire „Ceaușescu — P.C.R. !”, „Ceaușescu și poporul !”, „Ceaușescu — pace !”.

Erou între eroii neamului

În această memorabilă zi, când aniversăm împlinirea a două decenii de la Congresul al IX-lea — istoric forum care, exprimând voința unanimă a tuturor comunistilor, a întregului popor, v-a ales în funcția supremă de secretar general al Partidului Comunist Român —, vă adresăm cele mai calde felicitări și vă exprimăm cele mai profunde sentimente de prețuire și recunoștință pentru contribuția excepțională pe care o aduceți la făurirea destinului nou, socialist al patriei noastre.

Înfăptuind cu neasemuită pasiune revoluționară și înflăcărat patriotism marea răspundere ce v-a fost încredințată de partid și popor la Congresul al IX-lea, dumneavoastră, mult stimat și iubit tovarăș Nicolae Ceaușescu, întruchipați exemplul minunat de Erou între eroii neamului, de strălucit om politic și de stat, înzestrat cu înalte calități ale conducătorului revoluționar, devotat trup și suflet patriei pe care o slujiți cu exemplară dăruire, cu dorința fermă de a o vedea afirmându-se tot mai puternic, liberă și demnă, în rindul națiunilor lumii. Ne facem o datorie de onoare, de inimă și conștiință din a omagia, și în acest îndelungat moment sărbătoresc, rolul dumneavoastră hotărâtor în îndeplinirea uriașelor transformări revoluționare pe care România le-a cunoscut în cei 20 de ani de când conduceți destinele partidului și ale poporului. Apreciam cu profundă mândrie — așa cum poporul însuși o face — că anii aceștia de victorii fără seamăn alcătuiesc epoca cea mai luminoasă din întreaga noastră existență, pe care, cu aleasă cinste, o numim cu toții „Epoca Nicolae Ceaușescu”.

Promotor curajos al noului, al deschiderilor originale teoretice și practice, adversar neîmpăcat al oricăror dogme rigide, aplicând în mod creator adevăratele generale ale materialismului dialectic și istoric la realitățile concrete ale țării noastre — în condițiile când, pe plan internațional, se insistă mult pentru a se menține socialismul în anumite tipare învechite, care îl împiedicau să-și pună în valoare forța și capacitatea sa de a revoluționa societatea — dumneavoastră, mult iubite și stimat tovarăș Nicolae Ceaușescu, ați adus o viziune proaspătă, științifică, un puternic suflu nou, profund înnoitor în înțelegerea și desfășurarea întregului proces de transformare revoluționară a societății și a omului. Vasta activitate pe care ați desfășurat-o și o desfășurați pe tărîmul gândirii social-politice, al generalizării teoriei și practicii revoluționare v-a impus ca un mare gânditor revoluționar, umanist, care, prin impunătoarea sa operă, aduce o strălucită contribuție, larg recunoscută, la îmbogățirea socialismului cu noi teze și idei de stringentă actualitate și de largă perspectivă.

Sub impulsul gândirii și acțiunii dumneavoastră, Partidul Comunist Român a devenit astăzi un partid viguros, un partid de masă puternic, unit, stimat și urmat cu încredere de întregul popor. Pe bună dreptate comunistii, întreaga națiune asociază organic numele dumneavoastră de numele Partidului Comunist Român, pentru că niciodată activitatea sa n-a fost mai intensă și mai bogată, mai puternic orientată spre obiective atât de largi ca în acești 20 de ani, când partidul a devenit o puternică forță politică de realizare a consensului național, a unității și coeziunii moral-politice a poporului în luptă pentru împlinirea năzuințelor și aspirațiilor sale de progres și bunăstare, de viață liberă, independentă și demnă, de pace și colaborare.

Partidul și statul nostru dau o înaltă apreciere rolului de însemnătate excepțională pe care l-ați avut și îl aveți în orientarea forțelor și capacității

de creație a întregului popor, a resurselor materiale și umane ale țării, spre făurirea unei puternice și moderne baze tehnico-materiale a societății — factor hotărâtor al progresului multilateral al României, al înaintării sale neabătute pe calea socialismului și comunismului. Se bucură de o largă recunoaștere, internă și internațională, concepția dumneavoastră cu privire la construcția socialistă și dezvoltarea economico-socială, fundamentată pe

din

OMAGIUL ADUS TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

de Comitetul Central al Partidului
Comunist Român, Consiliul
Național al Frontului Democrației
și Unității Socialiste, Consiliul
de Stat și Guvernul Republicii
Socialiste România, cu prilejul
aniversării a două decenii de la
Congresul al IX-lea al partidului

ideea — pe care ați exprimat-o cu deosebită claritate încă de la Congresul al IX-lea — că „superioritatea orînduirii noi, socialiste, stă în faptul că ea se construiește pe baza științei celei mai avansate, pornindu-se de la cunoașterea legilor obiective ale dezvoltării societății, de la cerințele fiecărei etape a vieții sociale, de la particularitățile naționale ale fiecărui popor și fiecărei țări, ținînd seama de condițiile diferite în care s-a format și se dezvoltă fiecare națiune”.

Orientarea fermă pe care dumneavoastră ați impus-o întregii activități din perioada de după Congresul al IX-lea al partidului spre valorificarea superioară a tuturor resurselor naturale, asigurarea unei înalte calități și eficiențe în toate domeniile, pe baza aplicării largi a celor mai noi cuceriri ale revoluției tehnico-științifice contemporane, a ridicării continue a nivelului de cunoștințe tehnice și profesionale ale tuturor oamenilor muncii au asigurat creșterea permanentă a avuției naționale și, pe această bază, a nivelului de trai material și cultural al întregii națiuni.

Este unanim apreciată grija cu totul deosebită pe care o acordați învățămîntului, științei și culturii, ca factori fundamentali ai construcției cu succes a societății socialiste și comuniste în patria noastră. În ansamblul marilor transformări revoluționare care au avut loc în ultimele două decenii, sub puternicul îndbold al orientărilor dumneavoastră, știința românească a cunoscut o puternică afirmare, dispunînd de o modernă bază tehnico-materială, de cadre cu o înaltă pregătire, capabile să soluționeze cu succes cele mai complicate probleme pe care le ridică revoluția tehnico-științifică modernă.

Cercetarea și învățămîntul, strîns legate de producție, aduc, sub conducerea de înaltă competență a tovarășei Elena Ceaușescu, o mare contribuție la dezvoltarea și modernizarea mijloacelor de producție și a proceselor de muncă, la valorificarea cu eficiență sporită a resurselor naționale, la perfecționarea noulor relații sociale, la formarea omului nou, la dezvoltarea și afirmarea multilaterală a personalității umane.

Conferind civilizației noastre socialiste un profil puternic marcat de spirit științific, opera dumneavoastră echivalează cu o amplă și atotcuprinzătoare renaștere a științei și culturii naționale.

Din inițiativa și sub îndrumarea dumneavoastră directă, în țara noastră a fost creat un larg sistem al democrației muncitorești revoluționare, original și unitar, alcătuit din organe și organisme ce își desfășoară activitatea în toate unitățile economice și sociale de bază, precum și la nivel național, în centrul căruia se află principiile autoconducerii și autogestiei muncitorești, care oferă tuturor oamenilor muncii posibilitatea de a participa nemijlocit la elaborarea și adoptarea deciziilor, la conducerea societății.

Pornind de la marele adevăr — pe care l-ați reafirmat în repetate rânduri — că socialismul se construiește cu poporul și pentru popor, dumneavoastră, mult stimat și iubit tovarăș Nicolae Ceaușescu, ați demonstrat, cu marea forță a exemplului personal, că cea mai concretă expresie a democratismului societății noastre, a participării maselor o constituie dialogul permanent și nemijlocit cu oamenii muncii din toate domeniile, largă lor consultare în toate problemele care privesc prezentul și viitorul țării.

Acționînd cu neobosită energie pentru dezvoltarea socialistă a patriei, v-ați impus, totodată — spre mîndria întregii țări — ca personalitate proeminentă a vieții internaționale contemporane, ca exponentul și promotorul cel mai autorizat al idealurilor și aspirațiilor de pace și progres ale națiunii noastre, ca strălucit militant pentru cauza generală a socialismului, a colaborării și prieteniei între popoare. De două decenii, numele României și al dumneavoastră au devenit pretutindeni în lume adevărate simboluri ale păcii și colaborării. Pe toate continentele se bucură de o largă prețuire și recunoaștere prodigioasă activitatea pe care o desfășurați pentru statornicirea și generalizarea în relațiile dintre state a principiilor depline egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forță, a dreptului fiecărui popor de a se dezvolta în mod liber, așa cum dorește.

Vă dorim, din toată inima, mult iubite și stimat tovarăș Nicolae Ceaușescu, deplină putere de muncă și nesecată energie, ani mulți în fruntea partidului și statului, pentru a înfăptui, împreună cu poporul și pentru poporul care v-a ales spre a-l conduce destinele, marea operă de edificare a noii societăți pe pămîntul străbun al patriei!

Socialismul se poate realiza cu succes numai pe baza

Trei reporteri ai revistei noastre au ales pentru astăzi Institutul de Cercetări pentru Cereale și Plante Tehnice de la Fundulea, propunându-vă, stimați cititori, o „radiografie” a lui. De ce Fundulea? Pentru că institutul acesta, situat la circa 40 de kilometri de Capitală, reprezintă un adevărat „stat major” al cercetării agricole românești, strins legat de producție și de învățământ, cercetare care a cunoscut o dezvoltare fără precedent în anii de glorie ai Epocii Nicolae Ceaușescu. Dealtfel, numeroasele și rodnicile vizite de lucru efectuate de secretarul general al partidului și în acest sector i-au asigurat un progres continuu, o permanentă perfecționare, azi, la sărbătorirea a două decenii de la Congresul al IX-lea al P.C.R., comunistii, toți oamenii muncii uniți în Frontul Democrației și Unității Socialiste de la I.C.C.P.T. Fundulea fiind în măsură să raporteze rezultate bune. Ele pot însă fi, și trebuie să fie, și mai bune, pentru a conduce la ridicarea țării pe noi culmi de belșug și civilizație. În cadrul acestei nobile strădării, cu atât mai pilduitoare și mai bogată în sensuri apare indemnul adresat, recent de tovarășul Nicolae Ceaușescu cercetării științifice din agricultură: „Trebuie, și aici, atacate cu mai mult curaj problemele, făcute tot felul de încercări cu mai multă îndrăzneală, dar și mai intensiv, pentru a scurta durată, atât a cercetării, cât și a introducerii în producție a rezultatelor obținute”.

Avanpost al bătăliei pentru piinea țării, Fundulea e un loc al muncii serioase și responsabile, despre care depunem mărturie în cele ce urmează.

Un avanpost numit FUNDULEA

„Saltul e, fără îndoială, uriaș”

— Sinteți, stimate tovarășe inginer Cristian Hera, director al Institutului de Cercetări pentru Cereale și Plante Tehnice Fundulea, deci cel mai în măsură să prefațați paginile care urmează, încercând un „portret” al unității pe care o conduceți.

— Institutul datează din 1957, când s-a născut din necesitatea îmbunătățirii tehnologiei de cultură a porumbului. Ulterior, după unificarea cu fostul I.C.A.R., dar mai ales după 1965, el și-a extins activitatea asupra celorlalte cereale și asupra unor plante tehnice. E de datoria mea să subliniez că institutul a dobândit importanța de azi, de adevărat „stat major” al cercetării agricole românești, precum și o bază materială redutabilă, în continuă perfecționare, în anii rodniciei ai Epocii Ceaușescu. În răstimpul ultimelor două decenii, ca urmare directă a vizitelor de lucru efectuate, uneori și de 2, 3 ori pe an, de secretarul general al partidului, a prețioaselor indicații date, I.C.C.P.T. s-a dezvoltat vertiginos, având nu doar 6 000 de hectare de teren arabil, din care 1 200 destinate cimpurilor experimentale, ci și o vastă rețea de cercetare, 22 de stațiuni, alte 18 unități, răspândite în teritoriu și elaborând, în condiții diferite de climă și sol, tehnologii de cultură specifice tuturor zonelor ecologice ale țării. Ca să ilustrez acest salt, tulburător pentru o perioadă atât de scurtă, am să menționez că, de exemplu, institutul are în prezent 240 de cercetători, dintre care 180 la Fundulea, față de 100 în 1965. Indicațiile trasate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, purtând amprenta înconfundabilă a excepționalei intuiții și clarviziunii a celui mai iubit fiu al poporului, s-au transformat de fiecare dată în documentații concrete de lucru: dacă am obținut rezultate remarcabile în munca noastră, și nu mă sfiesc să afirm că am obținut, asta s-a datorat și se datorează, într-o măsură decisivă, dialogului permanent, bogat în idei și realizări, cu secretarul general al partidului. De pildă, la indemnul tovarășului Nicolae Ceaușescu s-au dezvoltat la Fundulea și în rețea cercetările teoretice fundamentale, sprijinite plenar și îmbogățite creator de academician doctor inginer Elena Ceaușescu, președinte al Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, savant de renume mondial. S-au format bunăoară, în 1982, un colectiv de inginerie genetică și unul de fixare biologică a azotului. A început să se deruleze, din același an, un foarte riguros program de producere a biomasei energetice și chimizabile, coordonat direct de C.N.S.T. Totodată, se află în curs de realizare programul de agroecosisteme intensive zonale, ca și cercetările privind raționalizarea consumurilor energetice și folosirea resurselor neconvenționale de energie.

— Tovarășe director, deși mai vechi, socotind data înființării sale, I.C.C.P.T. Fundulea reprezintă, prin cele ce ne-ați spus,

una din ctitoriile de seamă ale Epocii Ceaușescu în planul cercetării științifice. Cu ce bilanț se prezintă el, succint, la aniversarea a două decenii de la istoricul Congres al IX-lea al partidului?

— Între sarcinile de bază ale institutului, trasate de secretarul general al partidului, se găsește și activitatea de creare a unor noi organisme biologice cu potențial ridicat de producție, cu indici calitativi superiori.

— Vă referiți, dacă nu greșim, la soiuri și hibrizi.

— Exact. Comparațiile sint, și din acest punct de vedere, semnificative: în perioada 1957—1965, s-a creat în institut un singur soi nou, pentru ca între anii 1965—1984 numărul soiurilor și hibrizilor noi de cereale păioase să se ridice la 51. La fel la porumb și sorg, 4 pînă în 1965, 55 pînă azi. La leguminoase pentru boabe: de la 2 la 17. La plante oleaginoase, de la 4 la 19, la textile, de la 1 la 5, la furajere, de la 3 la 34 etc. etc. Soiuri de grâu ca Fundulea 29, Fundulea 133, Flamura 80, Fundulea 262 s.a. au un potențial de peste 8 000 de kilograme la hectar, fiind fără nici o exagerare competitive pe plan mondial. De altfel, încercat într-o rețea internațională organizată de University of Nebraska din Statele Unite, în paralel cu alte 33 de soiuri de diferite proveniențe, F 29 s-a clasat în 1982 și 1983 pe locul 1, isprăvă repetată în 1984 de F 262. În unele locuri, testul s-a efectuat în 30 de localități, ele au dat producții de peste 11 000 de kilograme la hectar, recordul la noi, în cimpuri experimentale, fiind de 9 830 de kilograme. Să mă refer și la porumb, domeniu în care am pus la punct 25 de hibrizi noi, de mare productivitate. Recordist e Fundulea 420, creat la indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu, care ne-a cerut, încă în 1974, să găsim soluții pentru a atinge 20 000 de kilograme boabe la hectar. În 1982 am omologat F 420, de la care au rezultat, în condiții experimentale, 19 320 de kilograme în 1983 și, de pe 50 de hectare, 18 130 de kilograme boabe stat la hectar. Saltul e, fără îndoială, uriaș, căci în urmă cu 10—15 ani nici măcar noi, cercetătorii, nu visam la producții atât de mari!

— Din câte cunoaștem, una dintre misiunile institutului a fost aceea de a produce sămânță din categorii biologice superioare. Ce ne puteți spune despre această activitate?

— Am să vă răspund tot prin comparații. În intervalul 1957—1965, am realizat, în medie, 650 de tone pe an de sămânță super-élite, pentru ca în 1984 să producem 7 913 tone. La elită, raportările sint și mai grăitoare: de la 6 550 de tone pe an între 1957—1965 la 85 300 în 1984. La linii consangvinizate: de la 30 de tone la 367. Aș adăuga că pînă nu demult se utiliza o sămînță eterogenă, de proveniență uneori necunoscută. În prezent, existind o evidență foarte clară a evoluției categoriilor biolo-

gice și în unitățile productive, I.A.S. și C.A.P., sintem în măsură să cultivăm întreaga suprafață cu sămînță elită și înmulțirea întâia la soiuri și cu F 1, generația întâia, la hibrizii de porumb și de floarea-soarelui, realizând valorificarea integrală, de sută la sută, a potențialului soiului sau hibrizului.

— Va fi, înțelegem, un important pas înainte. Altfel, tovarășe director Cristian Hera: ce înseamnă I.C.C.P.T. Fundulea ca for strict științific? Vă întrebăm asta gândindu-ne că, de pildă, dumneavoastră, doctor doct în științe, ați fost ales în 1974 la Moscova și reales în 1978 la Edmonton, președinte al Comisiei de fertilitate solului în cadrul unor congrese mondiale de specialitate, că sinteți expert permanent al Agenției Internaționale pentru Energie Atomică etc.

— Ca urmare a realizărilor obținute în ultimii 20 de ani, institutul și-a cîștigat un bine-meritat prestigiu în țară și, deopotrivă, peste hotare. Posedind o colecție de peste 40 000 de forme de plante, el face schimb de material biologic cu unități similare de pretutindeni, desfășurînd totodată o amplă activitate de colaborare științifică, pe bază de convenții, cu multe țări ale lumii. Apariție anuală, „Analele I.C.C.P.T. Fundulea”, cuprinzînd 25—30 de comunicări științifice, sint foarte solicitate în străinătate, ca și revistele noastre trimestriale, „Probleme teoretice și aplicate în agrofitehnie”, „Protecția plantelor” și „Probleme teoretice și aplicate de genetică și ameliorare a plantelor”. Cercetătorii de la Fundulea, ca dr. ing. Viorel Vrinceanu, director științific, ing. Octavian Cosmin, dr. Nicolae Săulescu, ing. Ion Picu, proaspăt întors din Brazilia s.a. sint membri în reputele foruri științifice internaționale, cuvîntul lor fiind ascultat și stimat. Împreună am făcut multe, dar avem și mai multe de făcut. Putem privi cu satisfacție și mîndrie în urmă, dar sintem pe deplin conștienți că trebuie să găsim metodele necesare saltului calitativ pe care agricultura românească, întreaga țară, îl așteaptă de la noi, de la munca noastră creatoare. Sintem decisi să nu preocupăm nici un efort pentru a ne ridica la înălțimea încrederii pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a arătat-o în atîtea rînduri, cu prilejul vizitelor de lucru efectuate la Fundulea sau în unități din agricultură, la înălțimea sarcinilor trasate de Congresul al XIII-lea al partidului, care prevăd, între altele, dublarea producției agricole a României în cel mai scurt timp. Cu alese sentimente de dragoste și recunoștință, prin muncă serioasă și responsabilă, sărbătorim împlinirea a două decenii de la alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în fruntea partidului și a statului, urînd celui mai iubit fiu al națiunii ani mulți, sănătate și putere de muncă.

OVIDIU IOANIȚOIA

O bătălie susținută și permanentă

Pagubele aduse agriculturii de boli și principalii dăunători ai plantelor sint în unele cazuri apreciabile. Pînă în urmă cu puțini ani nu se știa măsura exactă a acestora. Tăranul știa nu cît ar fi trebuit, ci cît griu și porumb băga în hambare. Cine și-ar fi imaginat că bolile foliare ale grîului, netratate corespunzător și la timp, pot reduce recolta cu 1 000 kilograme la hectar? Dar că ploșnița cerealelor, în situația unei densități de 5 exemplare adulte pe metru pătrat, produce adevărate ravagii afectînd calitatea glutenului și compromițînd puterea germinativă a semințelor? Aproximativ 350 000 hectare cultivate cu grâu, în special în sudul țării, sint teatrul unor adevărate bătălii permanente și susținute pentru combaterea acestor dăunători. Impotriva lui sint organizate comandamente județene care îi urmăresc evoluția și hotărăsc momentul trecerii la ofensivă și armele folosite.

La Fundulea, 13 cercetători ai Laboratorului pentru protecția plantelor fixează după îndelungi și laborioase experimente și cercetări în laboratoare, fitotron, casă de vegetație și mai ales pe parcelele experimentale strategia și tactica acestor bătălii. Șeful laboratorului, dr. ing. Alexandru Bărbulescu, cercetător competent și pasionat, ne avertizează că o discuție pe această temă este pe cît de interesantă, pe atît de vastă.

— Prima și cea mai importantă fază a acțiunii de protecția culturilor împotriva principalilor dăunători este determinarea fiecărei specii și a factorilor favorabili dezvoltării ei. Stadiul factorilor ecologici este extrem de important. Stabilitatea soiurilor rezistente sau nu, a tehnologiilor care favorizează sau împiedică dezvoltarea dăunătorilor, condițiile de climă sint deosebit de importante de plecare al acestei acțiuni. Odată cunoscut dăunătorul, sintem obligați să descifrăm cu exactitate modul de viață al acestuia, perioadele de înmulțire, migrațiile, factorii care duc la înmulțirea lor excesivă. Scopul final al acestor cercetări este stabilirea măsurilor de combatere în limite economice și eficiente.

Impotriva bolilor și a dăunătorilor se aplică metoda luptei integrate, adică, folosirea tuturor mijloacelor mecanice, biologice și chimice. Fiecare mijloc de combatere prezintă riscuri și dezavantaje, au o limită. Combaterea integrată îmbină avantajele fiecărei metode în parte, e mai flexibilă și mai eficientă. deci, toți factorii trebuie avuți în vedere. Rotația culturilor, evitarea monoculturii duc la împiedicarea proliferării, de exemplu, a viermelui roșu al paiului de grâu, un dușman de temut în regiunile în care ani la rînd au fost cultivate suprafețe mari de grâu. Semănatul în perioada optimă evită apariția și proliferarea unor dăunători. Aplicarea îngrășămintelor azotoase în exces favorizează apariția păduchelui de frunze și a muștelor, care la rîndul lor sint

vectori ai apariției unor boli virotice (fenomenul de peticare și îngălbenire în special la orz). Deci o echilibrare corespunzătoare a îngrășămintelor în conținut de azot, potasiu și fosfor este încă o armă de luptă.

S-au făcut cercetări cu bune rezultate, generalizate în producție, privind tratamentul chimic al semințelor. S-a generalizat insectofungicidul FB7 pentru tratamentul seminței de grâu împotriva murei și a larvelor gîndacului ghebos. Înainte de apariția lui se făceau două tratamente, atît a seminței cît și în cultură. Renunțarea la unul din tratamente duc la economii importante. Tot prin tratarea semințelor s-au obținut rezultate foarte bune împotriva gîrgăriței care atacă frunza de porumb în perioada răsării. Înainte se făceau prăfuri în cîmp, 25—30 kilograme la hectar. Acum se tratează kilogramul de sămînță cu 10 grame de pesticid. De aici, economii prin renunțarea la o acțiune în cîmp (manoperă și carburanți) și la cantitatea de pesticid folosită. Rezultate foarte bune sub aspect fitopatologic au avut apariția ca urmare a cercetărilor întreprinse la Fundulea a unor soiuri și hibrizi cu rezistență genetică la boli și dăunători. Au fost testate sute-mii de linii în vederea selecționării genitorilor rezistenți la atacul unor agenți patogeni. Impotriva sfredelitorului porumbului, o larvă care sfredelește tulpina în interior și care duc la ruperea acesteia împiedicînd recoltarea mecanică, au fost create soiurile de porumb Fundulea 412 și Fundulea 420. Fundulea 420 este rezistent și la tăciunele prăfos al inflorescențelor.

În cadrul unor cercetări de perspectivă, ce se vor finaliza într-un viitor apropiat sint de menționat apariția unor substanțe chimice-feromoni — care constituie capcane pentru masculii anumitor specii, cum ar fi lepidopterele și buha semănăturilor. Cunoșcînd biologia zonei respective, după numărul de masculii prinși în capcană se poate hotărî declanșarea tratamentului. Ploșnița cerealelor, unul din cei mai periculoși dăunători, în special în regiunile din sudul țării, este parazitată de unele specii ouăfage. Tratamentul chimic le distruge și pe acestea, însă pe baza cercetărilor derulate în institut s-a stabilit un prag economic (5 exemplare adulte în loc de 3 ca pînă acum) în care să nu se facă tratament chimic, ceea ce duc la protejarea și înmulțirea parazitilor folositori.

Impotriva manei floarei soarelui, cea mai periculoasă boală a acestei culturi, au fost creați hibrizi rezistenți. Pentru soiurile sensibile se aplică un tratament al semințelor.

În cadrul muncii de cercetare împotriva unor dăunători s-au studiat toate aspectele de combatere în scopul căutării unor metode eficiente și economice, care să aibă efecte cît mai reduse asupra echilibrului sistemului ecologic. Ploșnița cerealelor, mereu în atenția specialiștilor, este ur-

celor mai noi cuceriri ale științei!

mărită tot timpul anului. Se fac sondaje toamna în pădurile de foioase, unde aceasta se retrage pentru hibernare. Un alt sondaj se efectuează primăvara. Pe baza acestora se planifică acțiunile de combatere a adulților hibernanți, a larvelor. La apariția a 3 larve pe metru pătrat de cultură se trece la tratament. E ușor să ne dăm seama ce acțiuni costisitoare și de amploare sunt declanșate pe baza criteriilor stabilite de cercetare. Între cercetare și rețeaua operativă de protecția plantelor, reprezentată de Laboratorul central de carantină fitosanitară, este un dialog permanent. Dacă ne referim numai la griu, acțiunile de protecție se desfășoară aproape în toate fazele culturii. Toamna afidele, muștele și larvele gândacului ghebos; primăvara ploșnița și tripsii care sug spicul în formare și pot diminua recolta cu până la 9 procente, viespea paiului, viermele roșu în special în Argeș, Olt, Dimbovița și Teleorman, din nou afidele pe spic în perioada de formare, diferite specii de cărăbuși. Fiecare cultură are specificul ei și un spectru larg de boli și dăunători. Lucerna pentru producerea semintelor are peste 50 de specii de dușmani. Trebuie stabilită o tehnologie eșalonată în funcție de faza fenologică a plantelor. Reușitele noastre se traduc în sporuri de recoltă. Un accent deosebit se pune pe profilaxie. Medicina plantelor, este un permanent dialog între cercetător și plantă. Cercetarea este minuțioasă și presupune cunoașterea condițiilor care fa-

vorizează apariția explozivă a unui dăunător sau a unei boli, manevrarea factorilor care să stagneze sau să diminueze apariția lor. Cercetările de ultimă oră, la noi și în alte țări, sunt cele diferențiate, care au în vedere protejarea mediului ambiant, distrugerea dăunătorilor în paralel cu protejarea faunei utile de polenizatori sau a altor specii folositoare.

S-a reușit ca multe din fenomenele ce se petrec în natură să poată fi, în condițiile tehnice excelente pe care le avem la dispoziție, să fie reproduse fidel în laborator. Încă din anul 1978 am reușit să creăm o tehnologie industrială de laborator pentru creșterea artificială a sfredelitorului porumbului. Acest lucru este extrem de important deoarece experiențele pentru găsirea unor hibrizi rezistenți la anumiți dăunători se derulează tot timpul anului. Materialul de ameliorare este supus unor infestări puternice artificiale. E nevoie să ai la îndemână o colonie permanentă de dăunători. În viitor, urmăm să rezolvăm creșterea artificială și a altor dăunători, atât pentru experiențele genetice, cât și pentru testarea unor noi produse chimice. Metodele biologice de combatere a dăunătorilor și bolilor vor avea cu siguranță o pondere din ce în ce mai mare în viitor.

Am încercat să surprindem pentru dumneavoastră un mic aspect al acestei lupte pentru calitate în agricultură, poate mai puțin cunoscut.

OPREA GEORGESCU ■

În lumea fabuloasă a ingineriei genetice

Nici o altă descoperire a secolului n-a prefăcut lumea viitorului prin promisiuni atât de fabuloase ca cercetările de inginerie genetică. Începutul l-au făcut oamenii de știință, care, în entuziasmul lor lucrativ, au prefigurat nu numai obținerea de hibrizi cu însușiri de excepție, nu numai posibilitatea încrucișării unor specii aflate la mare distanță pe scara filogenezei, dar chiar sudarea celor două regnuri ale planetei: cel vegetal și cel animal. Pe urmele lor au pășit autorii de istorii fantastico-științifice și nu puțini gazetari în goana după știri senzationale. Așa s-a născut o nouă mitologie, mitologia geneticii, populată cu vietăți fantastice: animale rezultate din încrucișarea vulturului cu iepurele, plante cu picioare, umanoizi cu rădăcini vegetale.

În realitate se poate vorbi totuși de o lume mirifică ce poate fi anticipată nu numai prin speculații teoretice, ci chiar prin realizări concrete cum sînt și cele din cadrul Laboratorului de inginerie genetică al Institutului de la Fundulea, compartiment condus de inginerul agronom, dr. Viorel Varga.

„Ingineria genetică — ne spune acesta — este o disciplină ce s-a desprins din genetica clasică. Aceasta din urmă este și ea de dată relativ recentă, dacă avem în vedere că primele comunicări de răsunet au avut loc în preajma primului război mondial, iar după terminarea acestuia, agricultura a beneficiat, prin mijlocirea genetistilor, de primii hibrizi de porumb, moment apreciat ca o veritabilă revoluție în agricultură. Pentru înțelegerea oară, potențialul productiv al plantelor cerealiere a fost sporit peste limitele oricărui așteptări sau prognozărilor teoretice. Productivitatea la hectar au crescut la griu de la 3.000 kg la 7-8.000 kg la hectar, iar la porumb, de la 5-6 tone, la 18-20 tone la hectar. O demonstrează între altele soiurile și hibrizii autohtoni creați la institutul nostru. Dar toate acestea aparțin geneticii clasice, unde, de pildă, hibrizii se obțin în continuare prin încrucișări convenționale, sexuate, prin studiul eredității mendeliene. Sau mai simplu spus: din două plante cu însușiri diferite rezultă un exemplar ce preia însușirile celor doi genitori, deci un material biologic cu un mai mare potențial de producție, rezistent la frig, secetă, la boli. Cu toate acestea, la ora actuală, hibrizii sau soiurile de mare randament, obținute pe această cale, nu mai

pot satisface cerința mondială de pâine, porumb, legume, fructe, în general de alimente de origine vegetală. Este știut că 40% din omenire suferă de foame, situație care va continua să se agraveze în special în țările subdezvoltate. Istoria globului cunoaște un moment critic ce nu va fi depășit decât prin armele ingineriei genetice, factorul cel mai dinamic și eficient în sporirea producției vegetale și animale.

Această nouă disciplină științifică de care se leagă atât de multe speranțe a coborât investigația de specialitate la nivel celular, extinzind cercetările de genetică în chiar intimitatea organismului. În prezent, grație tehnicilor de inginerie genetică, planta poate fi reproducă *in vitro* dintr-o singură celulă sau fragment de țesut. Pe această bază se pot efectua în continuare încrucișări nu numai între două plante, ci chiar între două celule, în fapt între doi protoplaști. Acest lucru a devenit posibil după ce specialiștii japonezi și americani au izbutit să înlăture elementul restrictiv al celulei — membrana. Fuziunea de protoplaști (deci a unor celule fără membrană) a deschis științei o fereastră spre realizări nelimitate, către o lume cu adevărat fabuloasă, deoarece în acest mod se poate efectua unirea nucleelor, deci o încrucișare parasexuată, o încrucișare somatică. Pe această bază s-au născut numeroase speculații fantaziste, dar care, până la un punct, nu sînt lipsite de adevăr. De pildă este perfect posibilă unirea unei celule de tomate cu una de cartof, leguma rezultată împrumutînd însușirile ambilor genitori. Dar ceea ce ne interesează în primul rînd este faptul că noua disciplină va pune la dispoziția amelioratorilor noi metode de lucru neconvenționale, capabile de a crea soiuri sau hibrizi de mare valoare într-un timp extrem de scurt.

E adevărat, ingineria genetică rămîne în continuare o știință a viitorului, cele mai multe laboratoare din lume efectuînd deocamdată doar cercetări preliminare. Dar există deja și infăptuirii de ordin practic. În cadrul institutului am obținut un nou tip de lucernă și de Raigras aristat (graminee furajere), plante rezultate, conform tehnicii de inginerie genetică, dintr-o singură celulă. Ele sînt cultivate în timp, dar nu se poate vorbi încă de realizarea unui nou soi, deoarece plantele mai urmează să fie supuse unor noi procedee de ameliorare, operații destinate

sporirii rezistenței la boli și stressuri climatice. S-a desfășurat în același timp o muncă susținută pentru crearea unei bănci proprii de gene, activitate care reclamă cunoașterea și colectarea unor specii sălbatice înrudite cu cele înobilate, sau inventarierea și folosirea unor specii de griu, porumb, floarea soarelui etc cultivate pe teritoriul României înainte de introducerea soiurilor selecționate. Acestea vor constitui o sursă de gene (singe sălbatice), necesare specialistului care tinde să obțină prin inginerie genetică soiuri noi, deopotrivă productive și rezistente. O asemenea

Rezultatele au depășit chiar cele mai optimiste previziuni

De numele și renumele institutului de la Fundulea se leagă în primul rînd activitatea de creare a unor noi soiuri și hibrizi de cereale și plante tehnice prin complicate operații de genetică, prin încrucișarea, selecționarea, înobilarea și acimizarea a numeroase specii de cereale păioase, porumb, sorg, plante uleioase, leguminoase textile și furajere. Rezultatele dobîndite de la înființarea acestui prestigios laborator de creație și creație (1957), dar în mod special, succesele înregistrate prin inteligența investită aici în ultimele două decenii — apar cu evidență pe întreg perimetrul agricol al României. Putem obține o imagine globală în această privință chiar dacă aducem în atenție doar aceste cifre: din 1957 și pînă astăzi au fost create 192 soiuri și hibrizi de cereale și plante tehnice din care 175 numai în perioada 1965-1985. Și un exemplu: în 1970, soiurile românești de griu se cultivau doar pe 3% din suprafața destinată acestei graminice, ponderea acestora ajungînd în 1985 la 90%! Iată amănunte din partea unui expert în materie, inginerul dr. Octavian Cosmin, șeful Laboratorului de plante alogame:

„Aș putea oferi în plan teoretic numeroase amănunte despre profilul, specificul muncii noastre, a celor care, în acest colț de țară — cum ne-au alintat reporterii — gîndesc plina țării. Apreciez totuși că cititorii „Flacărilor” se vor arăta mai interesați să afle ceea ce s-a făcut în mod concret. Să ne oprim pe rînd asupra principalelor culturi.

În domeniul cerealelor păioase (cercetări de specialitate în Laboratorul de ameliorarea plantelor autogame, condus de dr. ing. Nicolae Săulescu) s-a urmărit în principal crearea de soiuri de griu de toamnă cu productivitate ridicată, rezistenți la frig și la atacul dăunătorilor și bolilor, și cu însușiri superioare de panificație. Voi oferi cîteva exemple, dar nu înainte de a aminti că pînă în 1975 specialiștii noștri au izbutit să introducă în cultură 51 de soiuri create la institutul din Fundulea, o adevărată revoluție. Iată cîteva din cercetările finalizate în ultimii ani. În 1979 a fost omologat soiul „Fundulea 29”, iar în 1981, soiul „Flamura”, caracterizate printr-o amplitudine extrem de mare demonstrînd o adaptare optimă la condiții foarte diferite de climă și sol. În continuare doresc să amintesc omologarea, în 1984, a soiului Fundulea-133, care a dovedit o mare rezistență la secetă, oferind în același timp producții de pînă la 9.200 kg la hectar. În sfîrșit, două creații de ultimă oră: Fundulea-492, cu coacere timpurie (ceea ce permite realizarea succesivă, pe aceeași suprafață, și a unei culturi de porumb pentru boabe) și Fundulea-8, soi, la fel, cu potențial productiv apreciabil, dar în același timp, rezistent la frig, la agenții patogeni și cu însușiri superioare de panificație.

În ceea ce privește porumbul, unde sînt la mine acasă, deoarece conduc Laboratorul pentru ameliorarea plantelor alogame, cititorii „Flacărilor” trebuie să afle în primul rînd că la ora actuală, hibrizii autohtoni, ocupă în proporție de 90% suprafața destinată acestei culturi. Însușirile noilor hibrizi sînt cele cunoscute și ele formează în fapt obiectivele prioritare în cercetarea mondială de specialitate: productivitate sporită, rezistență la stressurile climatice, rezistență la rupere și frîngere, la boli, aport sporit de proteină. Pe

infuzie de sănătate am obținut, transferînd gene de la helinant-hus annus (specia înrudită cu floarea-soarelui) la un exemplar de floarea soarelui de mare randament. În această muncă sîntem ajutați îndeaproape de specialiștii ai institutelor de agricultură din țară.

Cînd se va restructura producția vegetală și animală pe baza cuceririlor de inginerie genetică? Foarte curînd, poate chiar în viitorul deceniu. Oricum, avînd la dispoziție această nouă armă de luptă, se poate afirma, încă de pe acum, că toate pronosticurile sumbre privind lipsa de alimente la sfîrșitul acestui mileniu, sînt lipsite de suport științific. Specialiștii români, sperăm, vor oferi și ei răspunsuri convingătoare.

toată suprafața rezervată acestei culturi. Hibrizii Select, Super, Felix, Fundulea-206, Fundulea-305, Fundulea 82 se caracterizează prin producții mari la hectar (4.000 kilograme sîmînță) simburile conținînd ulei chiar în proporție de 50%.

O suprafață mare, ocupă și soiurile românești de fasole produse în institut: aproximativ 70% din terenurile afectate acestei culturi în sectorul socialist. Succese importante au fost dobîndite și în crearea unor soiuri autohtone de mazăre, foarte productive și rezistente (F. 53-54, Miral, Corina), de plante uleioase (soiul de ricin Smarald, soiurile de in ICA-32, ICA-54, Midin, Olin). La cîneapă au fost create soiurile Fibrapulita 151, Lovrin 110. În sfîrșit sînt multe de spus despre plantele furajere, dar despre acest domeniu e mai bine să vă vorbească specialiștii în materie.

La sfîrșitul convorbirii noastre l-am întrebat pe inginerul Octavian Cosmin dacă nu consideră cumva că soiurile și hibrizii creați poartă denumiri puțin inspirate, că poate ar fi fost mai nimerit, mai comercial, să se găsească nume mai atractive, mai colorate. Chiar și taifunurile, am glumit noi în continuare, poartă nume fiecelelele.

„Denumirile noilor soiuri și hibrizi — ne-a răspuns interlocutorul nostru — se dau la propunerea autorului. Ele sînt apoi aprobate de comisia de omologare. Într-o vreme am folosit și noi nume mai inspirate, mai colorate. Auralia, Corina, la mazăre, Ileana pentru griu, Ariana, Coral pentru orz, Gloria la secară, Magistra și Artona pentru mazăre furajeră etc. Nu știu dacă e important să folosim în continuare asemenea denumiri. Valoarea este în fond singura care înobilează un nume sau o denumire. Dacă cineva, cîndva, va descoperi elixirul tinereții, numele lui, oricare ar fi, va deveni de rezonanță mondială.”

Și asta e adevărat.

LIVIU TIMBUS ■

— Reportaj de muncă de la Muzeul de istorie al R.S.R. —

Un lăcaș pentru identitatea neamului

Cînd ne-am hotărît să pătrundem într-un muzeu, și cu atât mai mult într-unul de istorie, consimțim să ne supunem unei adinci și solicitante „ceremonii mentale” cum spunea Aragon despre lectura unei cărți. Ce altceva este, în fond, vizitarea unui muzeu decît o densă lectură ce te fură și te cufundă într-o fabuloasă lume cu trecute sale trăiri? Îți revine popoare întregi și spații întregi, după cum „paginile” obiecte și „paginile” mărturii sînt mai bogate și mai elocvente. Pagini ce se scriu, fiște, dincolo de lumina tiparului, dincolo de spațiul lor de expunere, ca un spectacol ce se croiește și se gesticulează îndelung și cu trudă, dincolo de reflecțiile rampei și înainte de a fi chemați spectatori sub feeria de lumini și bucurii a sălii. În „culisele” vastei scene care este astăzi cel mai tînar dar și cel mai bogat și reprezentativ muzeu de istorie din România, muzeu ce sintetizează întreaga trăire din cele mai adinci timpuri ale locuirii spațiului său și pînă astăzi, Muzeul de istorie al R.S.R. Creație a Epocii Ceaușescu, la inițiativa secretarului general al Partidului care, între deschiderile fundamentale aduse la Congresul al IX-lea, a fost și redarea dreptului la istoria adevărată a patriei, dreptul la cunoașterea ei reală de către toate generațiile, dreptul la identitatea noastră de sine ca popor, țară străveche și națiune unită între fruntariile lăse de strămoși. În „culisele” vastei scene trude, din pasiune și vocație, istorici în primul rînd, dar și de numeroase alte profesii indispensabile azi cercetării istorice și muzeisticii moderne, ca și perenității altor prețioase mărturii de suflet despre noi înșine — ingineri, chimiști, fizicieni, arhitecți, artiști plastici, electroniști...

Majoritatea sînt aici de la începuturi, începuturi ce nu sînt mai departe de 1968, cînd s-a emis Decretul de înființare a muzeului și care, în 1972, cînd secretarul general al partidului îl inaugura pentru public, ni-l restituia simbolic în vechia și trainică fostă clădire a Poștei române, de pe Calea Victoriei, ne prezentau nu numai o colecție muzeală ci o concepție a istoriografiei naționale în conformitate cu ceea ce se petrecuse la Congresul al IX-lea. Printre ei, Elena Pălăncău, șefa secției de istorie modernă, absolventă a Facultății de istorie din București anul 1956, ne introduce în acest vast șantier unde se clădește, reclădește și menține edificul paginilor de lectură muzeală. Un șantier numit cercetare științifică menită, pe de o parte să contribuie la elucidarea unor probleme fundamentale privind Istoria României, pe de alta, pentru depistarea unor noi valori de patrimoniu muzeal, interpretarea acestora din punct de vedere științific, ca și restaurarea și conservarea cit mai fidelă și pentru un timp cit mai îndelungat. Numai studiarea patrimoniului și fișarea lui științifică — organizarea unui fișier general, pe colecții se află încă în curs de efectuare, tocmai datorită muncii titanice pe care o incumbă — solicită responsabilitatea și răspunderea unui colectiv nu puțin numeros și de o înaltă ținută profesională. Răspunderea și responsabilitatea, precizia științifică, într-un domeniu unde inefabilul este tot timpul prezent ca și limitele cunoașterii, sînt dimensiunea cotidiană a oricărui gest profesional. Pînă vom poposi între restauratori, laboratorul poate cel mai fascinant din lumea istoricilor de azi, iată, pe flux, imensa responsabilitate pentru diagnostic a celor ce achiziționează și dau verdictul fiecărei piese. Este cea adevărată, este cea originală? Pe lingă temeinice cunoștințe de specialitate, de epocă, de cultură materială a fiecăruia, se lucrează cu instrumente ultrafine ale fizicii moderne, ca microscopul electronic sau aparate de spectrofotometrie ori undă laser. De curînd, în patrimoniul muzeului au intrat, după astfel de laborioase deliberări, piese de inestimabilă valoare pentru cele mai diverse epoci și perioade istorice. O carte despre Horea — „Horia und Kotska oberhaupt und Rotberger der Aufrührer in Sebenbürgen” (Horia și Cloșca, căpetenie și sfătuitor al răsculaților din Transilvania), apărută chiar în timpul revoluției țărănești de la 1785, se zice, la Cluj, dar foarte mulți istorici

opinează că la Viena, și care a cunoscut o mare răspîndire în epocă, precum și după aceea. „Documente referitoare la organizarea învățămîntului românesc în zona Reghin-Alba Iulia-Blaj, în a doua jumătate a sec. XIX”. Costumul lui Ion Heliade Rădulescu din timpul Revoluției de la 1848 ca și inelul sigilar al lui Ion Ghica din aceeași perioadă. Sculptura lui Spiridon Georgescu „1907” realizată chiar cu prilejul răscoalii, ca și proiectul aceluiași sculptor pentru monumentul genistilor înfățișat prin Leul de la Cotroceni. Trei pergamente provenind de la unul din eroii Marii Uniri de la 1918, Ștefan Cicio Pop reprezentînd Revoluția, un extras din Procesul-verbal și Declarația făcută în Parlamentul de la Budapesta. Un important și bogat fond de obiecte și documente privind istoria aviației românești, ce se vor constitui într-o viitoare colecție muzeală permanentă. Paharul de cristal cu fațetele tricolore și inscripția Dreptate, Egalitate, Frățietate, aparținînd lui Alex. Ioan Cuza, ceasul G. Alexandru Cernat, eroul de la Plevna din Războiul Indepen-

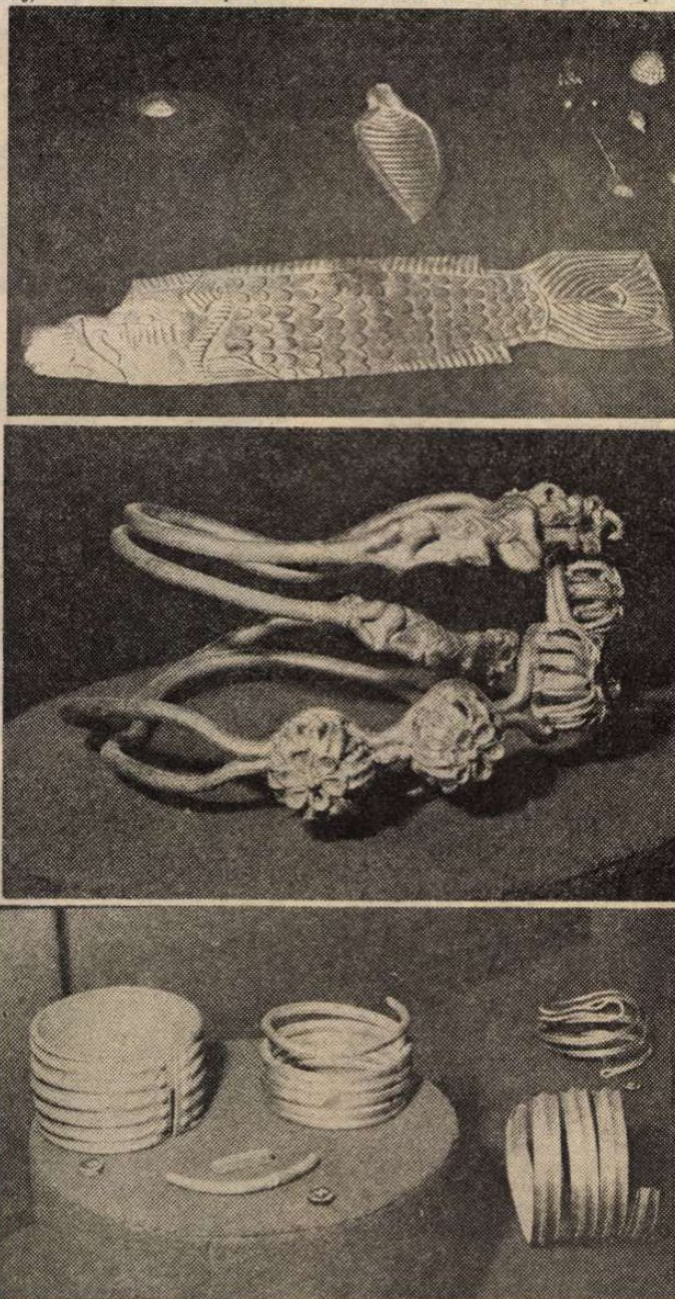
denței de la 1877, ca și necunoscuta, și se credea pierdută pictură a lui Ștefan Luchian „Convulsi la Plevna”, ca și steagul lui Tudor Vladimirescu din timpul revoluției de la 1821, o piesă ce a dat și mai dă încă bătăle de cap și probă a unei înalte profesionalități restauratorilor. Precum și numeroase alte piese din alte epoci mai vechi, pe care arheologii muzeului le scot în fiecare campanie de săpături la iveală, ori din descoperiri mai vechi dar cărora nu li se aflase soluțiile tehnice de restaurare și conservare. (Cum s-au petrecut lucrurile cu Tezaurul de la Agighiol). Da, muzeul desfășoară cercetări arheologice proprii ori în colaborare cu muzeele județene și chiar cu Institutul național de arheologie, prin specialiști remarcabili, cu nume și renume în școala noastră de arheologie. De altfel, Muzeul național de istorie din București înscrie România drept a patra țară din Europa deținătoare de cercetări de arheologie aeriană, de aerofotogrametrie, tehnică modernă și de mare perspectivă pentru știința istoriei. Doctorul în istorie Simion Ștefan, șeful secției de cercetări aerofotogrametrice, specializat în acest domeniu, încă din anii 1969—1970, în Franța și Italia, domeniu reprezentat pe plan mondial chiar de un savant de origine română, prof. Dinu Adameșteanu, ne relevă descoperiri impresionante de arheologie prin noua metodă. Pe lingă faptul că a depistat și conturat noi zone de interes arheologic, locuri unde nu se credea că există foste așezări, reprezentînd cele mai diverse epoci, din preistorie și pînă în epoca evului mediu tîrziu, prin detecția aeriană a pus în lumină date surprinzătoare în zonele și cetățile cele mai intens investigate pînă acum, cum sînt cele de la Histria, în general din Dobrogea, ca și cetățile dacice de la Costești, trăgînd și un semnal de alarmă pentru protejarea unor perimetre unde, prin diverse lucrări agricole, nefiind bine cunoscute, s-a se distrugă vestigii și urme importante ale trecutului poporului nostru. Promițînd să revenim la cercetările și descoperirile de-a dreptul senzaționale ale cercetătorului Simion Ștefan, este de remarcant aportul acestora pentru descoperirea și cunoașterea extensivă, la nivelul întregului teritoriu al țării, dar și intensivă a patrimoniului cultural național. Arheologia aeriană aduce indubitabile mărturii de pildă, pentru controversatul mileniu I, mileniul formării poporului român, descoperirile acestuia intrînd practic în categoria documentelor prioritare.

Pornind în ultimii ani de la hărțile și planurile întocmite pe baza aerofotogramelor, cele trei secții de istorie-străveche, vechi și medie — au deschis, în campanii susținute, citeva șantiere de anvergură arheologică, vizînd epoci mai puțin deslăurate ori de mare glorie pentru trecutul poporului nostru. Dr. Lucian Chițescu se află în momentul de față cu echipa sa pe șantierul de la Pîna Pietrei-Giurgeni-Vadu Oii, studiînd vestigiile de la Tirgu de Floci, locul de naștere al lui Mihai Viteazul, vestite pentru secolele XIV—XVII. O altă echipă

condusă de dr. Lucia Marinescu, șefa secției de istorie veche, se află în zona Micia-Veșel, studiînd o mare așezare civilă și un castru roman. Privită din cea mai științifică optică, drept o sursă importantă, și de multe ori bogată, de valori patrimoniale precum și de clarificare a unor aspecte controversate ori încă neelucidate ale istoriei, cercetarea arheologică este pentru Muzeul național de istorie una dintre activitățile de greutate, continuînd cele mai bune tradiții ale școlii românești în domeniu. De altfel, ca și în cel al muzeisticii. Nu există mare istoric român să nu se fi preocupat de viața și dezvoltarea muzeografiei naționale și este suficient să-i amintim, în consens, pe Iorga și Părvan. Muzeele românești au adus și aduc, contribuție excepțională la dezvoltarea arheologiei. Pentru epoca străveche, „ne concentrăm de citiva ani buni atenția, ne spune doctorul în istorie Valeriu Leahu, șeful respectivei secții, spre valorile neolitice. Se continuă cercetările de la Sultana, jud. Giurgiu și Poduri, jud. Bacău, cele privind civilizația traco-dacă de la Pietroasa Mică și Cirlomanesti, jud. Buzău, Daia și Frățesti, jud. Giurgiu, Vlădiceasca, jud. Călărași și altele, cercetările civilizațiilor neolitice și traco-dacice fiind obiective prioritare, dat fiind relevanța lor pentru dezvoltarea societăților vechi de pe teritoriul patriei noastre”. Toate aceste investigații de teren au adus și aduc expozite importante și caracteristice în patrimoniul muzeului, cum ar fi piesele din secolele XIII—XIV, date la iveală prin săpăturile de la Cetățeni (Argeș), conduse de dr. Chițescu, ca și piesele din secolele XIV și XV aduse din săpăturile efectuate de arheologii Lia și Adrian Bătrina în resedințele feudale de la Netezi (jud. Neamț), Giulești, Rădăuți și Baia, Fintina Mare (jud. Suceava), pentru a da numai citeva exemple.

„După cite se înțelege nu este un simplu muzeu ci un complex cultural cu o activitate pe măsură. Cu expoziții permanente, temporare, volante și omagiale, cu o intensă activitate editorială și științifică, de valorificare a cercetărilor proprii, cu o bogată și susținută activitate cu publicul, pentru educație istorică și patriotică, precum și de schimburi internaționale. Are schimburi cu peste 300 de parteneri, institute de cercetări, muzee, academii, publicații, dovedindu-se pe drept cuvînt prima instituție muzeală a țării, un lăcaș de cultură de cel mai înalt respect, așa cum este la noi respectată, după Congresul al IX-lea, istoria, cultura, tot ceea ce înseamnă creație a acestui popor, valorile lui materiale și spirituale. Dotat cu unul dintre cele mai moderne laboratoare de restaurări din Europa și la egală competiție internațională în domeniu — ceea ce va face obiectul unui reportaj aparte — Muzeul național de istorie al R.S.R. a adus și aduce astfel noi și noi, mărturii despre un trecut glorios, despre un popor pașnic, cu vocația muncii și creației pentru epoci de pace și liniște, pe care, din păcate, prea arareori le-a avut.

CICI ORDACHE ADAM ■

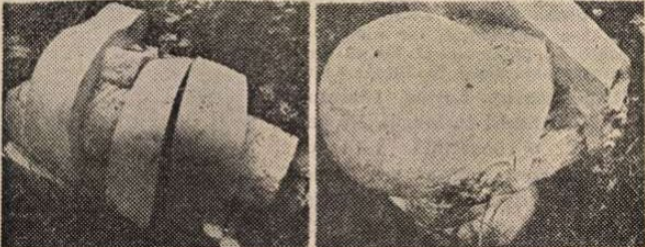

Fotografii de VICTOR RĂDULESCU ■

Renaștere spirituală, conștiință de sine

Valoarea unei epoci nu se măsoară în ani ci în semnificația istorică a faptelor omenirii, în durabilitatea actelor de civilizație și în densitatea axiologică a faptelor de cultură. Epoca pe care o inaugurează în istoria contemporană a României Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român — Epoca Ceaușescu — se caracterizează tocmai printr-o intensificare fără precedent a procesului istoric prin scurtarea timpului dintre visul cuceritor al oamenilor spre mai bine și acțiunea socială eficientă de realizare a lui. Este un timp istoric al renașterii. Este o renaștere a sensurilor profunde autentice ale unei filozofii deopotrivă științifice și umaniste — materialismul dialectic și istoric — regândită și revitalizată prin prisma condițiilor și cerințelor specifice ale țării, ale poporului nostru. Filozofia partidului care devine nucleu ideologic și ghid spiritual al întregii noastre culturi redobândește sensurile originare-cognitive prin depășirea radicală a oricărei fetișizări sau sclerozări dogmatice, prin integrarea sa în sistemul culturii naționale. Este o renaștere în sensul restabilirii filozofiei productive și liniilor de evoluție progresiste ale patrimoniului nostru spiritual, ale tradițiilor culturale materiale. Nici un popor nu poate ajunge la o conștiință deplină a puterilor lui spirituale fără o cunoaștere și valorificare eficientă a comorilor de gândire și sensibilitate acumulate, transmise și îmbogățite prin osidra generațiilor trecute. Revoluția socialistă nu înseamnă o ruptură ci o punte solidă, cea mai trainică, între valorile nepieritoare ale tradiției și cele mai înaintate comandamente ale contemporaneității socialiste. Este mai ales o renaștere în sensul cel mai înalt al cuvintului: organizare și valorizare superioară a puterilor creative ale poporului, a colectivelor, grupurilor sociale și individualităților umane, după un principiu suprem al umanismului renașterist — cel al **universabilității umane**. Gândirea și practica socială din țara noastră, în primul rând spiritul profund revoluționar și creator al tovarășului Nicolae Ceaușescu, au conferit acestui principiu al multilateralității (universalității) umane întreaga bogăție de sensuri pe care le reclamă experiența socială contemporană sub impactul celor două revoluții ale secolului: revoluția socialistă și revoluția științifică.

Dezvoltarea multilaterală nu mai este doar o vagă năzuință — ca să nu spunem un vis utopic — ci un obiectiv strategic, o caracteristică esențială a unei strategii umaniste a dezvoltării; nu se mai limitează la sfera culturii ci vizează dezvoltarea armonioasă, echilibrată, (pe orizontală și verticală) a tuturor zonelor țării (se instituie astfel o nouă geografie economică și culturală), a tuturor ramurilor economiei, a tuturor compartimentelor vieții sociale, a tuturor

formelor culturii, nu mai este un principiu elitist, accesibil unei minorități (prin naștere, prin spirit sau prin avere), ci un principiu social vizând progresul general al întregii societăți de la structurile de bază până la cele mai rafinate producții intelectuale ale spiritului, rezolvarea ansamblului relațiilor sociale dintre oameni și a tuturor oamenilor muncii. Aplicarea consecventă dar nu lipsită de dificultăți a acestui principiu duce la făurirea unui climat social stimulator și bun conducător de idei inovatoare, un climat al muncii libere creatoare, al luptei cu inerta, al descoperirii și punerii în lucrare a tuturor resurselor naturale și umane ale patriei. O componentă esențială a aplicării acestui principiu, dar în același timp finalitatea sa fundamentală, o constituie perfecționarea condiției umane materiale-obiective, făurirea **omului-personalitate** — personalitate multilateral dezvoltată, sau mai exact, în multilaterală dezvoltare. Se realizează astfel pentru prima dată dezideratul umanist al moralei kantiene: omul trebuie să fie considerat totdeauna scop și nici odată doar mijloc. Aproape că nu există document de partid sau cuvântare a tovarășului Nicolae Ceaușescu în care să nu fie formulată cu claritate ideea scopului umanist al politicii partidului, a întregii noastre activități social-culturale. Noul model uman îmbină două paradigme-simbol ale istoriei culturii: a) **paradigma eroului civilizator**, apărută în vechile culturi arhaice, dominantă în culturile europene moderne și intrupând dimensiunea **obiectivă socială** a culturii, capacitatea omului de a transforma natura, de a-și perfecționa echipamentul tehnic și propriile obiectivități, astfel încât să crească eficiența actelor sale, să sporească, sub raportul cantității și calității, bunurile de „consum”, tot ceea ce ține de condiția materială (inclusiv socială) a umanului; b) **paradigma eroului spiritualizator** — propriu doar culturilor umaniste antropocentrice, care pun pe primul plan viața spirituală interioară a individului, forța morală a conștiinței sale, dezideratul cunoașterii și conștiinței de sine ca parte integrantă a conștiinței de sine.

A lua în considerație cele două paradigme înseamnă a pune bazele unei dezvoltări armonioase a tuturor valorilor. Și în planul reflecției teoretice, epoca la care ne referim este cea mai fertilă din istoria modernă a României. Ea se caracterizează prin afirmarea consecventă a unui spirit inovator, revoluționar, prin dizlocarea inertiilor dogmatice și o largă, benefică, deschidere a gândului și sensibilității către marile probleme ale istoriei noastre naționale, ale omului și societății contemporane, ale reconstrucției axiologice a întregului sistem de civilizație. În consens cu marile preferențe ale structurilor sociale și culturale obiective a avut loc o dezvoltare fără precedent a tuturor formelor de creație spirituală, a tuturor disciplinelor intelectuale. În domeniul reflecțiilor filozofice, pe lângă disciplinele tradiționale ale filozofiei s-au reinnoit și restructurat acele filozofii moderne de mare însemnatate și cu tradiții strălucite în cultura românească: filozofia culturii, filozofia valorilor, axiologia, filozofia omului (antropologia filozofică), filozofia acțiunii, filozofia informației.

Pentru semnatarul acestor rânduri condițiile de creație și afirmare ale acestei epoci au însemnat totul. Toate lucrările mele de filozofia culturii, filozofia artei, despre umanism și filozofia omului, la filozofia istoriei și istoriei culturii sînt pur și simplu reconceptuate în alt climat spiritual. Tot ce am reușit să realizez prin cărțile mele, prin întreaga activitate eseistică și publicistică și în activitatea instructiv-educativă — în măsura în care toată această activitate poate fi supusă unor judecăți la valoare pozitivă — poartă pecetea spiritului novator și umanist al partidului. Grație ideologiei, umanismului și patriotismului politici sale, am reușit să descopăr unele filoaane de mare bogăție și frumusețe ale culturii românești și universale, am reușit intruciv să mă descopăr pe mine însumi și să-mi integrez modestele păreri creative în marele, năvalnicul, nebiruitul potențial al poporului.

Prof. dr. AL. TĂNASE ■

Schimbare de accent

Cu noul său volum de versuri **Abatoarele de greieri**, Editura Eminescu, 1985, A.I. Zăinescu, poet al cărui comentariu liric s-a cantonat indeosebi în preajma eternelor simboluri ce alcătuiesc nărficul peisaj al lumii satului, efort ce s-a încununat, adeseori, în ciuda drumului foarte bătătorit, cu reușite notabile, își continuă, în linii mari, discursul, etalind cu bună știință aceeași severă cenzură interioară, același ton abrupt, distant, nu însă lipsit de o anume căldură, semne stilistice menționate la timpul potrivit de aproape toți cei ce s-au aplecat asupra poeziei sale.

Dar vom sesiza în acest nou volum și o deplasare de accent, ca să-i zicem așa, către o zonă nu doar mai fierbinte și mai contorsionată (ca orice privire spre ciudatele mișcări tectonice ce se petrec în adîncul cel mai adînc al conștiinței) decât cea de pînă acum, ci aptă, în același timp, să modifice pînă și datele stilistice inițiale. Cu alte cuvinte, A.I. Zăinescu, poet al unor forme prozodice fixe, strîns articulate, al unor peisaje interioare ce trebuiau să intre, mai cu voia, mai cu de-a sila, în tiparele prea largi sau prea strîmte ale versului clasic, lărgindu-și aria investigației lirice, se simte obligat să-și schimbe intrucivă nu numai uneltele, ci substanța însăși a poeziei sale. Excelente poeme, precum **Satul de sus** („Am starea blind-a dealurilor, dulce, / Cu care-n podgorean coboară spre oraș / Și-ar vrea așa pe cer deodată să se culce, / Dar să-nflorească și-un cires acolo, uriaș // ...”, **Mamă** („Uneori pun niște pomi în vis și mă trezesc / Cu amindouă minile-nghete, goale, / Și dacă mă uit mai mult vād chiar pămînt / Și rădăcini și pietre, mamă-n ochii dumitale // ...”, **Grădina** („Măninc din voi prea bunilor, din toți, / Aceste prune mari și rumene ce scutur, / Ca subțiată-i lumea, roua de pe fluturi, / Măninc din voi, tăceți ca niște roți // ...”), din care am reprodus, doar primele strofe, pentru a sugera cit de cit altitudinea versului de factură clasică, se continuă, dacă putem spune și așa, cu o rostire mai liberă, mai tensionată, mai directă, mai nervoasă mai plină de neprevăzut, de taină: „Să-mi astup ochii, numai atît, / Să-mi astup ochii și tot ce se vede / Nu este un chip, nu e o înșelare / De trup aceasta și nici măcar o izbîndă. // Este o voce; adică tot / Ce n-a putut gura ta să ia mai departe / ... / Să-mi astup ochii, numai atît, / Și tot ce se vede e-o voce” (**Și tot ce se vede**), sau **Și uite ce noapte**: „Și uite ce noapte: că nu mai stă locului / De parcă-ai fi împușcat un lup alb chiar acum / Și uite: vād rece chiar gheara, vād singele lui / Prin pereți și vād pocnetul / ...”,

poeme în care, chiar fragmentar transcrise, ca și primele, poetul dă la iveală acea căldură și-aceea stare dramatică abia sesizată în mai vechile sale volume. Cu alt clar se vede această schimbare de accent cu cit poetul, pentru a se mărturisii într-un mod cit mai surprinzător posibil, ne propune un misterios alter ego: „Cineva care se ocupă cu disecția / Noptilor, asta e; o operație / Pe viu, seară de seară iar uneori / Il mai apucă și ziua. / Uneori uită chiar să mănînce / ...” (**Disecția noptilor**), sau: „Cred că o să avem ceva treabă, domnilor doctori, / Cred că o să mă învățați și pe mine operația / aceea de inimă — pentru că am / Un pacient trist, e cu totul și cu totul de aer, / Mi-a căzut greu la suflet; / Stă înnorat // Exilat în tăcerile sale cele mai sudice, / Palid ca o fereastră acoperită de frunze, / Nu mănîncă, tăce și se uită prin lucruri / ...” (**Pacientul de aer**).

VICTOR NIȚA ■

Concerte la mare

Iată-l, mai întii, pe **Paul Staicu**, dirijorul, animatorul și conducătorul Orchestrei Simfonice din Constanța. S-a născut în București, are acum 48 de ani și-a făcut studiile muzicale la București, Viena și Praga și a terminat cu distincția „Magna cum laude” clasele de dirijat și de corn. Ca instrumentist, a obținut premii importante în cadrul Concursurilor Internaționale de la București (1953), Geneva (1956), Moscova (1957), Praga (1959 și 1961), din nou Geneva (1965) și Birmingham (1965). L-am ascultat la Ateneul Român, încă în 1954, sub conducerea marelui **Constantin Silvestri**, fiind solistul Concertului nr. 1 pentru corn și orchestră de **Richard Strauss** și l-am văzut, mereu, ca membru titular al colectivului simfonic al Filarmonicii „George Enescu”, din 1954 și pînă în 1966, an care a marcat trecerea sa la Conservatorul „Ciprian Porumbescu”, în calitate de profesor și de dirijor a foarte cunoscutei și apreciatei orchestre „Camera”, cu care avea să obțină mulți lauri, cel mai important constituindu-i medalia Fundației „Herbert von Karajan”, în 1974, iar un an mai tîrziu, medalia „Richard Wagner”. Așadar, un artist cu o carieră internațională bine conturată, vine, iată, la Constanța, să formeze, în 1978, o orchestră simfonică. El nu e nici fiul acestui oraș și nici nu e atras de o practică concertistică deosebită, care ar fi existat în Pontul Euxin. Are, însă, credința nestrămutată că, aici, se poate încheia un colectiv artistic de nădejde; că, la capătul drumului, va reuși să innobileze simțămintele constanțenilor pentru muzica concertistică, iar prin educația muzicală, generații

după generații vor putea sorbi cu nesat, din cupa comorilor muzicale naționale și mondiale. Are în minte, probabil, cuvintele marelui **Enescu**: „Muzica este un mod de exprimare foarte simplu. Ajungînd la liman, privește în urmă oceanul vieții; valurile se pierd în depărtări și nu mai rămîne decît o oglindă lucie care răsfrînge cerul — cerul meu: MUZICA!”.

Paul Staicu găsește sprijin necondiționat de la acei oameni înțelepți, care conduc destinele Constanței. După căutări minuțioase, care nu țin seama doar de diplome, ci — mai ales — de talent și seriozitate, își formează colectivul și pornește la drum. Un drum greu pentru început, deoarece, aici, nu există o tradiție simfonică; dar cu atît mai încăpățînat, înversunați și doritori de izbîndă, întru legarea numelui lor, în veci, de vremea nouă, simfonică, a orașului. Nu au încă o sală a lor, propice manifestărilor genului, dar nu dezarmează. Li se pune la dispoziție sala Teatrului Liric, ori sala Studio, a aceluiași teatru. Auditorii sînt puțini la număr, iar concertele nu prea dese; iată însă, că **interpretația** dată de acești tineri, opusurilor abordate, se face auzită din ce în ce, pretutindeni. Vine și publicul, numărul de concert se îndesește, apar și impresarii străini care duc această orchestră — „ca o demnă reprezentantă a excelenței școli românești”, după cum afirmă cele, mai multe cotidiene de pe mapamond — pe toate meridianele lumii: din Spania și Portugalia, prin Italia, Canada și Statele Unite ale Americii, ani la rînd, 100.000 de spectatori la concertele susținute acasă, constituie o cifră uriașă pentru Constanța; 200.000 de auditorii, la concertele simfonice, constanțean aflat în turnee, în țări străine, constituie, toți atîția prieteni și admiratori ai României. Se cuvine, deci, a mai aminti și pe alți cîțiva artiști din acest minunat colectiv, care prin practica lor concertistică și-au consolidat specializarea lor **instrumentistic-orchestrală**.

Iată-l pe tînărul **Andrei Deleanu**, una din marile speranțe ale pianisticii românești (nu înțelegem de ce Bucureștiul nu-l programează, cu toate insistențele cronicarilor de specialitate); iată-l pe clarinetistul **Sorin Jugănar**, care ne oferă un regal din Concertul nr. 1 op. 73, în fa minor, de Weber; iată-l pe tînărul cornist **Cristian Codreanu** și pe **Mirocea Tegzeșiu**, care ne încîntă în Mozart (concertul în mi bemol major K. W. 493) și, respectiv, în Richard Strauss; iată-l pe violoncelistul **Gabriel George Tănăsescu**, ce farmecă auditorii în „Variațiunile pe o temă roco” de **Čaikovski**, ori pe flautistul **Liviu Cristian** care strălucește în suitele marelui Bach; dar, mai ales, să aplaudăm întregul colectiv simfonic constanțean care, impunîndu-și o linie de conduită artistică serioasă și-a format un vast repertoriu concertistic și cameral, în care integralele beethoveniene, brahmsiene, schumanniene etc., ca și popularizarea muzicii românești, de la **Enescu** la cei mai tineri compozitori, se află pe primul plan.

Orchestra Simfonică din Constanța este cea mai tînără instituție, din acest gen, din țara noastră. Salutîndu-i activitatea

CAP LIMPEDE

● **O CASA A MUZICII**. La mijlocul lunii trecute mindria proverbială a lugojenilor a cunoscut încă un triumf: pe strada Magnoliei își deschidea ușile Casa Muzicii, noua expoziție permanentă a Muzeului de istorie și etnografie a municipiului. Evenimentul s-a consumat în fața unui public numeros și curios să vadă ce adăpostește clădirea aceasta frumoasă trecută prin focul renovărilor. Prima zi din viața acestui lăcaș a fost o sărbătoare, a cîntat corul **Ion Vidu** (care împlineste în aceste zile 175 de ani!) dirijat de **Remus Tașcău** și o formație instrumentală camerală a Sindicatului învățămînt, totul în superba curte interioară, la cotele unui profesionalism autentic cu care lugojenii, melomani din tată în fiu,

sînt obișnuiți. Muzica este domeniu privilegiat al vieții culturale de aici, chiar istoria așezării nu se poate scrie fără trimiteri dese și substanțiale la lumea melosului. Tocmai de aceea este legitimă prezența unei secții muzeistice care surprinde prin bogăția informațiilor, documentelor, fotografiilor sau pieselor alcătuitoare care coboară pînă la secolul al XVIII-lea prin partitura de punere pe note a unui cîntec popular românesc făcută de revoluționarul **Eftimie Murgu**. Culegerea folclorului muzical a fost o preocupare constantă a muzicologilor lugojeni (**Nica Iancu-Iancovici**, **Sofia Vlad Rădulescu**, **Tiberiu Brediceanu**, **Nicolae Ursu** și... **Bela Bartok**) și această preocupare este ilustrată elocvent aici, mai ales că folclorul, de orice

fel, a fost o armă de seamă în lupta pentru libertate națională. Cronologia urmată de realizatorii expoziției continuă cu începuturile corului intitulat **Reuniunea Română de cîntări și muzică** (prin 1808-1810), formă de manifestare a unității de gînd și de națiune a românilor din imperiu (fenomenul corurilor românești apărute aproape în fiecare sat merită toată atenția istoricilor, în care românii se puteau întîlni nestîngerii, puteau comunica fără probleme, în grupuri mari). Prezența, din 1886, la pupitrul de dirijor a lui **Ion Vidu** marchează un plus de maturitate artistică. Reuniunea își îmbogățește repertoriul și încep contacte cu coruri din Principate, în special cu cele din Iași și București, încă un mod de a sublinia ideea

unității naționale. După moartea lui **Ion Vidu**, documentele din Casa Muzicii consemnează apariția la pupitrul de conducător a lui **Filaret Barbu**, nume de rezonanță în muzica noastră, urmat de **Dimitrie Stan**, în 1940 și de **Remus Tașcău**, din 1968.

Săliile de la etaj grupează expozite aparținînd marilor personalități muzicale lugojene, **Vidu** și **Tiberiu Brediceanu**, într-o cameră, **Filaret Barbu** și **Traian Grozăvescu** în cealaltă, partituri, pian, afise, fotografii care ajung pînă la distincțiile cîștigate de corul **Ion Vidu** la festivalurile internaționale.

Expoziția este organizată impecabil iar muzica răspîndită discret și difuz din camere de audiții dă senzația că trăiește o istorie vie a muzicii, o istorie aproape concretă.

fructuoasă, care a impus-o în viața muzicală românească, doar în cîțiva ani, să reamintim gândul enescian — plin de tîlc — care capătă, aici, cele mai prezente semnificații: „**Podiumul de concert nu a fost creat doar pentru virtuozii, ci uneori și pentru o orchestră cu dirijorul ei!**”.

CLAUDIU NEGULESCU ■

Polul binelui

În filmul cu tineri și despre tineri se poartă, în ultima vreme, modelul **cale după realitate**. În cadrul formulei, gradul de autenticitate este direct proporțional cu gradul de fidelitate a „copiei după natură”. Dacă multă vreme filmului românesc (în genere) și filmului de actualitate (în special) li s-a reproșat lipsa de naturaleză, aerul construit, factice, personajele compuse după scheme prea repede uzate, s-ar părea că în momentul de față acest handicap a fost în bună măsură depășit. Acum secțiunile în real mustesc de adevăr, uneori pînă la senzația (nu întotdeauna agreabilă) de prelungire a realului în film. Ar trebui să ne bucurăm? Din punctul de vedere strict profesionalist, al maturității formulei cinematografice (și, în fond, epice) — da. Ar trebui. Dar, ca în orice formulă, nevoia de altceva se instalează rapid și astfel începem să cîntărim calitatea actului artistic numai prin ceea ce aduce artistul (recte, cineastul) ca original, deci necanon, în marginea formulei.

Față de **Raliul lui Mircea Drăgan sau Rideți ca-n viață**, al lui Andrei Blăder de pildă, care se susțin și ele pe scenarii bine articulate, cu eroi plauzibili, la aceasta adăugându-se și atribuțiile unei bune realizări actricești, recentul film al lui Nicolae Corjor, **Declarație de dragoste** (scenariul de George Șovu) aduce în plus ridicarea în generalitate a faptului de viață.

Epic, filmul lui Nicolae Corjor este rezumabil în cîteva propoziții. Între doi adolescenți în ultima clasă de liceu se înfiripă o delicată poveste de dragoste (ca pretutindeni în romanele cunoscutului autor de literatură pentru cei tineri care este George Șovu). Boicotul tandrui-obtuz al familiei băiatului, al profesorilor, reușește să-l izoleze unul de celălalt o vreme, potențînd astfel afectiv regăsirea pe care o va aduce finalul. În rest, cîteva portrete (unele absolut savuroase): tatăl lui Alexandru (**Constantin Diplan**), echilibrat, încrezător în înțelepciunea băiatului, apoi mama (**Adela Mărculescu**), profesorul de filozofie (**Ion Caramitru**), profesoara de matematică (**Tamara Bucuceanu**), „**Tăticu**” (**Dorel Vișan**), șef de echipă pe șantierul Canal Dunăre — Marea Neagră, o jună debutant-senzuală, pînă la urmă, fată cumsecade (**Carmen Enea**) etc. Scenariul lui George Șovu este construit din perspectiva și în favoarea evidentă a tinerilor. Frumoasa „părținare” e, de altfel, reconfortantă. Sigur, docto-

rița Birsan (**Adela Mărculescu**) e o mamă iubitoare, dar cam fără vocație. Felul ei de a se amesteca în viața fiului, în începutul lui de intimitate este, dacă nu tipic (din păcate, sala plină de tineri a cinematografului Scala, „tălăzuia” de satisfacție recunoașterii... prototipului!), în orice caz destul de comun. Desigur, „Isoscel”, profesoara de matematică (**Tamara Bucuceanu**), plină de vervă și de umor, ca întotdeauna) e aproape o caricatură. Dar cine dintre noi nu păstrează, iarăși din păcate, în amintirile sale „școlare” vreun portret asemănător? Categoriei „bunilor” — Socrate (**Ion Caramitru**), apoi tatăl lui Alexandru Birsan și „**Tăticu**” — li se acordă ceva mai puțină atenție și, într-un fel, e firesc. Pentru că **Polul binelui** îl constituie în **Declarație de dragoste** cuplul Alexandru — Ioana (respectiv, **Adrian Păduraru**, **Teodora Mares**). Doi tineri frumoși și maturi în inocența lor. Inefabilul portret al dragostei lor e desenat admirabil de către operatorul **Doru Mitran** și încadrat unor decoruri de bun gust și funcționalitate, semnele de **Ion Nedelcu**. Se mizează mult pe frumusețea chipurilor lor, pe tineretea lor cumva exemplară (**Teodora Mares** este încă studentă a I.A.T.C.) Pe de altă parte, tribulațiile psihologice ale fiecăruia dintre ei

(Ioana are o situație familială care amenință să devină dramatică, iar Alexandru luptă nu doar cu opoziția mamei sale, dar și cu... tentația senzuală — **Mihaela**, interpretată de **Carmen Enea**) prilejuiesc interpretelor partituri cit de cit complexe, în limitele impuse de filmul ca atare: limitele simplității.

Deși foarte simplă, povestea din **Declarație de dragoste** vizază generalitatea. Filmul lui Nicolae Corjor încearcă un fel de portret-robot al acestei vîrste, atașant, frumos, pe alocuri pînă la calofilie. Muzica lui Florin Bogardo prinde foarte bine tonul filmului, colaborînd eficient la senzația globală de tinerete, vitalitate, suavități.

Încheiat cu un happy-end de cea mai pură speță, de fapt, un topos al peliculelor cu asemenea subiect (o plăajă, cei doi alergînd unul spre celălalt într-o regăsim apoteotică, s.a.m.d.), **Declarație de dragoste** nu-și pierde cu toate acestea verosimilitatea. Pentru că finalul optimist e, totuși, compensator.

Poate că „primejdii” care amenință sentimentele celor doi nu sînt tocmai dramatice (aici, filmul rămîne totuși, o schiță). Că unele situații sînt previzibile. Cu toate acestea, filmul lui Nicolae Corjor e plăcut, sincer, firesc. Ceea ce, de fapt, înseamnă mult!

TANIA RADU ■

Culoarea ca oglindă a gândului

Pictor de inefabilă expresie, Horea Cucerzan ne incită din nou, printr-o suită de lucrări găzduite de simzele Galeriei de artă ale municipiului București, etalînd aceeași rafinată înfîlțire a culorilor sale cu lumina, aceeași înăscută predispoziție a sa pentru „a povesti” o atmosferă calmă, elevată, cu personaje învăluite într-un fragil hieratism, personaje copleșite parcă de-o liniște totală, aproape muzicală. Rotunjită ca o aripă albă aflată în odihnă, sau alungită-n curgeri line, domoale, dulci, linia desenului său beneficiază de-un cromatism adecvat, cu tonuri de alb îndelung decantate, sau cu ocruri palide ce involbură suprafața și aerul compozițiilor. Lucrările sale ne dau senzația că am privi un vis ce se destramă, sau, dimpotrivă, se-ncheagă chiar sub ochii noștri. Ceva ca o continuă cădere de lumini aburoase, de sunete ce se sting sau încep a se naște, ceva ca suflul unei poezii ce se rostotește singură. Aproape că am fi tentați să spunem că tablourilor sale le lipsește viața, într-atît de aerată și limpede este clipa asupra căreia pictorul s-a aplecat cu respirația parcă tăiată, parcă speriat să nu care cumva să tulbure vraja și taina ce i s-au arătat și pe care neapărat vrea să le „povestească”, să le „traducă” prin limbajul aparte al picturii. Astfel, printr-o remarcabilă adîncire în sine, printr-o reculegere interioară amplă, pictorul va alcătui, din liniște și culoare, imaginea unei amintiri, nașterea muzicii, ivirea luminii, sau, cum însuși spune, o devenire. În punctul de plecare, în centrul și la capătul demersului său artistic vom înfrîni nu doar chipul real al lucrurilor și ființelor, ci acel permanent dialog între ceea ce se vede și ceea ce doar se bănuie a exista. Pe de-o parte, rostind lumea inconjuroare, pictorul apelează la o a-nume imagine simbolizînd realul. Pe de altă parte, rostindu-se pe sine, pictorul își va concentra atenția asupra semnificațiilor plastice ce decurg din acele simboluri. Este un drum greu acesta, al permanențelor dialog dintre vizibil și invizibil, un drum ce se parcurge cu o imensă cheltuie de talent, cu o pronunțată adevăcare a uneltelor la limbaj, cu o nedezmînițită încredere în puterea culorii ca o oglindă a sufletului, a gândului. Este, în fond, drumul pe care-l parcurge, pînă la urmă, orice artist ce-și află propriul univers, acel ceva pe care vrea să-l comunice lumii. Cum spuneam, prin această nouă expoziție a sa, Horea Cucerzan ne incită din nou și ne îndreptățește să credem că arta sa a ajuns în acel teritoriu interior din mijlocul căruia ni se adresează cit mai direct cu putință, slujind înobilării ochiului nostru cu gânduri de cea mai aleasă tinută.

VICTOR NIȚA ■

CAP LIMPEDE

Lugojul, mica Viena a Banatului trăiește, prin deschiderea ușilor acestei Case a Muzicii un act de dreptate. (**Ioan T. Morar**).

PATIMA PICTURII

Doi medici, **Sever Miu** și **Cristian Calcan**, membri ai cenaclului de artă plastică „**Ion Tuculescu**”, s-au încumetat, prin expozițiile deschise în holul Bibliotecii „**Mihail Sadoveanu**” și, respectiv, în foaierul Teatrului de Comedie, să se confrunte cu exigențele mai mult sau mai puțin mari ale iubitorilor de frumos. Pictura lor, aflată, pentru fiecare în parte, la a doua înfîlțire cu marele public, nu este doar o simplă preocupare, o dulce amăgire întru culoare, nu este un divertisment, un amatorism călduț sau un mod oarecare de umplere a timpului liber.

Dimpotrivă, dublată de solide cunoștințe tehnice și incontestabil har, pictura celor doi medici vine din acel curat teritoriu pe care l-am numi chiar patima picturii, acea mereu neostoită dorință de-a comunica, de-a mărturisii, prin culoare, frumusețea și depotrivă taina clipei, a lumii inconjuroare. Mai romantic, mai curcit de realul imediat, în materialitatea căruia descoperă semnele dintotdeauna ale vieții, **Sever Miu** se arată a fi cucerit de subtilul dialog al culorilor îndelung prelucrate. Peisajele sale cu variate și rafinate griuri de verde alternînd cu sensibile tuse de sîenă arsă sau de ocruri, fac dovada limpede și clară că pictorul se străduie și reușește să-și domine propriul act artistic. Firește, atmosfera generală este impregnată

de un lirism evident, blînd sau sălbatic, molcom sau dezlîntuit, întunecat sau luminos, antiteză ce conferă expoziției sale un farmec aparte. Celălalt pictor, **Cristian Calcan**, aderînd la un limbaj plastic intructiv mai sofisticat, se-arată a fi preocupat de „aventurile” luminii la incidența ei cu forme mai mult sau mai puțin abstracte, motiv pentru care, pe-alcure, emoția este în suferință, adică oarecum absentă. Mai tîrziu, cînd tehnica în sine va fi doar un mijloc plastic și nu un pretext, căutările sale, aflate deocamdată doar într-o fază experimentală, îl vor servi din plin, convingerea noastră fiind că pictorul se va reîntoarce la figurativul pe care, din păcate, l-a părăsit prea repede. Dar, și într-un caz și-n celălalt, amîndoi pictorii meri-

tă sincere felicitări pentru credința lor în puterea picturii de a-i exprima, de a-i destăinui. (**Victor Nița**).

Cronica literară

Geneza romanului românesc

După **Romanul românesc și problematica omului contemporan** (1977), Anton Cosma (n. Tiur-Alba, 4 mai 1940) se ocupă într-un tot atît de laborios eseu de **Geneza romanului românesc** (Eminescu, 1985) în trei mari capitole, primul urmîrind nașterea romanului românesc de la **Istoria ieroglică** pînă la **Ciocoi vechi și noi**, al doilea nașterea romanului românesc modern, identifică în **Amintiri din copilărie** de Ion Creangă, și al treilea nașterea romancierului socotit a fi la noi Ioan Slavici.

Că romanul este forma modernă a epopeii a devenit aproape un truism. Explicația că romanul ca specie s-a datorat părăsirii mentalității anistorice (mitică și etică) și trecerii la mentalitatea istorică (științifică și politică), a unei mentalități închise în favoarea unei mentalități deschise, a dat-o în **Teoria romanului** (1920) G. Lukács. Mai nou, Northrop Frye face în **Anatomia criticii** (1957) distincția între cei doi termeni englezi: **romance** (povestire medievală în versuri cavalierească sau proză cu scene și întâmplări depărtate de viața de fiecare zi, ori în fine cu fapte, episoade, afaceri de dragoste, evenimente bizare, mișcătoare, imaginare) și **novel** (proză narativă de ficțiune cu caractere și acțiuni reprezentative din viața reală în continuu conflict, roman). De observat însă că francezii definesc ambele forme de narațiuni prin cuvîntul roman și povestirea în versuri medievală, falsă sau adevărată (**Roman de Renart**) și povestirea de aventuri imaginare, combinate spre a interesa pe cititor. Această situație la italieni al cărui unic termen este **romanzo** folosit și pentru un scriitor antic (**il romanzo di Petronio**) și pentru ciclul breton (**i romanzi del ciclo bretono**), ca și pentru autorii moderni (**i romanzi din Dos-toievski**). „**Fare della storia un romanzo**” înseamnă în italiană a nara fără rigoare critică, prin urmare a fabula. Înțelegem de ce Peru Bar a radus în 1799 prin cuvîntul **roman** romanul popular al lui Guilio Cesare Croce della **Lira Le sotilissime astuzie di Bertoldo** (1592); „**Mai mult decît două sute de ani sînt de cînd neamul italianesc s-a desfășează cu dulceața cetirii acestui roman mic comicesc**”. O greșeală de tipar face ca ultimul cuvînt să fie la Anton Cosma **crônicasc**, ceea ce ar întări ideea sa că romanul modern s-a născut din cronici, cum argumentează permanent, în vreme ce **Bertoldo** e îndatorat mentalității anistorice, etice. Fapt este că la 1840 I. D. Negulici nu face în prefața traducerii la **Judita** franceză sau **Clotilda** și **Edmund de I. E. Pacard** deosebirea dintre romane și romanțuri, considerînd că unele romanțuri sînt rele, iar altele „foarte bune”. La fel crede P. Teulescu traducînd în 1847 **Indiana** de George Sand: „**Romanțurile care au de princip morală... sînt folositoare**”. Nici Radu Ionescu nu cunoștea în 1861 alt termen pentru roman decît acela de romanț și, referindu-se la Balzac, susținea că „**faptele mari ale istoriei, sentimentele puternice ale sufletului, obiceiurile vieții, romanțul cuprinde tot, exprimă tot**”. Va să zică romanțul, termen preluat la noi din italiană, echivala la această dată termenul francez de roman și nu era în contradicție cu viziunea istorică asupra lumii. De aceea sub **Ciocoi vechi și noi** (1862—1863) de Nicolae Filimon citim titlatura „**roman original**”, cu, toare că în prefața autorul pretinde că umblă de mult timp „cu această năvelă” spre a o dedica unei „**clase de oameni**”. Este clar că pentru Nicolae Filimon termenii **romanț** și **năvelă** au aceeași semnificație. Este o problemă dacă pentru I. Eliade-Rădulescu termenul de mitistorie unea în chip conștient termenii englezești de **romance** și **novel**. Dacă este adevărat că romanul rezultă din eliminarea mitologiei și afirmarea vieții jurnaliere (Northrop Frye), cronicile oferă încă prea puține date spre a vorbi, sub acest raport, fie și numai de o „**Degradare**” a lor spre roman. **Istoria ieroglică** a lui Dimitrie Cantemir, adevărat **Roman de Renart**, cum s-a spus, nu urmează, ci precede cronică la Neculce unde istoria e narată, în opinia lui Anton Cosma, ca simplă viață omenească. Da, dar ca realitate, nu ca ficțiune semnificativă. Intenția literară (retorică romanului cu cheie, travestirea personajelor, introducerea fabulelor în fabulă) e vizibilă la Cantemir, pe cînd la Neculce poate beneficia de tipologie, doar dacă nu-i cunoaștem din documente eroii, ori dacă-i ignorăm cu bună știință. Apreciem, desigur, formele literare, tipul expoziției, portretul, ironia, parentologia, imaginarul însă, creația, lipsesc. Alceva, desigur, sînt cronicile rimate, cîntece bătrînești asemenea celor populare și cu totul altceva **Tiganiada** „**poe-mation eroi-cómico-satiric**” cu savuroase, ce-i drept, auto-comentarii, nu otuși superioare textului propriu-zis. Nu cred că e cazul de a asimila romanului **Românii sub Mihai voievod Viteazul** de N. Bălcescu și **Peregrinul transilvan** de Ion Codru Drăgușanu. Ceea ce lipsește acestor din urmă scrieri este tot ficțiunea, absorbirea documentului în imaginație, cu un cuvînt creația (în **Peregrinul transilvan** și proprietatea limbii).

Creangă ilustrează în cel de al doilea capitol trecerea de la poveste sau basm la roman, de la **Povestea lui Harap Alb** la **Amintiri din copilărie**, acestea fiind considerate pe drept cuvînt „**primul roman modern românesc**”. Lucrul l-a spus întîi Maiorescu în 1882 și, cum aflăm acum, Ion Nădejde în a sa **Istoria limbii și literaturii române** (1886): și Pompiliu Constantinescu într-un articol din **Kalende** (1929): **Considerații asupra romanului românesc**. Trecem peste faptul că Nădejde compară pe Creangă cu Gogol din **Suflete moarte**, iar Pompiliu Constantinescu vede în **Amintiri din copilărie** „**modelul romanului regionalist**”, deoarece și Anton Cosma descoperă la Ion Creangă, în mod neavenit, romantism (fiindcă vorbește de „**mitul copilăriei ireversibile**”), un fond liric („**emoția eternă a insului înaintea icoanei copilăriei**”) și chiar o poezie „**tragică**”. Dealtfel afirmația că „**scrierea lui Ion Creangă este o autobiografie esențială a autorului ei ca om al unei anumite epoci a istoriei societății noastre**” nu vine în întregime în sprijinul ideii că **Amintiri din copilărie** sînt un roman, o operă de ficțiune.

În legătură cu cel de al treilea capitol, încercăm o îndoaială că Ioan Slavici ar fi primul romancier român cu deplină conștiință a speciei. Întîiul și singurul său roman bun, **Mara**, a apărut în revistă în 1894 și în volum în 1906 (în revistă era intitulat **năvelă**). **Viața la țară** de Duiliu Zamfirescu, întîiul volum din **Ciclul Coomăneștilor**, a apărut în revistă în 1894—1895, iar în volum în 1898. Dacă **Viața la țară** nu e mai bun decît **Mara**, corespondența lui Duiliu Zamfirescu relevă, în orice caz, un mult mai modern cunoscător al condițiilor speciei decît autorul cronicii **Romanele vieții** (1909) Ioan Slavici (vezi și ediția cu acest titlu din 1979 a lui Anton Cosma).

AL. PIRU ■

Ipostaze ale spiritului civic : de la adunările cetățenești la fapte concrete

Scoală a răspunderii civice • Forum al participării la viața cetății

TRIBUNA DEMOCRATIEI

Inițiativa din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, adunările publice intitulate Tribuna democrației reprezintă o formă de activitate a Frontului Democrației și Unității Socialiste, o modalitate eficientă de exercitare a drepturilor cetățenești, în realizarea unui amplu și eficient dialog între cetățeni și organele locale. Această formă originală concepută de tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste a devenit o școală a răspunderii, a participării la treburile obștei, un forum de dezbateri și soluționare a problemelor de interes major. Tovarășul

Nicolae Ceaușescu spunea : „Putem și trebuie să discutăm în cadrul adunărilor Frontului Democrației și Unității Socialiste, în cadrul „Tribunei democrației” orice problemă”. Paginile pe care le publicăm sub genericul „Școală a răspunderii civice, forum al participării la viața cetății” intenționează să prezinte modul în care au loc aceste discuții, propunerile făcute de cetățeni, felul în care decurg și sînt organizate, promptitudinea cu care organele locale răspund solicitărilor conțenienților lor, cu alte cuvinte, pulsul fierbinte al acestui original organism al democrației românești.

un infailibil simț artistic și bunul gust, a răsarit prină la urmă în planurile lor, cit se poate de firească, dorința de a fi vizitați, poate și laudați. Nu-i vorba că și împrejurările și condițiile în care se potrivește să-ți împingă pe orice turist care se respectă să le caute și să le admire. Și după exemplul unui țărăn care și-a făcut o microhidrocentrală, ori al altor doi, Sava Cosma și Ștefan Ciocan, care și-au făcut în gospodăria lor mori de vânt la care nu mai au nevoie să plătească nici un fel de uim, atragerea unor turiști și primirea lor așa cum se cuvine, devine de interes obștesc și ea s-a rezolvat după vechia obișnuință că este preferabil ca satul să-și facină la moara proprie. Ideea a fost înțoarsă și răscuțită în toate întreprinderile de turism și recreație" și pună mină de la mină și ceva bani dar mai ales înțelegându-se între ei să pună fiecare umărul la muncă, țărani din Paltin au construit pe muntele Tojanul o cabană de lemn și o altă cabană de presă, mai ei, li căsute. Iar gindul lor ar fi să mai înalțe vreo cîteva cabane la fel de arătose și solide și încăpătoare, zice președintele Consiliului comunal al Paltinului, căci "nu e de mirare că noul aşezămînt turistic funcţionează după criterii de confort dintre cele aproximativ pretenzioase. Cine se dă în vînt după

confort, dar frust al naturii e liber, se intelege, să-și întindă cîrțul pe iarba, dar la o adică trebuie să știe că poate găsi aici lumina electrică și apă la robinet, apoi adăușul pentru a se feri de ploaie. În fine, cum, călătorii care au vrut să înnopteze pe Paltin au plătit cîte 15 lei, adică destul de ieftin, la primărie. Dar încep să fie destul de mulți și să care vor să înnopteze mai mult decît noapte, ba chiar concedii întreg. Și nu mai e nici o nouitate că pe la Paltin au început să calce și străini. Un ziu al satului, călătorii încep să se simtă în siguranță. Asistent la o catedră de franceză prin București și omul s-a dus odată prin Franța și-l invită aici o familie. Franțușii au stat o săptămîna într-o casuță de lemn, în apropierea unui lac, și, simțîi, ziceau, foarte bine. Pe același munte se află, cam la un kilometru și jumătate, stîna lui Ion Robu dar ceva mai încolo încă vreo douăzeci de ani. Alături de Rădăuș și Stan Lăbunț. În afara de vizitele pe care le pot face în această direcție, oaspeții mai sînt îndemnați să coboare înspre cîtunul afluișului și să meargă pe drumul care are vreo 20 de case, risipite printre fînețe și livezi, și e oincind găsiți să răspundă cererii oricuiur turist de a cumpăra de-ale mincării. Pe muntele Tojaneș, în apropierea stînei fărîș și cu frumusețe proprie și înconfundabilă a unui gîd roștii împedează, un gîd despre care alții tot discută că nu-i ușor de mîplinit, Ușor, de mîplinit, dar rădăușii știu. Și cîte comune sau sate de munte n-ar putea să-și invite astfel oaspeții, inclusiv cu un folos bănesc? Călea ar fi, ca să folosim cuvintele lui Valentin Păun, una singură : satul a vrut, satul a făcut !

DUMITRU ELIADE ■

trunire, care a avut loc la 2 iulie și la care locuitorii orașului, împreună cu deputații, au pus pe tapet noi aspecte ale problemei. Într-o discuție de mare interes cetățenilor li reprezintă construirea unei piețe, a căror absență este greu de acceptat pentru un oraș cu puternice resurse locale de producție agroalimentară. S-au analizat, cum se spune, toate soluțiile și este ca și certă înagurarea unei piețe în apropierea stației de colectare a gunoieriei recoltate din acest an. De asemenea, oamenii nu se împacă deloc cu starea complexului sportiv, care rezultă dintr-o vechi echipă de fotbal care, în esență, este de nivel inferior sportului superior dezințind și de condițiile de pregătire ale sportivilor. Drept urmare, s-a pus în discuție înlocuirea bazei sportive și n-ar fi exclus să auzim cât de curând de performanțele grupării „Metalurgiști” dintr-o nouă sală de reținută o mai veche problemă a cetățenilor — accesul spre I.A.S., pe o stradă care, în sfârșit, va fi asfaltată și va fi dotată în folosință cu o pușcărie de închisoare la 23 August al acestui an.

În acest forum cetățenesc s-au dezbătut și probleme de un vizitor mai mult sau mai puțin îndepărtat, ambițiile costelugene ale unor oameni de afaceri: te-
te; ei vor să construiască o fabrică de tricotaje (cu o 1500 locuri de muncă), un spital pentru copii (cu 250 de paturi), încă 2 școli elementare, un hotel de spații comerciale, o grădiniță de vară cu cinema, o spălătorie chimică, o autobază, o secție de producere a lizei din porumb (ce va da 35 000 tone de borhot pe an), o fabrică de ciment, o secție de reșap anvelope, o autogară, încă 500 de apartamente. În blocuri cu spații comerciale la parter. Realizarea acestor inițiativă este obiectul unor garan-

realitate în legendă la fel de repede cu ieșirea orașului la o nouă lumină și la o nouă viață în care este din ce în ce mai

puțin loc pentru trecut și foarte
multă lucrare la prezent și
viitor.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

puturi. Acum crește debitul de apă și am luat măsura ca la județul Iași să se facă o centrală, iar la celelalte a doua zi. În acest fel am obținut o creștere a debitului de apă de 100 de milioane de litri pe zi. În ceea ce privește repararea coloanelor defecte și oamenii n-au mai venit în această problemă. Apoi am avut și o problemă de distribuție de apă aflat în remonș și o fabrică veche nu făcea față. Aducem peline de la Ploiești și Stobiză și am reușit să ne facem apă caldă, iar, intrat în normal, am rezolvat introducerea unei pompe care a fost necesară pentru a avea de rezolvat realizarea unei baze de agrement în zona Valea Plopiului. Au fost probleme ridicate de către regiune și am reușit să se repare cele mai multe din ele. Se află în curs de amenajare modernizările, care până la toamnă va fi gata".

Deci, sînt destule probleme cetățenilor la Urziceni pe care oamenii să le discute în cadrul Tribunalului democratic. Succesele trebuie să fie înregistrate în procesul verbal al Tribunalului democratic, trebuie să devină ceea ce poate să fie și trebuie să fie, un for al dialogului constructiv. Ca să ne asigurăm că vom avea în continuare asemenea discuții în cartierul nostru, aflat în spatele Casei de cultură, Urziceni de la șoseaua națională, nu sînt tot una cu Urziceni din spatele blocurilor care fac obiectul discuției. Am văzut multe albe desfundate, cu noroi, cu bolovani, cu mult gunoi împăstriat. Am întrebat cetățenii dacă au ridicat în discuție în cadrul Tribunalului democratic, în timpul înființării cu deputatul din cartierul lui. Mai toți cei întrebați nu știu de această formă de activitate iar ca deputat nu l-am văzut încă tovarășul nostru, de la primărie care este „cel mai mare șef peste asociațiile de locatari”. Am urcat cîteva scări și în apartamentele din cartierul 4-lea, unde Pionierii și din împrejurimi. Infiltrațiile cu apă pluvială prin terase au loc și acum, la cîteva săptămîni după reparație, defecțiunile dîrînd de cîteva zile, în unele apartamente vite (cu costul suportat de locatari) a început să se prelingă apa, lăsînd pete diforme. Aparatelor recente zugrăvite în apartamentele din cartierul 4-lea, care erau umede sau cu covoșii, blocuri cu apă la subsol, semnalată de mai multă vreme și evacuată pe cheltelea locatarilor. La diferite sesiuni de discuție am văzut că la diferite răspunsuri din care au înțeles că „nimeni nu este cauza”. Intr-o zi, apa din subsol unui bloc s-a supărat și a inundat un etaj. S-au pus în discuție discuțiilor, a sesizărilor făcute, situația rămîne aceeași. Am trecut și prin piața agro-alimentară a orașului. Mai sînt multe de dezbătut în cadrul Tribunalului democratic. Urziceni. Dar realizarea tuturor acestor obiective este o treabă în contul tuturor. Discuțiile, oricît de importante sînt, nu pot fi o soluție la toate problemele. După cum o iasă prăvă, oricît de frumoasă ar fi ea, nu poate fi pusă să discute în locul oamenilor. Oamenii adevărați nu confundă nici o dată cuvîntul „discuție” cu „nici vorba cu fapta”. Iar la Urziceni, pe lîngă isprăvile frumoase, se unele organizații ale Frontului lui Democratiei și Unității Socialiste încă să nu aibă în vedere starea de limpezime a vorbelor și de desăvîrșire a faptelor. Astăzi cînd ele nu se confundă sau nu se încercă.

CORNEL NISTORESCU ■

Satul a vrut,
satul a făcut

tre acești paltini s-ar fi înălțat, se mai zice, chiar pe locul unde se întinde astăzi gospodăria Clemanței Tunurică, în vremuri de demult loc de popas vestit pe toată valea Zabalei, unde sub acoperșitul aceluia frunzar gigantic ar fi încăput să dejege pînă la zece care cu boi.

Dar Paltin, cum zice primarul
 Serafim Vilcan, a fost un sat
 sărac, poate cel mai sărac de
 pe valea Zăbalei. Pe vremea
 lui Ștefan cel Mare, în vremea
 stărilor își făcea casa nu departe
 într-o comună alături mai jos, la
 Năruja, acolo unde Zăbala se
 varsă în riul Putnei. Năruja era
 centrul de plasă și avea măcar
 un drum pe care se putea ajun-
 ge la Focșani, la Iași, la
 Paltin nici drum n-avea. În
 țărăveni, până după al doilea
 război mondial când se zice că
 niște tancuri nemțești în retra-
 gere ar fi greșit drumul, în loc
 să meargă pe valea Zăbalei,
 pe firul Putnei, au nimerit în
 valea Zăbalei ca într-o capcană
 și acolo au depus armele.

După ce-a fost crot înșă și drumul care se strecoară spre Paltin și mai sus, spre Nerezi, a fost înălțat în jurul drumului la firulul albi Zăbalei și împletit-dus strîns cu el, s-a înțiplat ca din sat și peca, înmeni, cei mai mulți se duceau să intre ca mineri pe Valea Jiului, familii întregi precum Poleștii, în căminurile de la Paltin. La Paltin au fost de numărat vreo 50 de familii mai puține. Nu putea fi vorba de o respinșă a căminului, ci de o înțiplă a celor plecați aveau de gând să se înțoacă îndărăt în satul lor, pe măsură ce ajungeau la anii de aur, să se întoacă la Paltin, la dă la o idee neașteptată, la o rețete surprinzătoare, fiindcă în același timp cînd unii plecau iar alții rămăseseră în sat să se apară neastept, celor care vroiau să rămîna pe loc, ridicarea unui semn de statornicie în Paltin, aflîndu-se pe lume un semn de

statornice mai temeinice decît casele intruchipat în zidirea unei case. Ei, au făcut o casă, așadar, o casă-muzeu, și dacă așadar, vorba despre etnografia populară din Paltin localnicii știu că, la urma urmel, puține comune din țară pot să fie mîndre că au vreun astfel de frumos. „Nu-l amănăm”, zice un bășețan, „liberă a școlii și nu-l a încropit din cîteva piese strîine în grabă, ca să mă împlinesc în punctul cuprins de dorința de înălțare culturală, ci au construit din lemn nou o casă așa cum la Paltin știu și mai știu încă a face mulți mesieri dulgheri, înălțîndu-și rîdnicia de la Năstase Stoica, Ion Cîntacea, Ion Vătafu, Ștefan și Hristea Mocanu. Nu gresim însă deloc dacă zărim de cultură și alcătuirii colecții lui au fost paste întregului sat. Satul a vrut, satul a făcut, cum nimeriți zice Văntuțin Cîntăcea, Comitetul Cultural comunal al Frontului Democrat

ției și Unității Socialiste. Și, după cum adăuga tot el, în istoria acestei obști de țărani vrințeni, în care unirea într-un gind și o faptă a tuturor are temeliuri și rădăcini vechi, anii din urmă au configurat trăsături noi ale acestei unități, prin cadrul nou în care ea a avut să se exprime, pe de o parte, iar pe de altă parte prin însemnătatea din ce în ce mai mare pe care o au în viața satului inițiativele oamenilor, propunerile formulate în cadrul larg democratic al „Tribunei democrației“.

La cîva timp după construirea muzeului în care se regăsesc astăzi mărfuri despre istorie, portul, datele ce intruchipează identitatea arhaică a satului, a început la Paltin ridicarea unui sediu nou politic-administrativ și cultural. Și președintele Consiliului comunal al Frontului Democrației și Unității Socialiste își amintește: „Din fondurile de jumătate de milion pe care comuna le-a primit din partea

statul, care ridică clădirea la care preț ține trei milioane, gazduind cârmăul cultural, primăria, o bibliotecă și poșta comunală, iar această sporire de venituri este însoțită de o mărime mai faptului că arhitectul local, la și-a găsit pentru prima oară expresia într-o clădire monumentală, cu balcoane și stilp și un decor în stil clasic, care, de altfel, are, așa zice, străvechi. Într-o astfel de clădire, hotărârea limpede exprimată a tuturor, aici, la Palatul Său, trebuie înclucată și voiarea de a înființa un muzeu, care să și totuși gîndiserăm. Nu aitef s-a întîmplat cu dispensarul uman, o altă îndrăzneală, ca să zicem așa, la Faltin, vătorearea de un muzeu, care să reprezente cele trei eforturi de milion citi reprezenta initial investiția. A venit apoi rîndul blocului cu 12 apartamente, care să fie în stil socialist. De data aceasta ni s-au acordat fonduri de un milion și jumătate. Aici ne-am ținut mai mult după proiectul initial, totuși, întrucît nu am avut încă bani, pe care nu le-am făcut din fier, beton, ci din lemn, și acoperișul. Adică n-am turnat doar beton, de ciment ci am făcut un chiar un acoperiș din lemn, și sîndrila, care schimbă în bine înfățișarea întregii construcții.

Da, este într-adevăr frumos ca ieșii din milniile acestor oameni și înfaptuirea gândului lor în ampezi și exprimat în „Tribuna națională” și în „Tribuna demnității nouă a vieții în vatra aceluia sat ce și-a găsit izvoarele noi de bogăție și forță. Nolle edifici ale comunei au o înfaptuirea în arhitectură, modernă, dar și în vreo douăzeci de ani, într-un cartier oarecare dintr-un oraș ci păstrind nealterată întreaga știință străveche de-a lucra în natură, în aer liber, împrejurare și după dorință, flutur, puncte sau casa. Astfel, începând a nu mai fi un secret nici pentru țărani din Paltin că au construit mai frumos decât în trecut și mai bine decât ei, ei au fost și continuă să fie aici

Focul de mai târziu

În țară sînt mai mulți Costești dar numai într-unul a „ars biserica”. Tragicul accident (au murit peste 100 de oameni) petrecut prin anii '30, a rămas peste timp ca un semn de tristețe celebrat pentru modesta așezare argeșeană, un fel de carte de identitate prin care Costeștiul de Argeș se deosebea de alte localități omonime din țară.

O nouă identitate a căpității acesteia azează în ultimii douăzeci de ani, mai exact, începând cu 1969, când a fost proclamată oraș. Fapt care a șocat de locuitorii ei număra atunci, în Costești ocuciesc atâți pste 14 000 de oameni, azearea transformându-se dintr-o localitate agrară într-una industrială. Aici se aggar, care dă o producție globală industrială de peste 800 milioane lei anual, fiind unul din cele mai mari centre industriale mici a unui județ ce excelează prin forța sa industrială. S-a construit peste 1 500 de apartamente, o rețea de alimentare cu apă caldă și rece de 70 km, o stație de epurare mecanică și biologică și o alta de apă potabilă cu o capacitate de 500 m³/zi. Se produce zilnic 100 000 litri pe secundă. Pentru rezultate obținute în gospodărirea și înfrumusețarea localității,

nat în 1991 Ordinul Muncii clasa I, fiind decătit fruntes pe fașă, acest capitol Nu puțin lucru reprezintă și locul III în ramura construcțiilor de mașini obținut anul trecut de întreprinderea de acest tip, reprezentată de fabrica noastră auto, unitate care, la acestu primul semestru al acestui an, se afla pe locul întâi dintre toate întreprinderile conținute în cadrul de mașini din țară !

"Dacă ne răgăsim la saltul realizat de orașul nostru este cu adevărat extraordinar, pentru că nu e localni simplu de a se afla pe o locație emilenamente agrar, uru de așașă pe țară în construcțiile de mașini de înaltă precizie, deci într-un domeniu industrial de cea calici nu gîndim în urmă cu dîiva ani, trebuia să clădim pe un teren complet gol, continuă primarul **Ion Dumitru**, să așezăm structuri și să creem un mod urban de viață, într-un cadru complet nou, în treburile gîndim singuri la ce este de

făcut și, printr-o diviziune riguroasă a muncii și responsabilităților fiecărui cetățean, să reușim clădirea, edificarea unei noi identități sociale pentru acest loc ce pare uitat de lume și care era vestit doar prin celebrul incendiu de dinainte de război". Un recent exemplu de sfat cetățenesc, de reală tribună democratică, îl constituie în-

tru. Tribuna democrației noastre este tocmai acest permanent forum al opiniei publice, concret la situațiile respective. Imi este foarte greu să fac deosebiri sau distincții fără a avea sentimentul unei incompletitudini, dar încă pot să fac unele aprecieri, în funcție de cauzele obstin la oameni cum sint Ion Dumitru „fost primar, acum pensionar, Ion Coman, un mare conflictist, Pleșa George, director al directoratului S.D.V., și nu mai puțin un dinamic activist obstes, Eftimie Gheorghe, Nicu Marin, Comănescu Nicolae, Ciobanu Marin, Căpălea Alexandru, Tulian și încă mulți alții, cetățeni pentru care cauza întregului oraș e propria lor cauză. Organismele F.D.U.s. au avut această excelentă menținere în discuție în interesul pașiiune și idelle tuturor localitorilor, care se sint astfel stimulați să-și spună cuvîntul auzit pentru problemele urbane și să participe efectiv la creșterea ei”.

Spusele primarului sînt străbătute de același tonic sentiment pe care îl respiră de fapt întregul oraș, o localitate trezită la viață — la propriu și figurat — în anii din urmă, a Costești care a alungat definitiv din memoria sa afectivă, ca pe un coșmar urît, povestea cînd incendiul bisericii, intrată din

stringința fierii, în planul la recuperare a materialelor refoabile și a neîndeplinirii organizând o dezbatere. Am încercat să aflăm programarea reală a întîlnirilor dintre cetățeni, membri ai frontului, și oficialități, personalități, dar am găsit că nu există o listă toare de activitate, dar, în cele din urmă, respectivele planificări s-au dovedit a fi tot o linie lipsea. Am încercat să găsim măcar o sinteză a problemelor, dezbaterilor, deciziilor, care să poată fi bunele democrații la Urziceni, dar pînă la urmă s-a respectiva sinteză a rămas la fel de departe, închisă într-un dușulap al cărui proprietar nu poate găsi răstălmăcirea și asigurări de președinte consiliului din oraș că au avut loc asemenea întîlniri lunare în cadrul circumscripțiilor electorale, pe străzi și cartiere, la locurile de muncă și în aceste întîlniri, pe lângă discuții, au avut loc cîtuitor contribuie la înfrumusețarea orașului, la buna lui gospodărire. Pentru o bună gospodărire, Urzicenii au fost împărțiți în mai multe sectoare, repartizați pe întreg orașul, care întreprinderi au obligația de a repara, întreține și dota terenurile de joacă. Că să fie așa la Urziceni, eu, ca propun, să dăm niste exemple cu unele întreprinderi din care să se aducă un aport deosebit.

ce privind mai bună aprovizionare cu mărfuri de sezon, probleme legate de mai bună gospodărire a spațiului locativ, de folosirea eficientă a terenurilor intra-vilane, de dezvoltarea gospodăriilor acasă și în împrejurimile rurale, în cele din urmă, posibilități de a face aceste serii. Președintele consiliului orașenesc al frontului ne asigură ca toate aceste aspecte vor fi rezolvate sau vor fi în curs de rezolvare. Vedem că mai departe și stadiul acestor rezolvări. Întîi să vedem cum vin oamenii la aceste activități. De obicei participă 30—40—50 de oameni. „Yin și ridică problema în esență, în principiu, în primul tегătură cu unități care au planificarea întîlnirilor din cadrul Truinei democrației. Ii drept că nu totdeauna se ține cînd sînt planificate. Dar să ne cîntăm că nu e așa bună activitatea. Ii discutiți. Ii moșteniți prin afișare prin asociațiile de locatari. Ii întreprinderi e mai ușor. Ii mobilizăm pe loc”. Care au fost problemele ridicate de cîteva țări și rezolvate? Să vedem cum sursă a acestei întrebare ar fi aflat că la Urziceni v-a existat probleme cu apa caldă care nu ajunge pînă la etajul patru. Ne e și presune pe coloană. Dar problema e ca și rezolvată. Au fost date în folosință mai multe

4-5 zile) cu pereți umezi sau
apăsătoare recent zăgăzite (de
4-5 zile) cu pereți umezi sau
coșcoviți, blocuri cu apă la
subsol, semnalată de mai multă
vreme și evacuată pe cheletușii
localitorilor. La diferitele sesi-
uni făcute cu oamenii au primit
diferiți răspunsuri din care au
înțeles că „nimeni nu este
cauza”. Intr-o zi, apa din sub-
solul unui bloc s-a supărat și s-a
urcat până la etajul întâi. Și s-a
studiat discutând.

La următoarea rămâne aceeași.
Am trecut și prin piața agro-
alimentară a orașului. Mai sînt
multe de dezbătut la Tribuna
democrației la Urziceeni. Dar
realizarea tuturor acestor
măsurători o treabă în contul tu-
rurilor. Discuțiile, orest de im-
portante, nu pot lua niciodată
locul faptelor. După cum o is-
pravă, oricît de frumoasă ar fi
ea, nu poate fi pusă să discute
la locu oamenilor. Că oamenii
au înțeles și s-au confundat, nici
datul stîngul cu dreptul, dar
nici vorba cu fapta. Iar la Urzi-
ceeni, pe lingă isprăvile frumo-
se, unele organizații ale Frontu-
lui Democrației și Unității So-
cialiste încă se mai află în
stare de limpezime, a vorbelor
și de desăvîrșire a faptelor. Ast-
cînd ele nu se confundă sau nu
se înecură.

CORNEL NISTORESCU

Un cîntec revoluționar cu istorie seculară: „Deșteaptă-te române”

Cîntecele cu conținut revoluționar și-au făcut de-a lungul timpului o pasionantă biografie. Realizate în ascuns, învățate în cercuri intime, transmise prin viu grai sau pe calea manuscriselor (adeptorii în notație muzicală psaltică, spre a nu putea fi descifrate la prima vedere de organele cenzurii) fie prin lăutari, fie prin școlari, cîntecele patriotice, nu au cunoscut granițe în timp și spațiu.

Cînd au pătruns pe calea tiparului în conștiința maselor, numele autorilor melodiei și textului au trecut în anonimat pentru a-și scăpa pe creatori de represaliile ocîrmurilor. Cînd au apărut primele înregistrări pe discuri de gramofon, iarăși s-au tăinuit autorii. În sfîrșit, pe melodii cunoscute s-au suprapus versuri noi, schimbîndu-se astfel conținutul revoluționar inițial spre a sluji interesele politice de moment ale partidelor istorice. Interzise și apoi repute în circulație, trecute clandestin peste hotare și difuzate pe diverse căi în rîndurile populației românești din emigrație, aceste cîntece și-au păstrat identitatea națională slujind admirabil la menținerea trează a conștiinței neamului nostru. După 1965, sub imboldul acțiunii de valorificare a patrimoniului spiritual național, Uniunea Tineretului Comunist, Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Compozitorilor au hotărît publicarea celei mai ample antologii de **Cîntece pentru pionieri și școlari** din istoria tiparului nostru muzical. Între 1966—1968, profesorul C.A. Ionescu a adunat melodii ce au făcut epocă de-a lungul a peste 100 de ani, dînd la iveală — în aranjamente pentru voci egale, bărbătești și mixte — piese ca **Pui de lei, Marșul lui Iancu, Pe-al nostru steag, Hora Unirii, Trompetele răsună, Deșteaptă-te române, Voinea neamului, Tricolorul, Imnul eroilor** etc. Începea a doua „tinerete” a cîntecelor strămoșești ce au legănă, înflăcărat și cimentat într-o unitate de nezdruccinat generația epocii contemporane. Un exemplu elocvent de „biografie” zburcîmă a acestor tipuri de cîntece, îl prezintă imnul pașoptist **Deșteaptă-te române**. Repus definitiv în toate drepturile sale istorice în ultimele două decenii (pe calea tiparului, discului, radio-ului, televiziunii etc.), cîntecul **Deșteaptă-te române** ne oferă încă destule momente inedite, chiar după scurgerea celor aproape 150 de ani de existență.

Nu ne propunem acum, să reluăm procesul de închegare și difuzare a imnului Revoluției de la 1848. S-a scris mult despre acest cîntec patriotic, s-au emis numeroase ipoteze asupra genezei, locul și momentul creării piesei, s-au iscat controverse științifice asupra compozitorului melodiei și mai ales asupra aranjamentelor ei. Ceea ce nu s-a urmărit însă, din lipsă de documente externe, este ecoul internațional al lui **Deșteaptă-te române**, fapt excepțional de semnificativ prin implicațiile sale politico-sociale.

Dacă asupra textului, semnat de Andrei Mureșianu, nu au existat dubii, în schimb asupra muzicii nici pînă azi unisonul cercetătorilor nu pare perfect. Gheorghe Ucenescu, Iacob Mureșianu, George Barițiu, Nicolae Petra Petrescu, Gavril Musicescu, Iosif Naniescu, Gheorghe Dima, Sterie Stînghie, Theodor T. Burada, Nicolae Iorga, Ion Popescu-Pasărea, Mihail Gr. Poslușnicu, George Călinescu, George Breazu, Gheorghe Ciobanu, Mircea Ștefănescu etc. au atribuit paternitatea melodiei lui Anton Pann, Andrei Mureșianu, G. Ucenescu, Gavril Musicescu, Iacob Mureșianu și chiar unui... francez (autorul celebrului **Le chant des Girondins**). Documentele cele mai recente vin să lămurească și această controversă: la baza versurilor lui Andrei Mureșianu se află melodia lui Anton Pann pentru poezia lui Grigore Alexandrescu, **Adio la Tirgoviște**, devenită mai tîrziu romanța **Din sinul mamei mele**. „Potrivirea” muzicii cu textul patriotic s-a datorat psaltului bravovean Gheorghe Ucenescu, în pragul declanșării Revoluției de la 1848. „Am căutat multe cîntece de probă — notează Gheorghe Ucenescu în manuscrisul **Carte de cînturi**, păstrat astăzi în Biblioteca Academiei Române; iar sosind la următorul cînt **Din sinul mamei mele** și cîntîndu-l, a rămas poetul pe lingă această melodie, obligîndu-mă ca pe de din urmă să mă aflu și eu împreună cu oaspeții invitați la grădina ca să sînt după melodia aleasă, poezia ce o va compune pînă atunci. În dimineața hotărîtă... îmi dăte D. Andrei Mureșianu poezia făcută: **Deșteaptă-te române**; îmi propunem puține rînduri și vînzînd că în tot melosul este o minune potrivită, l-am cîntat cu vocea mea tînră și puternică pînă la fine... Din ziua aceea, cîntul **Deșteaptă-te române** s-a făcut cel mai plăcut și mai familiar, iar eu eram pofit în toate părțile ca să-l cînt și să învăț tinerimea a-l cînta bine și regulat”.

De curînd, prin intervenția prof. dr. Virgil Căndea, a sosit în țară o colecție de 34 de discuri vechi, aparținînd regretatului inginer Leon Rusu (născut la 17 martie 1904 în Năsăud și mort la 30 decembrie 1982 în Detroit). Prin amabilitatea secretarului asociației **România**, am putut cerceta aceste înregistrări de excepție, surpriza constituind-o discul **Columbia-Record** cu **Deșteaptă-te române** (fața I) și **Ca pe la Sibiu-Bătuta** (fața II). Ambele piese au fost cîntate de Alexandru Pascu, „renumitul harmonist român”. Discul, purtînd emblema „Columbia Graphophone Company”, specifică pe eticheta centrală, că nu poate fi difuzat, decît în U.S.A. și Canada cu 65 centime și 85 centime. Ceea ce rămîne de-a dreptul senzațional, ni se pare faptul, că firma americană a ținut să specifice pe etichetă, că **Deșteaptă-te române** a obținut trei premii internaționale (Grand Prizes Paris 1900, St. Louis 1904 și Milano 1906). Așadar, ne aflăm în posesia primei înregistrări a cîntecului nostru revoluționar!

„Biografia” imnului **Deșteaptă-te române** nu se oprește aici. În clipele de grea opresiune ale imperiului habsburgic sau în momentele de închegare politică din timpul celor două războaie mondiale, cînd melodia a fost interzisă de a răsună public, compozitorii noștri au cîntat cîntecul sub forme tacite în lucrări ce păreau neutre ca semnificație ideologică. Astfel, în timpul Războiului de independență de la 1877, bucovineanul Ciprian Porumbescu în **Potpourri național** pentru pian și transilvăneanul Iacob Mureșianu în fantezia română pentru pian **De-al fi iubit o gingașă floare**, în piesa vocală **Pilotul** și în oratoriul **Mănăstirea Argeșului**, au introdus intonațiile imnului revoluționar pașoptist. George Enescu în **Suita română pentru orchestră în sol minor** (1896), Enrico Mezzetti în doina corală **Plîngerea țării**, Ion Costescu în **Imn** pentru cor de copii, Rudolf Karasz în **Ilustrațiunea română pentru pian**, au continuat la începutul sec. XX valorificarea aceluiași cîntec patriotic. Sînt doar cîteva exemple grăitoare din istoria nescrișă a luptei poporului român, admirabil surprinsă prin acel **Motto al Calendarului popular 1848** publicat la Lugoj: „O, cîntăți români, căci adesea un cîntec este destul să facă pe om nemuritor și o nație fericită. Adesea, un cîntec a fost mai tare decît armii întregi!”

VIOREL COSMA ■

CENTENAR LIVIU REBREANU

merinde
pentru
calvarul
gloriei

Evocare cu Tiberiu Rebreanu.

20. Pozne

Nici la învățătură n-a lăsat de dorit, obținînd la sfîrșitul anului media generală „bine”, adică nota 3, clasificările începînd cu nota 1 = eminent, 2 = foarte bun, 3 = bun, nota 4 însemna suficient, iar nota 5 insuficient.

La purtare fusese notat în primul an cu nota 2 = corespunzător, anul următor cobora la 3 = bună, iar în ultima clasă urmată acolo obține clasificarea cu nota 2 = corespunzătoare, — pe cînd media generală la studii era notată tot cu 3 = adică „bună”, sîltînd în clasa a V-a la „foarte bună”.

Tata îi găsisese loc la fosta sa gazdă cînd își făcuse stagiul militar, unde l-a plasat și l-a dat în seama lui badea Arsenie Bachiș, cu casa peste podul Budacului, un cartier periferic al urbei.

Printre noii săi colegi de cameră era și Alexa Candale, originar din Poiana Ilvei, cu o clasă superior lui Liviu și cu doi ani mai vîrstnic.

Îl remarcăm pe Candale deoarece a avut contingente cu scriitorul de-a lungul cîtorva ani și mai ales în cei mai dificili. Mai putem adăuga și amănuntul că numele și persoana lui Candale revine în manuscrisele și operele lui Liviu Rebreanu, cu precădere în romanul **Ion** unde Candale era botezat Căldăraru, spre deosebire de nuela **Catastrofa** în care autorul i-a păstrat numele real.

Prieten cu toți membrii familiei Rebreanu și legat de dinșii pînă la capătul zilelor, Alexa Candale a notat unele amintiri despre Liviu Rebreanu, solicitate de profesorul bistritean Ștefan Lupu, doritor să contribuie la lămurirea unor date incerte și controversate, precum

Gaby cel sur

Îl vedeam, îl văd și acum, aproape zilnic.

O făptură de fum, siluetă fragilă ștergîndu-se printre ziduri, unul despre care se potrivește credința că înainte de a călca pietrele caldarimului, le cere tertare, Miini nervoase, umflate de vîrstă, capul demn, uscat, luminat de ochi scîpărători. Părul, de culoarea sării, dar nu sarea domestică, a oșpeților, ci sarea salinei, străbătută de vițe întinse, dense, dură, primordiale.

Cine e? am întrebat cînd l-am fost în sfîrșit, aproape (la capătul, înainte de somnul final al bătrînului ziarist Leon Gregel) și abia după ce i-am ascultat cuvintele-panegiric, rostite muzical și exaltat, cineva mi-a răspuns: — E Gaby Michăilescu!

Îl citisem, îl citeam și acum cu incitare. Gaby Michăilescu e un amant al lumii teatrului și amintirile pe care le risipește prin ziare și reviste sînt demne de „gravurile” de epocă evocînd Bucureștii, ale mult-citatului și puțin cititului

Simplă istorie

(Continuare din pagina 9)

universitățile. Într-un răstimp în care îmi căutam un drum, istoria României contemporane mi-a deschis dintr-o dată în fața perspectivei a o mie de căi lirice posibile. Trebuia doar să aleg — și mai trebuia să am forța de a merge pe calea aleasă. Tare prozaic pare cuvîntul „climat”, luat pare-mi-se din domeniul geografiei sau al meteorologiei, dar fără climatul prietenos (prietenos, l-aș numi) de după 1965 mulți dintre scriitorii importanți de azi s-ar fi ratat penibil sau — știu eu? — glorios. Pentru mine, deschiderea spre valoare a venit la timp; nu știu dacă, la cincizeci de ani, să zicem, aș mai fi avut puterea s-o iau de la început. Dar mi s-a întins o mînă prietenoasă — și nu întîmplător re-

adevărată școală urmată de scriitor în cetatea Bistriței.

Aflîndu-ne în posesia acestui caiet autograf, vom spiciu cîteva din evocările ilustrative așternute de Alexa Candale la cîteva zeci de ani de la evenimentele consemnate.

Ne oprim atît asupra raporturilor lor personale cit și mai ales asupra comportamentului elevului Rebreanu în vremea cînd locuia la numita gazdă.

Candale scria bunăoară: „Elevul Liviu Rebreanu era foarte sburdalnic și dezordonat și cam neascultător față de lelea Maria Bachiș, gazda noastră, care de cîte ori Liviu făcea vreo ștengărie, îl mustra și de multe ori îl chiar certa. Noi ceilalți conșcolari și camarazi de cortel eram mai înțelegători și mai supuși. Îmi amintesc o întîmplare cînd într-o zi, cînd gazdele noastre nu erau acasă ci numai noi, băieții, unii prin curte, alții pe afară, eu învățam în cameră sezînd pe o canapea trasă cu pielea fină de culoare maronie. Cum sedeam buchisînd, încercam totodată să mă și distrez, jucîndu-mă cu niște pîneze, pe care fără să-mi dau bine seama ce fac, le implintam în spețeaza canapelei, una cîte una, apoi iar le scoateam și continuam să le infig pe suprafața încă negăurită. Ciuruisem binisor tapiseria de piele. Venind acasă gazda se năpusti cu mătura în mînă asupra lui Liviu trăgîndu-i mai multe lovituri peste spinare și ocărîndu-l în gura mare, convînsă că numai el putea fi capabil de asemenea ispravă, cunoscîndu-l bine ce plătește. Bietul Liviu, neavînd ce face, a tăcut chitic, a răbdat loviturile apoi a zbughit-o în curte și n-a mai revenit decît seara cînd furtuna se mai potolise. Astfel trebuia să îndure pe nedreptul, de astădată cu totul nevinovat și neaflînd nici-

odată cine a fost adevăratul făptaș al pagubei”.

Candale își continuă mărturisirile relatînd altă întîmplare rămasă de pomină în amintirea amîndurora.

„Anul următor badea Arsenie și-a vîndut casa unde locuisem cumpărîndu-și una mai mică, conștînd din două camere, tot în apropiere, pe o uliță vecină, la capătul dinspre pădure, împreună cu Liviu, căci aici numai noi doi am fost primiți.

Stăteam și dormeam în bucătărie. Numai primăvara și vara, cînd era foarte cald, ne plăcea să dormim în podul grajdului, plin cu fin. În această locuință s-a petrecut o întîmplare de care ne-am amintit cu Liviu toată viața. Odată, venind la lelea Maria o prietenă de-a sa, tot mărunțică și grăsuță, ca dînsa, care de altfel se vizitau mereu reciproc, s-au retras în camera mare, povestind și glumind și rîzînd cu hohote neînterupte. Curioși, eu și Liviu ne-am tras lîngă ușa, ciulind urechile și furișîndu-ne privirea prin geamul ușii. Lelea Maria ne tot striga să ne vedem de treabă și să învățăm, să nu ascultăm spusele celor vîrstnici, spuse ce nu erau de nasul nostru. Noi nici gînd nu aveam s-o ascultăm ci pîndeam tot mai stăruitor la cele două femei prin geamul de sticlă acoperit cu o perdeluță de dantelă. Supărată foc pe noi, lelea Maria apucă în grabă un cutit mare de bucătărie găsit la îndemînă și bineînțeles, fără să vrea, atînce cu vîrfurile cutitului degetul mare de la mîna stîngă a lui Liviu, care instinctiv se apăsă cu mîna de amenințările gazdei. Povestile și glumele prietenilor se curmară brusc, sîrînd să-l panseze pe Liviu a cărui rană sîngera abundent și îi băgase în sperietea. Rana s-a vindecat cu greu, lăsînd o cicatrice ușor vizibilă. După trecerea cîtorva ani, cînd Liviu a venit la Măgura să-l angajeze cancelist la notariatul condus de mine, mi-a arătat degetul și semnul făcut cu cutitul de lelea Maria. Ne-a apucat risul pe amîndoi, reînvînd pozna din copilărie și lăcrîmîm nostalgic gîndindu-ne cu drag la cele trecute vremi”.

Încheiem în acest număr publicarea fragmentelor din serialul **Merinde pentru calvarul gloriei**, urmînd ca în numerele viitoare ale revistei să omagiem centenarul nașterii lui Liviu Rebreanu cu alte contribuții care să reliefeze din ipostaze inedite personalitatea marelui prozator român.

TITU DUMITRESCU ■

C. Bacalbașa și propun, alături de tomurile lui Masoff, o istorie insolită a mișcării teatrale românești interbelice. Cele mai multe amintiri îl evocă în ipostaza de impresar de spectacole păguboase pecuniar și totdeauna Gaby cel Sur găsește în memorie doar episoade a căror tîrzie luminare hrănește gloria altora, niciodată nu se alintă, își micșorează meritele și ipostaza aceasta e și ea, simbolică. Cei dăruți prin vocație și destin, teatrului, au capacitatea mirabilă de a-și topi viața în biografia comună a soldaților scenei, ei îmbrănesc slujindu-i pe cei din juru-le, ei sînt memoria monstrilor sacri, sînt cronichari, peste timp, ai magiei lor har. Dintre tiparele fluide ale scenei Gaby Michăilescu nu tinjește după vîșmintele Prințului de Dania ci își caută un loc în, abandonat azi, cușcă a suferului. El suflă role divine, trăiește, murmur cu murmur, versetele paginului templu căruia i s-a dat rob și ne suflă nouă, mai tîrziu decît tînețea sa, replici pe care nu le știm fiindcă nu ne-a fost dat să le memorăm niciodată...

I-au apărut lui Gaby Michăilescu două cărți într-un interval destul de scurt (aud că mai are gata de plumb încă alte șapte) și nimeni nu

s-a grăbit să le aplaude. Dar cine le-a văzut? Fantasticul instinct al publicului le-a absorbit în numai cîteva zile din vitrinele librăriilor. Eu sînt posesorul norocos al unui mic tom dedicat cîntărețului Leonard și pun mărturie că rar mi s-a întîmplat să citesc o „monografie” ca pe... Agatha Christie. Lucrarea nu e doar un spectacol de superioară erudiție, nu e doar bine scrisă ci e, lucru rar, înefabilă. Unii scriu cu lacrimi alții doar cu cerneală, autorul nostru scrie cu sampanie. Nu cu șampania operetei, nici cu cea a operei ci cu cîntăla licoare spumoasă a operei... literare de i se mai spune ei și sudoare. Vreau să spun că strădanile lui Gaby Michăilescu se inscriu de pe acum în zestre literaturii memorialistice și, înainte de a-și găsi criticul (criticii), aceste pagini adunate în cărți și refuzate irosirii și efemerului paginii de ziar îi vor putea asigura un loc în inima iubitorului de literatură, altul decît cușca suferului, un loc al lui, muncit, decupat parcă în sare, de o trudă modestă, perseverență și inspirată în stare să prefacă imaginea lui de salcie plîngătoare în desenul de statuie al unui învingător...

GHEORGHE TOMOZEI ■

pet cuvîntul „prietenos”, pentru că, da, în acel moment istoric, societatea românească a adoptat față de literatură (și față de cultură în general) atitudinea înțelegerătoare, generoasă, lipsită de suspiciuni, fără de care nimic temeinic nu se poate clădi.

Sînt azi poeți „de după 1965” ale căror nume le știe toată lumea și care se bucură de prețuirea unanimă. Excelent. Un rezultat fericit al climatului desprins care vorbeam este și constituirea în timp a unui grup relativ larg de poeți, din toate părțile țării, a căror valoare nu este, după părerea mea, mai mică decît cea a autorilor mereu pomeniți de critici și frecventați asiduă de cititori. Prea puțini știu că, de pildă, Vasile Vlad, Gheorghe Grigurcu, Nora Iuga, Constantin Abăluță, Cristian Simionescu, Miron Cordun (pentru a rămîne în cadrul generației mele) sînt poeți de cîtă importanță în literatura

de azi; e bine să se știe că există, pe lingă artiștii bine cunoscuți, și alți poeți de valoare care scriu în liniște și libertate și — lucru fantastic de important! — își publică în liniște și libertate cărțile. Faptul că desprins unii se știe, iar alții sînt cunoscuți mai puțin sau deloc este secundar. Important este că ei pot să scrie și să publice. Timpul nu e atît de grăbit cum pare și sîta (valorilor) cerne mereu. Desigur, libertatea e un lucru firesc și cei foarte tineri consideră pe bună dreptate că au ceea ce e firesc să aibă. Dincolo de indoielile și vicisitudinile normale ale unei profesii grele și de mare răspundere, certitudinea de mare preț pe care o oferă poetului de azi realitatea culturală românească este aceea că dreptul de a scrie în libertate și de a publica lucrările sale cele mai reușite i-a fost acordat din toată inima și pentru totdeauna.

atelier literar

G. Dumitrescu

D.J. — Palade : Sint aptitudini, fără doar și poate. Dar ați lăsat să treacă, nefolosită din plin, o lungă vreme, în care aceste aptitudini trebuiau cultivate, în care condeiul trebuia să ciștige îndemnare și siguranță, un registru mai bogat și mai nuanțat de mijloace și soluții, un orizont de cultură și informație, generală și „de specialitate”, mai larg, etc. Vă aflați, deci, practic, după vîrsta paginilor (cele mai bune, adică „Toamnă”, „Eu în-sămîi”, „naiva”, „De primă-vară”, probabil mai vechi, inclusiv minulesciana „Sint făcută”) nu departe de... juniorat... Încă nu e tirziu, firește, dar depinde de dv. cit vă veți putea dăruia acestei pasiuni (care, ca orice pasiune ade-vărată, nu suportă concurențe și subordonări!). Tineți-ne la curent.

Constant M. Damian : Nu se poate citi și judeca poezia în „această deplorabilă prezentare”, cum o numiți dv. înșivă.

Gabriela Stanciu : Neavînd talente de ghicitor, nu vă putem răspunde la întrebarea dv. de răsruce. Oricum, textele trimise nu ne permit să tragem o concluzie decisivă în sensul îndemnului dv. să adresat (asemenea pagini naive, liricoid-dulcege, mimetice etc., se găsesc în mai toate jurnalele și albumele fetelor de vîrsta dv., fără să prevestescă și să garanteze neapărat, în toate cazurile, o carieră scriitoricească...). Cînd veți avea și alte pagini, mai concludente, trimiteți-le.

V. Vasilescu : Cîteva lu-

cruri bune : „Program”, „Amintire”, „Am curajul”, „Dar nu” (...dar nu cu acest final, cam „hodoronc” !...). Felicitări pentru vestea bună; într-ade-văr, „e totuși ceva” (și a-nume, destul de puțin!).

Alex. Negruți : Ar fi, parcă, unele semne, destul de greu de descoperit printre celelalte semne, mai abundente, ale insuficienței pregătiri școlare și de cultură generală. Sperăm să faceți, cu tot dinadinsul, să precumpă-nească, în viitoarele texte, semnele cele bune.

I. Bucurei : Versurile, curate, sensibile, acuză totuși lungă inactivitate. Mulțumiri pentru delicata atenție și multă sănătate!

T. Cernăuțeanu : Bucuria reîntîlnirii cu versurile dv. ne-a cam fost amen-dată cu asprime de unele vechi metehne care re-apar cu o regretabilă pregnanță (de parcă ar fi vorba de pagini mai vechi, care n-au beneficiat de evoluția și maturizarea condeiului dv. din ultimii ani !...). Textele sint, deci, ca odinioară, greoaie, încărcate, haotice (adesea, delirante, lipsite de sens, etc.) și par tratate cam expeditiv, în grabă, necon-cepute și nefinalizate sub cele mai bune auspicii ale inspirației și ale scrupulu-rilor artistice. Lipsa unui control critic exigent adu-ce monotonie și sărăcie de mijloace (repetări, reluări de vorbe, imagini, motive, etc.), inconsistență, expresivitate scăzută, s.a.m.d. Puține sint paginile ce se pot (oarecum!) menționa: „Plugul”, „Rugăminte”, „Bocet”, „Intemeiere” (și ele sint, însă, sub nivelul plicului precedent!). Fi-

rește, poposind prin Bucu-rești, dați-ne un semn.

I. Gratie : Nu vă putem fi de ajutor, din păcate : de unde să știm noi toată rețeaua de instituții și fo-ruri care ar putea fi in-teresate de lucrările dv. (atît de diverse ca gen și tematică !)? Încercați și dv. din aproape-n aproa-pe, cu cite una... În ce privește versurile, ele sint naive și rudimen-tare, stingace, și n-are rost să le mai trimiteți nicăieri.

R. Coliban : Ar putea să fie ceva — deocamdată nu se poate trage o concluzie. Reveniți. (Vom găsi, desi-gur, și posibilitatea de a îndeplini P.S.-ul dv.).

Em. Bălțianu : Din nou, înjghebări grăbite, subre-de, pline de hîrtoape. Ni-mic de reținut.

Nicu Albescu, Nadia Lu-caciu, Dumitru Bonea, Mi-rela Dorobăț, Jan Oncioiu, Martin Tibuleac, Victor Florescu, J. Doina, (R. Vilcea), E. Stănescu-Rota-ru, Bogdan Ciornel, A. Ve-ronica, Dumitru D. Ion, I. Bogăteanu, Vasile Burlan, Gh. Ionescu, Mihai Dumitru, Maricea Petrescu, Vasile Balcanu, Gh. Băr-bieru, Laura Abrudan, Spiridon Ungureanu, S. Harbuz, Nick B., Const. Măjearu, Maria Vidican, Ada Blau, Camelia Geor-gescu, Gabriel Huides, Narcisa Geantă, Savin P. Manu, Corina C., Ioan G. Pintilie, Remus Ovidiu, Mărin Romanescu, Nico-lae Popescu, I. V. Bulga-rean, Aurel Vilcan, V.R. Bordianu, Florina Drăgan (mai citeți !): Încercări de nivel modest.

GEO DUMITRESCU ■
N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

DORINȚA

Bate miezul nopții.
Gloanțele roșii, trasoare
vor zbura din creion
spre soare.
Gloanțele verzi, ruginii,
vor zbura în păduri
și poate în vii.
Cîte feluri de mine să folosim
în creioanele noastre uzate ?
Mina albă desenează numai zăpezi
pe colile imaculate.
Gloanțele lungi, negre, de grafit
s-ar prelungi de pe foaie
în infinit !

CONSTANTIN BUICIUC

STRADA SURISULUI

Nu mai bătători
calea tristeții
—mă sună dur un telefon
la marginea visului—
ia-o prin spatele nopții
și ieși în strada surisului
mă găsești ușor
seamnalmente : dor tirziu
ca un tablou lustruit de priviri
lasă tot și vino
nu mai planta deocamdată
garoafa neagră
se găsește
și încă ceva
nu te grăbi
pămîntul
se învîrtește.

EMIL ACHELĂRIȚEI

REZONANȚE

Sorbind
Din fluviul istoriei
Cavalerii cuvîntului
String în file de aur
Gînduri...

Înundate de lumina
Adevărului
Înimile copacilor
Vor deveni letopisețe...

INA BUCULEI

LUMINA

Ochii mei se-nîlneșe cu lumina
și tipă-n lăuntru cel tainic
al minții
culori minunate :
în pălăria unui orb
ca o monedă falsă
lumina
cade.

IULIAN BOLDEA

AMINTIRE

Ploua mărunț ploau-n rafale
Pe lacul unghiilor tale

Visind ne construim castele
Și eram uzi pînă la piele

Ploua în lung ploaua în lat
Și n-aveam bani de numărât

În parc sub noi putrezea banca
Și-ți recitam din Radu Stanca...

VIOREL MUNTEAN

DIN FUGĂ

O, ce bucurie
la sfîrșitul piesei — personaje pozitive
după atîtea suferințe
sint atît de fericite și de împreună.
Ieșit în stradă, personajul negativ
(de pe fața căruia fardul negru
nu se va șterge niciodată în mîntea mea)
traversează greșit strada. Pentru el
lucrurile se termină întotdeauna atît
de prost.

EMILIA STERE

DESPRE STIL

„Orice stil reflectă construcția
cosmosului, deși unitatea de
stil nu este absolută”, rumega
profesorul ultimele lecturi frumoase,
prin cameră plutea un balon
colorat și ciinele profesorului
il lovea cu botul. „Omul
nu este menit echilibrului,
ci creației în primul rînd”,
în clipa aceea balonul se sparge
cu zgomet și o bucată
de cauciuc i se lipi pe obraz
ca o rană deschisă și mare.

BORIS MARIAN

COPACUL

Într-o noapte
a crescut în mine
un copac fără nume

crengile lui erau flaute
de întinerie pline cu cîntece
frunzele lui erau
ceruri abreviate
popoare de stele și umbre

bolnav de infinit
stau de-atunci între lumea lui și a mea
la marginea luminii
cu ființa întoarsă
cître ecoul clipei care fuge invers
prin rana strălucitoare a lunii

MARIUS DUMITRESCU

Alexandru Graur

(Urmare din pag 9).

blă azi. Acum e foarte ușor de citit un text în altă limbă romanică. În strălătat, am încercat adesea să citesc ziarle locale. După primul fragment, am separat foarte lesne cuvintele latine de cele autohtone. Peste tot am observat că predomină cuvintele latine.

— Unde se va ajunge? Ne îndreptăm către o limbă pe înțelesul tuturor?

— Se prea poate. Însă aceasta, dacă se va întimpla astfel, va fi una naturală, cu vocabular predominant latinesc și gramatică simplificată.

— Dar s-au făcut încercări de creare a unor limbi artificiale. Ce părere aveți de ele?

— Nu sint deloc încîntat. Chiar dacă s-ar impune, diferă pronunția de la o țară la alta. Încin să cred, cum ziceam, în

izbinda unei limbi naturale care să ajute la înțelegerea între popoare. Extinderea neologismelor de proveniență latină poate fi un semn. Pînă mai ieri, maghiarii se fereau ca de foc de cuvinte internaționale. Acum a apărut un dicționar de neologisme maghiar cit al nostru de mare. Și grecii procedau la fel. Reticiența lor a fost însă înfrîntă de evoluția firească a limbilor.

— Bine, bine, să zicem că ne vom putea înțelege într-o limbă comună. Dar limba e reflexul gîndirii, știm teza neopozitivis-tilor. Înseamnă că vom gîndi toți la fel?

— Nicidecum, fiindcă intervin verbele neregulate care diferențiază. Dar ceea ce vorbim noi aici e doar o supoziție.

— Dar poetul? Cum va mai putea fi el expresiv în cadrul unor norme comune?

— Treaba lui. O să folosească cuvinte vechi sau cuvinte tehnice. Se poate schimba situația.

Acum 60 de ani, populația nu folosea neologisme. Azi, eu vorbesc neaos, iar nespecialiștii se exprimă neologic. Nu mă-nîncă, servesc; nu beau, consumă.

— Cîte limbi cunoașteți, stimate Alexandru Graur?

— Am învățat latina și greaca. Vorbesc bine franceza, deși am mai uitat față de ceea ce știam cînd eram la Paris. În copilărie am învățat nemțește; apoi englezește. Am mai încercat să învăț polona, cînd am fost prima dată în Polonia. Atunci am promis că într-o săptămînă voi citi ziarul. L-am citit după două zile. În Belgia am reușit să citesc o gazetă flamandă din prima zi. E-adevărat că în China n-am izbutit.

— Limba are legile ei de evoluție. Ce trebuie să facă lingvis-tul? Ce-ați făcut dumneavoastră?

— Eu m-am luptat să corectez unele greșeli. Uneori am avut impresia că s-a impus forma greșită și-am început să vorbesc și eu așa. Nu e întotdeauna rău că limba evoluează după tendințele impuse de popor. La Paris, de pildă, am ținut o conferință despre cuvintele noi românești, unele cu formă greșită. Nu speram să se îndrepte. Cînd m-am întors la București, dînd la Universitate niște subiecte de cercetare, am constatat că multe greșeli dispăruseră. Poporul își apără limba și o prețuiește, fiindcă limba este cea mai marcantă trăsătură a lui.

— Ce ziceți de limba argotică? Ajută limba sau o împiedică?

— Uneori da, alteori nu. Noi aveam, în argou, foarte multe cuvinte țigănești. Și astăzi am văzut că se păstrează. Probabil, folosirea lor e o chestiune psihologică. Rolul argoului e dublu. Poate fi și un mod de a lupta împotriva internaționalizării limbii. E drept că tot țigă-nii au dus pînă în America cuvinte românești.

— Nu o dată, gramatici cer-tant. Dumneavoastră vi s-a întimplat?

— Deși am condus Gramatica Academiei (un colectiv de 40 de oameni), catedra de lingvis-tică generală de la Universitate, deși acum conduc Dicționarul limbii române și Comisia de etimologii, n-am avut dușmani și m-am împăcat bine cu toți. Sigur că lingviștii pot avea

păreri diferite. Trebuie să și le argumenteze însă. E drept că au existat multă vreme neînțelegeri între diferitele centre uni-versitare din țară, mai precis între lingviștii care le repre-zentau, din cauza opiniilor opu-se. Dar acum s-a ajuns să se lucreze în colaborare la elabo-rarea dicționarului și atlasu-rilor.

— Dar cu presa? Cum se im-pacă lingviștii cu presa? Știu cazuri cînd au fost dezacorduri.

— Oricine are impresia că e cultivat crede că știe tot. Nu e așa. Din cauza acestei prejudecăți se dau curs multor idei absurde. În ultima sa carte, Fochi arată că același lucru s-a întimplat și cu folclorul. Așa e și în lingvistică. S-a scris că în română sint 5000 de cuvinte dacice. Absurd. Asta fiindcă tot ce e necuns-cut e considerat dacic. Francezii pot ști ce au de la celți, căci există și azi asemenea limbi. Și știu că au vreo 80 de cu-vinte. Nu trebuie să negăm fondul nostru dacic, dar nici să-l mistificăm.

— Ce părere mai aveți des-pre a și sint?

— Cred că trebuie folosită ortografia fonetică; i e mai a-proape de i decît de a. Deci e bine să se folosească i, fiind-că nu întotdeauna i vine din a. Cît despre verb, consider că forma corectă e sint, nu

sunt. Eminescu rima sint cu pămînt și mormînt, nu cu unt.

— Sînteți academician și vă interesați îndeaproape de soar-ta Academiei care reprezintă, care trebuie să reprezinte, forul științific superior într-o țară. Ați fost de față cînd președin-tele țării a fost ales membru al Academiei și președintele ei de onoare. Ce înseamnă acest lucru pentru instituție?

— E o cinste și o onoare. De acum încolo sint convins că des-pre Academie se va vorbi cu și mai multă prețuire și ea va că-păta o altă pondere în viața spirituală a țării.

— Cam cîte volume ați scris pînă la această vîrstă?

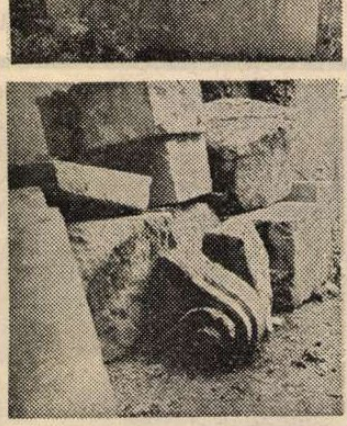
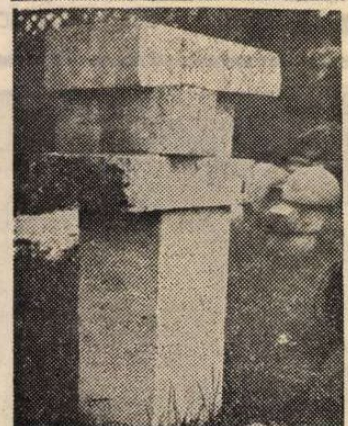
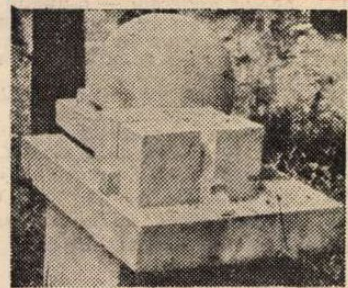
— Nu le-am numărât. Multe din ele sint broșuri.

— Ce v-a mai rămas de fă-cut? Aveți vreo dorință neîm-plinită?

— N-am nici una. Acum nu scriu nimic, fiindcă sint măci-nat de diverse mărunțisuri: dicționar, colaborări, docto-ranți. Acum am responsabili-tăți. Trebuie să citesc toată ziua.

— Încercați să rezumați, pen-tru nespecialiști, istoria limbii române în cîteva cuvinte.

— Dacii au învățat latinește, au suferit diverse influențe, mai mult în materie de voca-bular, pentru că azi să avem o latină transformată. Adică limba română.

Sculpturi de ION MINDRESCU ■
Fotografii de VASILE BLEDEA ■

Credința în artă

(Urmare din pag. 9)

și la Dunăre pînă se odihnește în Marea Neagră, îi zicem apei apă și vieții viață, și cerului cer și țărânelui țărân ! Se putea și altfel.

Nu ! Nu se putea altfel ! Îmi răspund, cu rugămîntea de a mi se ierta patetismul, cerîndu-mi permisiunea să mătu-risesc că dilema aceasta e fas-cinația mea continuă de cînd am început a înțelege că vorbesc românește ! Evident, nu se pu-tea decît românește pentru că dacă s-ar fi putut s-ar fi făcut altfel, intrucît vreri n-au lipsit. Cine-i învingătorul ? Cine a păstrat Cuvîntul ? Cel dintîi, Poporul, cu drept fundamental la majusculă. Apoi, dar nu după aceea, șirul de cărturari

ai acestui neam care-si dato-rează continuitatea și existența spirituală faptului de a fi fost în stare să dea la iveală ase-menea lumină în mințile oame-nilor săi de carte, încît nici su-flarea întinericului cel mai în-tuneric n-a-a putut-o stinge. Con-știința că un popor durează, rez-istă prin oamenii săi luminați ne-a fost întotdeauna caracte-ristică, gînd unitar. Pentru că, de atîtea ori în istorie, vîntul vitregiei care încerca să sape în adînc, cel dintîi în pieptul cărt-urarilor a izbit. Țara aceasta, nu mare în lume prin lungimea hotarelor ei, a fost, este mare prin valoarea oamenilor ei de carte în stare să o exprime și apere în spirit. Un elogiu lim-bii noastre nepieritoare tre-buie să cuprindă, asadar, cînsti-rea clară și vibrantă a biruin-ței nepieritoare a gîndului. A omului care gîndește la vremea lui și peste vreme.

• S.O.S. apele minerale • S.O.S. apele minerale •

Cuvîntul specialiștilor:

La probleme reale, soluții realiste (II)

În continuarea dezbaterii noastre privind mai buna gospodărire a apelor minerale și aflarea de căi și soluții pentru o valorificare deplină și superioară a acestei însemnate bogății naturale, am solicitat opinia chimistului CORNEL M. DUMITRESCU, cercetător științific, unul dintre specialiștii care se ocupă de vreo douăzeci de ani de problemele apelor minerale (lucrând multă vreme la Institutul de medicină fizică, balneoclimatologie și recuperare medicală și la cel de chimie alimentară), autor al unei lucrări — „Dialog despre apele minerale” (Editura Albatros) — apărută nu demult, semn al interesului de care s-a bucurat în rândul cititorilor, greu de aflat acum prin librării. O primă surpriză: răspunzând invitației făcute, C. M. Dumitrescu a adus cu dînsul și revista „Flacăra” în care s-a publicat prima parte a discuției noastre cu specialiștii, revistă plină de adnotări, de semne și sublinieri.

— Sinteți, văd, la curent cu cele spuse de colegii dv. Există vreun punct de vedere asupra căruia vreți să reveniți, spre a-l completa sau, eventual, contrazice?

— În general, mi s-au părut juste și constructive toate afirmațiile făcute de ei, dar aș dori să mai insist, dacă mi-e permis, numai asupra problemei transportului apei minerale de la sursă pentru a fi imbuteliată în altă parte, la București, să spunem. Fac precizarea că despre acest lucru s-a discutat destul de mult în ultima vreme, fiind efectuat și un studiu, la care am colaborat, și în care se specifică, extrem de limpede, că este posibil și chiar indicat acest gen de transport (chiar dacă el nu se practică în prea multe locuri din lume), dar numai și numai în condițiile respectării riguroase a unor cerințe privind perfectă igienizare a cisternelor și instalațiilor (atît la sursă, cît și la secția de imbuteliere) și luarea de măsuri pentru păstrarea, pe timpul transportului, a calității apei cît mai aproape de calitatea ei de la izvor.

— Sînt niște cerințe firești și, cred, nu tocmai greu de pus în practică.

— Aceasta a fost și părerea noastră, a celor care am întocmit studiul respectiv, adică specialiștii de la I.M.F.B.R.M., Institutul de chimie alimentară și de la cel de cercetări pentru gospodărirea apelor. Cu toate acestea, am simțit că ele au părut exagerate, căci nu s-a întreprins prea mult pentru respectarea lor. Întîi de toate, centrala de resort, cea care ne-a solicitat studiul, ne-a cerut nouă, cercetătorilor, să efectuăm igienizările respective, atît la stația experimentală din Colentina, cît și la sursă. Nu ne-a deranjat această cerere, nu ne-am simțit deloc orgolios lezați, dar ne-am întrebant numai ce se va întîmpla peste o lună-două, cînd vom termina cercetarea și ne vom ocupa de altceva. Cine va mai igieniza atunci? Mai firească mi s-ar fi părut ca, sub îndrumarea noastră, să fie pregătiți cîțiva oameni special pentru aceste operații.

— Cu privire la aspectul pe care l-ați adus în discuție, s-a emis ideea că apa imbuteliată altundeva decît la sursă nu mai are aceleași calități cu aceea imbuteliată chiar la izvor.

— De acord, însă de ce trebuie neapărat să aibă aceleași calități? De ce, dacă aducem apă de la Tușnad, de pildă, să obținem, în Capitală, apă identică celeia de Tușnad? Pot foarte bine obține tot o apă

minerală — și tot cu calități superioare apei gazoase, care se consumă de către foarte multă lume — să-i zicem „de masă”. Deci — nu apă naturală de Tușnad, ci apă minerală de masă Tușnad. Ce e rău în asta? Desigur, în timpul transportului se mai poate pierde, prin depunere, o anumită cantitate de săruri minerale, dar asta nu afectează decisiv calitatea apei. Cred, în concluzie, că Decretul 146/1980 trebuie aplicat fără ezitare, în spiritul și litera sa, fără a considera, prin asta, că facem vreun rabat calității. Nu, obținem doar un altfel de apă, la fel de hidratantă, remineralizantă și antitoxică, dar cu un grad mai redus de mineralizare decît aceea de la sursă. Sînt și eu de acord cu colega mea, Camelia Pană, că trebuie să se procedeze, în acest caz, la specificarea pe etichetă a locului unde apa a fost imbuteliată.

— Drumul străbătut de apa minerală — de la prospecția hi-

drogeologică și hidrochimică pînă la comercializarea sa — este alcătuit din segmente în interiorul cărora sau între care se produc adesea niște, să le zicem așa, scurtcircuitări, al căror efect e vizibil atît în ce privește cantitatea de apă minerală irosită, dar și, în ultimă instanță, în lipsa de ritmicitate a aprovizionării populației și în timiditatea, ca să mă exprim eufemistic, cu care este privit exportul acestei mărfi așa de căutate și de o așa bună calitate. Care dintre aceste deficiențe vi se par mai grave și, implicit, mai urgente de remediat?

— Orice dereglare apărută pe traseul de care ați vorbit — traseu ce cuprinde, în afara punctelor de început și sfîrșit, funcționarea stațiilor de imbuteliere, ambalarea, transportul și prelucrarea — are consecințe nefaste. Să începem, dacă vreți, chiar cu prospecția. În această etapă și, firește, și după ea, este necesară delimitarea riguroasă, severă aș spune, a unui perimetru de protecție hidrogeologică și sanitară, fără de care nu putem vorbi de atît de necesară puritate a apei. Dar această obligație elementală nu este întotdeauna respectată! Iată, spre exemplu, la Tirgu Secuiesc, în

jurul sondelor ce debitează apa minerală, pot fi găsite vaci aflate la păscut, ceea ce este cu totul în afara cerințelor igienico-sanitare ale surselor hidrominerale. Tot așa se pune problema și cu forajul, care, lăsat prea mult în părăsire, devine, în timp — prin degradarea, spargerea conductelor — de neutilizat. Așa cum se întîmplă la Bilbor...

— Iarăși Bilbor! Se discută atît despre el, dar se face așa de puțin...

— Și e păcat! S-au efectuat acolo foraje care au dat la iveală o apă cu o compoziție chimică foarte asemănătoare celei de Borsec, o apă deosebit de bună. Păcat, spunem, că nu se exploatează încă și din alt motiv, nu numai din acela că apa curge zadarnic. Este vorba de fortarea altor zăcăminte — în acest caz, cel de la Borsec —, fortare care poate să producă modificări ale echilibrului electrochimic al apei.

— Cu alte cuvinte, deschiderea spre exploatare a altor zăcăminte înseamnă, pe lîngă creșterea cantității de apă minerală ce poate fi imbuteliată, și protejarea zăcămintelor care se exploatează deja.

— Exact. Și încă ceva. Amina-

rea — sine die — a începerii exploatării zăcămintelor costă. Așa cum arăta inginerul P. Dănescu, proiectul stației de imbuteliere de la Bilbor (deja plătit), va trebui revizuit (deci alți bani); tot așa, vor trebui re-luate și forajele, ceea ce înseamnă că fiecare clipă pierdută, repet, costă. Cu alte cuvinte, dacă mai aminăm cîțiva ani, apa de Bilbor ne va costa poate dublu decît azi!

— S-a vorbit mult — și nu mereu de bine — despre situația stațiilor de imbuteliere, care nu se dovedesc întotdeauna prea bine gospodărite. Vă pot oferi exemple...

— Și eu! Cauzele nu sînt, însă, deloc subiective, ținînd de cei care lucrează acolo și de cei care conduc procesul de producție. Încă nu s-a ajuns, din păcate, după atîția și atîția ani de cînd ne ocupăm de apele minerale la modul industrial, să fie pregătiți și niște specialiști adevărați în acest domeniu, niște mecanici, să zicem, care să știe să lucreze cu apa minerală, să nu le curgă vaselina de pe minii în apă, să știe bine cu ce material pretențios lucrează. S-a și cercetat destul de puțin, de ce să n-o recunoaștem? Iată, cei care au participat la dezbateri vorbeau despre modul neigienic în care se face deferizarea apelor. Dar acest sistem a fost preluat din experiența stațiilor de alimentare cu apă potabilă, ceea ce este cu totul altceva, acolo apa fiind, în final, tratată chimic, pentru igienizare, ceea ce nu se întîmplă cu apa minerală. S-ar impune sisteme închise de deferizare, care să protejeze apa de felurile impurități care-o pot atinge în acest proces.

— Haideți să încercăm să punem punctul pe i. Considerați că aceste neajunsuri pot fi îndreptate, în totalitate, într-un timp scurt, că, altfel zis, pot fi îndepărtate obstacolele din calea apei minerale, putem ajunge la oprirea irosirii ei, mai precis?

— Sînt absolut sigur. V-am mai spus, deficiențele țin în special de factori subiectivi, de noi, de oameni adică. Noi sîntem cei care ne plîngem că în timpul transportului se sparg prea multe sticle, dar continuăm să folosim box-paleții și ne formalizăm cînd e vorba de aducerea apei cu cisternele. Noi ne plîngem că sticlele sînt grele, dar cei care se ocupă de cercetare în domeniul ambalajelor pentru industria alimentară, ce păzește? E nevoie, cred, de constituirea cîi mai curînd a unui colectiv interdisciplinar — din care nu trebuie să lipsească specialiști în hidrogeologie, geochimie, chimie, fizică, biologie, tehnologie și protecții cu experiență în domeniul stațiilor de imbuteliere, economiști, idee imbrățișată și de dr. ing. Ovidiu Popescu, directorul Institutului de chimie alimentară, care a și întreprins primele demersuri în acest sens. Fără competență, nu se poate face nimic bun și durabil. Soluțiile după ureche, după cum bate vîntul nu sînt și cele mai eficiente, deși par simple și ne repezim să le îmbrățișăm. Articolele scrise pe această temă, ca și dezbaterile organizată de revista dv., constituie un prim pas în direcția de care vorbim. Următorul, cel decisiv, trebuie făcut de cei direct răspunzători de bunul mers al industrializării și comercializării apelor minerale — o avuție atît de prețioasă încît nu ne putem permite, dintr-un elementar patriotism, s-o ignorăm sau să o risipim.

— Și asta, cu atît mai mult cu cît asemenea specialiști și oameni de bine există, și nu puțini. Pentru ei, ca și pentru toți cei preocupați de problema apelor minerale, pentru acei care au recepționat cum se cuvine S.O.S.-ul nostru, discuția rămîne deschisă.

D. M. ALEXANDRU ■

DAN MUCENIC ■

Va intra, curînd, în librării o lucrare

de referință:

„Substanțele minerale terapeutice din România”

De trei decenii și mai bine, ARTEMIU PRICAJAN se numără printre cei mai entuziaști și competenți cercetători ai domeniului apelor minerale, el fiind, în momentul de față, un veritabil nume, autor de studii primite cu interes atît în țară cît și în străinătate, dar și practician căruia i se datorează punerea în valoare a numeroase zăcăminte de apă minerală pe întregul cuprins al țării. Acest om cu o putere de muncă aparte, gata să sprijine prin cuvîntul său autorizat, dar și prin faptă, orice inițiativă în domeniul atît de puțin explorat, din păcate, al apelor minerale, a predat Editurii Științifice și Enciclopedice o lucrare — de al cărei ecou, în rîndurile cunosătorilor, dar și ale publicului larg, nu ne îndoiim încă de pe acum — gata, iată, să intre în librării. Am solicitat, în legătură cu ea, cîteva prime informații unor specialiști de marcă ai acestui domeniu. Le reproducem în continuare.

Conf. dr. doc. Ștefan Airinei: „Lucrarea Substanțele minerale terapeutice din România, elaborată cu înaltă competență de geologul Artemiu Pricăjan, reprezintă incorporarea unei experiențe de o viață a unui mare specialist în materie. Ea urmează, în mod firesc, suitei anterioare de lucrări de sinteză: Prospecțiuni hidrogeologice (în volumul „Practica geologică”, II, Ed. tehn., 1961), Apele minerale și termale din România (Ed. tehn., 1972, premiul Academiei Republicii Socialiste România), Apele minerale de consum alimentară din România (1979) și Bogăția hidrominerală balneară din România (1981), ambele apărute, în colaborare, la Ed. Științifică și Enciclopedică. Observator atent, cercetător minuțios, tehnician versat în prospecția, explorarea și exploatarea substanțelor minerale terapeutice, A. Pricăjan a cules cu pasiune, pentru fiecare hidrozonă în parte, informații

exhaustive, de la cele istorice, geologice și hidrogeologice, la cele de hidrochimie și terapeutică medicală. Bogata structură a volumului de față se referă la prezentarea și analiza următoarelor cinci componente: tipurile de substanțe minerale terapeutice; procesul cunoașterii acestor substanțe; protecția și exploatarea rațională a acestor categorii de bogății ale sub-solului; tehnici de captare a apelor minerale și termale în vederea valorificării lor multiple; descrierea principalelor zăcăminte din această categorie, în cadrul unei sistematice geologico-teritoriale proprii și care se impune prin logica succesiunii cauze-efecte. Apreciez că literatura de specialitate se îmbogățește substanțial cu acest nou volum, elaborat cu dragoste și pasiune de autorul său”.

Dr. geolog T. Bandrabur, Institutului de Geologie și Geofizică: „Apariția lucrării Substanțele minerale terapeutice din România de A. Pricăjan constituie, atît pentru cei care studiază acest domeniu, cît și pentru marele public, un eveniment editorial de excepție. Apreciez în mod deosebit inițiativa autorului de a fi făcut apel, în cadrul istoricului, la diferite documente vechi, găsite numai el știe pe unde, în diferite biblioteci de stat sau particulare, în arhive, din care a scos, cu trudă și migală, date interesante cu privire la cunoașterea substanțelor minerale terapeutice, date necunoscute, în marea lor majoritate, chiar specialiștilor. Pe baza unor măturii publicate sau inedite, autorul prezintă istoricul folosirii acestor substanțe pe teritoriul României încă din cele mai vechi timpuri. Ponderea cea mai mare a lucrării o constituie capitolele în care se prezintă zăcămintele de substanțe minerale terapeutice din țara noastră, condițiile geologice și hidrologice specifice fiecăreia, utilizarea acestora, precum și

perspectivele de dezvoltare a unora din stațiunile balneare care exploatează zăcămintele respective. Aspectele multilaterale privind substanțele minerale terapeutice, dezbătute judicios în această carte, recomandă lucrarea lui A. Pricăjan ca pe una de referință în domeniul apelor minerale și termominerale, fiind prima de acest gen în România și printre puținele care abordează, în lume, problemele acestea”.

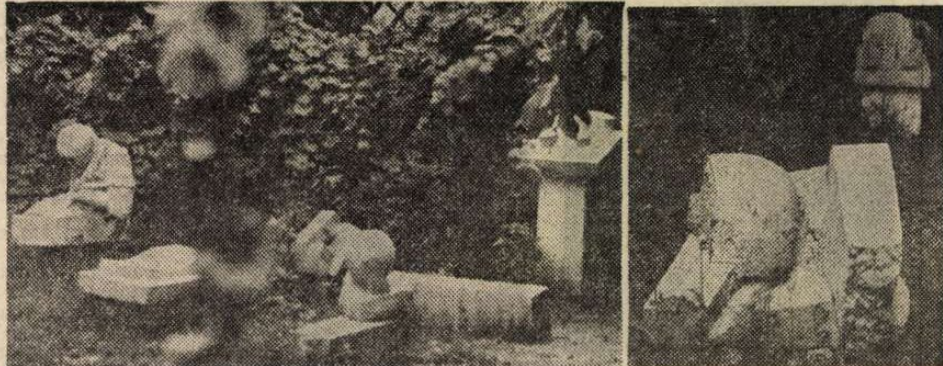
Conceptută și elaborată cu exemplară probitate științifică, lucrarea lui Artemiu Pricăjan (specialist pe care redactorul acestei cărți, Doina Păinescu, îl numea „părintele de azi al apelor minerale”) este și o veritabilă și fierbinte pledoarie pentru cercetarea în continuare a acestei bogății naționale, pentru utilizarea ei așa cum se cuvine, poziția pe care reputatul geolog a adoptat-o și în cadrul acțiunii revistei noastre privitoare la reevaluarea și gospodărirea cu simț de răspundere a apelor minerale. O carte, în concluzie, care vine în sprijinul celor care vor să întreprindă ceva în acest domeniu, o carte ce evidențiază cu deplină claritate că se poate mai mult și trebuie făcut mai mult pentru ca apele minerale să fie cunoscute și utilizate la nivelul cantității uriașe de care dispunem și al calității lor cu totul excepționale.

O oază a artel

O casă frumoasă, cu o arhitectură aparte, parcă adusă dintr-o poveste, cu un certificat de naștere emis încă din veacul trecut, aflată pe bulevardul Dimitrov, numărul 77, își trăiește a doua sa tinerețe. Prin grăia Consiliului Popular al sectorului 2, imobilul respectiv găzduiește doi cunoscuți artiști plastici, pictorul Teodor Bogoi și mai tinărul său confrate, sculptorul Ion Mindrescu cu ale cărui lucrări ilustrăm acest număr. Cei doi au dat o nouă strălucire clădirii. Au creat, aici, o adevărată oază a artel. Grădina

a devenit o veritabilă expoziție de sculptură în aer liber, iar în atelierul pictorului pinzele string parca în culoarea lor tot soarele acestei veri. Cei care trec pe aici pot să si pătrundă în acest univers artistic. Așa că, la casa adusă din alt veac, proptită într-un brad și un nuc uscat, aproape zilnic au loc lecții despre artă. Și acesta-i este un mod concret, sincer, direct prin care nu numai trecătorul, omul de pe stradă, poate să pătrundă și să dezlege tainele artel, dar și artistul, în cazul acesta, poate să fie cît mai aproape de dorințele semenilor lui. Este o idee, credem noi, care poate fi imbrățișată și de alți artiști plastici...

SORIN POSTOLACHE ■

• Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități •

■ „FLORALIA — VILCEA 1985”. Sub acest generic a debutat recent la Rimnicu Vilcea o interesantă inițiativă a edililor locali în domeniul dendrologiei, concretizată într-o manifestare la carei principal punct de atracție și interes științific l-a constituit expoziția organizată cu plante și flori specifice diferitelor bazine dendrofloricele ale țării și care stau la baza producției de medicamente naturiste și acțiunii de infrumusețare și bună gospodărire a localităților. După cum ne informează **Laura Vega Marcu din Rm. Vilcea**, județul din nord-estul Olteniei s-a prezentat în acest cadru cu o mare varietate de flori și plante tămăduitoare, cunoscute și mai puțin cunoscute, însumând sute de specii (dintre care peste 70 se găsesc numai în Parcul Zăvoi din municipiu), cu o producție de 10 tone floră spontană colectată anul trecut și cu peste 18.000 puieți de pomi și arbuști ornamentali, cu proceduri moderne și tradiționale de cert efect terapeutic ce se realizează pe baza unor astfel de plante în stațiunile Govora și Călimănești. Acțiunea — la care au participat cadre universitare și specialiști din Craiova, Rimnicu Vilcea și București, precum și reprezentanți ai PLAFAR-ului și industriei de medicamente — se dovedește a fi valoroasă.

■ **Administrația Asigurarilor de Stat, Sucursala județeană Hunedoara**: Referindu-ne la nota apărută în nr. 20/17 mai 1985 al revistei **Flacăra**, prin care **Valeriu Nicolae Tiu** din Hunedoara semnaleză neprietenirea unei despăgubiri, vă informăm că întârzierea în rezolvarea cazului se datorează Oficiului de gospodărire a apelor din județul Alba, care nu a dat curs solicitărilor repetate ale sucursalelor ADAS din Hunedoara și Alba privind confirmarea plății despăgubirii către păgubit, așa cum cer prevederile legale în vigoare (Decretul nr. 471/1971, art. 2, al. 1). Ca rezultat al stăruinței celor două sucursale ADAS, despăgubirea cuvenită s-a expediat totuși cu mandatul poștal nr. 7192 din 8 iunie 1985. Menționăm că respectiva confirmare este necesară în toate cazurile, inclusiv în acelea în care conducătorii auto profesioniști dețin asigurări de răspundere civilă încheiate la ADAS.

■ Primim de la prof. **Mihail Radu din Pitești**: Cel 760 de elevi ai Școlii generale nr. 3 din Pitești au încheiat anul școlar cu rezultate bune și foarte bune la învățătură. Rezultate asemănătoare au obținut și în activitatea obștească, pionierii școlii remarcându-se deosebi prin colectarea și predarea a 14,6 tone de fier vechi, depășirea cu șapte la sută a angajamentului luat la începutul anului de a realiza 50.000 lei în domeniul activităților patriotice. În toate acestea s-au evidențiat detașamentele de pionieri ale claselor a III-a B, a IV-a A, a V-a A și a VI-a B care, sub îndrumarea și cu sprijinul profesorilor diriginți, au strâns și predat cele mai mari cantități de fier vechi.

■ În legătură cu scrisoarea tovarășului **Niculescu Stelian**, operator diavoloziv la Studioul cinematografic „Animafilm” din București, **Consiliul Cultural și Educației Socialiste, Direcția de organizare, control, personal și învățământ**, ne face cunoscut că acordarea gradului menționat este de competența biroului executiv al Centralei „România-film”. Diferențierea personalului artistic pe grade profesionale se face avându-se în vedere în primul rând valoarea artistică a fiecărui cadru, precum și alte criterii (condiții de studii și vechime, îndeplinirea obligațiilor individuale de muncă etc.) și constituie o posibilitate care se realizează în anumite condiții (post vacant, fond de retribuție etc.). Propunerile pentru promovare în grade profesionale superioare se întocmesc de organul colectiv de conducere al unității, singurul în măsură să aprecieze asupra activității celui în cauză.

■ Ne scrie dr. **Ioan Neagu din Ploiești, str. Teiuș nr. 3 A**: Timp de două zile, municipiul Ploiești a fost gazda Simpozionului național de cronobiologie, dedicat aniversării a 20 de ani de la Congresul al IX-lea al P.C.R. Organizată de Comi-

tetul județean de cultură și educație socialistă Prahova, în colaborare cu Cabinetul județean pentru activitate ideologică și politico-educativă, Direcția sanitară a județului, Comisia județeană de Cruce Roșie și Filiala Prahova a Societății de biologie din R.S.R., și desfășurată sub auspiciile Muzeului de biologie umană din Ploiești, manifestarea a prezentat la 31 de lucrări și referate științifice care au abordat diferite aspecte ale bioritmologiei în prezent și viitor. Și-au adus contribuția cercetători de la Institutul de endocrinologie „C. I. Parhon”, Institutul de oncologie, Institutul de igienă, Institutul național de geriatrie și gerontologie, Facultatea de biologie București, I.M.F. și Facultatea de horticultură din Iași, ICPA și IANB București. Masa rotundă ce a avut loc cu această ocazie, pe tema „Biologia umană în cercetare”, aplicarea și valorificarea cultural-științifică a problemelor de cronobiologie”, a fost condusă de acad. Ștefan Milcu. Sub cupola „Cronosului” s-a semnat apoi actul de constituire a primului cerc de cronobiologie din România. Ca președinte de onoare a fost ales academicianul Ștefan Milcu, iar ca membri fondatori — toți participanții la simpozion.

■ La solicitarea lui **Viorel Iuganu** din comuna Strunga, județul Iași, **Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini, Centrul industrial de utilaj tehnologic și material rulant** face unele precizări de mai larg interes cu privire la lucrul în flux continuu. Din verificările efectuate la Combinatul de utilaj greu Iași, și din datele obținute rezultă că, în conformitate cu hotărârea organului colectiv de conducere al combinatului, s-a dispus trecerea la organizarea funcționării fără întrerupere a mașinilor de performanță din cadrul secției utilaj metalurgic și al altor locuri de muncă. Măsura a fost luată în baza prevederilor art. 124 din Codul Muncii, în temeiul prevederilor art. 41 din Legea nr. 5/1978, și a intrat în vigoare începând cu data de 1.08.1984. Pentru desfășurarea normală a lucrului, toate activitățile de servicii aferente, asistența tehnică, reviziile și reparațiile planificate la mașinile nominalizate au fost prevăzute să aibă același regim de lucru.

■ Printr-o scrisoare trimisă la începutul acestei luni, cititorul **Radu Alexandrescu din București, str. Barbu Văcărescu nr. 77**, avansează Tele-viziunii Române propunerea de a revizui procedeele de subtitrare a filmelor străine proiectate pe micul ecran, deoarece la ora actuală sunt frecvente cazurile cind, datorită titrării necorespunzătoare, adică proiectării scrisului alb pe un fond, în anumite secvențe, tot alb, telespectatorii sunt puși în imposibilitatea de a putea urmări firul dialogurilor și, în consecință, întâmpină greutăți în înțelegerea ca atare chiar a filmului însuși. Revenirea la mai vechiul sistem de titrare corectă, practicat cu ani în urmă, mai ales în cazul filmelor de arhivă, ar fi nu numai o datorie — apreciază semnatarul scrisorii —, ci și un gest de respect față de milioanele de telespectatori.

■ **Uniunea Județeană a cooperativei agricole de producție Dolj**, ca răspuns la scrisoarea noastră nr. 3222/1985: Din păcate, nici de astă dată nu am izbutit să îndeplinim doleanța tovarășului **Ionescu Marin**, fost om al muncii la C.A.P. Catane, întrucât în arhiva unității nu se mai găsesc actele din care să rezultă că dînsul a lucrat la amintita cooperativă în perioada 1 aprilie — 30 septembrie 1960. Desigur, e un aspect neplăcut, vinovăți de neînțelegere arhivei în condiții legale fiind toți cei ce s-au perindat de-a lungul anilor la conducerea cooperativei. Nu este mai puțin adevărat că C.A.P. Catane a avut de suferit și de pe urma unor evenimente și cauze obiective care au dus la distrugerea unei bune părți din arhivă. Pentru a-și putea totuși dovedi perioada solicitată, tovarășul **Ionescu Marin**, actualmente angajat al I.J.T.L. Dolj, a fost îndrumat să se adreseze comisiei de reconstituire a vechimii în muncă ce funcționează pe lângă comitetul executiv al consiliului popular județean, conform prevederilor Decretului

nr. 92/1976 privind carnetul de muncă.

■ Avînd o familie alcătuită din 4 persoane și locuind la socri, într-o cămaruță insalubră de 4 metri pătrați, am fost la Consiliul popular al comunei Vetiș — ni se destăinuie **Vasile Ciobanu din satul Decebal, județul Satu Mare** — și am solicitat să ni se repartizeze și nouă un loc, așa cum prevede legea, pe care să ne construim o casă strict necesară, ca toți oamenii din sat, dar am fost refuzat. De avut, aveți dreptul — mi-a spus funcționarul de la consiliu —, dar nu se poate. De ce? — l-am întrebat. Pentru că — mi-a răspuns — fie dumneata, fie soția trebuia să lucreți cel puțin un an de zile la C.A.P. și abia după aceea... Bine — l-am zis —, dar eu sint ceferist, angajat la Stația C.F.R. Ferăstrău, iar soția, deocamdată, are doi copii mici, unul de doi ani și altul de 3 luni, și vă dați seama că acum n-avem cum. Și-apoi altora aflați în aceeași situație, precum **Viorel Oiegas**, le-ați dat. Asta-i situația! a încheiat sec funcționarul.

Cu ceva mai multă bunăvoință, tinerei familii Ciobanu i se poate îndeplini, totuși, arzătoarea și îndreptățita doleanță. Nu în afara, ci chiar în cadrul și spiritul legii în vigoare.

■ **Întreprinderea pentru recuperarea și valorificarea materialelor refolosibile București** răspunde la articolul publicat în nr. 24 din 14.06.1985 al revistei **Flacăra**: Cazurile de abateri înfățișate în articolul „Grea colectarea, dar mai grea recuperarea” au fost prelucrate cu întreg personalul, precum și în adunarea generală a activului de partid din întreprinderea noastră, iar autorii actelor de indisciplină și incorectitudine au fost sancționați cu diminuarea cu 20 la sută a retribuițiilor pe timp de o lună. Ne preocupăm în cel mai înalt grad acumularea de stocuri cit mai mari de materiale refolosibile textile sau din mase plastice fără defacere ori cu defacere lentă, din păcate însă pentru numeroase sortimente de astfel de materiale n-am pus încă la punct tehnologia de reintroducere în circuitul productiv și din această cauză sîntem confrunțați în prezent cu mari probleme de depozitare și conservare a imenselor stocuri pe care le deținem. Este și motivul pentru care propunem ca în paginile revistei dv. să-și găsească în viitor loc și relații despre soluțiile noi de utilizare a unor materiale care încă nu au defacere, îndeosebi mase plastice, textile și anvelope de cauciuc nereșapabile.

Am reținut propunerea.

■ Mă numesc **Eugen Puia din Rovinari—Gorj, bl. R6, sc. 4**, ap. 10 și doresc să vă aduc la cunoștință următoarele: Pe 15.02.1985 s-a ținut la Biblioteca orașenească Ineu, județul Arad, un concurs pentru ocuparea postului de minitor carte. A fost un fel de mascaradă de concurs, pentru că, înainte ca acesta să se țină, s-a cerut transferul pe post al unei anumite profesoare. S-a ținut pînă la urmă concursul, profesora respectivă ocupînd locul 3. Deși erau doi participanți mai bine pregătiți înainte, deși Inspectoratul școlar județean Arad nu a aprobat transferul, tovarășa a ocupat automat postul, ignorîndu-se rezultatele care nu fuseseră făcute publice. Rugăm Inspectoratul județean să analizeze situația de la Ineu, și să ia măsurile care se impun. Dacă-i concurs, concurs să fie!

■ **I.R.I.D.G.N., Regionala de distribuție gaze Pitești** ne informează că, cercetînd sesizarea **Marianei Constantin** din Găești, a discutat cu angajatul său **Constantin Mihai**, care susține că nu a cunoscut prevederea legală conform căreia alocația de stat pentru copii este diferențiată în funcție de mediul urban sau rural, ceea ce a condus la lipsa de informare a biroului personal în momentul cînd i s-a schimbat do-

miciliul. Începînd cu data de 1 iulie 1985, **Constantin Mihai** a fost pus în drepturi, urmînd a primi alocație după cum urmează: pentru primul copil 245 lei, al doilea 255 lei, iar al treilea 295 lei, în total deci 795 lei lunar.

■ Vă scriu pentru că am speranța că, numai la intervenția dv., pe lângă cei în drept, unii locatari năbădăoși ai blocului ZA3, cu care ne învecinăm, vor înțelege în sfîrșit că nu trăiesc pe cîmp ci într-o colectivitate civilizată. Dinșii au apartamente proprietate personală, iar la parter au garaje pe care le-au transformat în adevărate ateliere pentru depanare mașinile și, cit le e ziuca, de dimineață pînă tîrziu în noapte, produc niste zgomote și bubuituri infernale, fără să țină seama că noi, vecinii lor, mai lucrăm și în schimbul II și mai avem nevoie să ne și odihnim. Un timp am crezut că toate autoservice-urile Slatinei s-au mutat în preajma noastră. (**Coldă Constantin Ion din Slatina, alea Viorelelor nr. 4, bl. GA 5A, sc. A, ap. 27**).

■ Referitor la rezolvarea scrisorii adresate de numita **Peia Maria din Oravița, comitetul executiv al Consiliului popular al județului Caraș-Severin** ne informează: În urma cercetărilor s-a constatat că, i-au fost furate de la domiciliu două butelii de aragaz. După mai multe investigații a fost identificat autorul furtului în persoana numitului **Vlăceanu Dumitru**. Au fost recuperate buteliile de la acesta și restituite păgubasului, ocazie cu care i s-au explicat și împrejurările comiterii faptei. Autorul infracțiunii a fost arestat și deferit justiției. Scrisoarea a fost soluționată de Inspectoratul județean al Ministerului de Interne.

■ Eveniment la Colibița. Cea de-a doua instalație românească de forat galerii orizontale în secțiune plină, „INGO-32”, realizare de prestigiu a întreprinderii „1 Mai” Ploiești, a intrat recent în funcțiune pe șantierul hidroenergetic Colibița, județul Bistrița-Năsăud, acolo unde se află în plină construcție o hidrocentrală de 21 MW. Noul utilaj, de înaltă performanță și complexitate, se remarcă printr-o serie de caracteristici funcționale deosebite printre care menționăm viteza de forare lunară de 200 metri liniari, diametrul de săpare de 3200 mm, sistemul de ghidaj pe bază de laser, precum și dirijarea centralizată, de la un singur pupitr, a tuturor comenzilor de lucru. Reamintim că prima instalație de acest fel, produsă tot de sus-menționată uzină, a fost utilizată cu bune rezultate în Munții Apuseni, la Rîul Mare. (**Ing. Minică Stănciugel, Sîngeorș-Băi**).

■ **Consiliul popular al județului Brăila, Direcția sanitară**: În legătură cu scrisoarea tovar. **Moroșan Gheorghe** din comuna Frumosa, jud. Suceava, care mulțumește pentru popularizarea activității farmacistului **Torjescu Alexandru**, cel ce, printre alte rezultate pozitive dobîndite în tratarea unor afecțiuni cronice, incurabile și a unor afecțiuni cutanate, se pare că este pe cale să obțină asemenea rezultate îmbucurătoare și în tratamentul fiului său, vă comunicăm că astfel de scrisori au fost trimise de bolnavi și direct pe adresa noastră. Noi am adus tovar. farmacist **Torjescu** în repetate rânduri la cunoștință aceste succese terapeutice, deși în unele afecțiuni, și îndeosebi în lupusul eritematos, nu avem încă proba timpului, ca și în unele afecțiuni cutanate de altfel, și de aceea nu putem vorbi încă de succese incontestabile, dar începutul este promițător. Cu sprijinul organelor de stat municipale și județean, Direcția sanitară a județului Brăila a creat condiții corespunzătoare de lucru acestui inimos și neobosit farmacist, în prezent pregătindu-se un alt cabinet și altă sală de așteptare, și mai corespunzătoare ca spațiu și circuite funcționale, și o farmacie care vor conduce cu siguranță la im-

bunătățirea condițiilor de lucru și, implicit, a rezultatelor.

■ Pentru clarificarea cazului criticat, în nota apărută în **Flacăra** din 14.VI.1985, D.P.M.O.S. Suceava a solicitat Direcției județene P.T.T.C. Suceava relații cu privire la situația dosarului **Mariiei Chirea** și, pe 6.VI.1985 primim răspunsul acestei direcții cum că dosarul respectiv a fost pierdut în timpul transportului. La 22.VI.1985, comisia județeană de pensie din cadrul consiliului popular județean a emis decizia de reconstituire a dosarului, și i-a expediat **Mariiei Chirea** din comuna Florești, str. Principală bl. 7, ap. 9, suma de 7632 lei reprezentînd pensia și drepturile aferente pentru perioada de la 1.I.—30.VI.1985. Dosarul reconstituit a fost transferat la D.P.M.O.S. Prahova pentru ca drepturile de pensie, începînd cu 1.VII.1985, să se achite prin acest organ.

Toate bune, un singur lucru însă am mai vrea neapărat să știm: măsurile ce s-au luat cu cei ce se fac vinovați de pierderea primului dosar. Și asta cit mai neîntîrziat!

Pagină realizată de
MIHAI STĂNESCU

Poșta redacției

■ **Alexandru Gavrilu** — Timișoara: Fratele dv., fiind minor, nu i se pot achita drepturile bănești cuvenite de pe urma tatălui decedat decît în baza unei decizii de tutelă emisă de Consiliul popular municipal Timișoara pe numele dv.

■ **Stelian Diaconescu** — Tirgușorul Vechi (Prahova): Unitățile socialiste nu pot încadra pensionari într-o activitate cu caracter permanent. În cazuri excepționale și cu aprobarea organelor prevăzute de lege, unitățile pot folosi pensionari numai pentru activități temporare sau pentru executarea unor lucrări. ■ **Maria Munteanu** — Huși: Pensia pentru muncă depusă cu reducerea vîrstei, se acordă numai femeilor care au născut mai mult de trei copii și care au vechimea minimă în muncă de 25 de ani. Chiar dacă ați născut 6 copii, nu puteți beneficia de reducerea vîrstei de pensionare pentru că nu aveți 25 de ani vechime în muncă. ■ **Ștefan Gazsi** — Brîncovenesti (Mureș): Dacă ați avut mai mult de 12 zile concediu fără plată, învoiri sau absențe nemotivate de la începutul anului calendaristic, nu primiți alocația de stat în luna în care intervine o nouă învoire, concediu fără plată sau absență nemotivată.

■ **Petru Simuș** — Tețchea (Bihor): Cu o vechime în muncă de numai 25 de ani nu puteți cere pensionarea decît la împlinirea vîrstei de 62 de ani.

■ **Mihai Bălan** — Rm. Vilcea: Inginerii, economiștii, inclusiv cei care sînt în perioada de stagiatură, nu fac parte din categoria personalului exceptat și, ca urmare, trebuie să fie cuprinși în acord global la nivelul întreprinderii, secției sau atelierului etc. și retribuiți în funcție de realizarea producției fizice stabilite și a condițiilor prevăzute în contractul de acord global. ■ **Mihai Gheorghe** — București: Sfătuți-vă cu un avocat. ■ **Atanasie Tîrziu** — București: Cuantumul pensiei de invaliditate se stabilește în raport de vechimea în muncă, grupa de muncă, retribuația tarifară de încadrare, gradul de invaliditate etc., astfel că nu poate fi majorat la cerere. ■ **Ana Sarom** — com. Nicolae Bălcescu (Bacău): Alocația se acordă numai de la data stabilirii dreptului și nu se poate acorda retroactiv. ■ **Ștefan Plăcintă** — Suceava: Beneficiarii alocației de stat pentru copii sînt obligați să declare veniturile pe care le realizează, pentru că în raport de aceste venituri se stabilește cuantumul alocației.

MARGA NEDELEA

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11 — 14.

Apele mai calde din inima pământului

Dintre noile surse de energie folosite în țara noastră, energia geotermală (sau apa geotermală, cum i se mai spune) definește în prezent două importante particularități: este cea mai ieftină (la preț unitar pe gal) și are cea mai mare pondere (sub raportul tonelor de combustibil convențional echivalate prin producția de pină acum).

Începuturile sondării pentru această apă geotermală datează din 1976 și au fost determinate în primul rând de morala profesională a unui colectiv din Ministerul Geologiei, colectiv care, condus pe atunci de actualul ministru Ioan Folea, a avut inițiativa să cerceteze și să experimenteze zăcămintele de acest tip. Producția de energie geotermală înregistrată a crescut de la 22 mii tcc în 1978 la peste 80 mii tcc în 1984, totalul pe acest interval de șapte ani echivalând cu o economie de combustibil de peste 290 mii tcc. Se înțelege că statutul activității în acest domeniu trebuia așezat pe bazele ferme ale contribuției sale planificate la balanța energetică a țării, lucru ce s-a și petrecut, astfel încât faza de cercetare și experimentare e pe sfârșite, urmând a fi înlocuită cu faza de producție efectivă, cu toate responsabilitățile ce decurg de aici.

Astfel, în 1985 vor trebui obținute cca 100.000 tcc, adică o treime din cât s-a obținut în precedentii șapte ani. De asemenea, pe întreg cîmpul 1986-1990 energia geotermală va trebui să echivaleze 981 mii tcc, cu un vîrf de producție de 350 mii tcc în 1990.

Realizarea acestor sarcini presupune în mod necesar asigurarea unor condiții asupra cărora vom reveni spre sfîrșitul acestui grupaj. În orice caz, prima dintre ele — existența unui zăcămint care să merite efortul — este îndeplinită: potențialul de rezerve valorificabile pentru zonele cercetate a fost evaluat la 5,7 mii tcc, volum ce asigură o producție timp de 57 de ani (în cazul în care se menține ritmul de exploatare din 1985) sau de 19 ani (dacă producția va fi stabilizată la nivelul anului 1990 — de cca 300.000 tcc). Ministerul Geologiei ne asigură că a mai fost evaluat și un potențial de rezerve de perspectivă de încă 7 mii tcc, din care 2,6 mii tcc sînt conținute în zăcămintele noi, în zone necercetate, iar 4,4 mii tcc vor putea fi obținute prin progrese tehnologice în exploatarea actualilor zăcămintele. Aceste rezerve de perspectivă ar asigura o producție de 100 mii tcc anual timp de 70 de ani sau de 300 mii tcc anual timp de peste 23 de ani.

Aceste date statistice constituie un argument decisiv pentru desfășurarea și amplificarea programelor de cercetare-exploatare a apelor geotermale: alte argumente (pe lângă cel al necesarului energetic național, asupra cărui nu mai revenim ar mai fi costul de exploatare, multiplele domenii de utilizare și, nu în ultimul rând, faptul că — așa cum sugerează opinii autorizate — respectul zăcămintelor ar cam aluneca în sens contrar intereselor și sensului de rotație a pământului.

Cum un alt argument care poate stimula sau frîna activitatea în acest domeniu îl definește beneficiarii, prin modul în care ei înțeleg și reușesc să utilizeze apa geotermală, am „sondat” la fața locului câteva aspecte concrete ale folosirii acestei surse de energie, într-o zonă reprezentativă a domeniului — cîmpia de vest a țării.

VIOREL MUNTEANU

„Dacă vrei, găsești soluții, dacă nu — motivări”

Titlul este un fel de dicton al primarului din Teremia Mare, comună celebră al cărei exemplu confirmă faptul că acolo unde treburile merg bine, în general, la fel de bine merg și în domeniul mai particular al surselor noi de energie. Altfel spus, comuna, vrînd cu adevărat să folosească această bogăție de apă geotermală aflată la îndemînă, a găsit nu motivări să se echivaleze ci soluții cit mai diverse de folosire în treptă a întregului potențial termic și biochimic al apei geotermale.

Astfel, apa dintr-o singură sondă, avînd temperatura inițială de 73° C, este folosită succesiv pentru: încălzirea apartamentelor din centrul civic (80 de apartamente convenționale), apoi la încălzirea apei menajere (prin schimbătoare de căldură), după care apa ajunge la băile geotermale (inaugurate la 8 mai 1981, cu o capacitate maximă de 600 tratamente pe zi). Făcînd aici un popas, trebuie să spunem că apa din Teremia Mare nu este radioactivă și are un coeficient superior de mineralizare — 4846 mg. la litru, față de 2.287 mg. cite are apa de la Băile Felix, de exemplu. Din această rezultată excelentă în vindecarea bolilor de piele și nu numai de piele, primarul, împreună cu doctorul Dinu Mihai au și schitat un plan de amenajare și transformare a actualilor băi termale într-o veritabilă stațiune balneară.

Circuitul apei va fi extins în următoarele trepte: piscină — filtru biologic — plante acvatice — creșterea peștilor. Aceste verigi sînt acum doar în stadiul de proiect, dar primarul Vileam Heinz dă ca sigură realizarea lor în actualul mandat electoral, adică în următorii doi ani. Piscina ridică dificultăți de investiții (ciment ș.c.l.); filtrul biologic — o chestiune de avangardă științifică — ar fi merit să asigure o purificare a apei astfel încît aceasta să poată fi folosită pentru cultivarea în treapta următoare, a plantelor acvatice, care ar testa și calitatea apei de a permite sau nu creșterea peștilor. Dacă prin filtru sarea nu va putea fi reținută, dar celelalte proprietăți vor permite, primarul e hotărît să aducă pești de apă sărată și să-i crească aici. Am vrut să fac un pariu că nu va crește niciodată pește oceanic în bazinele din Teremia

Mare, dar vîzînd pasiunea și convingerea primarului și cunoscîndu-i antecedentele în materie de tenacitate și inventivitate am renunțat.

O a doua filieră prin care la Teremia Mare este exploatarea apa geotermală este cea a gazelor naturale care însoțesc, în volum aproape dublu, apa propriu-zisă. Curiozitatea i-a îndemnat pe localnici să dea la analize aceste gaze și nu mică le-a fost surprinderea cînd au aflat că ele conțin 92,63% gaz metan. Bineînțeles că se pune problema exploatării acestei resurse adiacente apei geotermale, astfel că din 1983 s-a trecut cu forțe proprii la conceperea unei instalații complet originale de captare a gazului metan, instalație ce a fost refăcută de vreo șase ori dar care, în cele din urmă, a dat rezultate. „Contăm pe un debit de 6-8 m³ de gaz metan pe oră, ceea ce ne va asigura funcționarea în atelierul nostru de mică industrie a 3-4 agregate electrice mari. În plus, vom concepe arzătoare intersanjabile, astfel încît focul să ardă succesiv în diferite locuri, în funcție de nevoile pe care le avem”. Prioritară este la Teremia Mare nevoia de curent electric, drept pentru care gazul metan a început mai întîi să ardă în generatoare realizate cu multă trudă și imaginație pe plan local. Alte focuri vor fi instalate la viitoarea fabrică de nectar din legume și fructe ale cărei lucrări vor începe la 1 iulie a.c. Această investiție care anual va produce cca 500 tone sucuri pasteurizate, este o nouă victorie a locuitorilor comunei în efortul lor de a fi

mereu la înălțime prin inventivitate și eficiență. Gazul metan va mai fi folosit la forjă precum și la brutărie, înlocuindu-se astfel păcura.

Desigur, instalația de captare a gazului metan din Teremia Mare trebuie riguros verificată înainte de generalizarea ei la celelalte 40-45 de sonde aflate în zonă, la care, deocamdată,

gazele naturale ce însoțesc apa geotermală se pierd în vînt. Dar această rigurozitate nu trebuie confundată însă cu bețele care se mai pun în roatele unor inițiative ingenioase menite să rezolve probleme nu dintre cele mai puțin importante. Pentru că apa geotermală și gazele naturale dețin un rol important în toate proiectele pe care consiliul popular intenționează să le realizeze în acest an, adică: un cîmin de nefamiliști cu 22 de apartamente, linia tehnologică de fabricare a nectarului, 1 km conductă termică, finisarea castelului de apă, extinderea băilor termale, introducerea încălzirii centrale în școală, realizarea a încă două expoziții permanente — de sticlă și de utilaj agricol.

Din punctul de vedere tehnologic care ne interesează aici, comuna Teremia Mare reprezintă un exemplu de modul în care apa geotermală poate fi exploatată la maximum, în beneficiul evident al întregii obști.

În avanposturile modernizării

Întreprinderea de ceramică Jimbolia este printre primele unități economice din țară care au utilizat surse neconvenționale de energie în scopuri industriale. Aici a fost dat în folosință în 1978 prima stație de uscare a produselor ceramice cu ajutorul unei instalații solare realizate de Institutul Politehnic din Timișoara. Capacitatea anuală a acestei stații este de 80.000 cărămizi format normal, cu o economie de combustibil de 70 tcc. Pornind de la acest precedent, în 1981 a fost dată în folosință o a doua stație de uscare, mult îmbunătățită, realizată de ICPMC București, cu o capacitate de uscare de 1 milion de cărămizi format normal pe an, prin care se economisesc cca 130 tcc. Cheltuielile pentru aceste două stații de uscare ce folosesc energia soarelui au fost amortizate prin reducerea consumului de păcură, iar creșterea relativă a duratei medii de uscare a fost compensată de scăderea substanțială a rebuturilor (și ele immagazinatoare de energie consumată).

Avînd o astfel de disponibilitate spre nou, promovată cu tact și fermitate de însuși directorul întreprinderii, ec. Aurel Herişanu, fabrica de ceramică din Jimbolia nu putea rata șansa de a folosi apa geotermală a unei sonde răsărite în împrejurimi acum vreo patru ani. Drept pentru care, în urma unor studii și proiecte ale aceluiași ICPMC București, la sfîrșitul anului 1982 energia geotermală a început să fie folosită la preîncălzirea aerului înainte de a intra în camera de combustie. Asta înseamnă o micșorare a gradientului de temperatură ce trebuia realizat consumînd gaze naturale. Recurgînd la exemplul dat de inginerul șef al fabricii, Nicolae Văntoru, dacă în camera de combustie pentru uscarea țiglelor se ardeau cca 700 m³ pe oră gaz metan, prin folosirea apei geotermale s-au disponibilizat 266 m³ de gaz metan pe oră. În acest fel se înregistrează anual o economie de combustibil de peste 1.000 tcc, în valoare de peste 3 milioane de lei. Rezultatele economice și oportunitățile tehnologice ale folosirii apei geotermale au determinat conducerea fabricii să treacă, prin investiții proprii, la extinderea instalațiilor menite să valorifice această importantă resursă energetică. De altfel, întreaga fabrică se află sub semnul unor permanente înnoiri, colectivul de aici asumîndu-și, anticipat, importante deziderate de ordin energetic, economic sau tehnologic. Într-un climat de muncă în care destinderea se bazează pe competență, pe disciplina liber consimțită, pe înțelegerea clară a ceea ce trebuie făcut, rezultatele sînt pe măsură, astfel încît nu surprinde pe nimeni faptul că centenara fabrică din Jimbolia este mereu în avanposturile modernizării. În acest sens, printre obiectivele la ordinea zilei se află: perfecționarea liniei de cărămidă ornament cu gauri verticale (a cărei folosire în construcții va conduce la importante economii materiale), punerea la punct a

studiilor pentru noua secție de faianță majolică (o premieră în domeniul ceramicii), mărirea randamentului la recuperarea căldurii rezultate prin ardere la captoarele Hoffman și, nu în ultimul rînd, soluționarea modalităților de captare a gazelor naturale ce însoțesc erupția apei geotermale, care conțin peste 90% gaz metan ce poate fi folosit la producerea curentului electric sau la captoarele de tratament termic.

Sinnicolau Mare — un episod contradictoriu

La 1 februarie 1982, ora 17, cum bine își amintește tovarășul Anton Șub, vicepreședintele Consiliului popular din Sinnicolau Mare, în această urbe a fost pornită prima centrală termică pe bază de apă geotermală, deservind cca 400 de apartamente convenționale. La sfîrșitul lui 1983 s-a pus în funcțiune o a doua centrală, astfel încît în prezent numărul apartamentelor încălzite cu apă geotermală se ridică la peste 1.000. Economile sînt evidente dacă avem în vedere că în acest fel cantitatea de combustibil lichid folosit în prezent (doar în momente de vîrf) este doar de 100 tone, față de 957 tone cit erau necesare în alți ani. În plus, un lucru foarte important: datorită acestei ape geotermale populația are apă caldă menajeră aproape toată ziua și tot datorită ei dificilă iarnă trecută a putut fi traversată mai ușor. Cu toate dificultățile care mai sînt (cheltuielile de întreținere a instalațiilor, relativă scădere a debitului sondelor ș.a.) primăria este hotărîtă să extindă cu forțe proprii utilizarea apelor geotermale, la o bază de tratament, la serele Consiliului popular, la o unitate de alimentație publică (pentru încălzire și apă menajeră).

Un alt loc din Sinnicolau Mare unde se folosește apa geotermală este Întreprinderea de cînești și in. În absența altor factori mai în temă cu aceste probleme am beneficiat de o conversație cam timidă cu ec. Mihai Manița, contabil șef și cu ing. Ioan Waltrich, de la

Caricatură de ALINA UNGUREANU

sectorul energetic. Cu greu am putut sintetiza următoarele lucruri: apa geotermală este folosită aici pentru topirea cîneștii și pentru încălzirea fabricii; atunci cînd apa vine direct de la sonda, fără să fi fost folosită de silozul de cereale din vecini, cei de la in și cînești sînt avantajati, intrucît temperatura mai mare a apei le permite să o răcească și să o dilueze cu apă industrială pînă la concentrația și temperatura necesare tehnologiei de topire a cîneștii; atunci cînd apa ajunge în treapta a doua, după ce a fost folosită de vecini la uscarea cerealelor, dificultățile fabricii sînt, prima, să dilueze apa geotermală (altfel ar distruge cîneștii), proces prin care-i scade și mai mult temperatura și, a doua, să ridice temperatura acestui amestec pînă la 25°-32° C cit presupune respectiva tehnologie de topire. Cînd și cum se folosește cele două variante de lucru mărturisesc că n-am înțeles, cu toate eforturile „maieutice” depuse. Am întregat atunci despre eficiența economică, deci despre justificarea folosirii apei geotermale în scopuri tehnolo-

gice. În urma unor calcule făcute în fața noastră (dacă este adevărat că pentru astfel de scopuri, apa geotermală este folosită aici de vreo cinci ani, nu s-a urmărit oare de-a lungul timpului o evidență a efectelor economice ale acestei utilizări?), am ajuns transpirați la concluzia că anul trecut s-au economisit în acest fel 528 tcc, adică 393 tone de păcură.

O a treia unitate din Sinnicolau Mare care pornește cu elan în folosirea apei geotermale, la încălzirea propriilor sere legumicole, este A.E.S.C. Legumicola. Aici, primul hectar de sere încălzit în acest fel datează din iarna anului 1982, ulterior punîndu-se în funcțiune încă patru hectare. Totul a fost bine și frumos pînă în sevara iarnă trecută cînd apa geotermală n-a asigurat căldura suficientă, recolta respectivă de roșii aproape compromițîndu-se. Primii arătați cu degetul au fost bineînțeles cei care au avut ideea introducerii acestei forme de încălzire și chiar cei de la forajul sondelor, care nu ar mai fi asigurat debitul de apă caldă geotermală necesar.

Întîrind puțin mai în detalii, directorul comercial Kerekes Iosif se eschivează la adăpostul faptului că e de curînd aici și nu știe exact situația, dar „cel care ne poate lămuri” este subinginerul Axente Lovrensch, care se ocupă de investiții. Incidentul din iarna trecută are mai multe substraturi, din care cel mai important este acela că instalația de încălzire a sereilor a fost proiectată și executată inițial pentru combustibil lichid clasic. Din motive cunoscute, a trebuit să fie folosită apa geotermală, dar într-o instalație croită pentru altceva. E adevărat că s-a mai făcut un proiect pentru adaptarea la geotermal, dar acesta nici pînă azi n-a fost finanțat, banii consumîndu-se pentru prima instalație. În acest condiții, rigorile iernii au sancționat acest tip de improvizație, ajungîndu-se, se zice, la încălzirea cu paie pentru salvarea sereilor. E adevărat și că între timp două din sondele ce furnizau apă geotermală au fost închise, dar și acest lucru a avut rațiunile sale — dintre care una se referă chiar la beneficiar: acesta a înțeles că va primi apă caldă pe gratis, n-a încheiat nici-un contract cu furnizorul, neînțelegînd obligațiile acestuia de a se rentabiliza, obligații pe care le considera valabile doar pentru sine. Au mai rămas totuși în exploatare încă două sonde despre care beneficiarul spune că n-au avut debitul suficient iar furnizorul — că, dimpotrivă, din moment ce chiar și astăzi iarnă temperatura medie (urmărită zilnic) la ieșirea din sere era și este în jur de 40° C. Adevărul credem că este de data asta chiar la mijloc, adică între sondă și beneficiar, mai exact... pe parcursul acelei instalații incapabile să folosească la maximum potențialul termic al apei geotermale furnizate.

A.E.S.C. Sinnicolau Mare mai are o problemă cu încă trei hectare de sere „tunel”, cum li se spune. În 1981-1982 sosesc aici, fără nici-o comandă, vagoane întregi de confecții metalice trimise de Buzău. În 1983 construcția sereilor este trecută în plan, iar în 1984 chiar încep lucrările. Numai că la inventar se constată că unele din reperele necesare erau în plus, altele lipseau. Se merge la Poștești-Leordeni, care pășiseră la fel, de unde se mai procură ceva repere din cele strict necesare. Buzăul continuă să răspundă că n-are capacitate de producție, iar BATMAGA tace. Se ia legătura cu unități similare: Baia Mare nu mai are, Jegălia n-a început construcția și nu știe ce-i va rămîne, Tulcea are nevoie de aceleași repere. Un „ultim” termen de punere în folosință a acestor sere este 31 iunie a.c., dar bineînțeles că ele n-au cum să fie gata la această dată. Atunci cînd vor fi n-am înțeles însă cum vor fi încălzite: fie în treapta a doua, în continuarea circuitului de apă geotermală de la primele cinci hectare, fie pe cale naturală, „ca un fel de solarii”; ambele variante sînt susținute cu seninătate cu aceeași seninătate și date pe rînd ca ferme, la un interval de numai 10 minute, de vajnicul subinginer Lovrensch, foarte preocupat pe parcursul discuției cu aruncatul pisicii în ogrăzile altora.

Dialog cu subteranul

„Creierul” întregii activități de sondare și exploatare a apei geotermale din această parte a țării se află la Lovrin, unde-și are sediul brigada „Timiș” a întreprinderii de prospecțiuni și exploatare geologice „Banatul” din Caransebeș. (Până la 1 aprilie a.e., colectivul acestei brigăzi era subordonat întreprinderii de foraj și lucrări geologice speciale București, care avea un profil mult mai apropiat de ceea ce fac specialiștii de la Lovrin). Prin trecerea la I.P.E.G., un număr de 25 de sonde de producție și abandonabile, cum le numesc cei de aici, au rămas la dispoziția Ministerului Geologiei, statutul lor urmând să fie clarificat la acest nivel. Lovrinistilor rămânându-le în grijă 59 de sonde de apă geotermală, din care 31 sunt de producție și au utilizatori asigurați, 16 sunt disponibile (în zonele Lenauheim, Grabău, Zerind, Sofronia, Pecica ș.a.) iar restul sunt sonde de cercetare sau în probe. Planul brigăzii din Lovrin pentru anul 1984 a fost de 29.120 tce; s-au realizat 36.915 tce, din care s-au folosit 25.219 tce.

Aceasta fiind, pe scurt, cartea de vizită a unității din Lovrin, am procedat cu o parte din tinărul „stat major” al energiei geotermale din Banat la o inventariere a problemelor concrete pe care le ridică exploatarea acestei resurse energetice naționale.

Beneficiarii. Inițial, toți beneficiarii au fost convinși că apa geotermală este un fel de cadou, și lucrurile cam așa au și stat. Numai că exigența rentabilizării i-a prins din urmă pe geologi prin 1983, când s-a pus clar problema recuperării el-

lungi durată de exploatare a zăcămintului. În absența acestor pompe, în 1990 se vor obține doar 45 mii tce în loc de peste 300 mii tce cât este planificat. **Returul.** În prezent, apa geotermală care parcurge un traseu de utilizare este deversată în emisari de suprafață, fapt care conduce la poluare chimică și termică. În Timiș, această poluare este deosebit de acceptabilă printr-un acord temporar cu Oficiul de gospodărire a apelor. O soluție ar fi acel filtru biologic (care trebuie cercetat însă de ecologi, biologi ș.a.) la care se gîndea primarul din Teremia Mare. O altă, mult mai fezabilă, este a reinjecției a-

Caricaturi de
SORIN POSTOLACHE

pelor geotermale în zăcămint: ar dispărea poluarea și s-ar refăce și energia de zăcămint. Problema este că tipul de colector existent în subteran nu primește apa decât la presiuni foarte mari, fapt ce necesită echipamente care la prima vedere, apar nerentabile. La Lovrin s-a încercat reinjecția apei cu o pompă de foraj, reușindu-se un debit de 6-9 l/sec (orice cantitate reinjectată este binevenită). Tot aici s-au reînscut două sonde de injecție a căror punere în funcțiune așteaptă decizia corespunzătoare. (Folosirea pompelor submersibile ar lungi exploatarea, dar ar și crea răgazul necesar studiilor și experimentelor pentru reinjecție). **Mineralizarea apei.** Apa geotermală, ajungând la suprafață, își modifică presiunea și temperatura; ea urmare se produc masive depuneri de săruri, pe echipamente de suprafață și pe conducte. Această depunere a fost până acum preîntîmpinată printr-o tratare a apei cu anumite substanțe (trifosfat de sodiu) care, însă, sînt pe cale de dispariție. Nefabricarea lor ar avea consecințe fatale pentru instalațiile geotermale. **Gazele naturale.** Apa geotermală este însoțită în proporție aproape dublă de gaze naturale ce ar trebui analizate sistematic de oameni specializați. Exemplul de la Teremia Mare ar trebui instituționalizat, pentru că în prezent, pe ora se pierd în vînt, sute de metri cubi de gaz metan. **Producția.** Activitatea de sondare și exploatare a apei geotermale a înregistrat un recul ce se cere depăși. Numai pe raza brigăzii de la Lovrin există de vreo trei ani 10 sonde avizate, cu documentația în regulă, dar a căror săpare a fost aminată sine die. Mai mult decât atât, nici indicatorii de plan ai acestei unități nu sînt făcuți să stimuleze producția de tce, adică exact pe dos de cum ar trebui. Aceste aspecte ar trebui reanalizate în spiritul și litera indicațiilor secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, referitoare la folosirea noilor surse de energie. După studiile întreprinse de Ministerul Geologiei se apreciază că aprobarea săpării de noi sonde ar conduce pe întreg cîcinalul viitor la o economie de combustibil de 1.175 tce.

Cu alte cuvinte, să aducem apa geotermală la lumina ce-i conferă importanța reală, obiectivă pe care o poate avea pentru balanța energetică a țării. Nu putem încheia acest grupaj fără a face publice aprecierile unanime de care se bucură colectivul brigăzii de la Lovrin, hărnicia și tenacitatea cu care acești tineri își urmează profesiunea pe coșcările apelor geotermale, firescul cu care concep izolarea și acest permanent dialog cu subteranul ca pe un veritabil centru de greutate al propriei lor vieți. De aceea, **inginerul Mircea Drancea**, șeful brigăzii, colegilor săi **ing. Mihai Sirbulescu**, **ing. Vlad Codrea**, **ing. Angela Drancea**, **Mihai Popa** și tuturor celorlalți — gîndul nostru de bine.

OCTAVIAN STIREANU

Din fericire pentru mine, sînt un om cu tact echilibrat, și sînt convinsă, în continuare, că în ciuda unui secol nervos, vorba dulce aduce mult mai mult decât un pumn zdravăn într-o masă fragilă. De fapt, sîntem colege, prietene. Așa am fost acum șapte, opt ani, așa am rămas și astăzi. Cred în egalitatea dintre bărbat și femeie, sînt maitru, conduc un colectiv de cîteva zeci de fete, avem rezultate bune și titlul de Erou al Muncii Socialiste, primit de datorează și muncii atelierului nostru de relee. Cînd spun „fetele mele”, le am în vedere și pe cele de 22 de ani și pe cele care se apropie de pensie. Ne-am obișnuit așa, ele îmi spun Tanta, foarte rar, tovarășă maitru Trandafir, eu le spun pe numele mic, fără fașoane, dar și fără să uităm de respectul pe care ni-l datorăm. Cînd am fost numită maitru, în 1978, împliniseam 41 de ani și am avut cele mai grele nopți din viață. Eram din '55 la „Electroaparaț”, crescusem odată cu fabrica, aici am învățat exact ce înseamnă disciplină muncitorească, aici mi-am înfăptuit un cămin, dar și răspund de un întreg colectiv, de realizarea a unui plan, să asigur cîștigul constant al tuturor zecilor de femei, și știți cum e cu femeile, egalitate — egalitate, dar ele sînt cu gospodăria, cu copiii, cu aprovizionarea mi se pare prea mult. M-au ajutat, e drept, și fetele. Ceea ce

m-a frapat atunci, în primele zile de cînd primisem funcția, era faptul că oamenii erau conștiincioși, dar parcă nu destul, ei drămuiau, atît cît să nu li se reproșeze că n-au făcut destul pentru banii primiți. Și li se reproșa, cînd mergi pe muchie de cutit, dai și pe de lături. Lucrurile acestea nu se declară, ci se simt. Simteam că lucrurile se petrec astfel. Sarcinile e-

Ca o familie

rau importante, făceam tot relee termice și aveam mari întîzieri. Fiecare era cu ale ei. Astăzi sîntem ca o familie. N-am un birou, ci o masă, în bandă, lîngă ele. Nu m-am schimbat deloc. Ca și acum treizeci de ani, cînd am venit la „Electroaparaț” ca și acum șapte ani, cînd am trecut de la CTC, maitru, la relee, vin prima plec ultima, salut și portarul și femeile de servicii așa cum îmi salut colegele și conducerea întreprinderii. Educația, dacă vrei s-o faci cuiva, și eu am un băiat în clasa a X-a, n-o povestești, ci o faci comportîndu-te ca un om educat. Astăzi sîntem o familie, muncim împreună, ne odîhnim împreună, cînd avem

necazuri cu aprovizionarea, rămînem peste program să recuperăm, rămînem fără discutii sau tabel, dacă vrei să știți, și noaptea, dacă ar fi nevoie, am putea conta una pe cealaltă. Mi-am spus de la început că acordul global presupune hărnicie și sinceritate. În paranteză vă spun, primul lucru pe care-l urăsc este minciuna. La global nu poți să păcălești pe nimeni, ti se string aparatele grămădă. Dacă una dintre ele are ceva urgent, îmi spune și în ziua aceea îi țin locul. Am discutat împreună și am căzut de acord ca cele mai în vîrstă să facă operații mai ușoare. Așa este omenește, toate vom fi bătrîne într-o zi. În luna asta avem de realizat 30.000 de microînterupători, pentru „Electrocontact”. Botosani, pentru FEA, pentru Cugir. Știm bine că pentru aceste 30.000 este de tras. Toată ziua sînt în secțiile de bază după subansamble. Cînd nu reușește dispecerul, îl mai ajut și eu. Am primit și comenzi pentru centrala atomică nucleară, și vă spun cîștig simțim această răspundere altfel. În șapte ani n-a plecat nimeni din atelierul nostru, în afară de fetele care au ieșit la pensie, pe care le-am condus cu flori și chiar cu lacrimi pînă la poartă. Acesta cred că este marele nostru cîștig, prietenia. Și sinceritatea. Fără ele nu poți clădi nimic.

RĂZVAN BARBULESCU

Deci, se poate

A trecut ceva timp de la analiza cu concluzia cea mai cuprinzătoare, pe care am auzit-o vreodată! Au trecut vreo trei luni și expresia din titlu îmi stăruie în memorie. Scurt și cuprinzător, cum se zice!

Am participat la foarte multe analize, plene de concluzii și măsuri complexe, de tinuță, dar am simțit că această expresie reprezintă totul. (Mi-ar fi mai ușor să zic „chintesență”, dar parcă nu este destul).

Se poate! reliefează cum nu se poate mai bine (dacă-mi permițiți acest ușor joc de cuvinte) sinteza unor concluzii gîdite de orice judecăți, și capătul unui drum gloduros, la plecare, dar neted acum, încorporînd un imens efort al partidului nostru de perfecționare și autoperfecționare.

Demult, într-o ședință în care se pune problema ca noi, adolescenții utemiști, extrabuzgetarii (ce onorifică expresie!) comitetului raional, să ne de-

plasăm cu diverse sarcini prin satele telcormănene, unul a încercat să motiveze lipsa unui mijloc de transport. Unde vă treziți voi, aicea, băi tovarăși? A întrebare cel care ne instruia. După pentru moment, expresia avea o notă mobilizatoare de excepție. Nu este ocazie, în care, întîlnindu-ne, unii dintre cei care am participat la instruirea respectivă, să nu ne amintim cu plăcere și să nu aprobăm sincer conduita activistului. Era nevoie de asemenea îndemnuri. Căci, ce era, decît un îndemn hotărît la acțiune? Se poate — înseamnă tot îndemn la acțiune, dar cu găsirea celor mai bune soluții.

Dacă pătrunzi în esența dinamicii intervalului dintre cele două expresii, realizezi devenirea activistului în consens cu epoca luminoasă pe care o parcurgem.

Era o analiză de stadiu, dintre acelea care fac un bilanț preliminar și în care se amintesc oamenilor că, în partea a doua a anului, trebuie strînse mai mult rîndurile pentru a îndeplini obiectivele propuse.

Secretarul comitetului de partid, sigur de sine, prezenta un referat plin de substanță. Desprindeai: combativitatea militanță, curajul în dezvăluirea lipsurilor, identificarea (prin jalonarea cauzelor) căilor de eradicare a acestora. Eram puțin îngrijorat! Cum se vor prezenta oamenii? Ei, bine, au fost admirabili! Nimeni din vanitatea motivațiilor false obiective. Ce va spune trimisul eşalonului superior de partid, despre atîtea neajunsuri? Care vor fi întrebările la care va trebui să răspundă? (De ce nu chiar pe loc?) Îl priveam cu coada ochiului. Așteptam verdict. Și eu o voce caldă, dar fermă a rostit: Deci, se poate! Acesta a fost, în continuare, leit-motivul cuvîntului său, optimist, datorat de încredere.

Am ieșit din sală cu bucuria că participasem la un act de înalt civism. Ședința se încheia în aria evenimentelor cu multiple încălcări; model concret de școală a educației comuniste, înalt reper de referință al devenirii noastre!

MARIAN TEODORESCU

Dincolo de aparențe

Bunica... cea bună

La Militia Județului Mureș am găsit o depeșă cu nr. 14/02.1983, din partea consiliului popular județean, avînd următorul conținut:

„Revenim la adresa noastră nr. 72.233 din 17 sept. 1984 și vă rugăm să dispuneți Postului de Militie Ibănești ca, în conformitate cu prevederile art. 16 alin. 5 din Legea nr. 3/1970, în termen de 10 zile să execute Hotărîrea nr. 408/1983 a Comisiei județene de ocrotire a minorilor, prin care s-a dispus ca minoră Dan Simona-Nicolina, din satul Ibănești Pădure nr. 115, să fie încredințată spre creștere și educare lui Pop Zaharia și Pop Nastasia din aceeași localitate, fiind instituită în tutela în acest sens. Vă rugăm ca, pînă la 1 februarie a.e., să ne informați asupra modului de rezolvare a problemei”. Semnat, prim-vicepresedinte, ing. Zsotoryi Ernest și secretar, Carol Hărsan.

Pe această adresă, citesc următoarea rezoluție: „Tov. col. Leancă, au mai fost primite reclamații și adrese cu privire la această fetiță. Ocupați-vă personal de rezolvarea cazului, în termenul fixat”. Semnat, șeful unității.

Pe verso-ul adresei respective, îmi rețin atenția cîteva însemnări:

— La familia unde se află fetița, sînt condiții foarte bune de întreținere.

— La familia Pop nu sînt condiții materiale bune. Au cinci copii, locuiesc în afara comunei, departe de școală.

— Insistă pentru că vor să beneficieze de pensia fetei. Urmăresc să pună mina pe pensia fetei, să aibă ce bea...

— Procuratura locală Tg. Mureș, în dosarul 1.423 din 08.1984, cere, la 30.01.1985, prin Postul de Militie Ibănești, dosarul de cercetare a lui Pop Nastasia,

de către Comisia de judecată de pe lîngă Consiliul Popular Comunal Ibănești, intrucît la 1 decembrie a fost prinsă în magazinul nr. 42 din Reghin, cu 4 sticle alcool furate. Valoarea este sub 500 lei.

— Proc. Blaj face demersuri de anulare a Hotărîrii Comisiei de tutela, pentru că soții Pop Zaharia și Nastasia nu se ocupă în mod corespunzător nici de educarea și creșterea celor 5 copii proprii...

Intrigat de conținutul contradicțiilor adresei, rezoluției și însemnărilor citate, solicit explicatii colonelului Ion Leancă, lociitor al comandantului militiei județene.

„Într-adevăr, plutonier-major Vasile Sină, șeful Postului de Militie Ibănești, nu a dat curs măsurii de executare silită a stipulării din Hotărîrea Comisiei de ocrotire a minorilor referitoare la fetița Simona-Nicolina Dan, intrucît, a socotit că n-ar fi fost uman să procedeze astfel, convingerea lui, bazată pe cunoașterea temeinică a realității fiind aceea că ancheta socială făcută la nivelul comunei a fost viciată, prin influența negativă exercitată de secretarul consiliului popular comunal, în favoarea familiei Pop...”

Gestul șefului de post pîrîndu-mi-se deosebit de semnificativ pentru ceea ce înseamnă responsabilitate profesional-umană, atunci cînd, indiferent de raritatea cazurilor, constă în a fi se cere să execute o măsură, chipurile în conformitate cu prevederile unui act normativ, dar în realitate aceasta fiind în contradicție flagrantă cu spiritul legii, al eticii și echității, care trebuie respectat cu strictețe, în orice împrejurare, cer explicatii interlocutorului meu.

„Aparent, șeful de post din Ibănești nesocotește o dispoziție legală. În realitate, el s-a dovedit a fi un ostar competent și responsabil pe frontul soluționării legale a complexelor probleme inter-umane” — este

de părere colonelul Ion Leancă.

Aflu, astfel, că minoră Simona-Nicolina Dan, rămasă orfană de ambii părinți, apoi pierzîndu-l în timp scurt și pe bunicul patern, în locuința căruia crescuse din primele zile ale venirii ei pe lume, urma să fie despărțită cu forța de bunica Rusalina, care o lăbea și o îngrijea ca pe lumina ochilor, fiind nu numai în putere să-i asigure o existență materială corespunzătoare, dar formîndu-se între ele, inclusiv prin tragismul întîmplărilor suportate împreună, o indestructibilă afecțiune. Conștient de această legătură sufletească între bunică și fetiță, șeful de post a raportat superiorilor săi motivul pentru care a considerat să nu execute dispoziția sus-amintitei hotărîri.

Cu frustrarea bunicilor paterni de a-și exprima voința, ancheta socială a stat la baza emiterii Deciziei nr. 9 din 09.04.1983, înștiințînd tutela asupra minorei, numînd-o ca tutore pe Pop Nastasia, bunica maternă.

În comună este comentată negativ această măsură, cit și atitudinea secretarului consiliului popular care, fiind rudă cu familia Pop, a prezentat eronat realitatea și nu a relevat faptul că bunicii materni sînt cunoscuți consumatori de băuturi alcoolice, neasigurînd condiții corespunzătoare nici pentru educarea și creșterea propriilor copii...

Cu toate că bunica paternă este, în prezent, văduvă, fiind sănătoasă și aptă de muncă, avînd o gospodărie bună și bucurîndu-se de prestigiu în comună, asigură toate condițiile necesare pentru creșterea și educarea minorei...

Ca urmare, Comitetul executiv al Consiliului Popular Județean Mureș a anulat Hotărîrea nr. 408/1983 a Comisiei de ocrotire a minorilor referitoare la orfana Simona-Nicolina Dan, aceasta rămînd, legal, la bunica... cea bună.

MIHAI GROZAVU

Aşa sînt copiii noştri şi la carte, între cei mai buni din lume

Strălucit succes al şcolii româneşti în prestigioase confruntări internaţionale

Tinerile talente înseamnă valori pe care se întemeiază speranţa unei naţiuni. Mai ales cînd este vorba de talente în domeniile matematicii, chimiei sau fizicii. Dacă talentele sportive dau strălucire prezentului în fulgurantă efemeritate, cele din urmă pregătesc strălucirea de viitor ale ştiinţei şi civilizaţiei: sanse de altă dîncime şi de altă durată. Olimpiicii din prezent au toate sansele să fie virfuri în competiţia pe care o vor parcurge, la vremea maturităţii lor, adică în mileniul al treilea. Succesele lorului de elevi români care au participat în acest an la Olimpiadele Internaţionale de Matematică, de Chimie şi de Fizică constituie cea mai recentă confirmare a acestui adevăr. Şcoala românească a perfecţionat, ani de-a rândul, un întreg sistem de creştere a talentelor în mai multe domenii, de dezvoltare a forţei lor competitive în cadrul Olimpiadelor naţionale. În climatul de profunde transformări innoitoare, la scara întregii ţări, învăţămîntul românesc a progresat, pe direcţia realizării conceptului generos de armonizare şi îmbinare a lui cu cercetarea şi producţia, urmărit îndeaproape, de două decenii încoace, de însuşi tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al partidului, preşedintele republicii, genialul cîrmaci al destinului nostru naţional, împreună cu tovarăşa academician doctor inginer Elena Ceauşescu. Concursurile şcolare au fost pregătite din ce în ce mai temeinic, cu tot mai multă dăruire şi răspundere. Din unghi organizatoric, poate că la nici o disciplină nu s-a ajuns atît de departe în meticulozitate şi eficienţă ca la matematică. Explicabil şi datorită faptului că, în acest domeniu, se lucrează de mai mult timp, precum şi datorită conştiinţei prestigului unei anumite iniţiativă ce implică obligaţia valorii ca pe-o datorie de onoare, ştiut fiind că Olimpiada Internaţională de Matematică a apărut, a fost creată ca o iniţiativă a matematicienilor români, la insistenţa lor (România fiind şi prima ţară gazdă, organizatoare a competiţiei la cele dintîi ediţii). În vara aceasta, toţi olimpiicii români de la cele trei discipline amintite si-au propus să dedice efortul lor sub culorile patriei aniversării a două decenii de la istoricul Congres al IX-lea al partidului. Si toţi participanţii noştri la aceste Olimpiade s-au întors cu premii şi menţiuni. Echipa României la Olimpiada Internaţională de Matematică a obţinut, în Finlanda, cel mai strălucitor rezultat de pînă acum. Cei şase tineri au obţinut 3 premii I şi trei premii II, ocupînd primul loc în clasamentul neoficial pe naţiuni, în competiţie cu toate echipele din lume considerate „puternice” şi în condiţiile celui mai greu concurs din istoria celor 38 de ediţii ale O.I.M., cu un total de 201 puncte, la distanţă de 21 de puncte de la doua clasată, aceasta nefiind alta decît „puternică” echipă a S.U.A. Alţi „tari” au găsit onorabile chiar locuri mai modeste. România a fost singura ţară cu 3 premii I.

Cea mai redutabilă echipă

Cei ce se ocupă la noi de pregătirea elevilor pentru Olimpiada Internaţională de Matematică n-au uitat niciodată că aceasta s-a înfiinţat în urma unei iniţiative româneşti. (Lucrul nu l-au uitat de fapt, nici măcar aceia la care soarele răsare mai tîrziu şi care — poate datorită acestui fapt — scriu prin zărele lor numind respectiva iniţiativă nu românească — aşa cum ştiu şi ei că este exact — ci „răsăriteană”). Echipele de elevi români s-au plasat pe locul întâi, în clasamentul neoficial între naţiuni, la prima ediţie din 1959, la cea de-a 20-a în 1978 şi în 1985, cînd, la ediţia a 26-a desfăşurată la Helsinki, au participat 38 de ţări. Lotul nostru a obţinut cel mai valoros rezultat din toate ediţiile. Au fost 6 elevi. Au obţinut premiul I: cu 42 de puncte, **DANIEL IOAN TĂTARU**, clasa a XII-a (de la Liceul „Petru Rareş” din Piatra Neamţ, pregătit de profesorul **Gheorghe Dumitrescu**), cu 34 de puncte, **RADU NEGULESCU** şi **RĂZVAN GELCA**, ambii clasa a XII-a (primul de la Liceul „Vasile Alecsandri” din Galaţi, al doilea de la Liceul „Mihai Viteazul” din Bucureşti); **ALEXANDRU MUGUREL BARCAU**, clasa a X-a şi — veche cunoscută a cititorilor revistei FLACĂRA, premiul III în 1983 la Paris şi premiul I anul trecut la Praga — **LUCIAN LOUIS FUNAR**, clasa a XII-a (profesor: **Liliana Niculescu** şi, respectiv, **Virgil Schneider**), precum şi — elev al Liceului „Mihai Viteazul” din Bucureşti — **ANDREI REMUS PARASCHIVESCU**, clasa a XI-a, pregătit de profesorul **Florin Cornea**.

Rezultatul din acest an are o valoare sporită şi prin faptul că de această dată, juriul internaţional, format din şefii celor 38 de delegaţii, de comun acord, a ridicat sensibil nivelul de dificultate al concursului, dînd probleme mai pretentioase. Pe elevii noştri — foarte bine pregătiţi — nu i-a dezavantajat acest lucru, ba dimpotrivă, ei s-au putut detaşa mai vizibil, nivelul lor foarte bun fiind, astfel, mai bine pus în lumină prin rezolvarea unor probleme mai grele, la care au dat soluţii originale, probînd inventivitate, mobilitate în gîndire, o deosebită forţă de creativitate. Dacă, de pildă, **Daniel Ioan Tătaru** — care a obţinut maximum de puncte la toate cele 6 probleme — a dat o soluţie originală la problema nr. 3, punctajul maxim obţinut de el pune în evidenţă forţa lui de matematician, mai ales dacă ţinem seama că, la această problemă, 153 de concurenţi, din totalul de 209, au luat zero puncte şi că au fost 13 ţări ale căror echipe au luat în întregime zero

puncte la această problemă. În situaţia în care — se ştie — acolo erau cei mai tari matematicieni din ţările lor! Toţi sînt elevi foarte buni. Dar, între aceştia, copiii noştri s-au distins de departe. Echipa României, pe locul întâi în clasamentul neoficial pe naţiuni — neoficial, neoficial, dar îl ţin toţi şi s-a ajuns să fie urmărit cu sufletul la gură de la o zi la alta, de la afişarea rezultatului la o problemă pînă la afişarea următorului rezultat, cu calcule, cu pronosticuri, aproape mai dihai ca la sporturi — echipa noastră, deci, cu un total de 201 puncte, a fost urmată de echipa S.U.A., clasată pe locul al doilea, la distanţă de 21 de puncte, apoi de Ungaria (168), Bulgaria (165), Vietnam (144). Echipa U.R.S.S. — care întotdeauna trimite matematicieni foarte tari în acest concurs, echipe temute prin tradiţie de concurenţi — anul acesta s-a clasat pe locul al şaselea, cu un total de 140 de puncte. Echipa Finlandei a obţinut 25 de puncte, mai puţin decît a luat singur concurentul român cu cel mai modest punctaj (28). Au fost 5 concurenţi care au luat la toate cele şase probleme zero puncte: alţi 7 cu un singur punct; 9 au totalizat cîte 2 puncte. Într-un concurs de asemenea grad al dificultăţii nivelului la care s-au cernut valorile, rezultatul lotului român are o strălucire cu totul particulară. În cartea sa „Olimpiadele Internaţionale de Matematică ale elevilor” — publicată la Editura Tehnică, în 1984 — prof. univ. dr. Ion Căciulescu — conducător al echipelor care ne-au reprezentat ţara la 9 ediţii ale O.I.M. — afirmă: „La Olimpiada a 21-a, ţara noastră a obţinut locul 2 în clasamentul neoficial pe ţări, rezultat apreciat drept cel mai valoros dintre toate cele obţinute pînă atunci. Este adevărat că la Olimpiada a 20-a obţinuse locul 1 în acest clasament, dar, la acea Olimpiadă, lipsiseră trei dintre delegaţiile «puternice»”. Ei bine, în 1985 a participat cel mai mare număr de ţări din istoria competiţiei, fiind prezente toate cele cunoscute prin forţa competitivă a concurenţilor pe care îi aduc. Aşa stînd lucrurile, rezultatul nostru din acest an depăşeşte tot ce obţinusem pînă la această a 26-a ediţie.

La întoarcerea din Finlanda, echipa a fost primită la Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului de tovarăşul ministru **Ion Teoreanu**, care — mărturisindu-şi emoţia produsă de un astfel de succes în lume al şcolii româneşti — i-a felicitat, în cuvinte calde, pe tinerii învingători şi i-a rugat să transmită felicitări, de asemenea, profesorilor lor, ca şi părinţilor care au stat — împreună, dascăli şi familii — să-i crească, să-l educe, să le călăuzească paşii pe drumul vocaţiei probate acum cu atîta strălucire. „Sînt fericit şi pentru voi şi

pentru şcoala noastră, le-a spus, acum cînd rezultatele obţinute de voi au fost şi mai bune decît oricînd”. „Elevii noştri au fost, evident cei mai buni, dacă la cea mai grea Olimpiadă au obţinut rezultatul cel mai strălucitor. Şi bucuria noastră e cu atît mai mare cu cît şcoala românească dobîndeşte un prestigiu deosebit în lume, prin rezultatul obţinut în această vară cînd învăţămîntul nostru dedică toate succesele sale sărbătoririi a 20 de ani de la Congresul al IX-lea, de la alegerea tovarăşului Nicolae Ceauşescu în funcţia de secretar general al partidului.” Tovarăşul prof. univ. dr. docent **Iosif Tripsa**, secretar de stat la M.E.I. a statruit în ideea că sistemul nostru de selectare şi creştere a talentelor, a valorilor în şcoală să fie completat cu urmărirea sistematică a dezvoltării lor în facultăţi, iar apoi cu grija ca fiecare asemenea absolvent să lucreze acolo unde progresul ţării are mai mare nevoie de el şi el, tînarul specialist, poate da măsura întregii a capacităţi sale, acolo unde poate face mai mult pentru dezvoltarea patriei. A fost subliniat faptul că în Craiova, Galaţi, Timişoara, Piatra Neamţ, Roman sînt profesori pasionaţi care au creat adevărate şcoli matematice, pepinere de valori, de unde vin, cu consecvenţă, performenţe de mare forţă competitivă la Olimpiadele naţionale şi în echipa României la O.I.M. Cîştigătorii au fost anunţaţi că, la 7 august, sînt invitaţi al C.C. al U.T.C. la Tabăra internaţională de tineret de la Costineşti. La aeroport, profesorii **Titu Andreescu** din Timişoara şi **Florin Cornea** din Bucureşti îşi aşteptaseră discipolii. A fost acolo şi profesorul **Tudor Spulber**, directorul Liceului „Mihai Viteazul” din Capitală. La sosirea în judeţele lor, elevii din Craiova, Piatra Neamţ, Galaţi şi Timişoara au fost sărbătoriti, prin grija organelor de partid şi de stat, a inspectoratelor şcolare (ca şi la Bucureşti), aşa cum se cuvine la asemenea performanţe. Notăm premiile deja primite de cei doi din Bănie: cîte o maşină de scris. Frumuseţea unui asemenea gest este comparabilă doar cu bucuria produsă. **Alexandru Mugurel Barcău** a plecat într-o tabără în Ungaria, iar **Lucian Louis Funar** la Festivalul Mondial al Tineretului de la Moscova.

Diamantul de Piatra Neamţ

Pe fundalul redutabilului rezultat obţinut la Helsinki de echipa României, străluceşte în mod deosebit palmaresul competiţional al lui **Daniel Ioan Tătaru**. Aşa cum preciza tovarăşul **Ioan Maftei**, inspector în

M.E.I., care a însoţit lotul nostru în Finlanda, acest elev — în prezent student al Facultăţii de Matematică din Iaşi — a obţinut la Olimpiada Balcanică de Matematică premiul întâi cu punctaj maxim şi în 1984 şi în 1985, iar la O.I.M., atît anul trecut cît şi anul acesta, a luat tot maximum de puncte. În istoria participării noastre la O.I.M. au mai fost elevi care au luat de două ori premiul întâi. Este suficient dacă îi amintim pe strălucii olimpiici, la vremea lor, **Dan Voiculescu** (premiul I în 1966 şi premiul II în 1965; azi cercetător ştiinţific la Centrul de matematică INCREST; un nume de prestigiu românesc în literatura internaţională de specialitate) şi pe **Victor Nistor** (premiul I la ediţiile 20 şi 21 ale Olimpiadei, azi student în anul V la Facultatea de Matematică din Bucureşti). Ei n-au participat la Balcaniadă pentru bunul motiv că aceasta este, în 1985, la a doua ediţie. Şi nici nu se poate pretinde că, dacă respectiva competiţie ar fi existat pe vremea cînd au fost elevi, n-ar fi reuşit să fie promovaţi în loturi şi să ia premii şi acolo. Dar istoria se alcătuieşte din ce s-a petrecut, nu din ce se putea întruimpla. De patru ori cu premiul întâi, şi de patru ori cu punctaj maxim în patru competiţii internaţionale, **Daniel Ioan Tătaru** este azi un virf, în seria marilor performenţi ai acestui domeniu şcolar, nu numai de o valoare senzaţională, dar şi de o formidabilă forţă stimulativă pentru elevii care îi vor urma în aceste concursuri. Altfel, băiatul este un tînar ca toţi tinerii de vîrsta lui. Îi place să citească, îi place sportul. Concursul de la Helsinki i s-a părut „difil”. „A fost cel mai greu: cu probleme în genuri pe care nu le-am abordat pînă acum. Este însă un lucru foarte bun pentru O.I.M. Arată mai clar creativitatea concurenţilor, posibilităţile de a aborda ceva nou”. În vara aceasta — ne-a mai spus — în afara de tabăra de la Costineşti, îl interesează taberele de matematică, din care diriguitorii învăţămîntului nostru au făcut o admirabilă tradiţie. Pentru marea sa performanţă, a fost premiat în Finlanda şi cu un calculator personal, care l-a produs o mare bucurie.

Un Om

Şeful delegaţiei române la O.I.M. a fost lectorul univ. dr. **Ioan Tomescu**, de la Facultatea de Matematică din Bucureşti. Cu o bogată experienţă competiţională ca elev matematician, a absolvit facultatea la care profesează în prezent — în 1965 — ca şef de promoţie pe ţară,

Iar în 1971 şi-a dat doctoratul la academicianul **Grigore Moisil**. Actualul universitar **Ioan Tomescu** a rămas un pasionat al concursurilor şcolare şi un dăruit îndrumător al celor ce se pregătesc pentru O.I.M. În 1985 a răspuns de toate barajele în vederea selecţiei celor şase. Este unul din arhitecţii — discreţi, dar eficienţi! — al răsănătoarei izbînzii româneşti din acest an. Cu o extraordinară bucurie povesteşte cum îl trebuia, cu avidă curiozitate, profesori din alte ţări în ce fel, cum se pregăteşte echipa României pentru Olimpiadă. „Soluţia lui Tătaru la problema nr. 3 — ne spunea şeful e-

chipei noastre — a fost originală. Dar n-ai înţelege mai nimic, dacă v-aş spune doar atît. Era originală, deci era, oricum, altă decît soluţia discutată în juriu. Dar a fost atît de neaşteptată pentru unii profesori, care notau, încît a trebuit să le-o explice de cîteva ori. Cînd au înţeles-o, au răsuflat uşuraţi. Este o soluţie care poate produce mare bucurie unui matematician. Au dat tot maximum: 7 puncte! La problema nr. 2, fiecare concurent român a dat o soluţie diferită de a celorlalţi compatrioţi ai săi. Asta a lungit la două ore şi jumătate timpul de coordonare: există cîte o comisie de coordonare pentru fiecare problemă, pentru a se asigura notarea unitară. Toţi românii au luat cîte 7 puncte la problema nr. 2, ca şi la prima. La una din problemele de geometrie — problema nr. 5 — ai noştri au dat două soluţii diferite de soluţia discutată în juriu. Comitetul de organizare mi-a cerut copii în engleză ale acestor soluţii, pentru a fi puse la dispoziţia comisiei de coordonare de la problema nr. 5. Forţa de creativitate probată de copiii români la Helsinki a produs, pe drept, o deosebită impresie. La ceremonia de închidere şi înmînare a premiilor, în marea sală a universităţii din capitala Finlandei, ministrul educaţiei din ţara gazdă, doamna **Kaarina Suonia**, în semn de omagiu pentru ţara celor mai buni dintre cei mai buni concurenţi, a ţinut să pronunţe corect cîteva cuvinte în limba română. Conform unei tradiţii, la ceremonie a fost şi un moment de muzică. De această dată, s-a audiat o baladă de **Frederic Chopin**.”

Una din cărţile folosite în pregătirea din acest an a lotului nostru pentru O.I.M. se intitulă „Probleme de combinatorică şi teoria grafurilor”, apărută în 1981. Autor: **Ioan Tomescu**. (Cartea s-a tipărit în 1985 şi la New York, în traducerea profesorului **Robert A. Meller**). **Ioan Tomescu** este foarte apropiat de tinerii pe care îi îndrumă. Le împrumută cărţi. Una o are de un an la **Lucian Louis Funar**, „cărui i-a folosit ca informaţie pentru elaborarea a două probleme pe care le-a publicat într-o revistă de specialitate din S.U.A., cum e «Gazeta matematică» de la noi, doar că a lor este şi pentru studenţi”.

Între atîta performenţi şi antrenori pasionaţi **Ioan Tomescu** rămîne un nume gravat cu dragoste pentru toată viaţa în sufletele multor copii. Din toate satisfacţiile pe care le poate avea un profesor de matematică, n-o fi cea mai rară. Dar lui îi ajunge. Ei bine, lucrul acesta rămîne rar.

DORIN GHERGHINESCU ■

Cît a fost de greu şi de frumos

A fost greu. Şi, deci, cu atît mai frumos. Izbînzile elevilor noştri la cea de a XVII-a ediţie a Olimpiadelor internaţionale de chimie sînt cu atît mai valoroase cu cît la startul acestei ediţii s-au prezentat 82 de participanţi reprezentînd 22 de ţări. A fost greu, spuneam, cu atît mai mult cu cît, spre deosebire de alţi ani (cînd concurenţii aveau de rezolvat, la proba scrisă, 6 probleme teoretice) acum au avut în faţă 8 asemenea probleme, din toate domeniile chimiei (anorganică, organică, chimie analitică, biochimie şi chimie fizică). A mai fost greu pentru că a fost enorm de lucru în cele cinci ore acordate pentru rezolvarea acestor probleme şi încă a mai fost greu pentru că lucrarea practică (o probă de laborator, în care se cerea determinarea masei moleculare a unei substanţe necunoscute) a fost însoţită şi de un set de 9 întrebări teoretice, dar cu imediate aplicaţii practice, de alte probleme colaterale, iar tehnica de lucru a fost urmărită cu o exigenţă mult crescută faţă de anii anteriori. Şi iată, în aceste condiţii, toţi cei patru reprezentanţi ai şcolii româneşti au reuşit să obţină distincţii: ● menţiune (prin

SAVANTII NOSTRI DE MIINE

„Voi, dragi prieteni copii și tineri, sintetizați aceia care trebuie să faceți totul pentru a vă însuși cele mai noi cunoștințe în toate domeniile de activitate, pentru a putea fi miine buni constructori ai socialismului, buni muncitori, buni tehnicieni, buni ingineri, buni profesori, buni oameni de știință în toate domeniile”.

NICOLAE CEAUȘESCU

Fotografii de PAUL AGARICI ■

OANA PUȘCOIU, fostă elevă a Liceului „C. A. Rosetti” din Capitală, în prezent studentă la Facultatea de medicină generală din București, **un premiu al III-lea (SORIN ARMEANU)**, (elev al Liceului „Gh. Sincal” din Baia Mare, student acum la Biochimie, în București), **un premiu al II-lea** (prin mezinul echipei, **DORIN BOGDAN BORZA**, încă elev al Liceului „C.A. Rosetti” — și prefațat cu tot deosebită — **un premiu I și premiul special pentru cea mai bună lucrare teoretică** (prin **DRAGOȘ HORVAT**, student, din această toamnă, la Facultatea de tehnologie chimică organică din Cluj-Napoca, fost elev al Liceului „A. Sever” din Mediaș). Acestea ar fi, deci, rezultatele și, foarte pe scurt, condițiile în care ele au fost obținute, cu mențiunea că „aurul” lui Dragoș Horvat urmează altor premii I obținute de olimpicii noștri la Linz ('80), Burgas ('81) și București ('83), ceea ce spune multe despre valoarea școlii noastre de chimie. Acum însă, fiind emoțiile concursului au trecut, când premiile sînt cunoscute și bucuria încă nu s-a sters de pe chipurile elevilor și ale celor ce i-au îndrumat, să încercăm a privi mai de aproape cum a fost, în condiții de pregătire și de concurs s-au obținut aceste frumoase rezultate.

Ca în fiecare an, selecția lotului olimpic a început odată cu desfășurarea fazei naționale a concursului de chimie. Aici — o primă surpriză: Dragoș Horvat (aflat într-o zi ceva mai rea) nu se clasează printre primii — avînd senzația că subiecțele au fost greșite — și numai faptul că s-a numărat și anul trecut printre membrii lotului olimpic îi permite să participe la baraj! De aici înainte, lucrurile intră în normal. Începînd cu data de 3 mai, cei 17 componenți ai lotului lărgit se reunesc în Capitală (aici se cuvine amintiți undă de reproș a prof. Ioan Bănățeanu, inspector de specialitate în M.E.I., unul dintre conducătorii delegației noastre la Bratislava, adresată modului în care a fost asigurată, la Liceul 22, cazarea olimpicilor). Începe un program de muncă de-o intensitate deosebită (opt ore zilnic, împreună cu profesorii, alte ore de studiu individual, ca să nu mai punem la socoteală faptul că, în acest timp, cei din clasele a XII-a au avut de susținut și bacalaureatul și concursul de admitere în facultăți!). Pregătirea s-a realizat cu aportul și sub îndrumarea directă a unor apreciați profesori din învățămîntul superior lectorii doctori Luminița Vlădescu, Ion Băciu, Anca Nicolae, Corneliu Podină și Florica Zălaru), a fostului olimpic Marius Andruș, în prezent asistent universitar, a profesorilor care au predat

cursuri speciale (Felicia Cornea și Vicor Șahin) și, mai ales, a profesoarei Paraschiva Arsene de la Liceul „C.A. Rosetti”, preocupată de ani și ani, de descoperirea și pregătirea olimpicilor noștri.

La plecarea spre Bratislava, colega Liana Molnar consemna moralul ridicat al lotului, încrederea componentilor lui într-un rezultat de prestigiu, pe măsura celor obținute și pînă acum, dacă nu chiar mai bun. La 30 iunie, ajunși la Bratislava, tinerii chimiști au fost cazați în căminele Universității din oraș, iar juriul internațional s-a deplasat într-o localitate aflată la vreo 120 km de sediul Olimpiadei pentru a alege subiectele și a le traduce apoi în limba fiecăreia dintre țările participante. Căsurile lungi și încordate de amiază, noapte, dimineață. În fine, pe la ora 10 a zilei de 2 iulie proba scrisă. Pe data de 3 iulie e pauză pentru concurenți, dar nu și pentru juriu, care se deplasează la Bratislava pentru a vedea laboratoarele (unde urmează să se desfășoare a doua zi lucrările practice) și starea de spirit a loturilor. După proba practică începe maratonul corectării, incunat — pentru noi — de rezultatele pe care vi le-am făcut cunoscute. Ce-ar mai fi de spus? Poate numai cele relatate de prof. Ioan Bănățeanu: „Lotul nostru a fost alcătuit din elevi care au debutat cu acest privilegiu la o întrecere de asemenea nivel. Rezultatele sînt cele așteptate, ele situîndu-ne printre primele țări din lume la această olimpiadă, unde nu s-a alcătuit, ca de obicei, un clasament pe națiuni. Spuneam că rezultatul este cel scontat avînd în vedere numeroasele centre puternice de studiu al chimiei răspîndite în toată țara (la Baia Mare — „Gh. Sincal”, la Oradea — Liceul de filologie-istorie, la Mediaș — „A. Sever”, la Tirgu Mureș — Liceul de chimie, la Iași — „Emil Racoviță”, la Piatra Neamț — Liceul 3 și, desigur, la București — „C.A. Rosetti”).

DAN MUCENIC ■

Planetă de profesor mereu tinăr

Nu mi-aș fi putut închipui (și i-am spus-o dintr-o suflare, chiar dacă n-a fost chiar o delicațete din parte-mi) că este de 22 de ani profesoară. Are un fel de-a fi extrem de tineresc, de la gesturi la vorbă, dar mai ales un fel științific de-a lega ideile între ele, surprinzîndu-te prin ingeniozitatea asociațiilor, prin felul direct de exprimare a fiecărui gând. A fost, pe vre-

mea liceului făcut la Pitești, elevă de 10 și tot așa a rămas și în facultatea terminată cu o medie care i-a permis să-și poată alege ca viitor loc de muncă liceul bucureștean „Gh. Lazăr”. Ajunsă acolo, între dascăli de înaltă catedră, de largă cuprindere intelectuală, de o finețe comportamentală aparte, tinăra chimistă a învățat, înainte de toate, ce înseamnă să te înfățișezi elevilor ca un adevărat profesor — specialist excelent pregătit, bun pedagog și, nu în ultimul rînd, om de lume. S-a apucat să învețe limbi străine (din școală nu știa bine decît rusa) — engleza, mai înțîi, apoi germana și franceza. De zece ani încoace este — așa

cum spun cei care-i cunosc activitatea — sufletul olimpiadelor de fizică, „mama” olimpicilor, omul cu inimă mare și cu multă știință de carte, în jurul căruia se strîng, cu dragoste, membrii loturilor olimpice. E mîndră de ei, fie că i-au fost elevi la clasă (cum s-a întâmplat, în anii trecuți, cu Radu Straja, premiat în U.R.S.S., acum asistent la facultatea de chimie din Capitală, cu Ștefan Popescu, laureat la Budapesta, absolvent de medicină, cu Valer Pompilian, premiul III la Viena, student la medicină, sau cu Scurci Dragoș, absolvent de Chimie, fost olimpic și el, sau, anul acesta, cu recentii premiați de la Bratislava — Oana Pușcoiu și Bogdan Borza), fie că nu, și doar i-a pregătit în timpul cantonamentelor. Nu-i place să vorbească despre ea, nu se plînge și nici nu se laudă cu faptul că, în timpul vacanțelor, nu face altceva decît să citească și să compună probleme de chimie, sau cu acela că muncește enorm în perioada de pregătire a olimpicilor, fără a-și uita și obligațiile stricte de catedră, și nici nu spune cît se zbate să tot caute cărți din țările unde urmează a avea loc olimpiadele (pentru a vedea care este nivelul de cerințe

acolo), cărți pe care le traduce și le oferă apoi în rezumat, concurenților. Vorbește despre toate acestea în treacăt, oprindu-se numai cu dese lucruri de bucurie în ochi, la elevii ei, fericiți a spune că uneori cite unii dintre ei găsește soluții mai originale sau mai subtile chiar decît ea. Nu se mai satură vorbind despre Oana Pușcoiu — o fată echilibrată, studiosă și modestă, un om care „gîndește frumos despre alții și de asta poate gîndi frumos și în domeniul chimiei”, despre pasiunea Oanei pentru muzică și despre pasiunea lui Dorin Bogdan Borza pentru pictură, Bogdan fiind considerat de profesora lui ca un adevărat tip de savant, profund, serios, exigent mai ales cu el, iubit de colegi și profesori, cel mai bun elev al profesoarei Paraschiva Arsene în ultimii ani. Tot așa, plină de căldură, spune cuvinte de laudă la adresa lui Sorin Armeanu, care a fost pregătit cu competență la Baia Mare de un profesor foarte tinăr, cu care a colaborat frumos și rodnic, dar mai ales despre Dragoș Horvat, acest băiat introvertit, cultivat și spiritual, excelent pregătit profesional, cel mai bun din loturile ultimilor 10 ani, o valoare mondială chiar la ora de față, știind chimie fizică la nivelul absolvenților de facultate și chimie organică la nivelul celui mai mare profesor. Asta e în fond viața ei, a eminenței profesoare care este sufletista Paraschiva Arsene — chimia și tinerii care o studiază și în care vede viitori oameni de știință ce trebuie înconjurați cu grijă, urmăriti cu atenție și propulsați pe orbita celor mai înalte performanțe. O profesoară numai spirit, iubire și trudă încordată. Un nume — **PARASCHIVA ARSENE** — care se cuvine rostit ori de cîte ori vorbim despre marile succese ale școlii noastre de chimie, dovedind că și „un simplu profesor de liceu” poate face — cu voință și pasiune — școală adevărată, de cea mai aleasă calitate.

Acești superbi nemulțumiți

Toată Iugoslavia s-a pregătit, vreme de un an, să găzduiască și să întâmpine, în modul cel mai călduros, pe concurenții la Olimpiada internațională de fizică. S-au organizat, în întreaga țară, concursuri de literatură, de caricaturi sau de probleme, toate avînd ca subiect fizica. Mai mult, pentru a se situa și mai pregnant în centrul atenției, olimpiada a avut loc

la Portorož, o localitate situată în plină zonă turistică, în imediata apropiere a Adriaticii. Proba teoretică s-a desfășurat în sala cea mai mare a celui mai mare hotel, „Metropol”, premiile s-au înmînat la Auditorium (Casa de cultură), iar posterul olimpiadei putea fi zărit pretutindeni. În această atmosferă, cu adevărat sărbătorească, încercînd parcă să-i facă pe tinerii fizicieni din cele 20 de țări participante să mai uite de emoțiile unui concurs ce s-a dovedit a fi extrem de pretentios — delegația României s-a clasat pe locul 4 (fiind întrecută de U.R.S.S., R.F.G. și Austria), poziție care, chiar și acum, la destulă vreme de la întoarcerea în țară, nemulțumeste pe cei care au concurat la Portorož, ca și pe cei care i-au însoțit (profesorii Anatolie Hristev și Alexandru Burciu). Este foarte adevărat că rezultatele din acest an (o mențiune — **Cristian Mihail Neacșu** student la Electronica din Iași, fost elev al liceului „Emil Racoviță” din acest oraș, două premii III, obținute de **Cătălin Măureanu**, de la același liceu ieșean, elev abia în clasa a X-a la data olimpiadei, și de **Ovidiu Cloșea**, actualmente student la Electrotehnica din Brașov, după ce a fost elev al Liceului nr. 8 din acest oraș, și un premiu al II-lea, prin **Dan Pirjol**, fostul elev al Liceului de matematică-fizică nr. 1 din Pitești, actualul student al Facultății de Fizică tehnologică din Capitală), rezultatele lor, spuneam, s-au situat sub nivelul celor obținute în anii precedenți (chiar anul trecut, de pildă, decît abia în clasa a XI-a, Dan Pirjol a obținut locul I, iar Cristian Neacșu locul al III-lea la olimpiada din Suedia!). Prof. Alexandru Burciu ne-a spus despre o anumită stare de oboseală a concurenților, lesne de observat, poate din pricina eforturilor prea mari din ultima perioadă. S-ar mai putea, ni s-a zis, ca ei să fi fost și puțin cam prea distrați, tocmai datorită atmosferei vesele a locului de desfășurare, deloc în concordanță cu starea de încordare a lor. Dar, trebuie spus foarte clar, acest loc patru nu trebuie privit ca un rezultat slab (țara organizatoare s-a situat pe locul 10!).

Am avut sentimentul — atunci cînd mi se vorbea despre înversunarea cu care se va începe pregătirea pentru următoarea olimpiadă — că ai noștri s-au întors din Iugoslavia clasati pe unul din ultimele locuri, și nu pe unul frumos. Este, zic, superbă această nemulțumire, ea spunînd foarte multe despre resursele școlii noastre de fizică, despre îndreptățile ei pretentive la rezultate și mai bune.

D. M. ALEXANDRU ■

Fotbalul la ora completării efectivelor

Până la 4 august, data deschiderii oficiale a sezonului fotbalistic intern, n-a mai rămas decât ceva mai mult de o săptămână. Aflați încă la munte sau tocmai revenite de acolo, divizionarele A procedează la ultimele retusuri. Atenția generală e însă captată, ca în fiecare vară, de transferuri. Cine vine, cine pleacă, lumea fotbalului se agită. Federația însăși pare să aibă o agendă încărcată de vreme ce până la 24 iulie încă n-a anunțat programul turului

diviziei A, ceea ce va crea (se pling chiar cluburile) în-cercături echipelor ce vor susține partidele inaugurale în deplasare (rezervări de bilete pe C.F.R., de locuri în hoteluri etc.)! Dar asta e altă poveste. Până atunci, din dorința de a vă ține la curent cu noutățile de ultimă oră, vă oferim, stimăți cititori, un grupaj de știri furnizate de conducerea cluburilor divizionare, reamintindu-vă că perioada de transferări se încheie chiar în ziua difuzării revistei noastre.

● Remaniere masivă la Rapid: alți antrenori, Nicolae Lupescu și Teofil Codreanu, alt vicepreședinte cu probleme de fotbal, Adrian Rămureanu, portarul de altădată al Giuleștiului. Ca achiziții, Miadine de la Piatra Neamț și Crăciunescu (portar) de la Tehnometal. Lingă Podul Grant se mai comentează despre venirea lui Pușcaș de la Steaua și despre plecarea lui Ion Ior la Pitești. ● Sportul studentesc a depus forme complete în vederea legitimării lui Mircea Popa (fost la Jiul) și a lui Geolău. Numai că Geolău se antrena duminică în Poiana Brașov, cu Craiova! Nădăjdum că, fiind vorba despre un jucător de valoare, încă în vederile lui Lucescu, cele două cluburi „europene” vor ajunge la o înțelegere. ● O nouă conducere tehnică la F.C. Olt: Ion Oblesenco și Nicolae Ivan (fostul secund al lui Oțet la Craiova). Intre jucătorii cu care F.C. Olt întreprinde un turneu în R.D.G., Ignat (F.C. Argeș) și Zahiu (F.C. Constanța). ● La telefon, Cornelii Costinescu, președintele lui S.C. Bacău: „a plecat Guda, care venise pentru un an de la Dinamo Victoria. Iamand nu s-a prezentat. Intentionăm un schimb Penof-Togan cu F.C. Argeș. Rămâne de văzut dacă Avasicea va reuși la examenul de admitere în facultate, la Cluj-Napoca”. ● Replica de re Someș: „sintem în așteptarea rezultatelor de la admitere, pe care le sustine Matei de la Sighet, I. Moldovan de la Cugir, Dorobantu de la Baia Mare. Cirlan de la Cimpia Turzii, Avasicea și Tismănarul de la Bacău. I-am dat drumul portarului Ariciu, care a optat pentru Muscelul Cimpulung. Mujnai rămâne pe loc” (Remus Cimpeanu). ● Gigi Mulescu s-a reintors la Petroșani, ca jucător și antrenor principal al Jiului. El va fi ajutat de Gogu Tonca. Jiul mai contează

pe Merlă (Aurul Brad) și Neagu (Minerul Deva). ● Ca siguri la Steaua: băimărenii Bălan și Weissenbacher. ● Cornel Dinu a preluat conducerea tehnică a echipei C.S. Tirgoviște, care va beneficia și de serviciile ex-dinamovistului Custov. ● Universitatea Craiova are ca antrenori pe Mircea Rădulescu (detasat de la F.R.F.) și Silviu Stănescu. Ticleanu, folosit de Sportul studentesc în câteva meciuri de pregătire, n-are dezlegare, venirea lui în București depinzând de rămânerea lui Geolău la Craiova. Reamintim că pentru Geolău clubul din „Regie” posedă dezlegare de la

Duminică dimineață, la hotelul „Intim” din Poiana Brașov s-a petrecut, o scenă emoționantă: Aurică Beldeanu s-a despărțit după un deceniu de Universitatea Craiova, urmând să joace, la 34 de ani, sub culorile Chimiei din Râmnicu Vilcea. Cea mai puternică amintire lăsată în Bănie: golul antologie din meciul cu Zeleznicar.

transferul lui Mănăilă (la schimb). Au mai fost văzuți la Poiană: Răcoalea (de la Vilcea) și Cătoi (de la F.C. Olt). ● Beldeanu urmează să evolueze la Chimia Râmnicu Vilcea. La 34 de ani și cu 20 de selecționări în națională, Aurică Beldeanu pare să nu-și fi spus ultimul cuvânt. ● Noutăți la Dinamo: Văidean (de la Brașov), Varga (de la Jiul), Ralea (de la Galați), Bucu și Topolinski (ambii de la Iași). Au plecat din Ștefan cel Mare, pe lângă Mulescu, Tălnar și Barba la Brașov, Frincu la Iași. ● Scurtă discuție cu Dobrin: „am fost, 10 zile, la Băile Felix. M-am întors alaltăieri în Pitești și aștept”. ● Dialog telefonic cu Florin Halagian, noul (și vechiul!) antrenor al Argeșului: „avem o grămadă de probleme! Stancu suferă de tendință, iar Iovănescu de smulgere de ligamente. După ce s-a pregătit, la Poiană, cu Politehnica Timișoara, Nica a reapărut la Pitești, dar Dorel Zamfir și Ignat încă sînt dispăruți. Adușesem un tînar de la Focșani, Purcăreată, dar se pare că a renunțat! S-a dus înapoi, acasă. Mă tot gîndesc, în schimb cu Zamfir, la Ion Ion, să încerc, să nu încerc?”. ● La Gloria Buzău (încă) nu se știe nimic despre State. Paveliuc (de la Iași) și Nițu (de la Petroșani) sînt în așteptarea acordurilor de transfer. Sigur: Profir de la Râmnicu Sărat. Se mai invocă și numele lui Nemțeanu (Baia Mare), mutat cu serviciul la Buzău. ● Noua promovată Dinamo Victoria se antrenează de zor la Cimpina, sub direcția antrenorilor Frățilă și Feodot. ● La testul trecerii probelor tehnice și fizice instituite de F.R.F., marți, la Pitești, au luat parte în lotul Chimiei Râmnicu Vilcea, pe lângă jucătorii mai vechi, Prepelită și Lețea de la F.C. Olt. ● Ieseanul Burdujan, care a avut probleme medicale (cu dantura), a primit aviz favorabil din partea medicilor. Vicepreședintele Politehnicii, Octavian Neagoe, ne-a comunicat că Burdujan e „netransferabil”. ● Imprumutat pînă la 1 iulie de Sportul studentesc lui F.C. Bihor, Grosu a trecut la Petrolul Ploiești. ● Alte vesti din Ploiești: Cirlan de la I.U.P.S. Chitila, o revenire, și Căciureac de la C.I.L. Sighet. ● Antrenor nou și la Vilcea: Marcel Pigulea. El va fi secundat de Lucian Catargiu. ● Să-l ascultăm pe Gelu Simoc, președinte de onoare la Corvinul Hunedoara: „echipa a fost încredințată cuplului de tehnicieni Ion Ionescu — Octavian Cojocaru. Chit că pentru Gabor am purtat discuții cu Steaua, atît cît și Klein și Mateuț rămîn pe loc. Vom încerca promovarea și titularizarea citorva tineri: Bejenaru, Stroiă, Costăchescu și Bardac”. ● Cristea de la Brașov la Sportul studentesc. În locul lui urmînd să joace, la F.C.M., Terheș (pentru un an).

OVIDIU IOANIȚOIA

„Interzonale”

La Jeleznovodsk (U.R.S.S.), o mică localitate balneo-climaterică în care renumitul poet M. I. Lermontov și-a trăit ultimele clipe după tragicul duel ce l-a curmat viața, s-a desfășurat în condiții improprie performanței sportive turneul interzonal (grupa A) contînd pentru noul ciclu al campionatului mondial feminin. La startul competiției au fost prezente jucătoare din Europa, Asia și America Latină: 6 mari maestre, 6 maestre internaționale și 4 jucătoare fără titlu internațional. De-a lungul celor 15 runde s-a disputat o luptă acerbă pentru primele trei locuri, care ofereau dreptul participării în turneul candidaților la titlul mondial, sub însemnele ambiției și dăruirii sportive. Numărul partidelor decise a fost neînchipuit de mare, 67%, egalitatea tacită, renumită „remiză de salon”, lipsind aproape cu desăvîrșire.

În runda întâia, singurul rezultat neașteptat a fost înfrîngerea Ludmille Zaitzeva de către jucătoarea Wu Ming Ken într-o bună partidă de atac condusă impecabil de maestra chineză și încheiată după numai 31 de mutări. Tot în atac s-a decis soarta întâlnirii dintre A. Brustman și N. Gurieli, în mare criză de timp, mutările de mare finețe alternd cu inexactități și partida încheindu-se cu mat pe tablă, singurul, de altfel, din tot turneul. În runda a doua, patru partide întrerupte se alătură celor două din prima rundă, iar celelalte patru se termină cu victoria pieselor albe: Zaitzeva-Brustman, Gaprindasvili-Ianka, Hoiberg-Liu She Lan și Glas-Label. În runda a treia două întreceri cunoscute deznodămînt neașteptat: Brustman învinge în numai 34 de mutări pe marea maestră sovietică Litinskaia, iar Arbunici, cu negrele, egalează o poziție tăioasă și, profitînd de o inexactitate a adversarei, o învinge pe semnatura acestor rînduri în 50 de mutări.

În runda a patra are loc doar o singură remiză, cinci partide se încheie cu victorie, calitatea jocului lăsînd de dorit datorită tensiunii în care se joacă numai pentru victorie: Arbunici-Gurieli 0-1, Zaitzeva-Ferrer 1-0, Hoiberg-Wu 1-0, Glas-Ivanka 0-1, Kadikhar-Liu 1-0 (partidă ce a fost distinsă cu premiul de frumusețe la finalul întrecerii). Întîlnirile „cheie” ale runde s-au întrerupt: Litinskaia-Matveeva și Gaprindasvili-Brustman, pentru ca mai apoi, la reluarea de după runda a șasea, să fie consecutivă victoria jucătoarelor cu piesele albe. În runda următoare, maestra internațională A. Brustman, cu piesele albe, do-

vedește din nou că este imbatibilă depășind-o pe maestra daneză N. Hoiberg, lidera (de moment) a clasamentului. Alte rezultate: Ferrer-Litinskaia 0-1, Liu-Muresan 0-1, Matveeva-Gaprindasvili întreruptă cu mare avantaj material (o piesă în plus) pentru maestra sovietică S. Matveeva, revelația ultimului sezon competițional, campioană de junioare și senioră a U.R.S.S. la numai 16 ani (împliniți chiar în timpul „interzonalului”). La reluare, fosta campioană mondială N. Gaprindasvili a cedat. În runda a șasea noi surprize au demonstrat că balanța valorică atîrnă în favoarea tinerii generații: Arbunici-Zaitzeva 1-0, Hoiberg-Matveeva 0-1.

La jumătatea turneului fosta candidată la titlul mondial Marta Litinskaia prestează un joc foarte exact și reușește să se instaleze în fruntea plutonului de aspirante la calificare și nu mai cedează nici o clipă conducerea: Litinskaia 6,5 p. (din 9 posibile), Muresan, Matveeva 6 p., Brustman, Hoiberg 5,5 p., Wu 5 p., etc. Numărul partidelor întrerupte crește înspre finalul competiției, se amîna două partide în runda a XI-a din cauza unei toxinfecții alimentare suferite de I. Glas și M. Muresan, adversarele lor (M. Litinskaia și N. Gurieli) fiind nevoite să accepte jocul pentru ziua rezervată partidelor întrerupte.

În ultimele trei runde s-au petrecut cele mai neașteptate răsturnări de situații: Matveeva — Wu 0-1, Gurieli — Liu 1-0, s-au întrerupt partidele Gaprindasvili — Kadikhar și Litinskaia — Muresan cu avantaj clar de partea negrelor. Înaintea ultimei runde s-au jucat pînă la epuizarea partidelor (și jucătoarelor...) toate confruntările. Cea mai lungă a fost disputată între Litinskaia și Muresan, în care, după nouă ore de joc, marea maestră sovietică a reușit să remizeze. Alte rezultate: Arbunici — Glas 1-0, Kadikhar — Hoiberg 0-1, Gaprindasvili — Muresan 1-0, Ivanka — Gurieli 0-1.

În ultima rundă au cedat nervii mai multor jucătoare, șapte din opt partide s-au încheiat cu victorie, o singură remiză s-a așternut în partida Litinskaia — Liu, care nu mai putea însă modifica rezultatele. Două partide s-au întrerupt: Zaitzeva — Ivanka și Hoiberg — Muresan, dar ele nu s-au mai reluat fiind consecutiv victoria albelor fără joc. Clasamentul final al turneului interzonal de la Jeleznovodsk a fost: Litinskaia 11 p., 2. Wu Ming Ken 10,5 p., 3-4. Brustman, Zaitzeva (ce au desfășurat apoi, în continuare, un meci de șase partide pentru a se desemna locul trei și calificarea în turneul candidaților la titlul suprem) 10 p., 5-6. Gaprindasvili, Matveeva 9,5 p., 7. Gurieli 9 p., 8. Muresan 8 p., 9. Hoiberg 7,5 p., 10-11. Arbunici, Glas 7 p., 12. Ivanka 5,5 p., 13. Kadikhar 5 p., 14. Liu She Lan 4,5 p., 15-16. Lebel — Arias și Ferrer-Lucas 3 p.

MARGARETA MUREȘAN

Cronica șoselei

Uriășul

În fiecare seară autospeciala trebuia să transporte echipa de noapte la punctul de lucru. Cu același autovehicul, cei care ieșeau din schimb, erau transportați în satul de domiciliu, nu departe de instalația de care răspundeau.

„Unde o fi scumpul de Bănică, șeful nostru de coloană, să-mi semneze hirtile astea?” „Ho, ho, să fi tu sănătos de cînd s-a făcut el căruța. Aha, era să uit, a plecat și Crîngu. Cum a sesizat dispariția șefului, s-a volatilizat și el”. „Păi cu ce drept?” „Parcă tu, cînd pleci, ceri voie cuiva”. „Pește de la cap se împute”, vorba aia. „Cînd stăpînul nu-i acasă — adică inginerul care pleacă cu zilele, fiind pe la noi un fel de musafir — soarecii joacă pe masă”.

„A plecat, a plecat, ce mă interesează pe mine, la urma urmei”. „Stai să vezi că te interesează, fiindcă trebuie să faci tu transportul echipei operative la instalație”. „Păi ce, Crîngu, imi dă mie dispoziție? Eu, la terminarea programului, am plecat. Adio și n-am cuvînt”. „Nu uita că ești singurul șofer prezent în unitate și dacă echipa n-ajunge la punctul de lucru, iese scandal”. „Cine a avut sarcina asta n-are decît s-o facă. Să răspundă Crîngu,

care întotdeauna găsește fel de fel de tertipuri s-o steargă și să-i pună pe alții în fața faptului împlinit”. „Tu faci ce vrei, Uriășul” (poreclă dată șoferului Bradu de către colegi pentru statura lui neobișnuit de înaltă), eu n-am fost decît un simplu mesager”. „Va să zică eu, după 10 ore de muncă, trebuie să fac 20 de kilometri, în plină noapte, pe niște drumuri... un fel de-a zice drumuri, de fapt niște cărări ceva mai procopsite, pentru ca mine să fiu prezent aici, la coloană, bineînțeles fără să întîrzii, deoarece cei de la foraje au nevoie de ciment. Și la urma urmei, Simioane dragă, nici nu știu traseul ca lumea. Am fost o dată pînă la instalație, anul trecut, pe timp de zi. Trebuie să mergi printre niște ripe și apoi să te cațeri pe coamele dealurilor. Exact ca la „zidul morții”. Dacă te prinde și ploaia, abia atunci să vezi distracție, nu mai ieși de acolo nici tras de cel mai puternic remorcher, care de fapt, pe asemenea vreme, nici nu poate ajunge acolo”. „Te descurci tu, doar nu degeaba ești supranumit „Omul pentru care nu există obstacole”. Bradu se umflă în pene. Simion cunoaște lecția. „Uriășul” încetează să spună nu. În momentul cînd cineva începe să-l laude, e foarte sensibil cînd flatarea se concretizează în formule bombastice ca: „Tu, cel mai bun șofer din Sud-Estul Europei”, sau: „Tu, care faci cu mașina ce nu pot realiza veritabili alpinisti”. „Uriășul” e, însă, departe de ce vrea să pară. Are două accidente grave

la activ, violent, agresiv, scandalagiu, mare amator de licori. Bradu e cel mai puțin indicat pentru o asemenea cursă periculoasă.

„Hai, stimăți pasageri, urcați-vă, se adresează el echipei formată din doi bărbați și o femeie. Tu, păpușică, de unde apărui? Nu te-am mai văzut pe la noi, la unitate”. „În primul rînd nu sînt, tu, cu dumneavoastră și nici păpușică”, îi răspunde femeia calmă, cu demnitate. „Uriășul” n-a fost pus la punct niciodată în acest fel. Rămîne cu gura căscată, neștiind practic ce poziție să adopte. Abia într-un tirziu apare și replica lui. „Io-te că și pe meleagurile astea au apărui mironositele, măi, măi!” Femeia, o tînară de vreo 25 de ani, cu o față avînd trăsături regulate, bronzată, preferă să nu continue discuția. Intuiește că individul va recurge în continuare la insulte. Întoarce capul în direcția opusă interlocutorului și își apropie punga de plastic, în care se găsește gustarea pentru pauza de la două noaptea.

„Uriășul” se urcă la volan încruntat, nervos. Probabil pentru a-i da o „lecție” femeii, trece cu viteză peste gropile formate în urma recentelor ploii, de către enormele mașini ale sanctiunii. Cei trei pasageri, aflați în caroserie, sînt aruncați ca niște veritabile mingi în toate direcțiile. Pentru a nu fi trîntiți la pîdea, ei se ridică în picioare, ținîndu-se de scheletul metalic pe care este întinsă prelată.

Cînd unul dintre bărbați bate cu pumnul în peretele despărți-

tor al cabinei, Bradu se face că n-aude și continuă să ruleze în același stil. Abia atunci cînd loviturile în perete se amplifică uriașul oprește, se urcă pe scărița de metal a caroseriei și-l apostrofează pe călători. „Ce bateți, mă, ca niște disperați? Aici e autostradă? Asta e condițiile. Dacă merg încet, o să-mi reproșați că ați întîrziat la schimb”. Mai reduce ceva din viteză. Și drumul de pămînt e ceva mai neted. „Uriășul” se strecoară cu abilitate prin fundul viroagelor adînci, apoi se cațără pe pantele abrupte spre coama unui deal. Aici cărarea n-are decît maximum patru metri. În stînga și în dreapta ei se zăresc, la lumina farurilor, înfricoșătoare, hăurile unor prăpastii adînci. E liniște și în cabină, unde Bradu a încetat discuția cu pasagerul ocazional, un tînar îmbrăcat cu ȧiri, o haină de postav gros, avînd în cap o pălăriea neagră și boruri mici răsucite, cum poartă ciobanii prin părțile Ardealului. E liniște și-n caroserie. Cei trei pasageri au fetele îngrijorate, aido ma pasagerilor navelor aeriene, cînd aparatele sînt scuturate de curentii puternici.

Cînd se zăresc luminile instalației, echipa răsuflă ușurată. Bradu oprește și, întinzînd mina spre femeie, i se adresează batjocoritor: „Stimată doamnă, am ajuns. Vă rog să-mi permiteți să vă ajut să coborîți”. Femeia nu-l ia în seamă și coboară iute pe scărița metalică. Se dau jos și cei doi bărbați, mulțumind șoferului. „Spectacolul nu s-a terminat, nu

plecați, priviți felul în care Bradu face o întoarcere, pe această pantă, numai din două mișcări. Tu, tinere, rămîi în cabină, doar noi ne continuăm călătoria”. Ambalînd la maximum motorul, „uriasul” imprimă puternicului autovehicul o mișcare de rotație, într-adevăr neobișnuită. Iarba înaltă și plină de apă a transformat însă solul într-o pistă de schiuri. Imensul autovehicul glisează lateral, pe planul înclinat, din ce în ce mai repede. Degeaba încearcă Bradu să împiedice alunecarea spre prăpastie, în zadar brachează volanul spre stînga pentru a aduce mașina în poziție perpendiculară, cu intenția ca s-o oprească și apoi să încerce a urca panta. Manevra nu-i reușește. Un zgomot infernal care parcă se amplifică, provocat de răsturnarea puternicului autocamion, tulbură și-nitea celor locuri izolate. Apoi iarăși liniște. Abia dimineața, cu ajutorul frînghiilor, muncitorii au putut coborî la aproape 100 de metri pe fundul prăpastiei. L-au găsit pe Bradu cu pieptul zdrobit de volan. Ciobănașul, proiectat din cabină, întins pe iarbă, cu ochii deschisi, și o față liniștită, de om care a pus capăt frîntîrilor vieții, are pe obraz o diră subțire de singe încheag. Degetele minii stîngi sînt așezate la tulpina unei Margarete. Parcă ar vrea s-o rupă. Simbol, oare, al unui ultim act de legătură cu natura, pe care a iubit-o atît de mult?

VICTOR BEDA

Dezarmarea, cerință vitală pentru progresul economic

Înarmările masive nelineșesc omenirea atit sub raport militar, al securității, intrucit acumulările uriașe de armament, inclusiv de armament nuclear, pun în pericol însăși existența vieții pe Pământ, cit și din punct de vedere economic, dat fiind că fondurile alocate pentru scopuri militare înseamnă, automat, sustragerea de resurse necesare vieții oamenilor, înseamnă sărăcie, infometare. Cum se manifestă acest aspect pe plan mondial? Țările dezvoltate promotore a unei intense curse a înarmărilor susțin că eforturile militare pe care le fac, oricât de mari ar fi, le privește doar pe ele, iar dacă e să se manifeste nemulțumiri, acestea pot veni doar din interiorul țărilor respective.

Intr-adevăr, cheltuielile militare duc la scăderea nivelului de trai din țările care le efectuează. Iar această populație și-a manifestat și își manifestă în fel și chip nemulțumirea pentru politica înarmărilor promovată de propriile lor guverne. Dar aceasta este doar un aspect al problemei, și poate nu cel mai serios, având în vedere efectul compensator al beneficiilor ce

se realizează de pe urma exportului de armament. Mai grav este că sus-amintita cursă a înarmărilor impune o povară imensă țărilor în curs de dezvoltare, ale căror griji și nevoi economice sint dintre cele mai

Comentariul săptămânii

acute. Factura înarmărilor este achitată, în cea mai mare parte, de aceste țări, atit prin sistemul relațiilor economice inechitabile cu țările dezvoltate, cit și prin alte mijloace, care privează țările în curs de dezvoltare de bunurile materiale și culturale de care ele au cea mai mare nevoie, le împiedică să-și accelereze progresul economic și social și contribuie, într-o mare măsură, la creșterea datoriei lor externe (care, după cum este cunoscut, depășesc enorma cifră de 800 de miliarde de dolari).

Prin urmare, departe de a interesa doar pe promotorii cursei înarmărilor, latura eco-

nomico-financiară a suprainarmării privește pe toată lumea, și în primul rind țările în curs de dezvoltare, care sint cel mai greu lovite. Căci înarmările au un front de înaintare de tip tumoral. Asemenea multiplicării dezordonate și sterile a celulelor canceroase, sporirea abuzivă a armamentelor și a efectivelor militare atacă întregul organism al economiei mondiale. Iată de ce înfăptuirea programelor de dezvoltare economico-socială poate avea loc numai în condițiile opririi cursei înarmărilor și ale trecerii la dezarmare. „Nu este posibil, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, ca să se desfășoare o intensă cursă a înarmărilor, care sustrage fonduri și mijloace materiale uriașe, și, în același timp, să se realizeze programele de creștere a bunăstării popoarelor. De aceea, dezarmarea constituie o cerință vitală pentru existența și pentru viața popoarelor, dar și pentru realizarea programelor lor de dezvoltare economică, de progres, bunăstare și fericire“.

ION D. GOIA ■

Arhivă și document

Istoria României în arhivele și bibliotecile americane (I)

Marile perioade ale evoluției istoriografiei românești au fost marcate, toate, de reînnoirea bazei documentare pe care s-a întemeiat cucerirea trecutului poporului român: la începutul fazei moderne, N. Bălcescu și Al. Treboniu Laurian prin „*Magazin istoric pentru Dacia*“ (1845-1847) subliniau necesitatea lărgirii bazei de informație prin descoperirea și editarea surselor istorice; la sfârșitul secolului trecut și la începutul secolului XX, N. Iorga a desfășurat o amplă explorare a arhivelor din țară și străinătate, în urma căreia a tipărit zeci de volume (dăm aici un singur exemplu, cunoscuta colecție *Studii și documente cu privire la Istoria Românilor*, 31 de volume, între anii 1901-1916), în paginile cărora au fost editate surse de inestimabilă valoare. După Congresul al IX-lea al P.C.R., care a inaugurat perioada cea mai fecundă de realizări din milenara noastră istorie, cercetarea trecutului național a beneficiat de condiții optime, ceea ce a permis un demers sistematic asupra fondurilor arhivistice din țară și de peste hotare. S-a acumulat astfel, o uriașă cantitate de informații în curs de valorificare. În acest cadru, cercetările întreprinse de istoricii români în arhivele și bibliotecile străine au adus descoperiri neașteptate. Cea mai recentă și cea mai surprinzătoare este desigur descoperirea manuscrisului original al *Istoriei Imperiului otoman* a lui Dimitrie Cantemir în Biblioteca Houghton a Universității Harvard din S.U.A.

Sint mulți istoricii care cred că un medievist nu poate descoperi în S.U.A. surse istorice românești. Această opinie se bazează, desigur, pe o deducție logică: cum s-ar putea găsi peste Atlantic documente românești din secolele XIV-XVIII, cînd, o știe oricine, coloniștii debarcați în secolul al XVII-lea nu aveau cum să poarte în dosarele lor hrisoavele noastre, iar S.U.A., care și-au proclamat independența la 4 iulie 1776, aveau să intre atit de tirziu în contact cu lumea românească. Și totuși, există în arhivele americane astfel de izvoare, descoperirea profesorului Virgil Cândea fiind, desigur, proba cea mai concludentă. Dacă cei vechi au spus *Habent sua fata libelli* (cărțile își au soarta lor), se poate spune cu aceeași îndreptățire că și izvoarele istorice își au soarta lor. Așa cum nu a putut fi încă stabilit drumul străbătut de manuscrisul cantemirian de la Petersburg la Harvard, tot astfel nu sîntem în măsură de a înfățișa riguros exact cum au ajuns într-o colecție particulară din New York un important fond de documente românești.

Solicitat, ca medievist român, să mă pronunț asupra unor documente care, redactate multe din ele în paleoslavă și scrise în alfabet chirilic, prezentau serioase dificultăți, am constatat deindată că era vorba de un însemnat fond de documente din Țara Românească. Cele 180 de piese care îl alcătuiesc datează din perioada 1526 - mijlocul veacului al XIX-lea, și au un conținut de o remarcabilă varietate. Bună parte din acest fond a aparținut lui Ștefan D. Grecianu (1825-1909), om politic și istoric român care, pentru însemnatele sale contribuții în domeniul genealogiei a fost ales, în 1905, membru de onoare al Academiei Române. Chiar dacă ediția pe care el a dat-o cronicii logofătului Radu Greceanu este criticabilă din unghiul de vedere al tehnicilor moderne de editare este incontestabil că acest pasionat scrumonitor de documente a îmbogățit mediistica românească cu surse inedite și însemnate observații. Din momentul în care am găsit pe „cămășile“ (dosare în care sint păstrate actele) hrisoavelor numele său, mi-am dat seama că sint pe drumul cel bun.

Intr-adevăr, parcurgînd fiecare document, am încercat marea satisfacție de a constata că mă aflu în fața unor mărturii ale trecutului românesc, un trecut în care dacă vicisitudinile istoriei au fost bogate, tot atit de bogate au fost și faptele de vitejie ale strămoșilor noștri prin care le-am biruit. Cel mai vechi dintre aceste documente datează din 1526 și este emis de Radu de la Afumați pentru a confirma mai multor boieri stăpînirile lor funciare din Mogoșani și Nămăești. În istoria noastră Radu de la Afumați aparține acelor domni pe care N. Iorga i-a numit în ultima sinteză de istorie a românilor „Cavalerii“ - Luptători pentru neatințarea Țării Românești. Într-un moment cînd Poarta otomană cunoștea apogeul puterii ei, Radu de la Afumați a izbutit, prin bărbăteasca și energică sa rezistență manifestată de-a lungul a numeroase lupte - enumerate pe piatra lui de mormînt - să impună Imperiului otoman recunoașterea statutului de autonomie al țării sale. Cercetările recente au relevat faptul că abandonarea intenției de către sultanul Soliman Magnificul a intenției de a transforma Țara Românească în pașalic a fost consecință nemijlocită a rezistenței eroice conduse de Radu de la Afumați.

Dintre celelalte documente din fondul Grecianu semnalăm un document de la un alt voievod-luptător pentru neatințare: Radu Șerban. Succesor al lui Mihai Viteazul, el a continuat pe plan intern și extern politica marelui său înaintaș, izbutind să consolideze autonomia Țării Românești, a cărei pavăză de nepătruns a fost amintirea faptelor de eroism ale Viteazului. Poarta otomană a fost constrînsă să recunoască incapacitatea ei de a-i supune pe români regimului de pașalic și, ori de cite ori ideea a reapărut la Istanbul, ea a fost în cele din urmă părăsită, de teamă că un nou Mihai Viteazul va pune capăt dominației turcești asupra spațiului românesc.

Un document din 15 aprilie 1662, privind satul Alimănești din județul Argeș, evocă marelui efort antiotoman al lui Mihnea al III-lea, care încercase să reediteze faptele de arme ale celui dintîi unificator al pămîntului românesc. Mihnea și-a luat ca domn și numele de Mihai și a colaborat strîns cu Moldova și Transilvania în încercarea de a pune capăt dominației otomane asupra celor trei țări românești. Disproporția forțelor nu i-a îngăduit să-și realizeze măreața aspirație.

În imposibilitatea de a enumera conținutul celor 180 de documente, ne mărginim să spunem că ele oferă date de cel mai mare interes privind regimul stăpînirii funciare, situația țărănimii, clasa care prin munca și lupta ei a constituit temelia societății medievale românești, mutațiile survenite în această societate în fața de tranziție de la feudalism la capitalism. Evident, documentele noastre nu au caracterul spectaculos al descoperirii manuscrisului cantemirian, dar ele nu sint mai puțin importante pentru reconstituirea structurilor lumii feudale de la noi. Nicolae Iorga a subliniat în repetate rînduri că orice document este important, indiferent de caracterul ori conținutul său pentru că este un crîmpel, o măturie de viață, istoricul fiind chemat să reconstituie activitatea comunităților umane, orice reflex al vremurilor apuse prezintă interes pentru efortul său de reînviere a unei lumi atit de îndepărtate în timp. Puse la dispoziția cercetătorilor printr-o bună editare, aceste documente vor sluji incontestabil demersului istoriografiei românești în a lumina un trecut de care avem toate temeiurile să ne mindrim.

ANDREI BUSUIOCEANU ■

Coaforul inventiv

Cit de veche o fi fraudă în practica socială? Îmi vine în minte numele lui Konrad Fischer, cel ce puna la dispoziție revistei „Stern“ o piesă de succes, care avea să dezumile repede implicații în afacere: jurnalul, fals, al lui Hitler. Un turist din Colorado era găsit în sala de mese a familiei Reagan, în ziua instalării prezidențiale: se amestecase cu discreție între membrii fanfarei prezidențiale și a pătruns liniștit în Casa Albă unde s-a plimbat în voie, fără a fi măcar observat. „Grand Maurice“ coafor celebru de pe Champs Elysée s-a dovedit un fel de celebru doștor de bunuri furate. Opt kilograme de bijuterii și cinci lingouri de aur au fost găsite sub planșeu fals amenajat la locuință. Capitala libaneză a devenit paradisul răufăcătorilor, la capătul celor zece ani de război civil. Atacuri banditești în plină stradă, spargeri la domiciliu, furturi din magazine, mașini oprite pentru ca, sub amenințarea armei proprietarul să predea autoturismul ce-i va dispărea de sub privire pentru totdeauna. Interceptări de persoane în ganguri și în lift pentru a li se pretinde bani. Existenți, hoții libanezi suportă greu lipsa de onestitate a victimelor lor. Un ziarist străin, prins la ingheșuială, a fost obligat să semneze cecuri în valoare de 10 000 dolari, promîțîndu-i-se restituirea lor în citeva zile. A fost condus pînă la mar-

gina orașului, l s-a comandat un taxi și i-a fost plătită cursa pînă la destinație. La despărțire s-a trezit imbrățișat de sentimentalii răufăcători. Cînd peste o săptămînă a fost căutat de către aceștia, oameni de cuvînt, pentru a-i returna datoria, el părăsise țara grăbindu-se, definitiv, spre casă. Spre nemulțumirea bieților păgubași, care aveau să exclame: „Dar acest domn nu este deloc onest și nu prea are cuvînt!“

În sfîrșit, un raport prezentat Congresului dezvăluie faptul că 10 000 de medici americani profesează ilegal, în baza unor diplome false, cumpărate cu bani grei, mergînd pînă la 25 000 dolari. Petro Domesones, aflat în închisoare, afirmă că ar fi încasat la bursa diplomelor peste un milion și jumătate de dolari, în trei ani, timp în care a „eliberat“ peste o sută de diplome false unor indivizi care n-au călcat niciodată culoarele facultății de medicină.

Fraudele, și în teritoriul tehnicii avansează fulgerător. Într-un singur an, în R.F.G. s-au vîndut sau închiriat casete preînregistrate în valoare de 400 milioane dolari. Cercetătorii de caz apreciază că cel puțin jumătate din ele au fost duplicate ilegal și vîndute fără aprobare. Pirateria este evaluată la o treime din valoarea pieței britanice, la peste 40 la sută în Italia, la 70 la sută în R.F.G., Franța și Benelux. Copiile de acest fel se scot la vînzare de regulă în prima săptămînă de la difuzarea în premieră a filmului, frustrînd pe producător de

venituri importante. Uneori, chiar înainte de premiera de gală.

Mijloacele de apărare sint încă în experimentare. Conducerea companiilor de televiziune, de film, a caselor de înregistrare face demersuri pe lingă guverne pentru a pune ordine. Unele țări membre ale Pieței Comune au și făcut primii pași dar reprezentanții industriilor respective nu-i consideră îndestulători. Franța și R.F.G. pretind drepturi de autor pentru magnetoscoape și se prevede înregistrarea casetelor goale. Danezii impun taxe pentru casetele goale ori preînregistrate. Belgia și Italia, respectiv parlamentele lor, nu sint încă convinse de necesitatea unui demers în acest sens. În Grecia și Olanda au fost pregătite proiecte de legi în vederea impunerii de taxe copyright. În Anglia s-a pregătit un document dar perceperea de impozite nu a fost agreată. Mai departe au mers suedezii. Impozitarea, aplicată, are deja recul: vînzările de casete audio neînregistrate au coborît la jumătate iar cele de video casete s-au redus cu 90 la sută.

Englezii au făcut deocamdată altceva: modificarea legii pedepselor. Amenziile au crescut de la 50 lire la o mie, plătind în aer și posibilitatea de trimitere în judecată pentru o perioadă de pînă la doi ani. Rezultatul: în decursul a doi ani, pirateria s-a diminuat de la 65 la sută la 35 la sută. Va fi, exemplul, molipsitor?

NEAGU UDROIU ■

Accente în lume

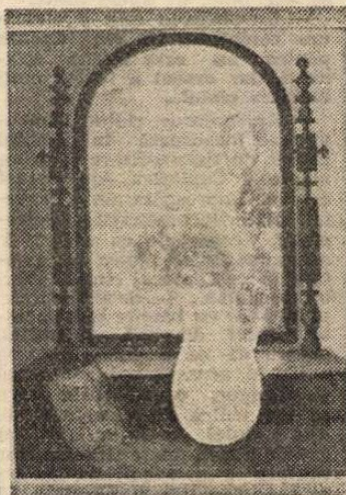
Opera cotizează pentru sănătate

Cine afirmă că opera este un gen desuet se înșală, faptele înfirmînd această părere. Palatul omnisporturilor din Bercy a găzduit de curînd treisprezece mii de spectatori care au asistat la un spectacol cu „Turandot“, spectacol ce a devenit o mare sărbătoare a artei lirice. Deși este posibil ca mulți dintre spectatori să fi văzut pentru prima dată în existența lor o operă, este imposibil să nu fi fost impresionați de muzica lui Puccini și de vocea lui Mario Rossi, felicitat de primarul orașului pentru forma sa excepțională. În aceeași perioadă Opera din Paris a prezentat „Bal mascat“ de Verdi, iar beneficiile au fost destinate cercetărilor împotriva cancerului.

Talent multiplu

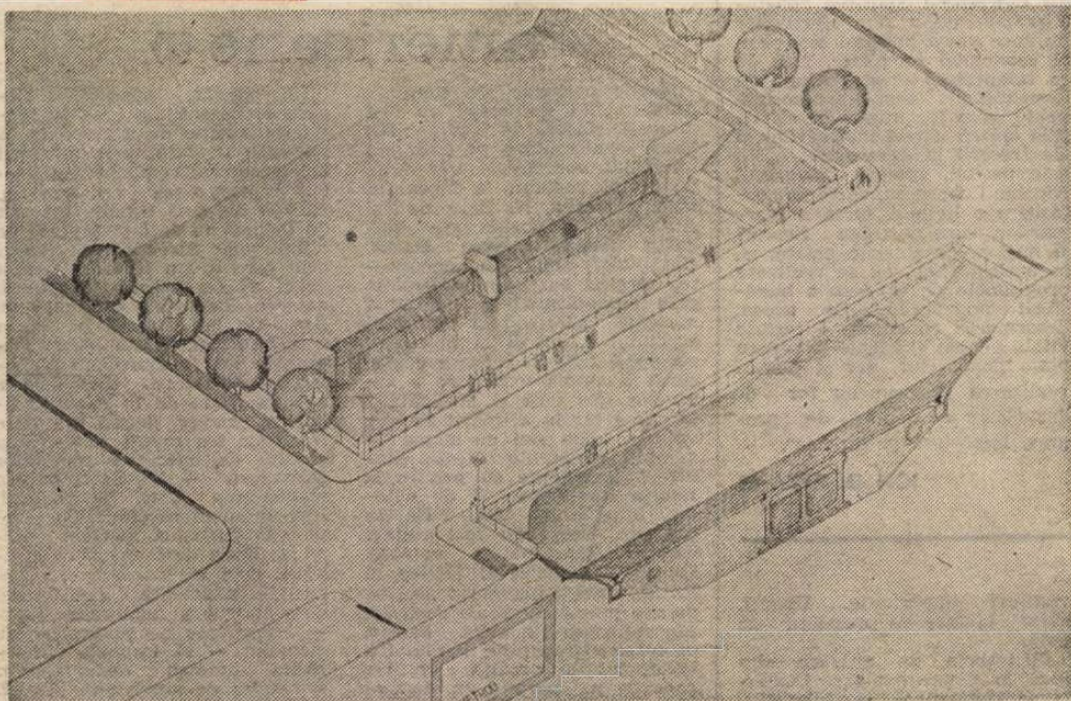
„Rockeur“ și idol al anilor 60, idol al anilor 80, Johnny Hallyday parcurge nu numai un maraton al cîntecelor și al spectacolelor vîndînd în aceste împrejurări o rezistență și un profesionalism ieșite din comun. J.H. prezintă publicului și fanilor și o altă față a personalității sale din momentul în care a hotărît să facă și film. El definește rolul principal în filmul „Detectivul“ ce a reprezentat Franța la ultimul festival de la Cannes. Deși filmul a fost criticat, talentul lui J.H. n-a fost pus la îndoială. Drept urmare, cîntărețul a fost solicitat să joace în alte două filme. Unul se va numi „Terminus“ în regia lui Pierre William Glenn, iar asupra celui alt se păstrează secretul. Perioada aceasta în care J.H. cochetează cu a șaptea artă, este și cea în care el a scos un nou album. Pentru prima dată muzica și versurile nu-i mai aparțin lui ci talentatului Michel Berger. Se pare că unul din cîntecele albumului caracterizează foarte bine această etapă din viața lui J.H. - „Cîntărețul abandonat“.

ELENA GRECESCU ■

Un proiect în plină desfășurare

— Tovarășe director, de cînd putem vorbi de o istorie mai nouă, a modernizării Dimboviței, riul fără de care Bucureștiul n-ar fi fost capitala României?

— După ultima mare inundație, din martie 1965, cînd apele se revărsaseră pe întregul curs al Dimboviței, de la Grozăvești și pînă la Vitan, uneori înălțimea stratului ajungînd pînă la trei metri, s-a votat Legea pentru desființarea morilor și zgazurilor de pe apa Dimboviței. Legea prevedea, printre altele, lărgirea albiei, dărmarea podurilor cu picioare, studiul canalizării riului pe întreaga sa lungime, domnitorul Ioan Cuza dispunînd expres ca proiectul să fie gata în maximum doi ani. Lucrările au început imediat, dar s-au tîrîgănat încă cîincisprezece ani, abia în 1980 primăria inaugurîndu-le cu adevărat la bariera Vitan, planurile fiind întocmite de arhitectul român Grigore Cerkez. În următorii trei ani, Dimbovița a fost canalizată, fiind obligată să curgă pe unde o vedem și azi.

— Planseul de la Operetă pînă la Piața Națiunii cînd a fost făcut?

— După 1930 (s-a mai lungit în 1965), întreaga construcție durînd un an. S-a adoptat o soluție pe piloni de stejar care rezistă foarte bine, motiv pentru care actualele lucrări de amenajare a riului, de fapt o adevărat re-naștere a Dimboviței, nu-i vor afecta decît în măsura în care vor trebui consolidată pe mici porțiuni.

— Vorbeați de o nouă naștere a riului. Ca și despre realizarea metroului, după eliberarea țării, s-a vorbit mult despre modernizarea Dimboviței.

— S-a vorbit, este adevărat, dar în București s-a construit enorm în ultimele două decenii. Capitala a devenit cu totul alta, construindu-se ce era foarte important pentru noi azi. A venit metroul, iar din 1980 se vorbește, se studiază foarte serios viitorul riului. Ca să fim exacti, Bucureștiul își datorează înfățișarea de azi generoaselor proiecte adoptate de la Congresul al IX-lea al partidului încoace, personal secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Ca și la metrou, tovarășul Nicolae Ceaușescu a stat de vorbă cu proiectanții, cu arhitecții, cu toți specialiștii care au gîndit în acești ani diferite variante de amenajare. Domnia sa a privit această problemă în întreaga sa complexitate, în contextul resistematisării menite să adauge noi străluciri metropolei. S-au aflat printre va-

riantele prezentate și soluții care propuneau acoperirea riului, care nu mai era riu, ci doar canal colector. O apă pentru un oraș, pentru o capitală, pentru întreaga sănătate a așezării este un lucru de o importanță excepțională. Sînt orașe care neavînd o asemenea șansă și-au construit canale cu apă limpede. Secretarul general al partidului a subliniat importanța Dimboviței pentru Capitală, optînd pentru o soluție care păstrează ceea ce are Dimbovița frumos, o soluție care respectă gîndul bun al înaintașilor și dragostea bucureșteanului pentru tradiție. Este o soluție în care simți riul că este al nostru. Au fost și variante „reci”, cu mult beton, moderne, dar străine de spiritul românului. Orice proiectant vă poate spune cu mîna pe inimă că l-a simțit în permanență alături, cu mîntea și cu suflul, pe președintele țării. Cînd am început lucrările la Lacul Morii, a studiat zona împreună cu noi, constructorii. Dimbovița este o chestiune de istorie, de sănătate și de suflul și președintele. Nicolae Ceaușescu ne-a reamintit în permanență acest fapt.

— Potrivit proiectului ales, ce va fi Dimbovița?

— O oglindă de apă limpede pentru București, o rezolvare civilizată a canalizării, înălțarea poluării, o zonă de agrement, un riu frumos pentru un oraș frumos. Canalele colectoare, două la început și trei în a doua sa jumătate, aflate sub oglinda apei, vor prelua toate reziduurile. Lucrările se întind pe 10 kilometri, de la Ciurel și pînă la Vitan. Este o primă etapă. O serie de lucrări s-au executat sau sînt în curs de execuție: barajele Pecineaga, Văcărești, derivația Brezoalele etc. Aceste lucrări din amonte, împreună cu acumularea Lacul Morii, constituie un solid sistem de apărare împotriva inundațiilor. Debitul este suficient atît pentru realizarea oglinzii de apă, cît și pentru asigurarea apei potabile.

Dimbovița, un rîu frumos pentru un oraș frumos

Interviu cu inginerul Costin Georgescu, directorul Întreprinderii pentru amenajarea și exploatarea riului Dimbovița

— Se va modifica actuala albie?

— Nu. Vom păstra cursul cunoscut al riului, cum a fost el tăiat la 1880, lărgimea albiei fiind aceeași, în medie 30 metri, astfel că nu vom modifica nici străzi, nici trotuare.

— Cum se va lucra în zonele în care metroul insoțește cursul riului?

— Nu vom deranja, de asemenea, nici traseul metroului. Tunelele trenului electric subteran sînt bine protejate, iar la Piața Unirii, Dimbovița va trece pe deasupra tunelului, așa cum se întîmplă la întîlnirea cu Șos. Mihai Bravu.

— De fapt, cum veți lucra?

— Cu cărțile pe masă. La vedere. În condițiile în care vom încerca să deranjăm cît mai puțin circulația. Lucrările se vor executa pe cursul apei, mutînd riul, prin devieri locale, pe o parte sau alta. E un fel de a spune riul, pentru că e vorba, se știe bine, de ape uzate.

— Amenajarea este o chestiune complexă. Un riu frumos pentru un oraș frumos, spuneați, dar orașul a luat-o mult înaintea riului...

— Amenajarea riului Dimbovița se încadrează în amplul proces de sistematizare și urbanizare a Capitalei. Apa curată care va impropăta aerul orașului, malurile amenajate peisagistic, cascadele cu căderi de aproximativ un metru și jumătate în cele patru, cinci noduri hidrotehnice, debarcaderele, plimbările cu bărcile între aceste căderi de apă, pescuitul, pentru că va fi cu siguranță pește în această apă sănătoasă și, desigur, construcțiile care se vor ridica de-o parte și de alta a riului, acolo unde azi nu există nimic, toate acestea vor contura o personalitate puternică Dimboviței și Capitala va profita din plin de revitalizarea apei pe care este așezată.

— Aceste mici cascade au, desigur, și un alt rol în afara celui estetic.

— Ca orice nod hidrotehnic care folosește la ridicarea nive-

lului apei. Dimbovița este un riu tipic de șes, cu viteză mică, cu un debit constant, chiar și în condiții de secetă, datorită acumulărilor din amonte. La construirea nodurilor hidrotehnice vom folosi elemente metalice ce vor regla nivelul apei. Și ca să completez, vă voi spune că albia este din beton pînă la nivelul oglinzii.

— Care sînt punctele de dificultate ale construcției?

— Toate, deoarece lucrarea este inedită. Este prima de acest fel din România. Dar cînd spun dificultate aveți în vedere că faptul se datorează, repet ineditului lucrării. Nu ne speriem de ea, dimpotrivă ne bucurăm că am primit sarcina s-o ducem la bun sfîrșit. O astfel de construcție este o șansă pentru un specialist. Vom avea toate utilajele necesare, utilaje de mare productivitate, vom avea oamenii necesari.

— În ce măsură v-a folosit experiența metroului?

— Ne-a spus foarte multe despre natura pămîntului, nivelul apelor freactice, intersecția unor conducte, despre canalizările existente. De altfel, noi terminăm lucrările ale metroului, cum ar fi stația Piața Sudului de pe magistrala 2, pe care o facem în întregime, precum și zona de intersecție de la Apărătorii Patriei la Piața Sudului.

— Cine sînt proiectanții?

— Proiectant general este Institutul de cercetări și proiectări pentru gospodărirea apelor, institut al Consiliului Național al Apelor. Institutul nostru a colaborat cu Institutul proiect București și cu Institutul de studii și proiectări pentru sistematizarea localităților.

— Unde lucrați acum?

— La Lacul Morii, în amonte de stăvilă Ciurel, un lac de acumulare, cu o suprafață de 150 hectare care se va întinde pînă în apropiere de comuna Roșu. Acest lac va asigura apă curată pentru Dimbovița, va

apăra Bucureștiul de inundații și va fi folosit și pentru agrement. Dar am început decolmarările și la Vitan.

— Ce ați găsit pe fundul riului?

— O grămadă de lucruri: anvelope uzate, betoane, cărămizi, șine de cale ferată și, desigur, traversele cu care este „podită” Dimbovița, traverse de stejar care în mediu acvatic rezistă foarte bine. Mai sînt și altele, cirpe, cabluri și cam tot ce se găsește la o groapă de gunoi, fapt care ar trebui să dea de gînd multora, și cetățenilor și întreprinderilor riverane. Fără grija fiecăruia nu se poate păstra o apă curată. Dimbovița este un bun al tuturor și ea va trebui tratată ca atare.

— Tovarășe inginer Costin Georgescu, pe ce alte lucrări v-ați pus numele pînă ați primit numirea de director la Întreprinderea pentru amenajarea și exploatarea riului Dimbovița care este atît de nouă înțeles n-are nici firmă și, era să zic, nici sediu, pentru că aici unde ne aflăm, e limpede că e vorba de o improvizație, desi sîntem chiar pe malul riului de al cărui destin vă ocupați?

— Numele nu mi l-am pus pe nici o construcție, pentru că, din păcate, s-a pierdut obiceiul. Am făcut barajul de la Tirlung, barajul Ighiș din Mediaș, apărarea de inundații a Sighișoarei și Albei Iulia etc. Am mai format unități, dar nu de anvergura acestora.

— Unde vă aflați acum 20 de ani?

— Eram în facultate, în ultimul an. Am intrat în meserie la începutul unei epoci excepționale de fertilă pentru țară, pentru destinele noastre. N-am să vă spun că visam să repun Dimbovița în drepturi, dar visam să fac lucruri importante. Sansa unei țări a fost și sansa vieții mele, pentru că o asemenea lucrare este una de o viață. M-a impresionat atenția pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a acordat-o revitalizării acestui fir de apă care străbate orașul, grija pentru viitorul Bucureștiului, dragostea pentru locuitorii lui. Un combinat îl construiești azi și aștepti să producă imediat. Aici bătaia este mult mai lungă, frumusețea și sănătatea Capitalei țin de viața oamenilor dintr-un București care se schimbă în permanență spre binele nostru.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Flacăra. Redacția: București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Tiparul executat la Combinatul poligrafic

„Casa Scînteii”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul exporț-import presă F.O. Box 12-201, telex 10876, prsfir

București, Calea Griviței nr. 64-66.

flacăra

anul XXXIV
31 (1 572)
VINERI
2 AUGUST
1985

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

Argumente de fiecare zi la tulburătoarea realitate

pe care președintele Nicolae Ceaușescu ne-o reamintește mereu

ca pe un inepuizabil izvor de avânt și mândrie patriotică

**Nebiruită este forța creatoare a poporului
care își făurește conștient propriul său viitor**

Din perimetrul eroic al muncii

**BOLINTIN,
MAREA CURSĂ
PE VERTICALĂ**

paginile 4-5

În laboratoarele progresului tehnic

**Priviți
cum se naște noul!**

pagina 8

Democrația ca fapt de viață

Zis și făcut!

paginile 6-7

Pe șantierele bogăției spirituale

**VECHI ZIDIRI
ÎN LUMINĂ NOUĂ**

paginile 12-13

În celelalte pagini:

**HELSINKI — temelia
pe care trebuie construit**

**La Costinești, vară
teatrală cuceritoare**

**Peste 48 de ore
DIN NOU LA FOTBAL!**

Să înscriem, în anii ce vin, noi și strălucite izbînzi în cronica eroicei epopei a construcției socialiste și comuniste în România

din APELUL Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a activului central de partid adresat comuniștilor, tuturor oamenilor muncii, întregului nostru popor

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român, întrunită în ziua de 24 iulie 1985, a aniversat, într-un cadru solemn, împlinirea a 20 de ani de la Congresul al IX-lea și de la alegerea, prin voința unanimă a comuniștilor, a întregului nostru popor, a tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului. În același timp, în lumina tazelor și orientărilor, de o excepțională însemnatate teoretică și practică, jalonate de istoricul forum din iulie 1965 și pornind de la înfăptuirile, fără precedent, obținute de poporul român în această perioadă — cea mai glorioasă a existenței sale mult milenare — „Epoca Nicolae Ceaușescu” — plenara a dezbătut, într-o atmosferă de puternică angajare patriotică, revoluționară, sarcinile ce revin organelor și organizațiilor de partid, comuniștilor, tuturor oamenilor muncii pentru îndeplinirea exemplară a hotărârilor Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român, a marelui Program de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare a României spre comunism.

Plenara dă o înaltă apreciere magistralei cuvintări roșite, la încheierea lucrărilor, de secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, care, prin analiza științifică, materialist-dialectică și istorică a procesului revoluționar unic de formare, dezvoltare și afirmare liberă și independentă a poporului român, prin profunzimea aprecierilor și concluziilor desprinse din examinarea temeinică, în spiritul unei înalte exigențe revoluționare, a drumului parcurs în cei douăzeci de ani care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, prin orientările de largă perspectivă desprinse din cunoașterea aprofundată și studiul multilateral al realităților prezentului și a cerințelor și legităților obiective ale dezvoltării societății românești în noua etapă, constituie un document de excepțională însemnatate pentru întreaga activitate a partidului și statului nostru, de înfăptuire a hotărârilor Congresului al XIII-lea, de ridicare la un nivel superior a măreței opere istorice de construcție socialistă din România. Cuvântarea reprezintă, totodată, o nouă și remarcabilă contribuție la îmbogățirea tezaurului gândirii și practicii revoluționare, un înalt exemplu de aplicare creatoare a adevărilor generale ale socialismului științific la realitățile concrete ale patriei noastre.

Plenara își însușește pe deplin ideile, concluziile și orientările cuprinse în cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu și hotărăște ca aceasta să stea la baza activității organelor și organizațiilor de partid, a comuniștilor, a activului de partid, în unirea și desfășurarea largă a muncii și eforturilor întregului popor pentru realizarea neabătută a obiectivelor și sarcinilor stabilite la Congresul al XIII-lea, a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Hotărârile și orientările adoptate în urmă cu 20 de ani, drumul glorios, de istorice înfăptuiri, parcurs în perioada care a trecut de atunci, poartă pecetea inconfundabilă a personalității și acțiunii politice revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel mai tubit fiu al națiunii noastre, strălucit militant comunist și patriot înflăcărat, conducător cu o gândire dialectică profundă și cuprinzătoare, care a făcut din înflorirea continuă a patriei, a bunăstării și fericirii poporului țelul întregii sale vieți și activități de peste cinci decenii în mișcarea revoluționară, în rindurile partidului comunist. Promotor neobosit al unui mod original și cuceritor de gândire și inițiativă revoluționară, al concepției științifice, novatoare privind căile de înfăptuire a revoluției și construcției socialiste, de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate pe pământul patriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a înscris pentru totdeauna numele alături de marii eroi ai neamului, ca strălucit ctitor de țară nouă socialistă.

Dacă astăzi vorbim, cu legitimă mândrie, despre minunatele înfăptuiri din perioada 1965-1985, despre epoca celor mai bogate realizări din întreaga istorie a țării, aceasta se datorează tocmai vastei, neobositei și exemplare activități desfășurate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, stilului său de

muncă dinamic, energiei clocotitoare, fermității și clarviziunii revoluționare cu care conduce uriașă și complexă operă de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate pe pământul României. Întregul nostru popor și partid știu că marile împliniri ale acestor ani, certitudinile prezentului socialist, ale viitorului nostru comunist sînt indisolubil legate de numele și activitatea celui ce a ctitorit această eroică epocă, pe care poporul o numește cu o aleasă satisfacție și profundă recunoștință „Epoca Nicolae Ceaușescu”.

Strălucitele înfăptuiri din anii care au urmat Congresului al IX-lea au confirmat și confirmă pe deplin realismul și viabilitatea orientărilor stabilite de partid, a liniei politice generale promovate în toate etapele construcției socialiste. Documentele adoptate la congresele și conferințele naționale care au avut loc după anul 1965, Programul partidului de edificare a socialismului și comunismului în România poartă în mod nemijlocit, determinant amprenta gândirii și acțiunii revoluționare a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, bazate pe investigarea științifică a realităților concrete din patria noastră, pe prospectarea atentă și cuceritoare a viitorului, pe aplicarea creatoare a adevărilor generale, a socialismului științific la condițiile specifice ale României, corespunzător cerințelor și posibilităților concrete ale fiecărei etape de desfășurare a procesului revoluționar.

Plenara a subliniat cu tărie că toate mărețele realizări dobîndite în această glorioasă epocă, înălțarea României pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație sînt rodul muncii entuziaste a întregului popor, a unității sale de neclintit în jurul partidului, a celui mai iubit fiu al națiunii noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, fiind indisolubil legate de modul exemplar în care Partidul Comunist Român își exercită rolul său de forță politică conducătoare, de capacitatea sa de a gândi prezentul și viitorul patriei, de a călăuzi în mod ferm procesul revoluționar al dezvoltării multilaterale a țării și perfecționării noii orinduirii.

PLENARA CHEAMĂ ORGANELE ȘI ORGANIZAȚIILE DE PARTID, ACTIVUL DE PARTID, TOȚI COMUNIȘTII, SĂ-ȘI SPOREASCĂ ROLUL CONDUCĂTOR, AFIRMINDU-ȘI, ÎN TOATE ÎMPREJURĂRILE, CA PROMOTORI AI SPIRITULUI REVOLUȚIONAR, ACȚIONIND CU CEA MAI ÎNALTĂ RĂSPUNDERE PENTRU UNIREA OAMENILOR MUNCII ÎN ÎNDEPLINIREA EXEMPLARĂ A OBIECTIVELOR ȘI SARCINILOR CE LE REVIN DIN PROGRAMUL GENERAL DE DEZVOLTARE ECONOMIC-SOCIALĂ A ȚĂRII, PENTRU PROMOVAREA FERMĂ A NOULUI ÎN TOATE SECTOARELE DE ACTIVITATE, PENTRU PERFECȚIONAREA CONTINUĂ A METODELOR ȘI STILULUI DE MUNCĂ, PRIN INTEGRAREA ȘI ÎMPLICAREA TOT MAI PROFUNDĂ ÎN MUNCA ȘI VIAȚA FIECĂRUI COLECTIV.

INDATORIREA CEA MAI ÎNALTĂ A FIECĂRUI COMUNIST, A FIECĂRUI OM AL MUNCII, A TUTUROR CETĂȚENILOR PATRIEI ESTE DE A CONTRIBUI ACTIV LA ÎNDEPLINIREA INTEGRALĂ A PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE ECONOMIC-SOCIALĂ, LA DEZVOLTAREA ȘI MODERNIZAREA ECONOMIEI NAȚIONALE, A TUTUROR DOMENIILOR DE ACTIVITATE, CONDIȚIE ESENȚIALĂ PENTRU CREȘTEREA BUNĂSTĂRII POPORULUI, PENTRU RIDICAREA PATRIEI PE NOI TREPTI DE PROGRES ȘI CIVILIZAȚIE.

PLENARA ADRESEAZĂ CONSILIILOR OAMENILOR MUNCII DIN INDUSTRIE, TRANSPORTURI, CONSTRUCȚII, CLASEI MUNCITOARE ȘI TUTUROR OAMENILOR MUNCII CHEMAREA DE A ACȚIONA CU ABNEGATIE ȘI ÎNALT SPIRIT REVOLUȚIONAR PENTRU ÎNĂPTUIREA ÎN CELE MAI BUNE CONDIȚII A PLANURILOR DE PRODUCȚIE, PENTRU A ASIGURA RIDICAREA

NIVELULUI TEHNIC ȘI CALITATIV AL PRO-DUSELOR, VALORIFICAREA SUPERIOARĂ A RESURSELOR MATERIALE, CREȘTEREA NECONTENITA A PRODUCTIVITĂȚII MUNCII, REDUCEREA CONSUMURILOR DE MATERII PRIME, ENERGIE ȘI MATERIALE, RIDICAREA CONTINUĂ A CALITĂȚII PRODUSELOR, ASTFEL ÎNCIT, LA SFÎRȘITUL CINCINĂLUI VIITOR, MAREA MAJORITATE A PRODUSELOR INDUSTRIEI ROMÂNEȘTI SĂ FIE REALIZATE LA CEL MAI ÎNALT NIVEL MONDIAL, IAR O PARTE DIN ELE SĂ DOBINDEASCĂ ÎNTIETATE ÎN LUME.

PLENARA CHEAMĂ ORGANELE ȘI ORGANIZAȚIILE DE PARTID DIN AGRICULTURĂ, ȚĂRANIMEA COOPERATISTĂ, PE LUCRĂTORII, MECANIZATORII ȘI SPECIALIȘTII DIN TOATE UNITĂȚILE AGRICOLE DE STAT ȘI COOPERATISTE, PE TOȚI OAMENII MUNCII DE LA SATE SĂ ACȚIONEZE CU CEA MAI MARE HOTĂRIRE PENTRU ÎNĂPTUIREA MOBILIZĂTOARELOR PROGRAME DE CREȘTERE A PRODUCȚIILOR VEGETALE ȘI ANIMALE, PENTRU EXECUTAREA EXEMPLARĂ A FIECĂREI LUCRĂRI AGRICOLE, BUNA ÎNȚEBINEREA A CULTURILOR ȘI STRINGEREA LA TIMP ȘI ÎN BUNE CONDIȚII A RECOLTEI, PENTRU DESFĂȘURAREA CU SUCCES A NOII REVOLUȚII AGRARE, CARE TREBUIE SĂ-ȘI GASEASCĂ EXPRESIE CONCRETĂ ÎN OBTINEREA UNOR PRODUCȚII SPORITE LA HECTAR, LA TOATE CULTURILE ȘI ÎN TOATE JUDEȚELE ȚĂRII, ÎN RIDICAREA LA UN NIVEL TOT MAI ÎNALT A AGRICULTURII ROMÂNEȘTI.

PLENARA ADRESEAZĂ ORGANELE ȘI ORGANIZAȚIILE DE PARTID DIN DOMENIUL ȘTIINȚEI ȘI CERCETĂRII, COMUNIȘTII, TUTUROR OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ, CERCETĂTORILOR, ÎNTEGULUI FRONT ȘTIINȚIFIC CHEMAREA DE A ACȚIONA CU FERMITATE ȘI CONSECVENȚĂ PENTRU DEZVOLTAREA ȘI ÎNTENSIFICAREA CERCETĂRII ORIGINALE, PENTRU AFIRMAREA TOT MAI PUTERNICĂ A POTENȚIALULUI DE CREATIVITATE ROMÂNEASCĂ, PENTRU LEGAREA TOT MAI STRÎNSĂ DE PRODUCȚIE ȘI CREȘTEREA APORTULUI ȘTIINȚEI LA REALIZAREA OBIECTIVELOR VIITORULUI CINCINĂL, ALE FAURIRII NOII ORINDUIRI SOCIALISTE PE PĂMÎNTUL SCUMPEI NOASTRE PATRII, ESTE O ÎNALTĂ ÎNDATORIRE DE ONOARE A TUTUROR OAMENILOR MUNCII CARE ÎȘI DESFĂȘOARĂ ACTIVITATEA PE ȚĂRIMUL CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE DE A FACE TOTUL PENTRU A ASIGURA REALIZAREA ȘI INTRODUCEREA ÎN PRODUCȚIE A NOI TIPURI DE MAȘINI, UTILAJE, APARATE ȘI INSTALAȚII DE ÎNALTĂ PRODUCTIVITATE, PENTRU A CONTRIBUI LA PRODUCEREA DE NOI MATERIALE CU PROPRIETĂȚI TEHNICO-FUNCȚIONALE ÎMBUNĂȚITE, PENTRU ELABORAREA DE TEHNOLOGII PERFECȚIONATE PENTRU REDUCEREA CONSUMURILOR DE MATERII PRIME ȘI ENERGIE, PENTRU VALORIFICAREA MATERIALELOR REFOLOSIBILE, PENTRU RIDICAREA CONTINUĂ A CALITĂȚII PRODUSELOR ROMÂNEȘTI !

PLENARA CHEAMĂ ORGANELE ȘI ORGANIZAȚIILE DE PARTID DIN DOMENIUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI, PE COMUNIȘTII DIN ȘCOLI, DIN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÎNT SUPERIOR, TOATE CADRELE DIDACTICE, ÎNVĂȚĂTORII, PROFESORII ȘI EDUCATORII SĂ ACȚIONEZE CU ÎNALTĂ DĂRUIRE ȘI PASIUNE REVOLUȚIONARĂ

LA ÎMPLINIREA A DOUĂ DECENII DE LA CONGRESUL AL IX-LEA ȘI DE LA ALEGEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN ÎNALTĂ FUNCȚIE DE SECRETAR GENERAL AL PARTIDULUI, SUPREMUL LEGĂMÎNT AL TUTUROR COMUNIȘTILOR, AL ÎNTEGULUI PARTID ȘI POPOR ESTE DE A ÎNTĂRI NECONTENIT ACEASTĂ UNITATE, DE A URMA NEABĂTUT PILDITORUL EXEMPLU DE ÎNFLĂCĂRAT PATRIOT ȘI REVOLUȚIONAR AL TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU, ACȚIONIND CU TOATE FORȚELE ȘI CAPACITĂȚILE CREATOARE PENTRU ÎNĂPTUIREA EXEMPLARĂ A ÎNTEGRII POLITICI INTERNE ȘI EXTERNE A PARTIDULUI ȘI STATULUI NOSTRU, ÎNSCRIIND, ÎN ANII CE VIN, NOI ȘI STRĂLUCITE IZBÎNZI ÎN CRONICA EROICEI EPOPEI A CONSTRUCȚIEI SOCIALISTE ȘI COMUNISTE ÎN ROMÂNIA.

SUB CONDUCEREA ÎNCERCĂTĂ A GLORIOSULUI NOSTRU PARTID COMUNIST, A SECRETARULUI SĂU GENERAL, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, SĂ MUNCIM CU NEȚĂRMURIT DEVOTAMENT, CU ABNEGATIE PATRIOTICĂ, SĂ FACEM TOTUL PENTRU A ASIGURA PROGRESUL MULTILATERAL AL PATRIEI SOCIALISTE, PENTRU CA ROMÂNIA SOCIALISTĂ SĂ SE AFIRME TOT MAI PUTERNIC CA O ȚARĂ ÎNFLORITOARE, ÎNDEPENDENTĂ ȘI SUVERANĂ, LIBERĂ ȘI DEMNĂ ÎNTRE NAȚIUNILE LUMII !

PENTRU CA, PE BĂNCILE ȘCOLILOR DE TOATE GRADELE, SĂ SE FORMEZE, PENTRU MUNCA ȘI VIAȚA, UN TINERET SANĂTOS, HARNIC, ÎNSETAT DE CULTURĂ ȘI ȘTIINȚĂ, CADRE BINE PREGĂTITE — BUNI SPECIALIȘTI, BUNI REVOLUȚIONARI — PENTRU TOATE DOMENIILE VIETII ECONOMICO-SOCIALE DIN PATRIA NOASTRĂ.

PLENARA ADRESEAZĂ CHEMAREA ORGANELOR ȘI ORGANIZAȚIILOR DE PARTID DIN DOMENIUL MUNCII POLITICO-EDUCATIVE, AL CULTURII ȘI ARTEI, TUTUROR COMUNIȘTILOR ȘI LUCRĂTORILOR DIN ACESTE SECTOARE DE ACTIVITATE, TUTUROR CREATORILOR DE VALORI CULTURALE SĂ ACȚIONEZE NEÎNCETAT PENTRU ÎMBOGĂȚIREA CONTINUĂ A VALOROSULUI PATRIMONIU AL CULTURII NOASTRE SOCIALISTE, PENTRU DESFĂȘURAREA UNEI ÎNTESE MUNCII POLITICE ȘI EDUCATIVE CONSCRATE LĂRGIRII ORIZONTULUI CULTURAL AL OAMENILOR MUNCII, EDUCĂRII ȘI FORMĂRII LOR SANĂTOASE ÎN SPIRITUL CELOR MAI BUNE TRADIȚII PROGRESISTE ALE CULTURII ROMÂNEȘTI, AL DRAGOSTEI NEȚĂRMURITE FAȚA DE PARTID, ȚARĂ ȘI POPOR, AL HOTĂRIRII DE A FACE TOTUL PENTRU ÎNFLORIREA MATERIALĂ ȘI SPIRITUALĂ A PATRIEI SOCIALISTE, PENTRU RIDICAREA EI PE CULMI TOT MAI ÎNALTE DE CIVILIZAȚIE ȘI PROGRES.

PLENARA ADRESEAZĂ ORGANIZAȚIEI REVOLUȚIONARE A TINERETULUI, TUTUROR TINERILOR PATRIEI CHEMAREA DE A MUNCII ȘI ÎNVĂȚA, ÎN SPIRIT REVOLUȚIONAR, AȘA CUM CERE SECRETARUL GENERAL AL PARTIDULUI, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, PRIETEN APROPIAT ȘI ÎNDRUMĂTOR DRAG AL TINERETULUI. TINERI ! MUNCIȚI ȘI ÎNVĂȚAȚI, ÎNVĂȚAȚI ȘI MUNCIȚI, AFIRMAȚI-VĂ CA NEOBOSIȚI ȘI PASIONAȚI PROMOTORI AI NOULUI, CERCETAȚI CU DĂRUIRE TĂINELE NATURII, DOVEDIȚI-VĂ DEMNI CONTINUĂTORI AI ÎNAINȚĂȘILOR, AI LUMINOASELOR ÎNĂPTURI ALE PREZENTULUI, ACȚIONAȚI CU ENERGIE, COMPETENȚĂ ȘI ELAN REVOLUȚIONAR PENTRU A ÎMBOGĂȚI AVUȚIA NAȚIONALĂ CU NOI VALORI MATERIALE ȘI SPIRITUALE, PENTRU A VA ADUCE ÎNTEAGA VOASTRĂ CONTRIBUȚIE LA PROGRESUL NEÎNCETAT AL PATRIEI !

PLENARA CHEAMĂ COMITETELE DE FEMEI, TOATE FEMEILE ȚĂRII SĂ ADUCĂ O CONTRIBUȚIE TOT MAI MARE LA ÎNĂPTUIREA EXEMPLARĂ A OBIECTIVELOR DE RIDICARE ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ A PATRIEI SOCIALISTE. FEMEILE ALE ROMÂNIEI SOCIALISTE ! MUNCIȚI CU ABNEGATIE, CU PASIUNE ȘI SPIRIT DE ÎNȚEBINEREA, VALORIFICÎND PLENAR MINUNATELE VOASTRE CALITĂȚI, SPIRITUL GOSPODĂRESC CE VĂ CARACTERIZEAZĂ, ÎN MUNCA ȘI LUPTA PENTRU DEZVOLTAREA PRODUCȚIEI ȘI A AVUȚIEI NAȚIONALE, PENTRU ÎNFLORIREA TUTUROR LOCALITĂȚILOR PATRIEI, ANGAJÎNDU-VĂ ACTIV ÎN DEZBATEREA ȘI SOLUȚIONAREA CELOR MAI ÎMPORTANTE PROBLEME ALE VIETII NOASTRE ECONOMICO-SOCIALE ! SITUATI-VĂ, PERMANENT, PRIN FAPEȚELE VOASTRE DE MUNCĂ, LA ÎNĂLȚIMEA MARILOR RĂSPUNDERI PE CARE LE AVEȚI ÎN SOCIETATEA NOASTRĂ, A ÎNCREDERII ȘI PREȚUIRII PE CARE VI LE ACORDĂ ÎNTEGUL NOSTRU POPOR !

ȚARA ÎȘI OMAGIAZĂ CTITORUL NOII SALE ISTORII

În săptămîna care a trecut de la Plenara Comitetului Central și a activului de partid, consacrată aniversării a 20 de ani de la Congresul al IX-lea al partidului, din partea tuturor organizațiilor județene de partid, a unor organizații de masă și obștești, ministere și instituții centrale au fost adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu mesaje-angajament în care au fost exprimate via adevărate la ideile cuprinse în magistrala cuvîntare rostită cu acest prilej de secretarul general al partidului, înalta prețuire și recunoștință a întregului popor, urarea fierbinte ca, sub conducerea îndrăznească și clarvăzătoare a celui mai iubit fiu al patriei, țara noastră să urce pe culmile cele mai înalte de progres și civilizație. Aceste mesaje-angajament sînt în evidență cu pregnanță unitatea întregului popor în jurul Partidului Comunist, a secretarului său general, dorința întregii noastre națiuni de a-și împlini, prin fapte de muncă, prin înalt spirit revoluționar — obiectivele stabilite de istoricul Congres de acum două decenii, ca și de celelalte congrese ale partidului.

În mesajul-angajament al Frontului Democrației și Unității Socialiste, adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu, se spune: „Patriot înflăcărat și revoluționar de talie internațională, gânditor profund și om de acțiune cu o viziune de largă perspectivă asupra istoriei, dumneavoastră ați promovat o concepție nouă, superioară, modernă și eficientă, liberă de orice dogme și adine ancorată în realitatea românească privind strategia, căile și metodele de făurire a socialismului și comunismului pe pămîntul românesc. În lumina acestei concepții și în strictă concordanță cu voința suverană a maselor populare, partidul a găsit în fiecare etapă obiectivele și metodele de acțiune cele mai adecvate nevoilor și posibilităților țării, intereselor și aspirațiilor clasei muncitoare, tărînimii și intelectualității, întrunind în jurul lor consensul deplin, voința unanimă și unitatea de simțire și de faptă ale poporului.” Evidențind, în continuare, rolul decisiv al gândirii și acțiunii tovarășului Nicolae Ceaușescu în direcția creării unui sistem politic nou și original, avînd la bază autoconducerea muncitorească, promovînd o largă și permanentă consultare și conlucrare a conducerii de partid și de stat cu producătorii valorilor materiale și spirituale, arătînd că secretarul general al partidului îi revine meritul istoric de a fi gîndit și elaborat cadrul politico-organizatoric al democrației noastre muncitorești revoluționare, cadru în care și-a aflat cristalizarea imaginea plină de dinamism a **Epocii Ceaușescu**, mesajul-angajament subliniază, în continuare, că pentru întreaga țară, pentru națiunea noastră, prezența în fruntea partidului și a patriei a unei personalități politice de proeminență tovarășului Nicolae Ceaușescu, reprezintă o extraordinară șansă, corespunzînd intru totul vrierii și idealurilor de viață ale tuturor fiilor României. „În numele tuturor forțelor sociale și politice ale țării — se spune în încheierea mesajului-angajament — vă asigurăm, mult iubite și stimat tovarășe Nicolae Ceaușescu, că vom face totul în vederea transpunerii în viață a hotărîrilor de importanță istorică ale Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român, pentru îndeplinirea marilor programe de dezvoltare economico-socială a României în cel de-al VII-lea cincinal și în perspectivă pînă în anul 2000”.

Astfel de mesaje-angajament au mai adresat — alături de organizațiile județene de partid — și Uniunea

Generală a Sindicatelor, Uniunea Tineretului Comunist, Uniunea Asociațiilor Studenților Comuniști și Organizația Pionierilor, Consiliul Național al Femeilor, Consiliul Național al Oamenilor Muncii din Industrie, Construcții, Transporturi, Circulația Mărfurilor și Finanțe, Consiliul Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor, Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Ministerul Educației și Învățămîntului și Academia R.S.R., Ministerul Apărării

rii Naționale, Ministerul de Interne și Statul Major al Gărzilor Patriotice, Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare.

Pe lîngă aceste mesaje-angajament, tovarășului Nicolae Ceaușescu i-au fost adresate zeci de mii de mesaje, telegrame și scrisori din partea unor instituții de stat și ministere, organizații de partid, organizații de masă și obștești, unități economice, din partea oamenilor muncii, prin care se dau glas unor înflăcărâte

angajamente privind sporirea necontenită a eforturilor întregului popor pentru prosperitatea necontenită a țării, pentru transpunerea în viață a tuturor ideilor cuprinse în Cuvîntarea secretarului general al partidului la Plenara Comitetului Central și a activului de partid.

„Alăturîndu-ne cu toată inima gîndurilor și faptelor de cînstire ale întregii națiuni și dînd glas recunoștinței noastre nemărginite față de marea operă pe care o desăvîrșiți pentru înflorirea fără precedent a României socialiste, pentru traducerea în practică a istoricelor hotărîri ale Congresului al XIII-lea al partidului, care a deschis noi și luminoase perspective înaintării impetuoase a scumpei noastre patrii pe trepte tot mai înalte de progres și civilizație — se spune în mesajul adresat de Biroul Marii Adunări Naționale — vă asigurăm, cu adînc respect, mult stimat tovarășe secretar general, că vom milita cu deosebită fermitate, în spirit revoluționar, pentru îndeplinirea neabătută a politicii interne și externe a partidului și statului nostru, a legilor țării, că vom urma, cu profund devotament, strălucitul dumneavoastră exemplu de muncă și viață și vom acționa fără preget pentru îndeplinirea cu cea mai mare răspundere a sarcinilor ce ne revin”.

Din toate mesajele, telegramele și scrisorile adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu, prilejuate de împlinirea a două decenii de la inaugurarea celei mai fertile epoci din întreaga istorie multimilenară a patriei — **Epoca Nicolae Ceaușescu** — oamenii muncii din toate colțurile țării, de toate profesiunile și naționalitățile, dau glas sentimentelor de cea mai înaltă cînstire pentru conducătorul partidului și statului, angajamentelor de a urma, neabătut, marea exemplu de muncă și neobosită activitate revoluționară al secretarului general al partidului. Se desprind, totodată, via recunoștință pentru prodigioasa activitate a președintelui țării, pentru contribuția sa determinantă la împlinirea socialiste fără seamăn atinse în ultimii 20 de ani.

Oamenii muncii de pe întregul cuprins al țării își exprimă profunda satisfacție pentru grandioasele realizări ale **Epocii Ceaușescu**, adevărata măsură a unui timp eroic, de afirmare puternică și plenară a spiritului revoluționar, precum și angajarea fermă, unanimă, de a realiza integral planul pe acest an și pe întregul cincinal, de a îndeplini întocmai hotărîrile Congresului al XIII-lea al partidului, de a urma neabătut îndemnul cuprins în Cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta plenară a Comitetului Central și a activului de partid.

Expresie edificatoare a dragostei și înaltei aprecieri cu care este înconjurat cel mai iubit fiu al țării, a înaltei conștiințe patriotice și revoluționare a întregului nostru popor, a dorinței fiilor națiunii noastre de a merge în continuare pe drumul luminos deschis de Congresul al IX-lea al partidului, de ideile, indicațiile și îndemnul tovarășului Nicolae Ceaușescu, mesajele-angajament, celelalte mesaje, telegrame și scrisori adresate secretarului general al partidului oferă o imagine vie a unei țări care, stimîndu-și și admirîndu-și încercatul și luminatul conducător, dorește să muncească și să lupte pe mai departe pentru împlinirea idealurilor sale, pentru izbînda socialismului și comunismului, pentru o viață mereu mai bună și mai fericită, vîzînd în Partidul Comunist și în secretarul său general chezașia unor noi și noi victorii, care să facă din România o țară care înaintează neabătut „cître comunism în zbor”.

DAN MUCENIC ■

Poporul român a individualizat de-a lungul istoriei sale, zbuciumată adeseori, bărbați de seamă, inimi viteze, cugete vizionare, în care, ca în piscul cel mai de sus unde se însușește freazăl codrilor seculari, s-au adunat și cristalizat (în mîntea și sufletul lor) toate aspirațiile unui neam, pe care le-a murmurat, alteori le-a strigat, iar atunci cînd amarul a dat peste margini le-a cucerit cu arma în mînă. Momentele mari, de rîspîntie în viața acestui brav popor au născut bărbați mari. Acești bărbați au fost aduși în fruntea nației tocmai fiindcă în ei se întruneau toate virtuțile neamului, ei fiind depozitari ai simțămîntelor și visurilor celor mai îndrăznețe. Burebista, Decebal, Basarab I, Mircea, Ștefan, Mihai, Tudor, Bălcescu sau Cuza, s-au numit doar cîteva din inimile viteze ale românilor, dintre conducătorii vizionari și luminoși al poporului nostru, luminează drumul devenirii noastre istorice asemenea marilor constelații la lumina cărora poți citi în cartea astrelor. Ei, acești neînfricați bărbați, și alții asemenea lor sînt adevărații pulsari pe firmamentul etern al neamului românesc. Ei stau răsădiți asemenea unor falnici stejari nemuritori în pămîntul hrănit cu sînge al țării, în inima neamului, pentru a ne arăta nouă, spre permanentă noastră cunoaștere, drumul eroic al istoriei parcurse și culmile către care, în viitor, trebuie să ne îndreptăm.

De douăzeci de ani, de la istoricul Congres al IX-lea al Partidului Comunist Român, alt moment de referință în istoria acestui neam, în fruntea partidului și statului nostru se află,

prin supremă și unanimă voință națională, tovarășul Nicolae Ceaușescu, bărbatul ales, urmaș al marilor eroi, cel dintîi președinte al Republicii române, fiu iubit și credincios neamului său, în inima și cugetul căruia poporul a găsit coexistînd toate virtuțile sale.

O forță nevăzută, latentă pînă atunci, la Congresul al IX-lea al partidului, a izvorît de pe întreg spațiul românesc și și-a găsit albia în noile deschideri ale devenirii noastre,

căi de comunicație, de drumuri trănice, dintre care unele, Transfăgărășanul de pildă, construite cu eroism de epoece. În această fertilă epocă, pe care istoria a denumit-o **Epoca Ceaușescu**, românii au transformat în realitate multe dintre visele lor seculare, printre care și Canalul Dunăre — Marea Neagră, a doua ieșire la mare a românilor. Poduri cum n-au existat altădată — Giurgiu — Vadul Oii și Borcea — Cernavodă, leagă malurile celui mai

conturează chipul unei epoci, dimensionează și scoț pregnant în lumină gîndirea economică, politică și filozofică a partidului nostru, în fruntea căruia, în toți acești ani glorioși, s-a aflat tovarășul Nicolae Ceaușescu, bărbatul care a știut să așeze la baza întregii economii nu numai efortul fizic colectiv al întregului popor, ci și o puternică revoluție științifică, devenită o grandioasă competiție națională și internațională și o forță de producție de aceeași

etică și echitate au fost așezate la baza conviețuirii noastre, norme de viață și de muncă ale unui om nou ce se manifestă într-un cadru nou de civilizație.

În interior, gîndirea creatoare, vizionară, a secretarului general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a asigurat patriei o dezvoltare economică și social-culturală fără precedent, iar dincolo de granițele patriei, președintele României s-a impus, prin magistrala sa capacitate diplomatică, prin eforturile sale unanim recunoscute în apărarea păcii, a realizării unui echilibru între forțe, a conviețuirii în armonie a indivizilor și popoarelor, ca una dintre cele mai de frunte personalități, eforturile sale fiind recunoscute de popoarele lumii și nu o dată răsplătite cu alese și înalte distincții.

Toate aceste mărețe idei eminate de gîndirea filozofică revoluționară, profund originală a acestui mare bărbat al românilor, apărut în istoria noastră națională pentru a duce mai departe idealurile și năzuințele noastre, idealurile și năzuințele de pace ale lumii, tezurizate în numeroase tomuri, toate aceste mărețe idei, această gîndire originală devine o politică specific românească, o aleasă știință a conducerii unei noi societăți, a societății socialiste românești, în măsură să îmbogățească și să redimensioneze știința conducerii societății în general.

NICOLAE GRIGORE ■

O inimă nemuritoare

Poporul se regăsea pe sine în tot ce urma să îndeplinească. Pe întreg cuprinsul țării, în chip armonios și durabil, au început să se dezvolte toate ramurile industriei. România avînd astăzi o industrie dezvoltată, bine dotată din punct de vedere tehnic, în spațiul căreia se manifestă o inteligență tehnică fără precedent.

Agricultura românească a fost dotată cu o gamă completă de mașini, cu îngrășăminte chimice, cu specialiști, obținînd producții de cereale și plante tehnice cum nu s-au obținut niciodată în istoria zbuciumată a pămîntului românesc.

S-au dezvoltat, în egală măsură, satele și orașele patriei, forțele de producție au fost amplasate în mod echitabil în toate județele țării, spațiul românesc, tulburătorul spațiu mioritic e întretăiat azi de noi

mare fluviu al Europei, altele leagă malurile celor mai mari riuri interioare. Metroul bucureștean, superbă cale de comunicație, își ramifică de acum brațele spre multe puncte din subteranele Capitalei, iar noul Centru civic al Capitalei devine cu fiecare zi o realitate grandioasă. Noile hidrocentrale de pe pinza apelor românești, noile centrale atomo-electrice împing România spre o tot mai sigură, mai reală independență energetică, iar întreaga economie românească se bazează pe un sistem economico-financiar realist, pe o autoconducere muncitorească profund democratică, în care oamenii muncii, făuritori de bunuri materiale și spirituale sînt deopotrivă proprietari, producători și beneficiari.

Toate aceste realități, esențiale în perspectiva istoriei,

mărimă. Atașat mereu noului, ideilor îndrăznețe și cutezătoare, secretarul general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că aici, în sfera revoluției tehnico-științifice, este cîmpul de afirmare mai ales al tinerii generații și nu o dată a chemat tineretul să se confrunte cu piscurile cele mai îndrăznețe ale științei și, asemenea unor noi Prometei, să smulgă necunoscutului forțele încă ascunse și să le pună să lucreze în folosul oamenilor, al poporului nostru.

În **Epoca Ceaușescu**, legalitatea, mereu adusă la o deplină concordanță cu realitatea, a putut asigura și asigura cadrul constituțional propice dezvoltării întregii societăți, afirmării fiecărui cetățean, indiferent de naționalitate, afirmării plenare a personalității umane. O nouă

Resursele combustiei subterane

Brigada 4 din cadrul Schelei de producție petrolieră Videle are câteva particularități notabile: administrează cel mai mare număr de sonde din întreaga schelă (160 active, dintr-un total de 270); are în grijă două parcuri de colectare-separare, un altul aflându-se în construcție; constituie locul unde s-a implementat o tehnologie modernă de exploatare a zăcămintului (e vorba de combustia subterană, asupra căreia vom reveni); este formată din 150 de oameni a căror medie de vîrstă este în jur de 25 de ani, adică foarte mică în raport cu tradiția meseriei de petroliștii și cu marea răspundere a activității tinerilor de aici; în sfîrșit, zăcămintul exploatat aici este unul dintre cele mai impure.

Impuritatea zăcămintului este de fapt problema întregii schele Videle, prin conductele careia se vehiculează zilnic zeci de mii metri cubi de fluid. Din acest adevărat „Olt care curge zilnic prin țevile întregii schele, doar câteva procente constituie țiteiul pe care îl produce această unitate a trustului din Bolintin. Se înțelege că eforturile oamenilor de aici sînt orientate în primul rînd spre salvarea la maximum din cit se poate salva a conținutului în țitei. O rază de speranță vine de la o sondă nouă, cam excentrică față de nucleul ariei de secțiune a brigăzii, care a dat de un zăcămint mult mai pur și care, dacă cercetările o vor confirma, va deveni pilonul unei noi zone de foraj, intens și extensiv, deopotrivă.

Tot mari speranțe se pun și în generalizarea procedurii de combustie subterană care, pe scurt, constă într-o ardere moacă și întreținută în subteran pentru dilatarea țiteiului viscos și aducerea sa la gura sondei, în felul acesta creîndu-se o energie proprie de erupție naturală controlabilă. În brigada 4, sînt 7 astfel de sonde de combustie, sub incidența cărora se află 40 de sonde de producție, care au înregistrat astfel un spor zilnic total de 30 tone de țitei.

Pe întreg trustul, în cei aproape doi ani de cînd se folosește combustia subterană, s-au obținut suplimentar peste 100 000 de tone de țitei, prin sonde ce altfel erau compromise și din zăcămint care erau destinate abandonării. În plus, de reținut faptul că în zona Bălăria-Videle combustia subterană se aplică la adîncimi de peste 600-700 de metri, ceea ce reprezintă o performanță mondială în domeniu. „Marea noastră mîndrie, menționează ing. Nicolae Tache, este că toate instalațiile necesare aplicării acestui procedeu sînt de proveniență românească. Este o nouă dovadă a forței industriei noastre de a realiza utilaje și tehnologii de anvergură mondială, prin care România acestor ani se înscrie la loc de frunte în domeniul petrolier. De fapt, o trăsătură importantă pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a imprimat-o întregii activități din acest domeniu este tocmai strînsa interdependență dintre nevoile energetice ale țării noastre, pe de o parte, și dezvoltarea ramurilor adiacente, care concurează la asigurarea acestor nevoi (construcția de mașini, chimia ș.a.), pe de altă parte. Avîntul luat de industria petrolieră în anii Epocii Ceaușescu se bazează tocmai pe această strînsă legătură între forajul și extracția de petrol și succesele științifice și tehnologice obținute în ramuri care acum sprijină efectiv dezvoltarea industriei petroliere.”

Tinerii din brigada subinginerului Florentin Zăineanu, produc petrol, dar într-o manieră care a mai conservat foarte puțin din imaginea noastră tradițională despre puțurile cu țitei. Intrucîtva simbolic, subinginerul Manda Cernat, de fel din Păcureți, jud. Prahova — un sătuc cu vreo sută de fami-

lii în care se zice că a fost pentru prima dată descoperit țiteiul în țara noastră — lucrează acum, la numai un an de la absolvire, cu „sonde aprinse”, combustie subterană, compresoare, injecții de aer și alte „concepte” la care bătrînii ei nici nu se putuseră gîndi, dar și fără de care producția de țitei ar fi azi aproape imposibilă în anumite zone.

Întîlnirea de la Poieni

La începutul aceluiași august 1943, cînd șapte formațiuni de aparate Liberatori își luaseră zborul de la Bengazi, din nordul Africii, de pe nisipurile roșii și bîntuite de o imprevizibilă furtună ale Cirenaicei, Vasile Tudorache abia se născuse. Dinspre Ploiești se ridica un val de lumină de parcă răsăriseră o mie de sori. Asupra regiunii petroliere în cuprinsul căreia se afla, precum s-a zis, cea mai mare concentrare de arme de foc din Europa, un an mai tîrziu s-au abătut alte cîteva zeci de atacuri aeriene iar Vasile Tudorache bineînțeles că nu-și amintea nimic sau mai bine zis își amintea de acele luni ale anului 1944 cu amintirile mamei sale, Floarea, care atunci cînd auzea sirenele dînd alarma îl lua repede în brațe și fugea cu el în pădurea de pe dealul Pleașa, de lîngă Moreni. Taică-său, Ion, era mecanic la Astra Română unde fusese mobilizat pe loc. Era un meșter pe cînte și dacă nu și-ar fi iubit meseria e limpede că nu și-ar fi indemnă băiatul să intre la școala profesională și să se facă petroliștii. E drept, Vasile Tudorache avea să fie petroliștii cu vreo sută de kilometri la miazăzi de Moreni, tocmai la Cartojani, unde tot la începutul unei luni august, în 1962, a intrat ca sondor 2. Schela de la Cartojani abia fusese înființată și oamenii ei de nădejde nu puteau fi la început alții, se înțelege, decît aceia care uceniseră ori lucraseră ca mesteri renumiți în regiunile petroliere ale Dimboviței și Prahovei. Asta s-a știut din capul locului, zice Vasile Tudorache, și de aceea el nici nu s-a zbatut să plece înapoi la Moreni, nici măcar după ce absolvise școala de sondori sefi de la Boldesti ori școala de maiștri de la Tîrgoviște. Dar casa și-a făcut-o, e adevărat, tot la Moreni, unde nevastă-sa Elena a crescut mai mult singură cîinci copii, pentru că el n-a putut să vină să-l vadă decît o dată la trei săptămîni iar vreme de doi ani, între '73 și '75, nici măcar la trei săptămîni. Atunci a fost în Algeria. Unde anume?, îl întreb. La Oran, zice, dar îmi explică mai departe că și pe acolo făcea naveta, venea la Oran tot la trei săptămîni iar după cîteva zile se întorcea cu avionul înapoi la 1000 de kilometri în inima Saharei, într-un loc numit El-Borma, unde adia mereu un val de aer fierbinte care făcea să-i dogorească obraji. Era singurul român printre algerienii din acel loc și crede că și-a făcut bine datorită de specialist în asistență tehnică, deși fierbea mercurul în termometru. La amiază erau 65 de grade Celsius. Însă acesta n-a fost un motiv nici să nu învețe limba franceză, cum zice el, mai bine decît ar fi învățat-o din dicționar. La fel ca prietenul lui, Radu Mihăilă, care la rîndu-i a fost plecat și el vreo doi ani și jumătate printre străini. Vasile Tudorache a descoperit însă la întoarcere că e destul de dificil să-și ajute copiii să-și facă lecțiile la franceză, mai ales exercițiile de gramatică. Radu Mihăilă este de printr-un sat de aproape, Vătași. Pînă să apară sondele, zice el, lumea s-a ocupat în satul lui și prin alte zeci de sate din jur tot cu lucrul pămîntului. Aici, în mijlocul unei mări de pămînt, toate orașele par depărtate. Pînă la Pitești și pînă la Roșiori de Vede sînt vreo 60 de kilometri, tot cam atîția cîți sînt, înspre răsărit, pînă la București. Pînă la Videle, drept înspre sud, ar fi doar 35 de kilometri, ca și pînă la Găești, drept înspre nord, însă orașele acestea s-au dezvoltat și ele, cum se știe, mai ales în vremea din urmă. De aceea oamenii nu prea se indemnă să plece din satele lor. Iar după ce-a fost descoperit petrol

Bolintin,

în această parte a țării, chiar n-ar mai fi avut motiv să plece. Radu Mihăilă este unul dintre petroliștii care au învățat meseria, cum se zice, la locul de muncă. Mai întîi a lucrat la Schela Cartojani iar de doi ani încoace în Schela Poieni, al cărei sediu se află chiar în comuna de care aparține și satul lui. Altădată, țărânii din Vătași urcau spre munte cu griu și porumb și printre altele cumpărau de-acolo gaz și păcură. Muntenii de prin zonele petroliere ale Prahovei și Dimboviței coborau și ei prin satele de cîmpie. Cum s-ar spune, Radu Mihăilă și Vasile Tudorache ar fi putut să treacă unul pe lîngă altul, fiecare în căruța lui, dar iată că petrolul i-a făcut să se întîlnească și să muncească împreună. Înființarea în urmă cu doi ani și jumătate a Schelei Poieni a coincis cu trecerea la un nou sistem de organizare a muncii petroliștilor, mai eficient, mai productiv. Potrivit orientărilor și indicațiilor formulate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, schelele au fost organizate în brigăzi de producție, eliminîndu-se verigile intermediare ale secțiilor și atelierelor. Și ca adjunct de șef de brigadă, Vasile Tudorache spune că fiecarei brigăzi îi revine acum un teritoriu mai mic iar răspunderea e cit se poate de bine precizată, fiecarei formații de lucru cerîndu-i-se să se îngrijească de un număr anumit de sonde. Astfel, brigada poate funcționa pe principiul autogestiei economice, fiind titulară de plan și primind retribuția în funcție de producția obținută. O consecință a adoptării și aplicării noului sistem de organizare a fost, spune la rîndu-i Radu Mihăilă, creșterea simțitoare a disciplinei în rîndurile celor 1800 de oameni ai Schelei Poieni. Cu vechiul sistem de lucru exista posibilitatea ca o abatere să rămînă neștiută de nimeni și nesancționată. Și chiar dacă ar fi fost sancționată, hotărîrea ar fi aparținut conducerii atelierului, secției sau schelei, pe cînd în noile împrejurări ea poate lua forma, mai greu de îndurat, a opiniei colective, a unei dezaprobări generale față de orice act de indisciplină, fiindcă brigăzile lucrează în acord global și cîștigurile tuturor depind direct de cantitatea de țitei extrasă. Iar această voință colectivă în care se regăsește gîndul tuturor comunistilor, al uteciștilor, al membrilor Organizației Democratice și Unității Socialiste de la Schela Poieni de a da țării cit mai mult țitei, este ea însăși dovada conștiinței muncitorești — caracteristice infloritoarei Epocii Ceaușescu — a unor oameni care pînă în urmă cu nu prea mult timp se ocupau numai și numai cu lucrul pămîntului.

Măria-sa metrul forat

Forajul este pentru industria petrolieră cum este coborîrea în întrecerile de schi, adică o regină a probelor — și asta din cel puțin două motive: în primul rînd, fără foraj, prospecțiunile geologice ar fi un nonsens, iar exploatarea și producția n-ar fi posibilă. În al doilea rînd, în activitatea de foraj, 90 la sută depinde de factorul om, de tenacitatea, voința și dîrzenia celor care pe ploaie sau pe zăpadă, pe secetă sau pe geruri cumplite, singuri în cîmp, numai cu propriile lor gînduri și ambiții, reușesc să împingă metru cu metru prăjinile, burlanele și celelalte ustensile spre străfundurile pămîntului, să ajungă la zăcămintul binecuvîntat, să spună celor de la extracție, gata, l-am găsit, pentru ca apoi să se imbarce în baraca pe roți, să meargă la o nouă „locație” prescrisă de geologi și să ia totul de la capăt, mereu aplecați spre gaura de pămînt din care iarăși așteaptă să răzbată mirosul de țitei. Este o muncă infernală și chiar invizibilă — singura imagine palpabilă și „dinamică” a activității celor de la foraj fiind, de regulă, stiva descrescătoare de țevi care tot dispar în pămînt prin aceleași mișcări sistematice, repetate zilnic de sute și chiar mii de ori, care pentru toată lumea sînt doar niște „etape”, important fiind,

Trei reporteri
în documentare
la izvoarele petrolului,
adică în linia întîi

marea cursă pe verticală

Nicolae Tache

Alexandru Herescu

Florin Petrescu

Florentin Zainea

Vasile Tudorache

Radu Mihailă

desigur, să se ajungă la zăcămint.

Forajul din cadrul Trustului de foraj și extracție Bolintin se află, în sensul propriu al cuvintului, pe miini bune — ale celor peste 3.200 de oameni care lucrează în schelele de foraj și care sapă lunar peste 70 km „de sonde”, la adâncimi între 500 și 5.000 de metri, fiind singurii în ultimii ani, între toți din țară care forează după petrol, care-și fac planul. Această performanță, de a foraj în cadență cu cifrele de plan, a fost și este o ambiție personală a actualului director adjunct cu problemele de foraj al trustului, ing. Nicolae Tache, ambiție pe care acesta a urmat-o și a împlinit-o în toate locurile pe unde a lucrat până acum. Este o ambiție care pornește, de fapt, dintr-o pasiune nestinsă pentru viața de sonde pe care Nicolae Tache a trăit-o și o trăiește în cel mai practic mod cu putință: a fost sondeur la gura puțului, a fost podar pe turlă, a fost sondeur șef (responsabil cu întreaga operație de foraj la o sondă), are atestat de ridicat și coboritură rabatabile, a fost oprit, imediat după absolvirea facultății, în 1962, asistent la catedră — postură cu care nu s-a împăcat, luând drumul sondeilor de la Moreni, apoi a fost promovat la minister, unde, de asemenea, n-a stat decît vreo șase luni, pentru a reveni „la gura sondei”, cum se spune, și, în plus, este și acum unul din membrii de elită ai grupului de intervenție organizat de minister pentru cazurile de erupție necontrolată. În dulapul biroului său de director se află, la îndemână precum o umbrelă, întregul echipament de „salamandă” sau de „diavol roșu”, cum li se mai spune celor care se încumetă să potolească flacăra și vutetul turentului de țifei al erupțiilor devastatoare. Are, la acest capitol al erupțiilor, un palmares impresionant, despre care, însă, nu-i place să vorbească, acceptînd acest autentic eroism ca pe ceva firesc. „Sînt printre cei care acceptă riscul — și astfel de evenimente — fac parte din meseria noastră; sînt nedorite, neplăcute, dar se mai petrec, totuși. Și atunci trebuie să intervenim. Pentru asta îți trebuie curaj, îndemînare și pri-ză la oameni. O erupție te

aduce într-o situație limită în care trebuie să faci proba pierderii și a caracterului, iar dintre toți sondeurii, cei de la foraj sînt astfel de oameni — pricepuți și de caracter, oameni obișnuiți cu greul, mai închiși, mai dirji dar care știu întotdeauna ce au de făcut”.

Dar dacă erupția constituie excepția, regula în activitatea de foraj o reprezintă preocuparea pentru metru-linar-forat, pentru atingerea cît mai rapidă a zăcămintului. Indicatorul suprem este viteza de foraj și, respectiv, dualul său, timpul neproductiv. Asta înseamnă că lupta se duce pentru ore și minute de înaintare a sapei, nimănui nefiindu-i indiferentă o oprire cauzată de lipsa buranelor (de care e criză mai ales în ultimele două luni) sau a cimentului termic de la Medgidia sau a prăjinilor fabricate la Roman și la Uzinele „Republica”. Ceea ce depinde de oamenii trustului, se face — lucru dovedit chiar în condițiile aprigei ierni trecute, care, dacă a fost „inumană” cu unii oameni, apoi sondeurii de la foraj au fost primii dintre aceștia, traversarea acelei perioade fiind pentru fiecare dintre ei un fel de ascensiune spre Everest la care s-au încumetat în numele dorinței de bine pentru întreaga țară, pentru toți cei care așteptau țiteiul de aici ca pe o licoare salvatoare.

Este, acest anonim, o altă fațetă a superiorității de conștiință cu care oamenii din foraj au răspuns chemărilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, fiecare metru forat și fiecare tonă de țitei extras constituind o măsură foarte exactă, prin autenticul eroism pe care l-au presupus, a patriotismului propriu oamenilor formați și crescuți în Epoca Ceaușescu.

Premianții de la Bălăria

Locul I pe țară în activitatea de foraj țitei din anul trecut a fost obținut de oamenii care forează într-o zonă cu nume pitoresc: **Schela de foraj Bălăria**.

lăria, din cadrul Trustului de foraj și extracție Bolintin. După ce în 1983 — anul înființării schelei — ocupaseră locul trei pe țară, în 1984, oamenii de la Bălăria, deși cu un plan de foraj mai mare cu 37 la sută, au reușit să urce în frunte și au șanse mari să rămîn acolo și la sfîrșitul acestui an, date fiind rezultatele pe primul semestru, adică: din metrii liniari pe care li au de forat în tot anul '85 (repartizați în 304 sonde), față de planul pe primele șase luni fuseseră realizați 107 la sută; față de o viteză planificată de 1.807 metri pe lună, la Bălăria se realizează cu 40 metri mai mult, înregistrîndu-se astfel cea mai mare viteză de foraj pe instalație din țară; coeficientul de utilizare a instalațiilor este, de asemenea, superior celui planificat, aici funcționînd de regulă 15 instalații din 16 (una fiind mereu de rocadă); față de 129 de sonde planificate, la Bălăria s-au predat pe primul semestru 150 de sonde. „Toate aceste succese se datorează calității de excepție a oamenilor, afirmă directorul schelei, ing. geolog Alexandru Herescu. Sînt oameni formați pentru această meserie, oameni căliți în munca pe alte schele, buni organizatori ai lucrurilor de muncă și ai schimbărilor, oameni pe care nu trebuie să-i împingi de la spate, care știu foarte bine ce și cum au de făcut. Democrația muncitorească se realizează în fiecare campus, la fiecare instalație, pentru că nimeni nu mai trebuie să-i mai învețe sau să le arate ce au de făcut, de modul în care-și organizează singuri treaba depinzînd propriile venituri și condiții de muncă și viață. Sînt cei 800 de oameni repartizați în 16 brigăzi — un număr, totuși, mic de muncitori față de planul de producție, de unde și productivitatea mare a muncii noastre. Fiecare această brigadă constituie un nucleu în care se dezbate toate problemele colectivului respectiv, inițiativele luate de comunisti, de membri ai O.D.U.S., vizînd condițiile de viață, condițiile de muncă, scurtarea ciclului tehnologic al forării sondeilor. Este vorba de o conștiință muncitorească în cel mai autentic sens al cuvîntului”. Reperele acestei reale implicări în viața colectivului sînt date în primul rînd de rezultatele amintite ale întregii schele de foraj. Oameni ca Fiech Ion, Matei Gheorghe, Luca Tudor, Mihai Constantin, Oancă Romeo, Rădulescu Ion sînt veritabile monumente de abnegație și devotament față de meserie, față de mersul întregii activități, oameni a căror conștiințiozitate este împinsă pînă la scrupul, neinteresîndu-i altceva decît focul continuu al împingerii țevilor în pămînt. Este o mișcare continuă — pe verticală, 300 metri pe zi, într-un ciclu ce se reduce uneori de la 5 zile la o zi și jumătate, după care instalația se mută, „cu arme și bagaje”, într-o altă locație, la zeci sau sute de metri distanță pentru a relua totul de la „lărbă”, cum spun oamenii forajului. Cele trei schimburi ale unei zile se suprapun între ele, nimeni nu se uită la ceas să vadă cînd începe și cînd termină programul, tot ceea ce contează este metru forat, ca o izbîndă înfîntezimă din care se compun marile lor victorii asupra necunoscutului, asupra adîncurilor pămîntului, din ce în ce mai răscolite în această parte a țării. Resortul concret care a declanșat și menține intactă această impresionantă energie umană îl constituie atenția personală pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o manifestă față de petroliști, față de cei care trudează pentru prima treaptă a dezvoltării țării — energia. Noul statut social și uman al sondeurilor reprezintă una din mutațiile esențiale pe care Epoca

Nicolae Ceaușescu le-a operat în viața și conștiința celor legați de un domeniu în care avem o bogată tradiție — domeniul petrolier, mutație vizibilă nu numai în felul de a munci al fiecăruia, ci și în felul de a trăi al fiecăruia.

O meserie de viitor

Pe la sfîrșitul anilor '50 o adevărată revelație a fost descoperirea unor zăcăminte de petrol pe un spațiu mare în Cîmpia Română, mai întîi la Cartojani, Videle și Hirlești. În scurt timp s-a înființat, pe la începutul anilor '60, Trustul de foraj-extracție Bolintin Vale pe teritoriul căruia au fost săpate, de vreo 25 de ani încoace, aproape 8.500 de sonde și în acest uriaș efort contribuția inginerului șef geolog Ion Aurel Bucur și a celorlalți 80 de geologi ai trustului a avut greutatea pe care n-o pot avea decît faptele unor oameni întru totul devotați muncii. Maria Nistor și soțul ei Dumitru Nistor în zona Poieni, Ovidiu Dumitrescu în zona Videle, Aurel Georgescu în zona Titu sînt cîțiva dintre acești oameni a căror muncă se întinde pe durata citorva zeci de ani și în urma lor, a geologilor, a deschizătorilor de drum trustului a ajuns să numere astăzi vreo 14.000 de oameni în trei schele de foraj, la Bălăria, Chitila și Ianca și în cinci schele de producție petrolieră, la Videle, Poieni, Clejani, Brăila și Titu. Trustul coordonează activitatea de cercetare geologică și de foraj și extracție de la Olt și pînă spre Galați, între cele șase trusturi petroliere din țară cel de la Bolintin din Vale fiind cel mai mare și fiind chiar, cum spune inginerul șef geolog, cel mai mare trust din istoria exploatarea petroliere din țara noastră. Însușită, producția anuală a schelelor aparținătoare de acest trust reprezintă un sfert din producția națională de țitei. Îl întreb pe Ion Aurel Bucur cît de durabilă se întrevăde a fi această performanță și el îmi răspunde neted și fără ezitare că nu poate să fie decît optimist în ce privește viitorul. Și-l mai întreb, bineînțeles, care-i sînt argumentele. Va putea trustul să-și mențină la acest nivel și ar fi posibil chiar să-și sporească producția? „Argumentele, spune geologul, sînt mai multe și chiar pe acest fapt îmi întemeiez credința că noi avem, aici, una și aceeași meserie de viitor. Și geologii care caută zăcămintele noi, și cei care forează, care pregătesc sondele, și cei care vin apoi să extragă petrolul. Între argumente, cel mai important mi se pare a fi că în ultimii ani am primit o dotare tehnică de un volum și de un nivel de calitate la care noi înșine n-am fi putut spera pînă într-o vreme. Și e mai presus de orice îndoială că prin aceste mijloace care ne-au fost puse la dispoziție prin grija conducerii superioare de partid și de stat, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, munca noastră a dobîndit perspective și posibilități noi. Am identificat în ultimul timp zăcămintele neștiute pînă acum la Bragadiru și Copăceni, la Dăraști, la Milcovăț, la Botoroaga și, chiar pe 15 iulie în acest an, la Cătrunești. E adevărat că nu mai sîntem răsfațați de debitor spectaculoase ale unor sonde cum se întimpla la început, cînd în zona Corbii Mari am deschis două sonde care aveau să dea în 18 ani, numai ele amîndouă, un milion și jumătate de tone de petrol, dar pe de altă parte mijloacele pe care le avem acum la îndemînă ne îngăduie să trecem de adîncimile de 500—800 de

metri unde e petrolul la Videle, Bălăria, Stăncuța-Giurgeni, de 1.100—1.400 de metri la Cartojani, Glavacioc, Stoenesti, de 2.000—2.500 la Corbii Mari, Potlogi, Brîncoveanu, Serdanu. Începînd mai ales din 1980 am săpat ori săpăm la adîncimi mari. Sonda 5045 de la Malu va atinge 5.000 de metri. La Hirlești am atins 5.300 de metri și mergem la 6.000. Tot la 6.000 vom merge și cu sonda 6016 de la Sălcia, unde forajul a început de curînd, pe 15 iulie. Paralel cu forajele de mare adîncime am reluat investigațiile, și nu fără rezultate, ale unor zone cercetate mai demult geologic și geofizic. Așa am identificat surse noi de petrol în zona comunelor Ileana—Fundulea, la Grădinari, la Cartojani unde am descoperit alte zăcămintele în același cîmp petrolier și chiar la Bălăria și Videle. Acestea sînt fapte prin care punem o temelie solidă înfăptuirii sarcinilor de mare răspundere patriotică ce ne revin din hotărîrile Congresului al XIII-lea al partidului, sporînd contribuția noastră, a petroliștilor, la asigurarea independenței energetice a țării”.

Între argumentele pe care se sprijină convingerea lui Ion Aurel Bucur că a fi petroliștii e o meserie de viitor nu putem să nu amintim, spune el, procedeele din ce în ce mai eficiente de creștere a proporției țiteiului extras din zăcămint. E vorba de creșterea așa-numitului factor de recuperare. Petrolul stă în formațiunile geologice subterane ca apa într-un burete iar din depozitele acestea a căror linie n-a fost cîntărită de sute de milioane de ani oamenii au izbutit să scoată doar un sfert sau o treime din prețioasa materie. Or unul dintre cele mai spectaculoase procedee de a face ca țiteiul să devină mai fluid și să poată fi extras în proporție mai mare îl oferă astăzi microbiologia. Prin abordarea cu seriozitate a acestei teme coordonate de Consiliul Național de Știință și Tehnologie, un colectiv multidisciplinar condus de dr. Ioan Lazăr de la Institutul de Biologie a ajuns la rezultate ce asigură țării noastre un loc prioritar în direcția acestor cercetări. Pe parcursul muncii lor, cercetătorii români s-au bucurat întotdeauna de atenția și sprijinul secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care cu prilejul unei vizite de lucru la Institutul de biologie i-a îmbărbătat astfel: „Îndrăzniți! De la natură poți lua mai mult decît se crede!”. Cu același prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat necesitatea de a se intensifica munca de cercetare pentru a se putea trece de la faza de laborator la activitatea de șantier. Chiar în acest an și chiar pe teritoriul Trustului Bolintin Vale, la Grădinari bunăoară, introducerea unor microorganisme de un anumit tip într-un zăcămint aflat la o adîncime de 950 de metri va prileji cercetătorilor români anumite clarificări în punerea la pînet a unei tehnologii utile pentru noi și, eventual, pentru alții, iar un alt experiment de aceeași natură îl vor întreprinde pe un zăcămint aflat la 770 de metri, la Bragadiru, împreună cu specialiștii de la „Queen Mary College”, aparținător de Universitatea din Londra. În lumea specialiștilor, zice Ion Aurel Bucur, se apreciază că tehnologia biologică poate să ducă la creșterea producției unei sonde în proporție de 100 la sută. Adică o sondă poate să-și dubleze producția. Și nu este acesta un motiv cît se poate de temeinic să-l înțelegem și să-i dăm dreptate atunci cînd inginerul șef geolog crede că meseria celor din industria petrolului este o meserie de viitor?

Pagini realizate de
DUMITRU ELIADE
OCTAVIAN STIREANU

Fotografii de VICTOR RĂDULESCU

Școală a răspunderii civice, Forum al participării la viața cetății

TRIBUNA DEMOCRAȚIEI

Unde-s toți puterea crește

Ceea ce se poate spune cu certitudine despre pitești este că nu se formalizează deloc cind este vorba de democrație. Mai întâi, în ochii cetățenilor, organizările F.D.U.S. celelalte forme instituționalizate de participare la diriguirea treburilor obștești au devenit credibile și viabile, drept pentru care întreg acest cadru democratic este exploatat la maximum, ca să zicem așa, în sensul că reprezintă un veritabil captator al inteligenței și inițiativelor populare, al cuvintelor cetățenilor, care se adresează forumului colectiv cu neștirbitul sentiment că vor fi nu numai auziți ci și ascuți. Apoi, nu se formalizează nici primăria, pentru care actul democratic, participarea cetățenilor nu reprezintă un lucru măsurat prin adunări izolate sau acțiuni bifabile în cine știe ce planuri de masuri, ci un proces continuu, cu un pronunțat caracter de lucru, în cadrul căruia comunicarea dintre organele municipale ale F.D.U.S. și O.D.U.S. și membrii componenți ai respectivelor organizații se face permanent și în ambele sensuri. Că latura formală a lucrurilor este la Pitești clar devansată de cea reală o dovedește însăși situația documentării noastre, în care tematica în discuție s-a dovedit a fi bine stăpinită de doi destoinici activiști ai primăriei — Elena Oțelea Andronescu, juristconsult și Ioan Vitușinschi, șeful sectorului administrației locale-secrețariat, oameni ale căror competență și probitate profesională au suplinit cu brio eventuale intervenții ale președinților organismelor democratice municipale amintite.

Un lucru important de care ne-am putut convinge cu ușurință este vocația democratică a locuitorilor, propensiunea lor spre a lua cuvântul și a-și da cu părerea, în orice prilej — ivit sau provocat (prin scrisori, audiențe sau „vizite de lucru” la primărie). Unul dintre acestea l-au constituit întâlnirile dintre alegătorii și candidații deputați municipali și județeni, desfășurate în preajma alegerilor de la 17 martie a.c. Sinteza propunerilor formulate de cetățeni cu acele prilejuri este edificatoare pentru încrederea oamenilor în forța organismelor democratice alese de ei, pentru dorința lor de mai bine și mai frumos. S-au făcut propuneri referitoare la: amenajarea unor locuri de joacă pentru copii, forarea de fântini cu apă potabilă, amenajarea de parcuri, construcția unor noi scoli generale în cartierele aglomerate, canalizarea parcului Trivale (un permanent pericol de inundații pentru străzile de la începutul său), construcția unui cinematograful, transformarea unui restaurant în cofetărie, extinderea dispensarului din strada Crinului, asfaltarea aleilor pietonale din majoritatea cartierelor noi, întărirea controlului asupra lucrărilor din comerț, reparația capitală a unor blocuri mai vechi, plata pensiei în luna următoare pensionarii (și nu după cinci-sase luni), înființarea unor noi spații comerciale, a unor centre de pline și chioscuri de difuzare a presei — și alte nu chiar o mie și una de propuneri, ci exact 414, de mai mică sau mai mare importanță sau „suprafață” dar, oricum, însuși faptul că au fost reținute de notă o anume greutate specifică a lor pentru bunul mers al urbei. Față de toate aceste propuneri primăria a procedat corect în litera și spiritul reglementărilor în vigoare relative la activitatea consiliilor populare, adică le-a sistematizat și le-a distribuit spre soluționare, în funcție de competențe și atri-

butii, unor instituții și unități specializate. Tovarășul Radu Dumitru, șeful oficiului organizatoric, ne informează că 268 de propuneri au fost rezolvate, restul de 146 fiind în curs de soluționare, între acestea din urmă aflându-se amenajarea unor piețe agroalimentare în cartierele Găvana și Petrochimistilor, amenajarea unui parc de agrement în cartierul Războieni, forarea unor fântini de apă potabilă în cartierul Banatului, extinderea spațiilor comerciale în cartierul Trivale, modernizarea stadionului „1 Mai”, repararea unor trotuare și alei pietonale din mai toate zonele municipiului etc.

Un alt „val” de idei și propuneri din partea cetățenilor a fost generat nu demult de adunările populare desfășurate în perioada 1-15 iulie, în cadrul cărora deputații au prezentat dări de seamă în fața alegătorilor. Procesele verbale sînt în curs de centralizare, așa încît o sinteză a discuțiilor și opiniilor cetățenilor încă nu a putut fi realizată. (Ar fi de văzut, mai ales, rezultatul colonației propunerilor făcute în martie cu dările de seamă prezentate acum de deputați). La adunările cetățenești care au urmat în cinci zone ale municipiului pentru prezentarea raportului primarului, natura problemelor ridicate de cetățeni circumscrie preocupări de același tip: piață în cartierul Găvana (Vlad Dumitru), reparația aleilor și înființarea unei piețe agroalimentare (Popescu Silviu), construcția unei scoli generale și locuri de joacă pentru copii (Voicu Radu), reparația străzilor (Anghel Marin), activizarea asociațiilor de locatari (Vasilache Ion), reprezentanții consiliului popular să treacă mai des prin cartier (Susnovschi Gheorghe), masina 8B să circule până la ora 24 (Ungureanu Gheorghe), centrele locale să fie dotate cu piese de schimb necesare și să aibă un personal calificat (Voicu Dumitru), în Prundu să se construiască un cinematograful (Croitoru Sebastian), tot acolo să se înființeze o școală generală (cea existentă, nr. 7, singura într-un cartier cu 16.000 de locuitori, funcționează în trei schimburi) s.a.m.d.

Dincolo de „orizontul” lor tematic — mai mult sau mai puțin apropiat de privirea imediată ale cetățenilor —, astfel de propuneri semnifică interesul real al locuitorilor Piteștiului pentru înfățișarea și viața orașului lor, sub-acest aspect neputîndu-se spune că o propunere sau o sugestie sau o opinie este mai puțin importantă decît alta.

Cam în același spirit s-au desfășurat și „tribunele democratice” organizate periodic, în cursul anului trecut, la Casa de cultură a sindicatelor, pe probleme distincte, cum sînt (pre)starea serviciilor, mica industrie, activitatea din cooperatie, situația fondului locativ s.a.

Mai important ni se pare însă faptul că nici cetățenii și nici primăria nu așteaptă astfel de momente pentru a gândi la ce este de făcut. Așa cum se arată în amintitul raport al primarului, „pentru realizarea obiectivelor prevăzute în programul de lucru al Comitetului executiv, o contribuție importantă au adus-o F.D.U.S., organizația municipală O.D.U.S., precum și pe circumscripții electorale, întreprinderi și instituții, mobilizînd oamenii muncii și cetățenii din cartiere la rezolvarea tuturor acțiunilor edilitar-gospodărești”. Această imprimare a unui stil democratic de viață și de activitate în toate zonele sociale ale municipiului își are epicentrul în însuși stilul de muncă al lucrătorilor primăriei, în chiar receptivitatea cu care aceștia privesc și primesc cetățeanul obișnuit. Elena Oțelea Andronescu, care este juristconsult aici de 14 ani, de la absolvirea facultății, ilustrează cu prisosință acel tip de activist obștești la care oamenii vin încredințați că vor fi ascultați cu atenție și că problema lor își va găsi în cele din urmă făgașul spre o soluționare co-

respunzătoare. Activitatea mereu tinerei juristconsult excede cu mult cadrulul juridic propriu-zis, pentru a acoperi tot felul de probleme cetățenești de care, conform mentalității fiecăruia dintre noi, trebuie să se ocupe „primăria” — spus așa, generic. Similar se petrec lucrurile și cu celălalt veteran al instituției, Ioan Vitușinschi, om care lucrează aici de 23 de ani și pentru care fidelitatea față de problemele, cit de mărunte, ale oamenilor, este o înaltă cauză personală din care se extrage, de fapt, și o „fărîmă” din prestigiul de azi al primăriei Piteștiului. Meritul tovarășului Manole Bivol, actualul primar al acestui pretentios municipiu, este și acela de a fi făcut astfel încît să ridice cuvîntul Consiliului popular la cota de autoritate morală și de credibilitate faptică pe care o poate avea numai cuvîntul unui autentic sfat cetățenească, al unui consiliu de porteile unui municipiu. Asta se numește, de fapt, popularitate — un lucru care se distigă extrem de greu dar care se poate pierde foarte ușor, garanția menținerii ei fiind una singură: forța colectivă dată de gîndirea și munca alături de cetățeni și în slujba cetățenilor. De aici și tenacitatea cu care la primăria din Pitești se numără cite din cele 414 propuneri, de pildă, au fost realizate, cite au mai rămas, cite s-au mai adăugat între timp s.a.m.d.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Zis și făcut

Am prins zile extrem de încărcate la Oradea. Pe tovarășul Șora Gheorghe, președintele Consiliului municipal F.D.U.S. l-am „vinat” două zile. Cînd, în sfîrșit, l-am prins, în urma unor repetate telefoane și vizite la secretariatul Consiliului popular, abia a avut timp să deschidă un dosar voluminos cu problemele F.D.U.S. și să caute, în grabă, citeva acțiuni ale „Tribunei democrației”. Întîlnirea noastră n-a durat decît citeva, extrem de scurte, minute. Se anunța o nouă sedință la care trebuia să participe peste un sfert de oră. Așa că tot întreprinderile sînt baza! Chiar și în problemele complexe ale „Tribunei democrației”. Și ale democrației muncitorești în general, ca front mai larg al ofensivei inițiativei de masă și responsabilității comune în fața propriului prezent. Și mai ales în fața zilei de mîine.

La întreprinderea de confecții aș fi putut să stau de vorbă cu Soos Alice, Fiterău Viorica, Ștef Ecaterina, Telek Ilona, Damșe Elisabeta cit și cu oricare dintre președinții celor 12 organizații O.D.U.S. ale întreprinderii. Muncitorii sînt în atelierele lor, la locul fiecăruia de muncă. Acord global — acord global! Timpul înseamnă bani. Cuvintele fără miini lucrătoare dedesubtul lor, sub pinza clipei, costă. Numai în arta literară a vorbi e totul. Cum să fac ca acest reportaj să se mene cu un costum de haine confecționate la întreprinderea de confecții din Oradea? Simplu, cred: lăsînd muncitorii să-și vadă de ale lor iar noi s-o decupăm pe Fiterău Viorica din fluxul tehnologic, din sala sa de croit II și s-o aducem, aici, în cuvinte, vie, așa cum a apărut în biroul în care îmi pregăteam propriile unelte. Să lăsăm democrația atitudinii ei să însufletească democrația cuvintelor noastre:

„Am vrea să lucrăm mai modern, mai ușor, mai liniștit. Cînd omul n-are cu ce lucra se enervează. Noi lucrăm uneori toată producția pentru export. Ne trebuie calitate foarte bună. Pot să intru în secție? Vă rog să mă scuzați, am de lucru...”

Vă rog să mă scuzați pe mine că am tulburat o clipă lucrul d-vs cu lucrul meu.

Și Fiterău Viorica s-a întors în secția sa, sala de croit II, alături de colegele Tuduc Florica, Sirna Maria, Cuc Maria, muncitoarele care au ridicat în fața conducerii toate aceste probleme. Alături de alți muncitori care au ridicat alte probleme care-i frig ca mucusul de luminare ajuns lîngă deget.

Muncitorii au cerut îmbunătățirea condițiilor de transport pentru a ajunge la timp, la locul de muncă. Factorii competenți au înființat o stație temporară de tramvai, la intrarea și ieșirea din schimb, chiar lîngă întreprindere. Este doar un simplu exemplu.

Toate problemele ridicate de muncitori în întîlnirile democratice cu reprezentanții lor se centralizează la biroul executiv, devenind sarcini. Se stabilește cui revin responsabilitățile. La prima sedință următoare se dau răspunsurile. Dacă intră în dreptul și în firea democrației noastre ca muncitorii să pună problema lipsei unor auxiliare, problema aprovizionării ritmice cu semifabricate, problema vacuumului aburilor (absorbirea aburilor rămas după oreșarea stofei la temperaturi înalte) sau chiar problema vopsirii etajului II și III, cineva din ierarhia muncitorească își notează aceste probleme și le urmărește pînă la soluționarea lor, în limita posibilităților, desigur. Totul e ca muncitorii să aibă încredere în reprezentanții lor iar aceștia să vadă în fiecare problemă ridicată de muncitori un argument al identității cu propria conștiință profesională și, desigur, politică. Nici o nevoie reală a omului muncii nu e excentrică sau imposibil de rezolvat atunci cînd ea e exprimată cu cea mai înaltă răspundere în fața colectivului care se face ecoul posibilității realizării ei imediate.

„S-a cerut să se dea sifon în timpul producției, adăugă cit se poate de binevenit Bogdan Miron, secretarul adjunct cu propaganda în Comitetul de partid al întreprinderii. În Ordinul nr. 15 din 1957 se spune că la locuri de muncă ce reclamă condiții deosebite să se distribuie oamenilor sifon. Am reușit să ne cumpărăm un aparat de produs apă carbogazoasă. Apă este din belșug. Nu trebuie schimbate decît tuburile de CO₂. Acum dăm tuturor apă carbogazoasă și distribuim cite 1/2 l. de lapte la fiecare din cele 40 de locuri de muncă ce reclamă acest antidot.

În cadrul programului de radioamplificare, Minea Maria, jurista întreprinderii, obișnuiește să răspundă la problemele sociale generale care privesc interesele oamenilor. Am avut, de exemplu, unele probleme legate de acordul global. Chiar tovarășul Szutor Mihai, șeful serviciului P.I.R., a dat răspunsuri referitoare la acordul global pentru ambele schimburi. În altă ordine de idei, la noi, 85% sînt femei. Pentru ele s-a prelucrat de către un medic importanța decretului referitor la problemele demografice.”

Acestea ar fi citeva probleme specifice ale vieții sociale și ale producției în întreprinderea de confecții din Oradea. Numai anul trecut, după cum ține să precizeze tovarășul Șora Gheorghe, președintele Consiliului municipal al F.D.U.S., s-au selecționat în urma întîlnirilor cu oamenii muncii în cadrul „Tribunei democrației”, peste 820 de propuneri din care o bună parte s-au rezolvat iar altele sînt în curs de rezolvare. La aceste întîlniri desfășurate sub genericul „AVETI CUVÎNTUL” se discută probleme edilitar-gospodărești, diverse aspecte ce țin de înfrumusețarea unităților și orașului. Astfel, în cartierul Ioșia de Nord s-a ridicat problema înfrumusețării zonei care era în construcție. Prin aportul organelor de partid și de stat, cu participarea organizațiilor componente ale F.D.U.S. s-au dat în folosință la solicitările și propunerile cetățenilor, ștranduri de agre-

ment cu baze sportive. Tot în urma unor dezbateri din cadrul „Tribunei democrației” se organizează săptămînal, în cursul duminicilor, acțiuni edilitar-gospodărești cu participarea a zeci de mii de oameni: curățarea Crisului Repede, a parcurilor și zonelor de agrement etc.

S-au organizat, de asemenea, întîlniri ale cetățenilor cu deputații Consiliului popular, cu președinții și administratorii Asociațiilor de locatari, întîlniri pe teme de legislație cu participarea unor factori de răspundere de la miliție, procuratură, întîlniri pe teme sanitare etc. Avînd în fața lor reprezentanți competenți ai tuturor sectoarelor de activitate, oamenii ridică probleme și fac propuneri.”

820 de propuneri din partea oamenilor muncii ai municipiului Oradea în cadrul „Tribunei democrației” sînt o dovadă palpabilă că ei au avut un cadru optim în care să-și ridice problemele realizînd astfel un fertil dialog de lucru cu reprezentanții lor. Democrația în Oradea lucrează trei schimburi în salopetă muncitorească.

ION ZUBAȘCU ■

Un fapt necesar

Cînd l-am propus să discutăm despre Tribuna democrației a schimbat vorba, ca mai apoi, cînd am revenit, să spună, că ar fi preferat să discutăm despre altceva. Încercînd să aflăm cite ceva din cele petrecute sub acest generic la Năvodari, în județul Constanța. Teodor Văncică, președintele consiliului orașenesc al Frontului Democrației și Unității Socialiste spunea despre Tribuna democrației: „Nu o prea ținem! Avem o problemă cu apa caldă, și nu știm ce să le spunem oamenilor. Așa că mai bine o ținem mai rar”. În loc să o abordeze direct, deschis, într-un dialog onest cu cetățenii iritați de această poveste, factorii de răspundere din oraș găsesc că mai potrivit este să amine Tribuna democrației. Ceea ce nu înseamnă că absența lor rezolvă problema. În fond despre ce este vorba. La această oră locuitorii orașului Năvodari sînt datorii întreprinderii de termoficare care Constanta cu suma de 3 milioane lei, reprezentînd contravaloarea apei calde livrate în anii trecuți. Cum respectiva întreprindere nu lucrează pe boabe de fasole, ci tot pe bani, și cum banii nu i-au fost plătiți, a purces la o măsură simplă, dar întemeiată și logică. Nu mai livrează apă caldă în majoritatea blocurilor din Năvodari. Luni la rînd, poate chiar ani, mai multe familii nu și-au achitat cotele de întreținere. Încet, încet, sumele au crescut și acum în fiecare bloc sînt citeva familii care trebuie să achite între 15.000 și 20.000 de lei. Asociațiile de locatari s-au mulțumit să afișeze „datornicii”, primăria a mai bătut pe la uși și a solicitat plata întreținerii și, cînd sumele s-au îngroșat, la cele două mari întreprinderi ale orașului, Combinatul petrochimic Năvodari și Combinatul de îngrășăminte chimice, datornicii au fost chemați și li s-a cerut să plătească. Se vede că asta a fost prea puțin plătit pentru că sumele în loc să se reducă, au crescut și cresc în continuare. Evident, dacă s-ar organiza Tribuna democrației, așa cum este normal și legal să se organizeze, ar veni nu datornicii, ci oamenii muncii care și-au plătit în mod corect întreținerea, dar care nu pot beneficia de apă caldă pentru că întreprinderea de termoficare Constanta trebuie să-și recupereze cele 3 milioane. L-am întrebat pe președintele consiliului orașenesc al

F.D.U.S., care ar fi soluția. A spus că deocamdată nu se intervine nici una, deși neplăcutii au fost puși la gazeta, discutați, avertizați, criticați în ziarul județean etc. Tot degeaba. De la Constanța nu vine căldură, iar cei care au plătit și sint corecți pretind ce li se cuvine și abia așteaptă să se organizeze o întâlnire cu autoritățile orașului pentru a vedea ce soluție se poate găsi. „Mai demult cind am organizat Tribuna democrației am pus în discuție obligațiile cetățenilor și ale unităților socialiste de a participa la înfrumusețarea și gospodărirea orașului. Tot în cadrul Tribunei democrației avem și-o gazetă în care am popularizat tot, participarea unora, exemple pozitive, cele negative, am mobilizat oamenii pentru nevoile orașului. Într-o vreme ne prevedeam Tribuna democrației și în planurile de muncă. Se ținea în prima joi a fiecărei luni, la ora 15.30”. Ce probleme ridicau? „Multe, între ele, așa a spus tovarășul președinte, au ridicat și problema aprovizionării, și cea a ridicării gunoierului, și cea a reparării unor străzi.” Din jenă am ocolit să-i spunem tovarășului președinte că oamenii, după ce au ridicat problemele amintite și au observat că nu schimbă mare lucru n-au mai venit cu aceeași convingere.

Mai pe scurt, Tribuna democrației nu s-a ținut la Năvodari de luni și luni, chiar dacă factorii de răspundere au încercat să ne convingă că tot felul de activități desfășurate în diverse domenii ar putea fi socotite ca făcând parte din această formă de dialog cu cetățenii. La un moment dat ni s-a spus că a fost folosită intens și cu bune rezultate o gazetă de perete aflată în centrul orașului, care gazetă la acea oră s-a dovedit a fi un geam prăfuit, lucind stins la umbră. Trebuie spus că Năvodarii sint un oraș nou, un oraș industrial, deși tovarășul președinte

al Consiliului orașenesc al F.D.U.S. încerca să ne convingă că nu-i vorba de oraș. E drept, un oraș care încă mai are în centru o baltă și câteva arii de stuf verde și fosfor, dar care are și cartiere noi, frumoase, în care stau chimistii, muncitorii și constructorii canalului, după cum are și case vechi, țărănești, dobrogene, și blocuri cenșii, solide, în care au stat constructorii primului canal. Are multe străzi umbrite, un centru vechi odihnitor și curat și va avea unul nou, cochet și într-o formulă arhitectonică interesantă. Dar am văzut și-am călcat pe străzi cu asfaltul spart, cu bălți, iar între blocuri în loc de spații verzi erau maidane cu gunoale în culori papagalicești. Pereții blocurilor purtau inscripții iar în unele locuri rondurile de flori erau mai rare decât blocurile. O fi vina primăriei că nu se bate pentru curățenie, dar în aceeași măsură este și a localnicilor. O fi marea aproape și tentantă, dar un oraș cu atâtea șanse de frumos nu merită atita lipsă de spirit gospodăresc din partea celor care de bine, de rău li mănincă piinea. E drept, Tribuna democrației nu s-a mai organizat de multă vreme, dar nici familiile Constantin Amarghioalei, Popa Petru, Constantin Ciobanu, Eugen Sidorov, Petre Chirescu, Pavel Godo n-au mai trecut de un car de vreme pe la caseria asociației de locatari.

Ce șanse există? Doar aceea de a privi adevărul în față, cu toată răspunderea și apoi cetățenii, împreună cu oficialitățile, să se întâlnească pentru a lua taurul de coarne. Altfel se apropie iarna și întreprinderea de termoficare din Constanța, în locul apei calde, va livra cuburi de gheață și lapoviță fierbinte. E un motiv pentru care Tribuna democrației ar trebui repusă în drepturi. Ca o formă obligatorie, ca un fapt necesar.

CORNEL NISTORESCU ■

Din nou Izvoru fără apă

Acum doi ani revista noastră scria despre situația particulară a comunei Izvoru din județul Argeș, pe raza căreia sint nu mai puțin de 27 de fântini arteziene a căror apă se duce pe chiul gîrlei în loc ca, măcar o parte, să ajungă în casele cetățenilor. Cu alte cuvinte, extinderea rețelei de apă a comunei este o veche doleanță a locuitorilor din Izvoru, intrinsecul justificat al de posibilitățile geofizice, să zicem așa, cit și de ambițiile acestei așezări de a se moderniza și chiar urbaniza cit mai repede. De aceea, problema apei este o problemă a tuturor, fapt dovedit de frecvența sa discutare cu toate prilejurile posibile și în toate instanțele decizionale ale comunei, cu implicarea tuturor cetățenilor care, cum e și firesc, nu se mulțumesc cu posibilitatea de a aștepta totul de la primărie, ci caută ei înșiși soluții la deloc simple probleme pe care le presupune aducerea apei din fântinile de pe lunca Teleormanului în rețeaua de conducte ce urmează să se extindă în mai toate ulițele satului. O decizie colectivă, întărită de argumente și soluții concrete, a fost luată în acest sens cu prilejul unei adunări cetățenești din 28 martie anul acesta — veritabilă tribună a democrației la care s-au dezbătut detaliile de sarcini și responsabilități ce revin fiecăruia în realizarea alimentării cu apă a comunei. Motorul întregii acțiuni îl constituie în primul rînd spiritul de devotație față de obște al unor cetățeni care au înțeles cum se cuvine virtuțile cadrului democrație creat la nivelul comunei și pe care, de fapt, ei înșiși îl compun, prin interesul, seriozitatea și consecvența pe care le manifestă față de treburile tuturor. Buna T. Nicolae, Burcea Gheorghe, Marinescu Constantin, Udrescu T. Ilie, Neacșu Cornel, Nenciulescu Stan, Tănase Gheorghe, Trăistaru Gheorghe, Neacșu Maria, Burcea Maria sint doar cîțiva din oamenii care, prin prestația și autoritatea lor morală, au cîștigat stima deopotrivă a primăriei și a locuitorilor comunei. Că această „cauză a apei” pe care ei o

sustin cu asiduitate este nu atit un capriciu cit o mare necesitate a locuitorilor, o dovedește situația din această vară, una dintre cele mai secetoase cite s-au cunoscut aici în ultimele decenii. Dacă rețeaua existentă (de 2,2 km) ar fi fost reparată și extinsă cu încă 2 km (cit se are în vedere), grădinitele oamenilor, loturile ajutoare, pășunile pentru animale ar fi beneficiat de apa binecuvîntată și alta ar fi fost, desigur, situația pierderilor produse de secetă. În 5 iulie a fost convocată chiar o adunare cetățenească la care, pe lîngă darea de seamă prezentată în fața alegătorilor de deputatul în Consiliul popular județean, Maria Osiac, și pe lîngă raportul semestrial al primarului, s-au dezbătut tocmă măsurile necesare pentru combaterea secetei excesive din această vară. Apa din acele fântini arteziene valorează acum aur, dar aducerea ei în vatra satului ar trebui să se producă în timp util. A fost preluat un castel de apă de la I.A.S., a mai fost schimbată și destinația unei hidrosfere, astfel incit se pare că spațiul de acumulare a fost găsit. S-a încheiat și un contract cu cooperativa „Constructorul” din Pitești pentru executarea instalațiilor aferente. Speranțele primarului, Alexandru Lăptărețu, și ale inimii secretar al Consiliului popular comunal, Vasile Streteanu sint însă tot în cetățeni, adică în beneficiarii care sint — și trebuie să fie — și producătorii acestei mult discutate rețele de alimentare cu apă. O certitudine pare s-o dea abnegația și priceperea unui veteran al construcțiilor din comună, tehnicianul Constantin Bratu, om care a încărunțit pe șantier și de mîntea și mina căruia sint „legate” mai toate edificiile construite în Izvoru și în comunele învecinate. Să facă apa să susure în curțile oamenilor — iată un eveniment de mare importanță pentru comună prin care, totodată, oamenii din echipa lui nea Costică Bratu vor să sărbătorească în curînd leșirea acestuia la pensie.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Ei muncesc, ei conduc

E perioada adunărilor generale ale oamenilor muncii, zile de bilanț, de analiză temeinică și responsabilă a felului cum s-a muncit în prima parte a anului, dezbateri asupra măsurilor ce trebuie luate pentru ca jumătatea de an care a mai rămas pînă la sfîrșitul cincinalului să fie folosită din plin, asigurînd îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan.

Luni, 29 iulie, a avut loc Adunarea generală a oamenilor muncii de la Stația de utilaj transport a Trustului de antrepriză generală pentru lucrări hidrotehnice speciale București. Reprezentanții a peste 3.500 de mecanici, care asigură exploatarea, întreținerea și repararea utilajelor terasiere și a mijloacelor de transport ale celor 7 antreprize de construcții montaj ale trustului care construiește în toată țara regulizări de riuri, acumulări, ba-

tru a recupera timpul irosit din cauza calamităților naturale. Nu sintem perfecți, deși am dori-o. Avem greutățile noas-

Calitatea scăzută a uleiurilor duce la reglaje dificile. (Marian Cîrstea)

tre, pe care încercăm să le depășim. De multe ori avem de rezolvat și alte treburi, care nu sint ale noastre, pe care ar fi trebuit alții să le rezolve, dar care cad tot în sarcina noastră. O să le auziți în Adunarea generală. Oamenii noștri sint obișnuiți să spună lucrurilor pe nume”. Părăsim halele de reparații ale secției, unde pentru puțin timp o parte din muncitori își vor înceta lucrul la repararea unor utilaje, pe care, trebuie s-o recunoaștem, nu le întîlnim la fiecare pas. Tot aici, în fiecare an, se reconstruiește piese și subansambluri, în valoare de peste 20 milioane lei. Viața utilajelor e prelungită prin munca și priceperea oamenilor pe care-i întîlnim în drum spre sala unde în curînd va începe Adunarea ge-

Am căutat să răspundem cit mai prompt solicitărilor șantierului. (Dumitru Rădulescu)

rale, canale magistrale pentru irigații, s-au strîns într-o sală fierbinte și la propriu și la figurat, ca să dezbată problemele cu care se confruntă în munca lor de fiecare zi și să le dea de capăt. Înainte de ora 3 după amiază, ora cînd avea să înceapă adunarea, l-am abordat pentru cîteva minute pe inginerul Constantin Pluță, directorul secției: „Secția este considerată coloana vertebrală a trustului. La volumul și la ritmul în care se desfășoară, lucrările hidrotehnice nu mai pot fi concepute astăzi fără o mecanizare completă. Lopata, tirăcopul și roaba sint amintiri. Lucrăm cu excavatoare, screpere, tractoare încărcătoare, buldozere, autobasculante, auto-

Prin înființarea atelierului mobil am reușit să ne încadrăm în planul de revizie și întreținere. (Vasile Barbu)

macarale. Realizarea la timp și în condiții de calitate a lucrărilor hidrotehnice depinde în cea mai mare măsură de buna funcționare a utilajelor pe care le avem în grijă. Căderea unui utilaj pe șantier are repercusiuni imediate și hotărîtoare asupra activității de construcții montaj. Trebuie să muncim fără greșală, indiferent de greutățile pe care le avem. În ramura noastră de activitate munca nu este ușoară. Condițiile de muncă și viața sint oarecum mai deosebite. Punctele de lucru sint de cele mai multe ori în locuri izolate, departe de localitățile care pot asigura confortul pentru muncitori și familiile lor. Iarna e frig, vara e cald, primăvara și toamna plouă. Cu atit mai mult sintem obligați să ne organizăm bine munca, să facem față condițiilor grele, să fim capabili să ne repliem forțele pen-

ducerea de partid și de stat, ca fiecare să-și facă datoria la locul de muncă, să-și respecte integral contractele. Deși sint încheiate contracte ferme cu furnizorii, unele piese de schimb (chiulase, mecanisme de echilibrare, pistoane, cămăși, cuzineți, pentru tractorul S 1500) sosesc cu intîrziere și sint de o calitate îndoielnică, avînd toleranțe mai mari decît piesele reconstruite în secție, livrarea cotel de motorină nu se face ritmic, calitatea uleiurilor și lubrifiantilor lasă de dorit, nu s-a rezolvat încă asimilarea furtunurilor de înaltă presiune, ceea ce duce la imobilizări de utilaje și pierderea unor cantități însemnate de uleiuri, be-

Pi-ța de rodaj a fost terminată în trimestrul I. Nici o reclamație la escavatoare și tractoare. (Ion Vasilean)

neficiarul nu răspunde întotdeauna de utilaje în perioada de garanție și reparația acestora cade tot în sarcina secțiilor. Întreprinderea mecanică Plopeni nu dă garanție pentru pompele hidraulice care creează neazuri. Tractoarele S 1500 sint de calitate mai slabă uneori, excavatoarele hidraulice, livrate de Progresul Brăila, au încă neajunsuri.

Dar lăsînd la o parte greutățile, inerente uneori, oamenilor muncii din S.U.T. se gîndesc înainte de orice că în fața lor stau, în anul care vine, sarcini și mai mari. Planul de construcții montaj se va dubla. Activitatea de mecanizare va căpăta valențe noi. Vor apărea tipuri noi de utilaje, cu productivitate mai mare. Ele sint în curs de proiectare și omologare. Se cere organizarea unor acțiuni care să permită familiarizarea cu ele încă de pe acum, organizarea unor echipe de specialiști din cei mai buni care să le urmărească în faza de execuție. Se impune ca prin organizațiile de partid, comitetele de sindicat, O.D.U.S. să se întreprindă acțiuni mai hotărîte de propagandă și educație privind schimbarea mentalității unor mecanici care, odată cu terminarea reparațiilor, își consideră sarcina îndeplinită! Utilajele trebuie urmărite cu mai multă atenție în șantier, cum sint rodite, întreținute și exploatate. Scrisorile și discuțiile prin care se caută scuze și se aruncă vina de la unul la altul

Am primit un SNA 501. Ne mai trebuie 5-6. (Gheorghe Cioclea)

nerală și unde pe cîțiva dintre ei li vom cunoaște.

Într-adevăr, oamenii muncii din S.U.T. spun lucrurilor pe nume. Acesta e și scopul pentru care au venit, aici democrația muncitorească e la ea acasă.

S-au analizat cu simț de răspundere și spirit tehnic măsurile cele mai eficiente pentru folosirea integrală a capacităților de producție, valorificarea superioară a materiilor prime, economisirea energiei, calitatea muncii, ordinea și disciplina la locul de muncă. Măsurile de creștere a productivității muncii, recuperarea restanțelor cauzate de iarna grea care a trecut, realizarea planului, la toți indicatorii, mărirea coeficientului de utilizare a parcului de mașini, intensificarea exploatării mijloacelor fixe prin îmbunătățirea activității de reparații, crearea unui fond de piese de schimb, reducerea timpului de imobilizare, implicarea mai accentuată a CTC-ului prin exercitarea controlului pe faze, răspunderea cu promptitudine la apelurile șantierelor în cazul căderii unui utilaj, respectarea programelor zilnice privind efectuarea transporturilor după grafice rigurose întocmite.

Pentru ca lucrurile să meargă și mai bine ca pînă acum, în planul de măsuri a fost prevăzută extinderea în toate secțiile de reparații a tehnologiilor de virf de reparații și reconstruire a pieselor, înființarea unor echipe specializate în repararea utilajelor hidraulice, lărgirea cursurilor de policalificare, scurtarea timpului de reparare prin schimbarea de agregate complexe.

Nu s-au găsit neapărat scuze pentru unele neîmpliniri, însă s-a relevat necesitatea, subliniată în repetate rînduri de

Nu ne-am deplasat în șantier. Asta înseamnă că reparațiile au fost bune. (Nicolae Lăptici)

să fie înlăturate și să se găsească soluția cea mai directă pentru rezolvarea unor neajunsuri.

Concluzia: s-a muncit bine, în unele sectoare s-au obținut rezultate remarcabile, însă colectivul are încă resurse mari, organizatorice și de creativitate, care trebuie puse în valoare.

OPREA GEORGESCU ■
Fotografii de ELENA GHERA ■

Priviți cum se naște noul!

„Să faci tu, că e treaba ta, nu să aștepti de la alții!”

Comunistul Marcel Hașu de la „Balanta” Sibiu are 47 de ani și, la activ, tot atâtea invenții și inovații. Cum s-ar zice, anul și invenția, numai că lucrurile nu stau, firește, așa, căci doar Hașu n-a început să inventeze încă din leagăn! Nici în primul an de muncă, recunoaște el însuși, n-a descoperit nimic, fiind dînsul pe atunci, după 8 iulie 1955, data intrării la „Balanta”, un matrișer ca oricare altul, plecat dintr-o familie nevoiașă cu 7 copii și trăgînd să arate ce și cit poate. Practic, Marcel Hașu a ieșit la lumină și a ieșit în față după 1965, deceniile de glorie națională ale Epocii Nicolae Ceaușescu oferindu-i cadrul propice de dezvoltare, de afirmare, izvorul ideilor sale novatoare fiind unul singur, necesitatea participării la rezolvarea problemelor generale ale întreprinderii, iar sursa lui tot una, munca de fiecare zi, producția. Cea dintîi dintre invențiile sale a adus „Balantei” peste o sută de mii de lei pe an, aplicîndu-se timp de 15 ani. Lumea a elogiat-o, dar Marcel Hașu nu s-a declarat mulțumit, ci s-a pornit s-o perfecționeze, sprijinit substanțial și concret de Comisia inginerilor și tehnicienilor din întreprindere, organizație aparținînd Frontului Democratiei și Unității Socialiste. Rezultatele colaborării n-au întîrziat să apară, invențiile 3 și 4, complementare, aducînd în 10 ani o economie de peste 25 de milioane. Nici aceste milioane nu i s-au părut suficiente fostului matrișer, devenit de-acum, după ce va fi absolvit liceul la serial, tehnician principal la Atelierul de proiectare A.M.C., drept pentru care s-a apucat din nou, după vorbele sale, „să caute și să scoarcească”. În planul tematic al întreprinderii figura, ca soluție pentru mărirea productivității, o temă privind eliminarea utilizării ciocanului la operațiile de îndreptat piese cu suprafețe curbe pentru cîntarele de baie. Operația se făcea, desigur, dar se făcea manual, cheltuiînd timp și forță de muncă. Cei de la „Balanta” și-au propus s-o mecanizeze, iar matrișă gîndită și realizată de Marcel Hașu s-a dovedit cea mai bună. „Am înțeles problema, îl auzim, pe toate fetele și pînă la urmă ce mi-am zis? Dacă piesele se puteau îndrepta cu ciocanul, atunci matrișă trebuie să reproducă aidoma lovitură acestuia. N-a fost ușor, precizează, am rămas multe ore după program și am luat-o, de cîteva ori, de la capăt, dar pînă la urmă am reușit. S-or fi mirat unii de cită patimă am pus, în privința asta ca și în altele, „ce te omori, nea Hașule, de te-apucă noaptea în atelier?”, dar eu zic că nu ei ar fi trebuit să se mire de încăpăținarea mea cit ar fi trebuit să mă mir eu de modul lor, ușuratic, de-a privi problema. Păi ce, măi fraților, le-am și spus-o citorva, mă zbat pentru întreprindere, doar n-o să așteptăm de la alții să vină să ne împingă de la spate. Adică noi cu lefurile, iar ei cu ideile, n-ar fi fost rușine?!” Tovarășul Ceaușescu așa ne-a învățat, să gîndim cu capetele noastre, iar noi, în Comisia inginerilor și tehnicienilor, asta am și făcut: ne-am pus mintea la contribuție ca să scoatem producție de calitate superioară și, totodată, mai ieftină. Concret, și cu asta închei, noul procedeu, destinat inițial cîntarelor de baie, se va generaliza și la cele de bucatărie, aducînd alte zeci și sute de mii de lei economii!”

Inovator și inventator de elită, Marcel Hașu e, se socotește

chiar el, un om obișnuit. N-a traversat Canalul Minecii înot, n-a zburat peste Himalaia și nici n-a descoperit cine știe ce leac miraculos. Nici chiar în plan strict tehnic el n-a răsturnat lumea. A modernizat ici și colo, a revizuit colo și dincolo, modest, meticolos, înțelegînd că rostul lui, de român și de comunist, în acești ani de superbă efervescență creatoare, anii Epocii Nicolae Ceaușescu, e să-și aducă o contribuție, cit de modestă, la mersul înainte al întreprinderii și, implicit, al țării. Marcel Hașu n-a stat cu minile în sin, iar dacă în dreptul inovațiilor și invențiilor sale s-au adunat milioane, el nu se crede cu nimic mai presus decît alții, fiind convins că nu și-a făcut decît datoria. Nici ultima sa invenție, realizată alături de inginerul Mihai Giurgiu, brevet nr. 87 611/1983, nu-i un capăt de țară, de vreme ce ea se referă la un simplu capac. Da, da, la un capac, mai exact la unul din material plastic care, folosit în mod repetat (ani la rînd) la acoperirea borcanelor cu git profilat, poate spori producția marfă a „Balantei” cu cîteva milioane de lei pe an! Mult, cu alte cuvinte, din puțin, dar cu rezultate și beneficii net superioare.

Din experiența comisiilor inginerilor și tehnicienilor

Spre a susține avantajul ideii sale, inventatorul ne-a prezentat două borcane cu conserve: unul pus în 1983 și acoperit cu plastic, celălalt pus în 1954 și acoperit cu tradiționalul celofan. Dacă din ultimul lichidul se evaporase complet, în primul el era intact, perfect conservat, ca o dovadă de necontrazis că plasticul îi asigurase (în condițiile respectării instrucțiunilor de folosire: fierberea în aburi a borcanelor cu capac cu tot timp de cel puțin un minut) o etanșeitate fără cusur. La aceste capace, cu preț de cost de 1,25 lei bucata, cererea e foarte mare, punîndu-se totodată problema extinderii folosirii lor în industria de conserve. Se produc în prezent, la Unitatea agroindustrială Sibiu, 3 000 de bucăți pe zi, Marcel Hașu fiind sprijinit fără rezerve, colegial, de Comisia inginerilor și tehnicienilor de la „Balanta” (președinte inginer Virgil Benga) în onorarea la punct a unei matrișe cu 4 cui-buri. Capacul e, zice inventatorul, gata, el și-a luat zborul, de-acum altceva mă preocupă, zămacul, pentru că vreau să realizez cit mai repede un pion din plastic, eliminînd astfel nu doar zămacul, care e un material deficitar, ci și o parte din manoperă. Aduagă că experimentele cu noul tip de pion sint în plină desfășurare, fără ca soluția definitivă să fi fost găsită, aplicarea lui garantînd un beneficiu de peste 200 000 de lei anual. Ce va urma?, întrebăm. Oho, răspunde, mai sint atîtea și altele de făcut, completînd prin aceste vorbe, simple, omenești, imaginea unui om pentru care căutarea și găsirea noului par să fie o vocație și, în același timp, o meserie, imaginea comunistului implicat, cu toate energiile, cu toate disponibilitățile, în bătălia pentru binele și mai binele țării.

Altfel zis, Marcel Hașu nu e decît un om care n-a stat cu minile în sin.

OIDIU IOANIȚOIA

astăzi practic imposibile. Marile creații ale ultimelor decenii nu mai poartă o singură semnătură. Ele aparțin unor colective largi, de multe ori inter și pluridisciplinare, dată fiind complexitatea problemelor cu care se confruntă azi știința, tehnica și tehnologia mondială. În acest larg context al unei realități prezente și în țara noastră se înscrie și înființarea Consiliilor inginerilor și tehnicienilor, colective patronate de Frontul Democratiei și Unității Socialiste, organism profund democratic, înființat din inițiativa și cu aportul nemijlocit al tovarășului Nicolae Ceaușescu cărui îi revine, între altele și îndatorirea de a contribui, cu concursul maselor largi de cetățeni, la stimularea mișcării de idei, hrănirea talentului virtual, încurajarea inițiativelor valoroase în domeniul cercetării științifice și al ingineriei tehnologice. În exemplificarea noastră vom aduce cîteva mărturii de la Întreprinderea Automatică din Capitală, unitate ce cuprinde și un puternic compartiment de proiectare-cercetare, așa numitul SPC-3. (Sla-biciunea tehnicienilor pentru abreviațiuni este și ea un fapt la ordinea zilei). CIT-ul este alcătuit aici din 280 de membrii, vîrsta medie a acestora fiind de aproximativ 28 de ani. O situație care ne obligă la o nouă constatare: în țara noastră, ca de altfel în întreaga lume, automatica și electronica (în special mașinile de calcul) aparțin celor mai tineri dintre noi. Sint discipline de dată relativ recentă, mai de curînd introduse în învățămîntul superior, și

tehnicienii pe cinci subcomisii sau subgrupe. Iată profilul lor: Invenții și inovații (ing. Paul Săndulescu), Probleme profesionale, simpozioane, școlări-zări (ing. Aurelian Stoica), Promovarea produselor (ing. Carmen Pinzaru), Autoutilare (ing. Pavel Mircea), Norme de consum (ing. Ion Mioșanu).

— O colaborare colegială care, bînuim, s-a concretizat în numeroase realizări.

— Mă voi strădui să aduc cîteva exemple. O întreprindere îndeajuns de dificilă dacă e să o fac pentru informarea publicului larg, deoarece produsele noastre reclamă cunoștințe de specialitate pentru a fi înțelese și apreciate. Voi încerca totuși. Un colectiv alcătuit din inginerii Paul Orbeșteanu, Emil Stădăneanu, Nicolae Chivu, Carmen Pinzaru, Radu Rusu, Ovidiu Popovici, Marius Ungureanu, Cristian Tomescu și Adrian Curaj au proiectat un echipament de comandă și acționare a roboților industriali de tip Crital-R. Este vorba de un echipament pe 5 axe pentru comanda motoarelor electrice cu disc, testat conform normativelor C.A.E.R., dar care a prezentat performanțe superioare acestora. El a trezit deja interesul unor beneficiari externi. Un alt colectiv, alcătuit de data asta din inginerii Sorin Munteanu, Gelu Popovici, Horia Urdea, Mircea Sturzu, Octavian Drăgășanu, Adrian Georgescu, Carmen Georgescu și Ada Sturzu a realizat un echipament pentru dozare discontinuă tip DD-116, destinat proceselor de dozare în industria chimică și

cantități de manoperă în ateliere, evitîndu-se astfel muncă în spațiu închis. La cîrugul care tocmai a fost lansat, pe lîngă avantajele enumerate, s-au economisit 30 tone tablă, 10 tone țevă și 20 000 ore manoperă. Inginerul Victor Trifan, șeful atelierului, ne atrage atenția asupra caracterului special al acestuia. Noțiunea de proiectant este aici alta decît cea cu care ne-am obișnuit. Mulți din proiectanții atelierului sint muncitori de înaltă calificare, cu experiență îndelungată, care asigură într-adevăr o colaborare perfectă între proiectare și execuție. Au fost invitați să lucreze aici oameni cunoscuți pentru creativitatea lor: matrișerul specialist în tubulatură Nicolae Taflah, muncitorul Neculai Popa, de cîteva luni subinginer, absolvent al Facultății de Mecanică Galați, Secția Brăila. Are 31 de ani, a lucrat pînă nu de mult la Atelierul Sculărie. Este membru O.D.U.S. S-a format ca muncitor învățînd de la mai vîrstnicii săi colegi nu numai secretele meseriei, ci și felul cum trebuie privită munca. A mai învățat că una din datoriile muncitorului este să nu se mulțumească să execute perfect un dispozitiv oarecare, ci să caute și să găsească căi pentru automatizarea și mecanizarea muncii sale, pentru mărirea productivității.

Atelierul Sculărie al Șantierului Navale este o adevărată școală de creație tehnică, în care fiecare se simte dator să-și aducă contribuția. Este un fapt cu totul obișnuit ca la S.N.B. muncitorii să fie autorii unor dispozitive cu eficiență deosebită. Noțiunea de colectiv a căpătat aici sensul cel mai larg și generos.

Ion Dima, muncitor categoria VII-a, lucrează de 31 de ani la șantier. Este membru de partid. Împreună cu echipa pe care o conduce este autorul unor scule combinate care printr-o singură trecere strînjesc tuburile etambou, a mașinii hidraulice pentru frezat postamente de motor la nave. Tot echipa lui Ion Dima a conceput și realizat dispozitive destinate reducerii importului: mașina de turnat centrifugal cuzineti navali; instalația de tracționat ancore — reduce manopera la jumătate, în condiții de siguranță maximă; pompă de transferat apa prin dezechilibrare, destinată scoaterii apei din santină (o instalație extrem de ingenioasă care poate fi folosită și în agricultură, la irigații); instalația hidraulică pentru presarea tubulaturii în atelier cu recuperarea apei în sistem hidrofor — servește la verificarea tubulaturilor, reduce consumul energetic, mărește calitatea, crește productivitatea (operațiunea poate fi efectuată de 2 oameni, în loc de 7); mașină pentru autosifon cu care sint dotate barurile vapoarelor (poate fi folosită, evident, și în restaurante, cîntine, cofetării). Întrebat care sint oamenii de bază ai echipei, Ion Dima a numit fără ezitare trei tineri, comunistii Ioan Crăciun, Sosilica Roșu și membru al O.D.U.S. Anghel Boldeanu. Nici unul n-a trecut de 25 de ani.

Tot în atelierul de sculărie ne-a atras atenția o instalație de control a etanșeității tablelor cu ajutorul sistemului vidat. Instalația este în probe, depistează fisurile fără a mai fi necesară umplerea cu apă a incintelor. O asemenea instalație poate fi folosită cu aceeași utilitate și pentru verificarea etanșeității bazinelor de beton, a izolațiilor hidrofuge. Cei interesați pot obține date de la fața locului.

Creația tehnică e la ea acasă la Șantierul Naval din Brăila. Ea răspunde în primul rînd unor necesități de primă urgență ale producției și se măsoară în economii de materiale, manoperă și energie, vizează automatizarea, mecanizarea proceselor tehnologice, duce la creșterea productivității muncii. Membrii de partid, tinerii U.T.C.-iști, membri ai O.D.U.S., în colective de o perfectă omogenitate, își unesc eforturile într-o singură direcție — spre mai bine.

OPREA GEORGESCU

mult mai apropiate de înțelegerea tineretului studios decît de cea a inginerilor și tehnicienilor mai vîrstnici. O situație care, nu încapă nici o îndoială, se va repeta și în viitor, într-o lume în care diversificarea specialităților științifice și tehnice se desfășoară în permanență și într-un ritm din ce în ce mai accelerat.

Interlocutorul nostru este inginerul Gheorghe Diaconu, șef de atelier de proiectare și, aici la Automatică, președintele CIT-ului.

— Pentru toți cei care lucrăm în munca de cercetare sau proiectare, schimbul de idei sau colaborarea reprezintă plina noastră cea de toate zilele. Tocmai de aceea, adunările organizate sub auspiciile CIT-ului nu sint în fapt decît niște colocvii de specialitate, constructive, destinate în principal găsirii de soluții novatoare. În mod curent discutăm probleme legate de producerea unor noi echipamente pentru autoutilare, sau ne exprimăm părerea în legătură cu produsele ce ar trebui să fie introduse în planul tehnic. Am considerat de asemenea necesar să structurăm activitatea Comisiei de ingineri și

metalurgică. Produsul s-a dovedit competitiv atît în țară cit și în străinătate, înlocuind un echipament similar, extrem de costisitor, adus pînă de curînd din import. În sfîrșit, mai doresc să amintesc realizarea unui echipament electronic pentru cîntar de bandă, foarte solicitat de industria noastră metalurgică. Toate acestea au fost deopotrivă, proiectate și executate de către întreprinderea noastră.

Am mai notat în continuare și realizarea unor invenții de excepțională valoare: **Metodă și circuit de multiplicare-divizare** (cu erori sub 0,05%), **Metodă și circuit de convertor de semne pentru doze tensiometrice** (cu erori sub 1 la mie) și **Adaptor de semnal pentru benzi rulante-cîntăritoare**. Toate trei sint datorate unui singur autor, dar acesta ne-a rugat să-i trecem numele sub tăcere, considerînd că ele aparțin întregului colectiv de la SPC-3. I-am făcut pe plac, apreciînd la rîndul nostru că modestia este singura virtute care dă forță și relief adevăratelor merite și fapte de conștiință.

LIVIU TIMBUȘ

O ipostază a muncii de fiecare zi: creația

Joi, 25 iulie, am asistat la Șantierul naval Brăila la lansarea la apă a unui cargou pentru export. După spargerea de bordaj a tradiționaliei sticle de șampanie, a fost lansat la apă simplu și fără probleme. Acțiunea, emoționantă ca semnificație, era totuși una de rutină, chiar dacă nu se petrece în fiecare zi. Cei prezenți au aplaudat și, grăbiți, s-au îndreptat spre locurile lor de muncă. Îi așteptau, evident, alte vapoare în construcție. Toate au intrat în obișnuitul de fiecare zi, de fiecare ceas de muncă, pentru fiecare din cei 5 000 de oameni ai muncii de la Șantierul Naval.

Să încercăm acum să subliniem contribuția acelor muncitori, tehnicieni și ingineri care prin munca, priceperea și talentul lor au contribuit la realizarea la care am fost martori și la multe altele asemănătoare, care au făcut ca vapoarele românești să fie din ce în ce

mai bune, să-și cîștige un bine-meritat renume.

Sintem în mijlocul proiectanților Atelierului saturare și agregatizări. Aici se proiectează implementarea pe navă a tuturor subsansamblelor, elementelor de tubulatură, postamentelor și agregatelor. În atelier, la scara 1:25, este executată macheta cargoului abia lansat. Proiectarea după machetă are mai multe avantaje. Pînă la folosirea acestei metode, după lansare, nava mai stătea la cheul de armare cel puțin 6 luni. Acum nava este complet armată, avînd posibilitatea să plece în cursă după 2-3 luni, perioadă în care se fac și probele necesare. Pe lîngă scurtarea ciclului de fabricație, metoda duce la o calitate sporită, multe din lucrări făcîndu-se fără reveniri în montajului după planuri. Condițiile de muncă se îmbunătățesc prin transferarea unei

A căuta și a găsi, sub același acoperiș

Vremurile marilor inventatori solitari au apus, se pare, pentru totdeauna. Invenții sau descoperiri epocale în medicină, mecanică, fizică, chimie, cum

au fost cele datorate pînă nu demult unui Fleming, Otto Wankel, Linus Pauling sau pleiadei de atomiști ai începutului și mijlocului de veac, sint